

Ziemia STROMIECKA

Ziemia
STRÓMIECKA

Stowarzyszenie Oświatowe SYCYNA

Tom XXV

Biblioteka Sycyńska

Monograficzna seria wydawnicza,
ukazuje się od 2000 r. (łącznie 35 100 egz.)

Redaktor naukowy: prof. dr hab. Henryk Bednarczyk

Ziemia Stromiecka

Zespół redakcyjny: Maria Brzezińska, Jan Chryzostom Czachowski, Marek Matysiak, Edward Mielniczek, Leszek Molga

Zespół autorski: Maria Brzezińska, Anna Chmielewska, Jan Chryzostom Czachowski, Ewa Czekaj, Maria Czwarno, Mariola Indyka, Anna Kaczmarczyk, Jolanta Kalicińska, Hanna Król, Halina Mielniczek, Edward Mielniczek, Henryk Morawski, Józef Morawski, Leszek Molga, Anna Mrozińska, Agnieszka Pawlak, Jadwiga Sekuła, Henryk Stawiarski, Krystyna Syta, Leokadia Tomczyk, Stanisław Tomczyk, Jadwiga Turzyńska, Beata Walczak, Dorota Wasek

Zdjęcia: Andrzej Garbaczewski, Leszek Molga, Edward Mielniczek, Krystyna Syta, Dorota Wasek, Magdalena Zajączkowska, zbiory archiwalne szkół, zbiory archiwalne Nadleśnictwa Państwowego w Dobieszynie, zbiory archiwalne Urzędu Gminy Stromiec, zbiory archiwalne ochotniczych straży pożarnych, udostępnione zbiory prywatne.

Recenzent: dr Dariusz Kupisz

ISBN 83-60132-07-0

© Copyright by Stowarzyszenie Oświatowe SYCYNA, Sycyna 2006

Projekt okładki: Jacek Pacholec

Opracowanie wydawnicze: Małgorzata Szpilska, Joanna Iwanowska, Marcin Olifirowicz, Jacek Pacholec

Wydawnictwo Stowarzyszenia Oświatowego SYCYNA

Sycyna 126a, 26-700 Zwoleń

e-mail: sycyna@ppp.pl <http://www.sycyna.ppp.pl>

Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB

ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom, tel. centr. 364-42-41, fax 3644765

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

Wprowadzenie 7

List Wojewody 9

Dyplom uznania dla gminy – Ranking „Rzeczpospolitej” 11

Kalendarium 13

O gminie i Stromcu prawie wszystko – *Maria Brzezińska* 15

Biała Góra (s. 48), Bobrek (s. 48), Bobrek Kolonia (s. 49), Boska Wola (s. 49), Boże (s. 49), Dobieszyn (s. 51), Ducka Wola (s. 52), Kolonia Sielce (s. 52), Krzemień (s. 52), Ksawerów Nowy (s. 52), Ksawerów Stary (s. 53), Lipskie Budy (s. 53), Małe Boże (s. 53), Marianki (s. 53), Niedabył (s. 54), Olszowa Dąbrowa (s. 55), Piróg (s. 55), Podlesie Duże (s. 55), Pokrzywna (s. 55), Sielce (s. 56), Stara Wieś (s. 56), Stromiecka Wola (s. 56), Sułków (s. 57),

Aby język giętki... czyli szkoły, uczniowie, absolwenci i nauczyciele

Publiczne Gimnazjum w Stromcu – *Maria Czwarno, Halina Mielniczek, Anna Mrozińska, Beata Walczak* 59

Z dziejów Publicznej Szkoły Podstawowej w Bobrku – *Hanna Król, Jadwiga Turzyńska* 72

Działalność Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Bożem – *Ewa Czekaj, Anna Kaczmarczyk, Krystyna Syta* 87

Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobieszynie – *Agnieszka Pawlak, Jadwiga Sekuła, Dorota Wasek* 98

Publiczna Szkoła Podstawowa w Podlesiu Dużym dawniej i dziś – *Leokadia i Stanisław Tomczykowie* 111

138 lat Szkoły Podstawowej w Stromcu – *Leszek Molga, Henryk Stawiarski, Anna Chmielewska, Jolanta Kalicińska* 123

Puszcza Stromiecka – Nadleśnictwo Dobieszyn – Jan Chryzostom Czachowski 159

Kościół to nie tylko budowla – parafie i ich historia

Ks. A. Niemotko – zasłużony budowniczy kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Stromcu – *Henryk Morawski 163*

Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Bożem – *Mariola Indyka 178*

Kościół pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Dobieszynie – *Agnieszka Pawlak, Jadwiga Sekuła, Dorota Wasek 184*

W służbie mieszkańcom – ochotnicze straże pożarne: Stromiec (s. 187), Boska Wola (s. 191), Boże i Podlesie Duże (s. 194) – Edward Mielniczek

Spółdzielczość bankowa – *Józef Kazimierz Morawski*

„Stromiecczyzna” – nasze regionalne stowarzyszenie – *Leszek Molga 204*

Małe ojczyzny wielkich ludzi – od wydawcy – Henryk Bednarczyk 209

Bibliografia 211

Wprowadzenie

Wędrowki po ziemi rodzinnej
zawsze są radością

W dzisiejszym, szybkim tempie życia trudno znaleźć czas na chwilę refleksji o najbliższym nam otoczeniu. Jakże często niewiele wiemy o naszych miejscowościach, ich historii, problemach i osiągnięciach. Jakże rzadko cieszymy się z sąsiadami ze zmian, jakie zachodzą wokół nas. Powyższe przesłanki były impulsem do podjęcia prac nad powstaniem tej książki. Szybko dało się namówić grupę ludzi, by historię i dzień dzisiejszy Stromiecczyzny spiąć kolorowymi okładkami.

W poszczególnych artykułach, szkicach przybliżamy czytelnikom historię i dzień dzisiejszy naszego rejonu, nasze sukcesy, radości, ale także trudności, które niesie życie. Prace nad książką trwały kilka miesięcy, zaangażowanych było wielu ludzi. Wierzymy, że będzie ona jednym ze sposobów poznawania naszej społeczności lokalnej. Jednocześnie pisanie i gromadzenie dokumentów, fotografii uzmysłowiło nam, jak wiele uroków kryje nasza okolica.

Warto stanąć na wysokiej, piaszczystej skarpie w Białej Górze, by popatrzeć na uroczę zakola leniwie płynącej Pilicy, popatrzeć na ranne lub wieczorne smugi unoszących się nad moczarami mgieł. Wystarczy przenieść się kilka kilometrów dalej, by znaleźć się w lesie o żywicznym zapachu, pospacerować wśród drzew, przez które nieśmiało przebijają słoneczne promienie. Jeszcze kilka kroków i na skraju lasu przystajemy nad strumykiem szemrzącym w trawie, posłuchamy klekotu bociana brodzącego po rozlewiskach wokół bobrowych żeremi.

Kiedy nasycimy się już krainą nieskażonej przyrody, jaką bez wątpienia jest Puszcza Stromiecka, wyjdźmy do mieszkańców. To oni swoją pracowitością sprawiają, że miejscowości naszej rodzinnej ziemi stają się coraz piękniejsze, coraz bardziej zadbane.

Mamy nadzieję, że ta książka będzie nie tylko źródłem informacji, ale i wielu przyjemnych wrażeń. Życzymy przyjemnej lektury

Przewodniczący Rady Gminy

Edward Mielniczek

Wójt Gminy

Marek Matysiak

WOJEWODA MAZOWIECKI

W tym roku mija pięćdziesiąt lat od śmierci Juliusza Bagniewskiego w walkach nad Nidą podczas I wojny światowej. Wiem, że z Zapilcza pochodziło wielu bohaterów, którzy – mimo swoich zasług – często pozostali bezimienni. Cieszę się, że powstała kolejna publikacja o Ziemi Stromieckiej – to znakomita okazja, aby nie tylko przybliżyć współczesnym historię ziem położonych pomiędzy Pilicą a Radomką, ale i uhonorować bezimiennych bohaterów.

Znam takie polskie przysłowie: „Stare czasy, dobre czasy”. Choć przysłowia są mądrością narodu, nie podzielam tego poglądu i uważam, że prawie każda epoka ma swój urok. Podobnie wspominam dzieciństwo: Koło Żywego Słowa rozwijało moje zainteresowania humanistyczne, a spacer po stromieckich lasach wzmacniały szacunek wobec przyrody. Dlatego, choć ja w książkach Edmunda Niziurskiego i Aleksandra Dumasa zaczytywałem się przy świetle naftowej lampy, a mój syn może je przeczytać w Internecie, czasy dzieciństwa i lat młodości wspominam niezwykle ciepło.

Chociaż od kilkudziesięciu lat mieszkam w Warszawie, chętnie wracam w rodzinne strony. Wracam zarówno myślami, jak i staram się odwiedzać te szczególne dla mnie miejsca. Dziś powrót jest możliwy również dzięki niniejszej publikacji. Zapraszam wszystkich do pasjonującej podróży po Zapilczu – zarówno za pośrednictwem tej książki, jak i do osobistych odwiedzin. Zapewniam, że warto.

lipiec 2005 r.

Leszek Mizieliński

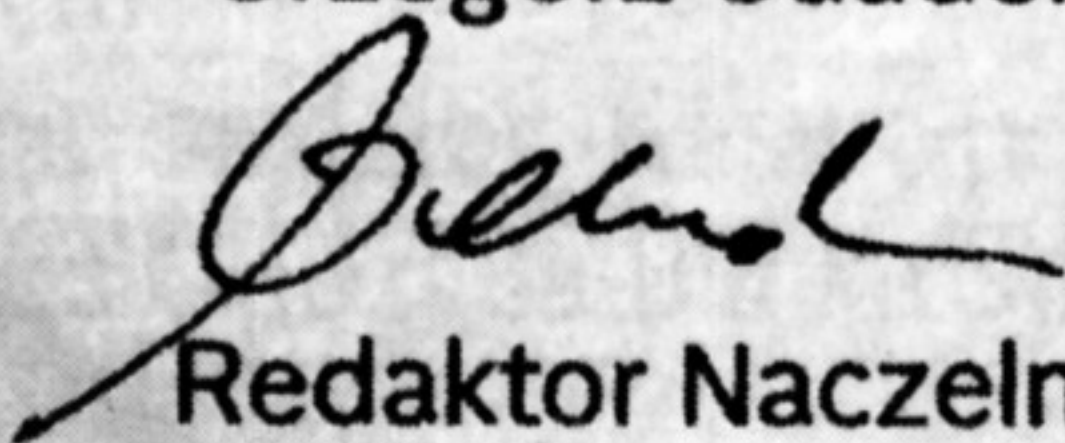
Gmina Stromiec

Laureat

Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2005
w kategorii

Najlepsza Gmina Wiejska

Grzegorz Gauden

Redaktor Naczelny

„Rzeczpospolitej”

Kalendarium

- 1242 r. – założenie parafii w Stromcu
- 1408 r. – budowa drugiego kościoła w Stromcu
- 1656 r. – spalenie wsi Strumiec przez Szwedów
- 1805 r. – utworzenie „Straży Strumiec”, poprzedniczki Obecnego Nadleśnictwa Dobieszyn
- 1810 r. – w Niedabyłu urodził się Dionizy Feliks Czachowski
- 1839 r. – utrata statusu dóbr rządowych przez Strumiec i przejście miejscowości w prywatne ręce
- 1868 r. – powstanie szkoły powszechnej w Stromcu
- 1900–1905 r. – budowa obecnego kościoła w Stromcu
- 1903 r. – demonstracja patriotyczna w Stromcu przeciw zaborcy rosyjskiemu
- 1912 r. – powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej w Stromcu
- 1910 r. – powstanie szkoły w Bobrku
- 1925 r. – Powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej w Bożem
- 1935 r. – wybudowanie szkoły w Stromcu
- 1936 r. – powstanie szkoły w Bożem (szkoła istniała już wcześniej, ale dostępne dokumenty nie zawierają takich informacji)
- 20 marca 1939 r. – powstanie parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Bożem.
- 12 września 1939 r. – bitwa 29 Dywizji Piechoty z Grodna z Niemcami między Augustowem a Matyldzinem
- 1940 r. – powstanie placówki ZWZ–AK w Stromcu
- 1943 r. – zniszczenie wsi w wyniku walk na przyczółku warecko-magnuszewskim
- 1947 r. – wykupienie budynku w Podlesiu Dużym na prowadzenie zajęć szkolnych, maj 1960 r. – otwarcie obecnego budynku szkolnego w Bożem. 1 stycznia 1955 r. – utworzenie Gromadzkich Rad Narodowych
- 14 maja 1964 r. – powstanie OSP w Boskiej Woli
- 6 listopada 1965 r. – położenie kamienia węgielnego pod obecny budynek szkoły w Bożem
- 13 listopada 1966 r. – otwarcie siedziby Kasy Spółdzielczej w Stromcu (obecnego budynku Oddziału Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Stromcu)
- maj 1970 r. – powstanie jednostki OSP w Podlesiu Dużym
- 1 stycznia 1973 r. – utworzenie Gminy Strumiec
- 10 listopada 1973 r. – oddanie do użytku nowego budynku szkolnego w Stromcu

- 30 maja 1987 r. – nadanie imienia Dionizego Czachowskiego i wręczenie sztandaru Szkole Podstawowej w Stromcu
- 1 września 1980 r. – oddanie do użytku nowego skrzydła budynku Szkoły Podstawowej w Stromcu
- 1 września 1981 r. – oddanie do użytku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Stromcu
- 15 stycznia 1989 r. – odsłonięcie Pomnika Pamięci Pomordowanym w Stromcu
- 19 kwietnia 1990 r. – utworzenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 27 maja 1990 r. pierwsze demokratyczne wybory do Rady Gminy
- 20 września 1992 r. – uroczystości poświęcone 750 rocznicy powstania Stromca
- 10 lutego 1994 r. – nadanie nazw ulicom w Stromcu
- 1 stycznia 1996 r. – przejęcie finansowania oświaty przez Gminę
- 30 stycznia 1997 r. – utworzenie Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej
- 1 stycznia 1998 r. – przekształcenie Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- 29 kwietnia 1998 r. – nadanie nazw ulicom w Dobieszynie
- 9 marca 1999 r. – utworzenie Publicznego Gimnazjum w Stromcu – zaczęło funkcjonować od 1 września 1999 roku
- 16 czerwca 2003 r. – nadanie im. Armii Krajowej Publicznej Szkole Podstawowej w Bożem
- 8 października 2003 r. – powstanie Stowarzyszenia „Stromiecczyzna”
- 1 września 2005 r. – wręczenie sztandaru, nadanie im. Ks. Kazimierza Kniedzińskiego oraz oddanie do użytku nowej sali gimnastycznej w Publicznej szkole Podstawowej w Dobieszynie

Maria Brzezińska

O gminie i Stromcu prawie wszystko

Nazwa miejscowości Stromiec ulegała przez kilka stuleci ciągłym wahaniom i brzmiała najczęściej Strumiec lub Stromiec. Może to wskazywać na dwuznaczne źródło i znaczenie. Stromiec oznacza strome miejsce o pewnym nachyleniu terenu, natomiast używana dawniej nazwa Strumiec, pochodzi od określenia małego strumienia. Wydaje się, że ta ostatnia teoria jest bliższa prawdy, bowiem miejscowość leży nad rzeczką o nazwie Dyga, która jest prawym dopływem Pilicy. Możliwe też, że trzeba brać pod uwagę obydwie ewentualności, co wiązałoby nazwę miejscowości ze stromym brzegiem nad strumieniem Dyga.

Pierwsze wzmianki o wsi Stromiec pochodzą z 1242 roku z Księgi Ziemi Czerskiej. Wieś zapisano tam jako *Stromcu*. Kolejna wzmianka pochodzi z 1343 roku z ksiąg sądowych mazowieckich, gdzie wieś zapisano jako *Stromecz*. Nazwa miejscowości pochodzi od słowa „strome”, czyli słowa oznaczającego urwisko, strome miejsce. Obecna forma jest wynikiem zmian, jakie nastąpiły w gwarze mazowieckiej. W Metryce Księstwa Mazowieckiego pod datą 1430 wspomniano wieś *Stromyecz* w ziemi czerskiej.

W literaturze przyjmuje się zgodnie, że tereny między Pilicą, Wisłą i Radomiem zamieszkiwała ludność należąca do różnych plemion słowiańskich. Bogactwo terenów, doliny rzek oraz punkty przepraw i obrony, a także szlaki drogowe wpływały na rozwój osadnictwa i organizacji plemiennej. Ludność Zapilcza zajmowała się głównie wycinką i handlem drewna.

Pierwsze wzmianki o wsi Stromiec zawarte w źródłach pisanych pochodzą z 1242 r., kiedy to w czasach Konrada Mazowieckiego erygowano tutejszą parafię. Niewykluczone, że sama wieś powstała znacznie wcześniej, a parafię założono w rozwijającej się już osadzie. W każdym razie początki osady Stromiec należy wiązać z pierwszą połową XIII w., kiedy to okoliczne puszcze należały do księcia Konrada Mazowieckiego. Puszcza Stromiecka, rozciągająca się między Pilicą a Radomką, była terenem pogranicznym położonym między Mazowszem a Małopolską. Pod względem administracyjnym należała do ziemi czerskiej, która po śmierci Konrada Mazowieckiego w 1247 r., była zarządzana przez jego najmłodszego syna Siemowita I. Kiedy w latach siedemdziesiątych XIII w. Mazowsze podzielili między siebie synowie Siemowita I, Czersk stał się stolicą dzielnicy Konrada II. W następnych stuleciach zarówno Czersk, jak i Puszcza Stromiecka były

włączane do któregoś z księstw mazowieckich lub stawały się udziałną dzielnicą mazowiecką pod władzą jednego z tamtejszych Piastów. W tamtych czasach ludność Mazowsza używała nazwy Zapilcze dla terenów położonych między Pilicą a Radomką.

Po wygaśnięciu dynastii piastowskiej na Mazowszu, w 1526 r., rozpoczął się proces inkorporacji tych ziem do Korony. Jeszcze w tym samym roku Zygmunt I Stary odebrał przysięgę wierności od szlachty mazowieckiej, a w 1529 r. jej przedstawiciele weszli do sejmu polskiego. W ten sposób także ziemia czerska ze Stromcem znalazła się w granicach państwa polskiego. Podlegała powiatowi sądowemu w Warce, należącemu do ziemi czerskiej wchodzącej w skład województwa mazowieckiego. Sam Stromiec oraz kilka okolicznych wsi należały do książąt mazowieckich, toteż po wcieleniu Mazowsza do Korony Polskiej stał się tzw. królewszczyzną, czyli kompleksem dóbr należących do monarchy, a właściwie dóbr państwowych, z których monarcha mógł czerpać pewne dochody.

W XVI–XVIII w. Stromiec był dość dużą osadą z folwarkiem i wraz z kilkoma okolicznymi wsiami stanowił tzw. starostwo niegrodowe. Starostwa niegrodowe były kompleksami dóbr królewskich wydzierzawianymi różnym osobom w zamian za określone świadczenia na rzecz skarbu. Na przykład w połowie XVI w. dzierżawił je wojski przemyski Wojciech Boguski.

W latach 1564–1565 przeprowadzono lustrację dóbr królewskich Stromiec. Wieś liczyła 29 włók ziemi (jedna włoka ok. 17 ha), z czego jedną włokę posiadał wójt (ustanowiony jeszcze przez Zygmunta Starego), a dwie miejscowy pleban.

Tak więc było 26 włók należących do kmieci, których we wsi mieszkało 50. Przebywała tam wówczas także grupa komorników i chałupników licząca 16 osób. Była to więc bardzo duża osada. Kmiecie płacili podatki tradycyjnie 11 XI w wysokości 24 groszy z włoki. Chłopi płacili też czynsze w postaci młynnego – 6 groszy z łana oraz stacyjnego – po półtora grosza z włoki. Resztę zobowiązań płacili w naturze. Były to daniny zwyczajowe w postaci owsa, kapłonów, gęsi i jaj.

Ponadto kmiecie zobowiązani byli do pracy na polach folwarcznych po 2 dni w tygodniu.

Wokół Stromca była rozległa puszcza, w której 33 bartników miało barcie pszczele. Dominowały w niej takie drzewa jak: graby, jesiony, dęby i olchy.

Puszcza jeszcze w XVI wieku liczyła wzdłuż trzy mile, a wszerz dwie.

Jednak lustratorzy ubolewali, że granice tej puszczy królewskiej nie były dobrze oznaczone i przez to sąsiedzi z wiosek szlacheckich często łamali te ograniczenia. Zapisano liczne konflikty między chłopami ze Stromca a sąsiadami. Już wtedy ubolewano nad niszczeniem puszczy przez okoliczną szlachtę.

Do starostwa stromieckiego należał młyn pod Niedabyłem oraz drugi młyn zwany *Diga*.

Stromiec był prawdziwą potęgą w ilości karczmarzy – było ich tam piętnastu. Piwo i sól były sprzedawane do miejscowych małych karczm.

W Stromcu znajdował się folwark i dwór. Do folwarku należały trzy pola, na których wysiewano żyto, pszenicę, jęczmień, owies, groch, proso, konopie a także chmiel. Ilość plonów była jednak nieregularna. Zebrane zboże było w większości sptawiane Wisłą do Gdańska.

Do folwarku należała też łąka, ogród, sad i dwie sadzawki. Gospodarstwo folwarczne składało się ponadto z obór i chlewów, w których było 39 krów, 29 świń i 46 gęsi. W folwarku mieszkało 18 osób z administracji, gajowych, pasterzy i parobków.

Pieczeń z okresu zaborów

Pieczeń z okresu międzywojennego

Medal władzy wójta
1919-1939

Oznaka władzy sołtysa w zaborach

W roku 1617 przeprowadzono kolejną lustrację. Według niej wieś nadal miała 29 włók obszaru. W tym jedna włoka należała do wójta a dwie do plebana stromieckiego. Kmieci mieszkali na tej ziemi już tylko 26. Liczba zagrodników i komorników wynosiła 16 osób.

W tej lustracji, tak jak i w poprzedniej ubolewano nad niszczeniem przez sąsiednich szlachciców. Sąsiednia szlachta trzebiła las, a na miejscu wyrobów siała zboże. Szlachcice ci posiadali prawdziwe lub domniemane przywileje królewskie na wyrąb w Puszczy. Według lustratorów w pierwszej połowie XVII wieku puszcza skurczyła się do obszaru wzdłuż na jedną milę i pół mili wszędy.

Podczas tej lustracji działały cztery młyny. Pierwszy młyn był pod Niedabylem, należał do Macieja Dembniaka, drugi do Adrzeja Szczepankowicza. Wspomniany młynarz Szczepankowicz wystawił własnym kosztem trzeci młyn na rzeczce Zawadce. Był też w Stromcu czwarty młyn zwany Dyga. We wsi nadal było piętnaście karczm, folwark i dwór. Jak podkreślono, nowy dzierżawca rozbudował folwark.

Podczas następnej lustracji przeprowadzonej w latach 1660–1661 zauważamy, że wieś została poważnie zniszczona przez najazd szwedzki.

Z dawnych 29 obsiewanych włók lustratorzy naliczyli już tylko 6. Mieszkało we wsi tylko 6 kmieci. Czynnosc wynosił 24 grosze z włóki, a pozostałe powinności oddawano w postaci owsa, kapłonów, gęsi i jajek. Spadła liczba zagrodników i komorników, było ich podczas lustracji tylko 3. Zwiększyła się pańszczyzna, kiedyś wynosiła 2 dni w tygodniu, a w 1661 roku już 4 dni w tygodniu. Wynikło to zapewne z braku ludzi do pracy w folwarku.

Jeszcze w roku 1620 we wsi było 15 karczm, a w 1661 już tylko 4. Oprócz kmieci mieszkał we wsi kowal i bednarz, którzy byli na służbie w folwarku.

Cały czas istniał młyn pod Niedabylem. Lustracja nie wspomina o pozostałych młynach, można przypuszczać, że zostały one zrujnowane.

Okazały dwór w Stromcu został przez Szwedów spalony, a dzierżawca wybudował nowy. Był to równie duży budynek z ołowianymi oknami i podbity gontem. Obok dworu był browar, w którym wyrabiano piwo oraz *gorzałkę*, a także obora, chlew i spichlerz. Opis dworu i folwarku daje obraz gospodarności nowego dzierżawcy dóbr stromieckich.

Puszcza Stromiecka według lustracji nie przedstawiała się już tak źle. Jednak cały czas narzekano w Stromcu, iż sąsiedzi szlacheccy niszczą puszcę. Jeszcze 100 lat wcześniej w Puszczy było ponad 30 bartników, jednak po potopie szwedzkim nie odnotowano już żadnego.

W lustracji określono granicę Puszczy Stromieckiej, która przebiegała następująco: narożnik grabowski – Paprotna – Kownata – Jezierzno – Saporowy Dąb; narożniki kielbowski – Kadłubek – Bobrek – Wola pp. Koczuchowskich – Niedabył – Boże – Boska Wola – narożniki grabowski.

Puszcza Stromiecka, należąca do starostwa stromieckiego, była terenem ekspansji okolicznych rodów szlacheckich: Leżeńskich, Balów i Gostomskich, a zachowane w Archiwum Państwowym w Radomiu odpisy z ksiąg sądowych wareckich oraz czerskich świadczą o licznych procesach o granice dóbr, jakie musiało toczyć starostwo stromieckie z powodu ekspansywnych zapędów okolicznej szlachty.

Pod względem kościelnym parafia Stromiec należała do archidiakonatu kurzelowskiego archidiecezji gnieźnieńskiej. W początkach XVI w. istniał tu drewniany kościół Narodzenia NMP i św. Jana Chrzciciela, a do parafii należały Brzeście (obecnie Brzeźce), Bobrek, Boże, Ducka Wola, Niedabył i Stromiecka Wola. Proboszcz posiadał znaczne dobra ziemskie zamieszkałe przez kmieci, dziesięciny oraz szereg przywilejów związanych z korzystaniem z Puszczy Stromieckiej.

Starostwo stromieckie leżało w pobliżu traktu prowadzącego z Warszawy przez Warkę i Radom do Krakowa, stąd niejednokrotnie zatrzymywali się w tutejszym dworze polscy monarchowie, królewicze, hetmani i inni dostojnicy państwowi. Wiadomo, że w okolicznych lasach polowali Kazimierz Wielki, Zygmunt Stary, Jan III Sobieski i Stanisław August Poniatowski.

Rozwój gospodarczy osady został przerwany przez najazd szwedzki. Według tradycji w tutejszym dworze zatrzymał się król Szwecji Karol X Gustaw, wracający do Warszawy późną jesienią 1655 r. po zdobyciu Krakowa. W początkach następnego roku Szwedzi zrabowali wieś pałac kościół stromiecki, a w kwietniu tego samego roku niewielkie siły szwedzkie uciekały tędy po klęsce pod Warką. Spalono wówczas dwór oraz całą wieś. Kościół odbudowano dopiero w latach 1690–1695, wykorzystując drewno modrzewiowe z okolicznych lasów.

W 1795 r. po trzecim rozbiórce Polski tereny Zapilcza przypadły Austrii, która region kielecko-radomski określiła mianem Galicji Zachodniej. W ten sposób u schyłku XVIII w. przerwane zostały wielowiekowe związki administracyjne Stromca i Puszczy Stromieckiej z Mazowszem. Od 1809 r., kiedy to po wojnie z Austrią Napoleon wcielił te ziemie do Księstwa Warszawskiego, całe tzw. Zapilcze weszło do departamentu radomskiego. Kiedy po kongresie wiedeńskim w 1815 r. region radomski został oddany wraz z Królestwem Polskim Rosji, Stromiec należał do departamentu radomskiego województwa sandomierskiego, przemianowanego kilkadziesiąt lat później na gubernię radomską.

W 1839 r. Stromiec stracił status dóbr rządowych, gdyż władze carskie dokonały wymiany pewnych dóbr potrzebnych na rozbudowę twierdzy Modlin.

W 1827 roku wieś liczyła 44 domy i 390 mieszkańców. Po powstaniu listopadowym Rosjanie rozpoczęli intensywnie rozbudowywać twierdzę Modlin. Aleksander Karski otrzymał dobra Stromiec w zamian za ziemie wokół Modlina potrzebne Rosjanom. Aleksander Karski objął te dobra 1 VI 1839 roku – liczyły one wtedy 11 wsi i zamienił w nich pańszczyznę na czynsz. W 1849 roku dobra Stromiec kupił od Karskiego Stanisław Górski, sędzia pokoju okręgu czerskiego. Folwark szlachecki w Stromcu istniał do 1874 roku. W folwarku znajdował się młyn parowy, gorzelnia i tartak. Po 1874 roku folwark został znacząco uszczuplony przez procesy uwłaszczeniowe.

W czasach zaborów Stromiec był siedzibą gminy w guberni radomskiej, w okolicznych lasach toczyły się działania powstańcze podczas powstania styczniowego, o czym świadczą prochy powstańców pochowane obecnie na miejscowym cmentarzu. Być może część z pochowanych tu osób poległa podczas bitwy stoczonej z oddziałami rosyjskimi w maju 1863 r. pod Nową Wsią przez oddział Władysława Grabowskiego. Warto też pamiętać, iż w pobliskim Niedabyłu urodził się jeden z najświetniejszych dowódców powstańczych – pułkownik Dionizy Czachowski.

Dionizy Czachowski, dowódca oddziału powstania styczniowego, urodził się w pobliskim Niedabyłu w dniu 5 kwietnia 1810 r. w majątku dzierżawionym przez ojca od Boskich. Gdy miał 2 lata, jego ojciec przeniósł się do majątku w Gutowie – parafia Jankowice. Ślub zawarł w 1830 r. z Eufemią z Kaliszów. W Gutowie urodziło się ich pierwsze dziecko – córka Marianna. Dionizy Czachowski był bratem ciotecznym Fryderyka Chopina, matka Fryderyka i matka Dionizego były rodzonymi siostrami.

Wybitny dowódca oddziałów powstańczych stoczył z zaborcami aż 34 bitwy i potyczki (m.in. pod Małogoszczą, Pieskową Skałą, Chrobrzem i Radzanowem). Poległ śmiercią bohatera w bitwie pod Krępą. Został pochowany w tajemnicy na cmentarzu w Bukównie, gm. Radzanów. Stało się to wskutek nakazu zaborców obawiających się demonstracji patriotycznych. Dopiero w okresie międzywojennym, w niepodległej już Polsce prochy jego zostały przeniesione z Bukówna do Radomia i złożone uroczyście w mauzoleum w kościele oo. Bernardynów. Po krwawo stłumionym powstaniu styczni-

wym nastąpił okres wzmożonych prześladowań i represji. Tak było też i w Stromcu, który pełnił rolę ośrodka administracji carskiej – jako siedziba władz gminnych w ówczesnej guberni radomskiej.

Ogromny kompleks leśny zamknięty w widłach z jednej strony Wisły i Pilicy, a drugiej szosami Białobrzegi–Radom, Radom–Puławy stanowił korzystny teren do prowadzenia wojny partyzanckiej. Dnia 20 I 1864 roku namiestnik carski hrabia Berg wydał rozporządzenie dotyczące lasów. W myśl rozporządzenia zaczęto wycinać lasy wzdłuż traktów o znaczeniu strategicznym. Wycince podlegały lasy po 100 metrów z każdej strony drogi. Miało to uniemożliwić powstańcom przygotowanie zasadzek. Trakt prowadzący przez Stromiec do Głowaczowa uznany został za taką drogę strategiczną. Pracę mieli wykonać chłopcy, lecz kontrakcja powstańców przyczyniła się do tego, że nie udało się w pełni wykonać tego rozporządzenia.

Od 1868 r. w Stromcu działała szkoła elementarna, a w latach 1900–1905 wzniesiono tu nową, murowaną świątynię. W 1905 r. na fali wydarzeń rewolucyjnych w Stromcu doszło do demonstracji patriotycznej. Zawieszono lekcje w szkole, a po jednym z nabożeństw mieszkańcy wsi ruszyli wraz z emisariuszami niosącymi biało-czerwony sztandar pod urząd gminy, skąd wyrzucono portrety carskie oraz zdarto rosyjskie emblematy narodowe i napisy. Usunięto je także ze szkoły. Wieczorem, kiedy do wsi zbliżył się oddział carskich żołnierzy, tłum rozszedł się do domów. Żołnierze pozostali we wsi kilka miesięcy.

W okresie I wojny światowej w Stromcu mieściła się komenda białobrzeskiego obwodu POW (od 1917 r.), kierowana przez Artura Pierszańskiego. Korzystając z przychylności księdza Stanisława Głabińskiego, Pierszański założył w Stromcu oddział organizacji „Piechur”. Formalnie celem tej organizacji było rozwijanie turystyki i kultury fizycznej, faktycznie zaś miała prowadzić szkolenie wojskowe na potrzeby przyszłej armii polskiej. W Stromcu do organizacji wstąpiła cała miejscowa straż pożarna.

W okresie międzywojennym powstała w tutejszej szkole spółdzielnia uczniowska „Promyk”, a następnie, z inicjatywy Zofii i Adama Wróblewskich, spółdzielnia spożywców „Jedność”, przemianowana po wojnie na „Samopomoc Chłopską”. W 1928 r. założono w Stromcu czytelnię im. Stanisława Staszica, a w 1935 oddano do użytku nowy budynek szkoły publicznej. Stromiec stał się ważnym ośrodkiem handlu i usług dla okolicznych wsi.

W okresie międzywojennym Stromiec był siedzibą Urzędu Gminy. Sąd pokoju dla gminy Stromiec miał siedzibę w Białobrzegach, natomiast sąd okręgowy w Radomiu. Osada w 1929 roku liczyła 714 mieszkańców.

Stromiec był lokalnym ośrodkiem handlu i usług. Cieślą był w Stromcu J. Kamiński, felczerem A. Jastrzębski, kowalami byli J. Drwanc, J. Rzeszniak i A. Witeska.

Krawcami byli M. Dalman, D. Fryszman, I. Turek. W Stromcu działały zakłady mleczarskie: S. Jodłowskiego i S. Swędzikowskiego. Murarzem był S. Machaj. Nabiał sprzedawali: J. Borensztejn i J. Cymbalista. Olejarnię prowadził P. Frydman. Piekarzem był F. Holckener. Artykułami spożywczymi handlowali: M. Szot i A. Wojciechowski. Stolarzem był F. Szymański a szewcem G. Fryszman. Ślusarzem był Kierzkowski, artykuły tytoniowe rozprowadzali J. Koperski i A. Prasek. Wyszynkiem trunków zajmował się L. Mroczkowski.

Kiedy w 1939 r. wojska hitlerowskie najechały na Polskę, w okolicy Stromca walczyły oddziały obwodowej armii „Prusy”, zdążając przez okoliczne lasy ku przeprawom na

Wiśle. W Kamieniu istniało lotnisko wojskowe. W wyniku terroru okupanta w latach 1939–1945 zginęło 134 mieszkańców Stromca. Kiedy w 1941 r. utworzono getto w Białobrzegach, przesiedlono tu także Żydów ze Stromca. W 1943 r. ok. 500 Żydów przepędzono przez Stromiec do stacji w Dobieszynie, skąd wywieziono ich do Trebłinki.

W czasie okupacji w rejonie Stromca dominowały placówki Związku Walki Zbrojnej przemianowanego potem na Armię Krajową, choć działały też Bataliony Chłopskie. Tujsze komórki konspiracyjne należały do okręgu radomsko-kieleckiego AK ps. „Jodła”, podobowodu III – Białobrzegi (kryptonim „Bory”, „Baśka”). W jego ramach działały trzy placówki, nr 11 – Białobrzegi, nr 12 – Radzanów, nr 13 – Stromiec (kryptonim „Sowa”). Dowódcami placówki w Stromcu byli kolejno ppor. Henryk Gierycz ps. „Gryf”, por. Teodor Wróblewski ps. „Bartek” i ppor. Aleksander Mordawski ps. „Wrzos”, nauczyciel w Pirogu i Stromcu. Placówka w Stromcu liczyła 14 członków, utrzymywano łączność z placówką w Białobrzegach i Dobieszynie. Drużyny ZWZ – AK działały też w Brzeźcach, Niedabyłu, Bobrku, Bożem, Woli Stromieckiej, Grabowym Lesie, Stawiszynie i innych miejscowościach.

Od początku swego istnienia placówka ZWZ – AK w Stromcu zajmowała się gromadzeniem i przechowywaniem broni oraz amunicji, szkolono się do przyszłej walki zbrojnej. Z biegiem czasu zaczęto podejmować akcje sabotażowo-dywersyjne, jak niszczenie kontyngentów czy linii telefonicznych. W 1943 r. przywieziono z Warszawy radiostację, którą umieszczono w mieszkaniu Ireny Tracz. W 1944 r. udało się zorganizować pełny pluton w oparciu o placówki Stromiec – Dobieszyn. Miał on wziąć udział w koncentracji i marszu na pomoc walczącej Warszawie, jednak rozkaz, jako niemożliwy do wykonania, odwołano.

W lecie 1944 r. z powodu walk na przyczółku warecko-magnuszewskim Niemcy ściągnęli nad Pilicę masy wojska i rozpoczęli budowę linii umocnień. W Stromcu kwaterowały niemieckie oddziały przeciwlotnicze, a znaczną część mieszkańców wysiedlono. W wyniku ofensywy styczniowej wojsk radzieckich, 15 stycznia 1945 r. Stromiec został wyzwolony, ale w wyniku zaciętych walk, połączonych z ostrzałem artyleryjskim zniszczono blisko 90% zabudowań.

W wyniku terroru stosowanego przez hitlerowców zginęło w czasie okupacji w latach 1939–1945 – 134 mieszkańców Stromca. Ich bohaterstwo i męczeństwo upamiętnia wzniesiony w 1988 r. kamienny obelisk na stromieckim skwerku. Do głazu przymocowana jest tablica z napisem „W hołdzie 134 mieszkańcom Stromca poległym i pomordowanym w okresie II wojny światowej 1939–1945” Rodacy i koledzy z obozów koncentracyjnych” (liczba podana na obelisku nie jest nigdzie udokumentowana).

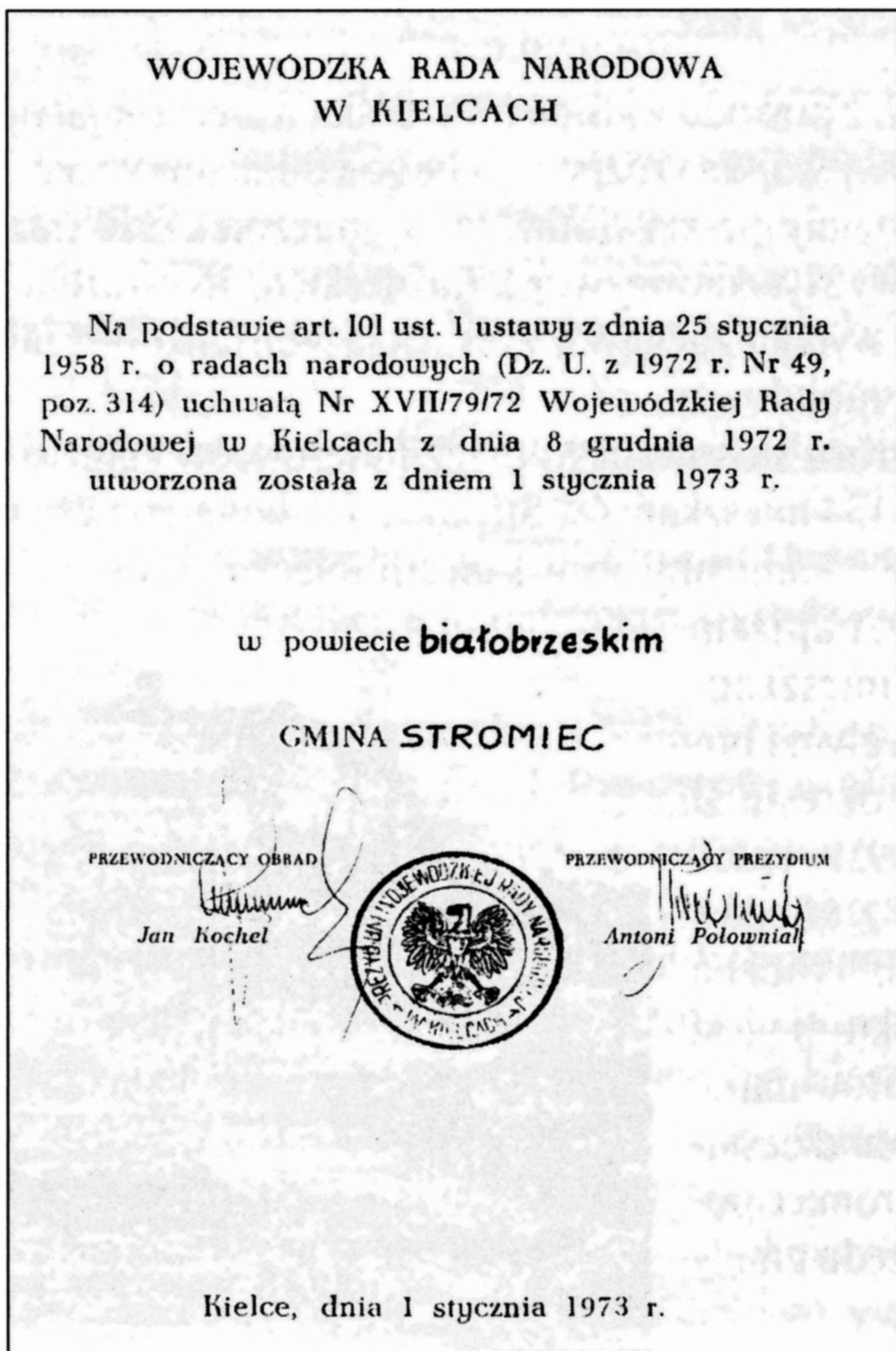
W latach osiemdziesiątych XIX wieku Stromiec posiadał siedzibę urzędu gminy i szkołę początkową.

Po wojnie Stromiec pozostał siedzibą gminy i nowo powołanej Gminnej Rady Narodowej. Ustawowa liczba radnych Gminnej Rady Narodowej w Stromcu została określona na 30 osób. Jej pierwszym powojennym przewodniczącym był Józef Molak, a wiceprzewodniczącym Adam Gorski. Zarządowi Gminy przewodniczył wójt Michał Bolek, a podwójcim był Józef Stykowski. Z powodu zniszczenia przedwojennego budynku gminnego, radni i urzędnicy pracowali w wynajmowanych zabudowaniach. W pierwszych latach powojennych gmina Stromiec przeżywała problemy podobne do wielu gmin regionu radomskiego. Odbudowywano powoli zniszczone zabudowania, uruchomiono szkołę powszechną, powołano Bibliotekę Powszechną, ustanowiono targi poniedziałkowe i wiele innych. Obecnie na terenie gminy znajduje się również kilka nowych obiektów, które są już świadectwem ostatnich działań i wysiłków, ale historia nadal głęboko pozostaje w sercach i pamięci mieszkańców.

Na mocy ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. zlikwidowano samorząd, a z dniem 1 stycznia 1955 r. powołano w miejsce gmin Gromadzkie Rady Narodowe w: Stromcu, Podlesiu, Dobieszynie, Bobrku i w Bożem. Z końcem 1958 r. zlikwidowano Gromadzką Radę Narodową w Bobrku i w Podlesiu, a miejscowości wchodzące w ich skład zostały przyłączone do Gromadzkiej Rady Narodowej w Stromcu. Siedzibą Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej był Stromiec.

Gmina Stromiec została utworzona 1 stycznia 1973 r. uchwałą Nr XVII/79/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach w wyniku reorganizacji administracji, z połączenia trzech byłych Gromadzkich Rad Narodowych w: Bożem, Dobieszynie i Stromcu.

Gmina położona jest we wschodniej części powiatu białobrzezkiego. Graniczy z gminami: Grabów, Białobrzegi, Warka, Głowaczów, Stara Błotnica, Jedlińsk. Zajmuje obszar 156 km².

Urząd Gminy Stromiec mieści się w Stromcu, budynku oddanym do użytku w 1992 r. w 750 rocznicę powstania Stromca. Wcześniej siedzibą Urzędu była remiza strażacka oraz pomieszczenia wynajęte w prywatnym budynku Kazimierza Zegarka.

Wójt gminy zarządza gminą i realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i własnej za pomocą pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy.

Marek Matysiak –
Wójt Gminy

Od utworzenia gminy w roku 1973 urzędem kierowali:

Marcin Kaczorek	3.I.1973 r.–17.V.1976 r.	– Naczelnik Gminy
Marek Krzemiński	18.1976 r.–30.VI.1986 r.	– Naczelnik Gminy
Edmund Szabliński	1.VII.1986 r.–1.VIII.1990 r.	– Naczelnik Gminy
Marek Matysiak	15.06.1990 r.–5.11.1998 r.	– Wójt Gminy
Jacek Reczko	5.11.1998 r.–15.11.2002 r.	– Wójt Gminy
Marek Matysiak	15.11.2002 r. – nadal	– Wójt Gminy

W związku z reformą samorządową wprowadzoną ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym miejsce powoływanych naczelników zajęli wójtowie z wyboru. Przez pierwsze trzy kadencje wyboru wójta dokonywała rada gminy, a od 2002 r. wójt jest wybierany w wyborach bezpośrednich, powszechnych.

Od 1990 r. Radzie Gminy przewodniczyli:

Edward Mielniczek	– w I kadencji 1990–1994
Jan Czachowski	– w II kadencji 1994–1998
Jan Czachowski	– w III kadencji 1998–24.05.2001
Leokadia Tomczyk	– w III kadencji 24.05.2001–30.08.2002

Radzie Gminy w bieżącej, IV kadencji, tj. od 15 listopada 2002 r. przewodniczy Edward Mielniczek. W skład Rady Gminy wchodzi 15 radnych: Bulkowski Krzysztof, Czachowski Jan, Czwaro Elżbieta, Górski Krzysztof, Król Hanna, Mielniczek Edward, Padewski Józef, Strzelczyk Robert, Stykowski Krzysztof, Śniegowski Krzysztof – wiceprzewodniczący, Tomczyk Leokadia, Wieteska Sławomir, Wójcik Czesław, Wrona Marian, Zakrzewski Dariusz.

Funkcję Sekretarza Biura Urzędu Gminy pełnili kolejno:

Bednarski Władysław	– 1 stycznia 1973 r.–15 grudnia 1976 r.
Płowiec Krystyna	– 1 stycznia 1977 r.–31 sierpnia 1988 r.
Zatorska Halina	– 1 września 1988 r.–26 czerwca 1990 r.
Brzezińska Maria	– sprawuje funkcję Sekretarza Gminy od 26 czerwca 1990 r.

Główni księgowi w Urzędzie Gminy:

Szymańska Aniela	– 1.01.1973 r. –31.08.1975 r.
Matysiak Halina	– 1.09.1975 r.– 28.02.1980 r.
Wdowczyk Danuta	– 1.03.1980 r.– 25.06.1990 oraz w okresie 26.06.1990 r.– 31.08.2001 r. jako skarbnik gminy
Brzostowicz Maria	– funkcję skarbnika gminy sprawuje od 1 września 2001 r.

Rada Gminy

Pracownicy Urzędu

Na terenie gminy Stromiec znajduje się również Urząd Stanu Cywilnego, którym kierowali kolejno:

Wiatrak Jan – 1 stycznia 1973 r.–22 lutego 1980 r. jako zastępca kierownika USC

Koperski Eugeniusz – 1 maja 1975 r.–30 września 1989 r. – kierownik USC

Pucek Wanda – 26 czerwca 1990 r.–3 sierpnia 2005 r.

Ofiara Wiesława – od 4 sierpnia 2005 r. pełni funkcję kierownika USC.

W administracji samorządowej obecnie pracują: Matysiak Marek, Brzezińska Maria, Brzostowicz Maria, Pucek Wanda, Belka Jadwiga, Dawidowska Małgorzata, Duranc Barbara, Grosicka Małgorzata, Jedlikowska Agnieszka, Kaliciński Zbigniew, Kamińska Barbara, Kondrzycki Stefan, Łoziewska Teresa, Miechowska Janina, Ofiara Wiesława, Pająk Hanna, Piotrowska Alina, Pińkowska Agnieszka.

Wszystkie stanowiska pracy w urzędzie są wyposażone w komputery (pierwsze trzy komputery do Urzędu zakupiono w 1992 r., z Internetu pracownicy korzystają poprzez łącza radiowe).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracują: Róg Jolanta, Syta Bożena, Żurawska Elżbieta, Rusin Emilia.

Gminną sieć osadniczą tworzą 44 miejscowości, administracyjnie podzielone na 23 sołectwa:

Bobrek – przewodniczy radzie sołectkiej – sołtys Kazimierz Świniarski,

Bobrek Kol. – Urszula Matysiak,

Boże – Franciszek Regulski,

Boska Wola – Dariusz Cichowlas,

Biała Góra – Roman Jaworski,

Dobieszyn – Maria Szatan,

Ducka Wola – Jan Rumniak,

Kol.Sielce – Józef Zakrzewski,

Krzemień – Mirosław Lis,

Ksawerów Nowy – Aleksandra Górnik,

Ksawerów Stary – Henryk Zaręba

Lipskie Budy – Marian Zaręba

Marianki – Zbysław Migdał,

Małe Boże – Roman Czwaro,

Niedabyl – Kazimierz Trynkos,

Olszowa Dąbrowa – Teresa Herman,

Piróg – Bogdan Kaliciński

Podlesie Duże – Małgorzata Piekarska,

Pokrzywna – Tadeusz Sznyra,

Sielce – Radosław Luszyk,

Sułków – Dariusz Padewski,

Stromiecka Wola – Henryk Wieczorek,

Stromiec – Janusz Żurawski

Gospodarka rolna

Ogólna powierzchnia gminy Stromiec wynosi 15 672 ha. Rolnictwo jest nadal jednym z podstawowych działów stanowiących o rozwoju społeczno-gospodarczym gminy.

Tab. 1. Struktura własnościowa powierzchni gminy Stromiec

Grupy rejestrowe	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne					Lasy	Grunty zadrzewione	Grunty pod zabudową	Pozostałe grunty	Nieuzyski	Pod wodami	Rowy
		Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Razem							
Grunty w zasobie AWRSP	449	270	1	65	39	375	5	10	0	57	0	0	2
Grunty w zasobie ALP	4744	65	0	30	37	132	4490	4	8	28	80	1	5
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	535	110	1	16		148	118	39	165	27	4	30	4
Grunty komunalne gminy	255	82	0	5	17	104	49	7	93	0	1	0	1
Indywidualne gospodarstwa	8877	5313	130	1012	988	7443	908	228	187	0	69	0	42
Inne grunty indywidualne	621	305	15	105	62	487	31	24	70	0	7	0	2
Grunty spółdzielni	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Grunty kościołów	17	5	0	0	3	8	0	0	7	2	0	0	0
Grunty wspólnot wiejskich	173	6	0	7	95	108	52	0	0	0	1	0	2
Razem	15672	6157	147	1240	1262	8806	5649	312	530	114	17	31	58

Lasy i grunty zadrzewione zajmują 38,04 % powierzchni gminy. Użytki rolne stanowią 56,19%, w tym: grunty orne – 56,19%, użytki zielone – 30,08%.

Gleby w obszarze gminy cechują się niską jakością do produkcji rolniczej. Udział poszczególnych klas bonitacyjnych wynosi odpowiednio: klasy III – 4%, klasy IV – 27%, klasy V i VI – 69%. Występują tu głównie gleby brunatno-bielicowe i pseudobielicowe, w większości wytworzone z piasków słabo gliniastych i luźnych, rzadziej piasków gliniastych lub glin. Potrzeby melioracji określone dla gminy to 4330 ha – 49% użytków rolnych, z których zmeliorowano 1869 ha – około 21%.

Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych jest mało korzystna, gdyż przeważają gospodarstwa małe o powierzchni do 7 ha.

Tab.2. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych

Wielkość gospodarstwa (w ha)	Liczba gospodarstw	%
1-2	401	22,49
2-5	548	30,74
5-7	303	16,99
7-15	463	25,97
powyżej 15	68	3,81
RAZEM	1783	100

W strukturze zasiewów dominują zboża i ziemniaki, ale jak pokazuje tabela 3, warunki rozwoju rolnictwa w ostatnich latach nie są sprzyjające – coraz mniej obszarów jest zasiewanych, co z kolei ma znaczny wpływ na ilość uzyskiwanych plonów.

Tab. 3. Powierzchnia zasiewów głównych upraw

Zasiewy	Powierzchnia zasiewu 1998 r.	Powierzchnia zasiewu 2002 r	Szacunkowa pow. zasiewu w 2004 r.
Zboża:			
żyto	2050	1509	1500
pszenica	72	55	60
jęczmień	20	28	28
mieszanki zboż.	190	325	580
owies	636	663	400
pszenżyto	270	254	280
ziemniaki	650	352	350
pozostałe	300	300	119
ogółem	4188	3486	3317

Plony głównych ziemiopłodów z 1ha wg szacunku rzeczoznawcy w roku 2004 wynosiły: pszenica ozima – 30 dt, pszenica jara – 26 dt, żyto – 21 dt, jęczmień ozimy – 27 dt, jęczmień jary – 26 dt, pszenżyto ozime – 28 dt, pszenżyto jare – 27 dt, mieszanka zbożowa – 26 dt, ziemniaki – 160 dt.

Produkcja zwierzęca odbywa się w oparciu o pasze wyprodukowane w gospodarstwach.

Według spisu czerwcowego z 2002 r. stan pogłowia w gminie utrzymuje się na stałym poziomie: bydło – 2428, w tym krowy – 1427 oraz trzoda chlewna – 4835, w tym lochy – 472.

Dominujące kierunki chowu to bydło, w większej obsadzie chowane w miejscowościach Krzemień, Boska Wola, Boże, Ducka Wola, Małe Boże oraz trzoda chlewna – we wsiach Bobrek, Bobrek Kolonia, Sielce, Kolonia Sielce, Dobieszyn.

Na terenie gminy funkcjonuje również jedno gospodarstwo ogrodnicze w miejscowości Boże.

Przetwórstwo rolno-spożywcze jest bardzo słabo rozwinięte. Utrzymuje się jedynie przemysł piekarniczy i mięsny. Istniejące zakłady tej branży to:

- piekarnia i cukiernia „MARAND” w Stromcu,
- piekarnia na ul. Białobrzeskiej w Stromcu,
- ubojnia „ZBYCH-POL” w Stromcu.

Brakuje w gminie drobnych przetwórnictwa przemysłu rolno-spożywczego łącznie z chłodniami.

Obsługa weterynaryjna całej gminy sprawowana jest przez 1 lekarza weterynarii, a lecznica znajduje się w Stromcu.

W gminie znajduje się jeden punkt inseminacyjny w miejscowości Krzemień.

Obsługa instruktazowa prowadzona jest przez doradcę z Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Warszawie – Zespół Doradztwa Rolniczego w Białobrzegach.

Obsługę finansową i kredytową mieszkańcom gminy zapewnia Oddział Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Stromcu z filią w Dobieszynie. Funkcję prezesa sprawuje Władysław Chyc.

Zbyt niskie dochody z gospodarstw rolnych rolnicy łagodzą poprzez dodatkowe zatrudnienie w coraz liczniej powstających przedsiębiorstwach prywatnych.

Tab. 4. Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

Rok	Handel	Usługi	Gastronomia	Razem
1990	13	80	1	94
1991	19	91	1	111
1992	28	109	1	138
1993	37	127	1	165
1994	44	147	1	192
1995	53	174	1	228
1996	63	192	1	256
1997	74	195	2	271
1998	85	185	3	273
1999	82	171	3	256
2000	76	176	3	255
2001	78	178	4	260
2002	96	174	4	274
2003	94	179	4	277
2004	77	189	4	270

Przeważająca liczba placówek handlowych na terenie gminy prowadzi sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych.

Raz w tygodniu na placu w pobliżu szkoły w Stromcu odbywają się targi.

Techniczne usługi dla motoryzacji świadczą dwie stacje paliw w Stromcu oraz warsztaty samochodowe w Stromcu, Pirogu, Boskiej Woli i Stromieckiej Woli.

Placówki małej gastronomii są zlokalizowane w Stromcu, Dobieszynie i w Białej Górze.

Usługi przewozowe dla ludności pełnią:

- pasażerskie: PKS Grójec i PKS Kozienice oraz PKP ze stacją w Dobieszynie,
- transportowe: PKP i prywatni przewoźnicy.

Na terenie gminy jest jedna apteka prywatna Józefa Mentla, mieszcząca się w budynku SP ZOZ w Stromcu.

Dynamika przyrostu podmiotów gospodarczych obrazuje stan aktywności gospodarczej miejscowej ludności. Większość podmiotów gospodarczych to jednostki małe, głównie przedsiębiorstwa rodzinne, nie tworzące miejsc pracy. Dominujące w gminie przedsiębiorstwa to produkcja obuwia oraz handel.

Głównymi pracodawcami na terenie gminy są instytucje finansowane z budżetu gminy.

Tab. 5. Główne instytucje pracodawcze na terenie gminy

Przedsiębiorstwo/instytucja	Lokalizacja	Liczba zatrudnionych
Urząd Gminy	Stromiec	23
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Stromiec	3
Gminna Biblioteka Publiczna	Stromiec	2
Publiczne Gimnazjum w Stromcu oraz Szkoły Podstawowe	Bobrek, Boże, Dobieszyn, Podlesie Duże, Stromiec	122
Państwowy Dom Pomocy Społecznej	Niedabył	33
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Stromiec Dobieszyn	9
Bank Spółdzielczy	Stromiec	5

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białobrzegach stopa bezrobocia na terenie gminy Stromiec od 2003 r. utrzymuje się w granicach 15%.

Na dzień 30 czerwca 2004 r. zarejestrowanych w PUP było 500 bezrobotnych, w tym 207 kobiet, na dzień 31 grudnia 2004 r. zarejestrowanych było 486 bezrobotnych, w tym 206 kobiet, a na dzień 31 marca 2005 r. liczba bezrobotnych wynosiła 500 osób, w tym 213 kobiet.

Infrastruktura techniczna

Komunikacja

Przez Stromiec przebiega droga krajowa nr 48 Tomaszów Mazowiecki–Białobrzegi –Kock oraz droga powiatowa Siekluki – Wyborów .

Tab. 6. Długość i stan nawierzchni dróg

Drogi	Długość w km	Nawierzchnia w km	
		ulepszona	nieulepszona
krajowe	15,3	15,3	–
powiatowe	43,6	34,6	9,0
gminne	105	28,8	76,2

Modernizacji i remontów wymaga część drogi krajowej przez Stromiec do granicy gminy Głowaczów, część dróg powiatowych oraz większość dróg gminnych.

Przez teren gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa relacji Radom–Warszawa ze stacją PKP w Dobieszynie.

Telekomunikacja

Sieć telefonii przewodowej zapewnia łączność telefoniczną wszystkim sołectwom. Modernizacja sieci została przeprowadzana w latach 2000–2001. Teren gminy obejmują także swym zasięgiem trzy sieci telefonii komórkowej. W miejscowości Stromiec znajdują się maszty GSM: Ery, Plus i Centertel.

Przez teren gminy przebiega także kabel światłowodowy relacji Radom–Warszawa.

Energetyka

Na terenie gminy znajdują się:

- linie wysokiego napięcia 220 kV Kozienice –Mory,
- linie 110 kV Radom Północ–Dobieszyn i Białobrzegi–Dobieszyn, zasilająca GPZ 110/15 kV w Dobieszynie.
- stacje transformatorowe SN/n.n oraz linie średniego i niskiego napięcia doprowadzające energię do wszystkich odbiorców na terenie gminy.

Zaopatrzenie w wodę

Znaczna część mieszkańców zaopatruje się w wodę ze studzien kopanych. Na terenie gminy istnieje wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę ze stacją wodociągową w Stromcu, zasilany ze studni podstawowej o wydajności 48 m³/h i awaryjnej o wydajności 40 m³/h oraz stacją wodociągową w Dobieszynie zasilaną z dwóch studni o wydajno-

ści 7,5 m³/h i 5,5 m³/h. Do stacji wodociągowej w Stromcu przyłączone są miejscowości: Stromiec, Pietrusin, Bobrek, Bobrek Kol., a także część miejscowości Piróg. W 2004 r. przyłączono Marianki, Stromiecką Wolę oraz ulicę Warecką i Folwarczną w Stromcu. Jednocześnie z nowymi przyłączami zmodernizowano stację wodociągową w Stromcu oraz wymieniono starą, żeliwną sieć wodociągową na ulicy Białobrzeskiej w Stromcu.

Ze stacji wodociągowej w Dobieszynie woda dostarczana jest mieszkańcom Dobieszyna, a w 2004 r. doprowadzono sieć dalej do miejscowości Sułków. Przygotowywana jest dokumentacja do dalszej budowy sieci wodociągowej doprowadzającej wodę do miejscowości Ksawerów Stary, Ksawerów Nowy, Podlesie, Piróg i Nętne.

Tab. 7. Przyrost długości sieci wodociągowej i liczby przyłączy w latach 1996–2004

Rok	Długość sieci wodociągowej (w km bez przyłączy)	Liczba przyłączy
1996	7	
1997	7	
1998	7	
1999	7	
2000	10,8	258
2001	19,3	387
2002	19,4	389
2003	19,4	390
2004	19,4	391
2005 marzec	44,4	511

Odprowadzanie ścieków

Ścieki gospodarstw domowych, zakładów usługowych oraz obiektów użyteczności publicznej gromadzone są w przydomowych zbiornikach (szambach) i okresowo wywożone do oczyszczalni ścieków głównie w Białobrzegach i w Radomiu. Jedynie PDPS w Niedabyli jest wyposażony w oczyszczalnię ścieków. Jest to oczyszczalnia kontenerowa, mechaniczno-biologiczna o przepustowości średniej 10,2 m³/d. Obecnie gmina jest w trakcie opracowywania koncepcji kanalizacji i oczyszczania ścieków.

Gospodarka odpadami

W latach 1990–1992 zostało wybudowane wysypisko w Ksawerowie Starym o powierzchni całkowitej 0,99 ha i powierzchni czaszy 0,57 ha. Dno i boczną skarpe uszczelniono gliną i folią. Wykonano drenaż wód podsiąkowych. Gmina użytkowała wysypisko przez okres 12 lat. W roku 2004 za zgodą Starosty białobrzeskiego wyrażoną decyzją Nr ROŚ 7644-O/28/04 z dnia 23 czerwca 2004 r. wysypisko zostało zamknięte. Obecnie prowadzony jest kontenerowy system zbiórki odpadów z częściową segregacją. Odpady wywożone są poza teren gminy.

W latach 70. na terenie lasów Nadleśnictwa Dobieszyn założono mogilnik. W obiekcie zdeponowane są środki ochrony roślin oraz przeterminowane leki w ilości ok. 6 ton. Dotychczas nie stwierdzono przypadków rozszczelnienia i samozapłonów.

System grzewczy

Obszar gminy nie jest uzbrojony w sieć gazową. Budynki mieszkalne na terenie gminy ogrzewane są indywidualnymi systemami grzewczymi. Kotłownie zlokalizowane w obiektach użyteczności publicznej: w Urzędzie Gminy, w szkołach: w Bobrku, w Bo-

żem, w Podlesiu i w Stromcu zostały zmodernizowane w 2004 r. i są opalane paliwem stałym, ekologicznym, typu pellets.

Kotłownia w PSP Dobieszyn opalana jest olejem opałowym, a w Samodzielnym Publicznym Ośrodku Zdrowia w Stromcu – miałem węglowym.

Kotłownia przy PSP Stromiec dostarcza ciepło również do 3 budynków (domy nauczyciela).

Mieszkalnictwo

Z informacji o liczbie ludności i zasobach mieszkaniowych według spisu z 2002 r. wynika stan mieszkalnictwa na terenie gminy:

Ludność ogółem	– 5899
Mieszkania	– 1768
Liczba izb	– 6042

Tab. 8. Dynamika przyrostu powierzchni mieszkaniowej oraz budowy budynków gospodarskich i inwentarskich

Rok	Budynki mieszkalne	Budynki gospodarcze	Budynki inwentarskie	Budynki inwentarsko-gospodarczo-składowe	Budynki letniskowe
2000	21	17	0	0	4
2001	28	10	0	1	5
2002	14	12	4	1	5
2003	28	10	2	0	4
2004	19	10	2	0	4

Sytuacja demograficzna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2004 r. gmina Stromiec liczy 5846 mieszkańców. W latach 1990–1999 liczba mieszkańców systematycznie rosła. Od roku 2000 obserwuje się powolny spadek, spowodowany brakiem miejsc pracy i w konsekwencji migracją zarobkową ludności.

Tab. 9. Zmiany liczby mieszkańców gminy w latach 1990–2004

Rok	Ogólna liczba mieszkańców
1990	5168
1991	5265
1992	5399
1993	5545
1994	5698
1995	5823
1996	5963
1997	5888
1998	5922
1999	5951
2000	5939
2001	5907
2002	5899
2003	5861
2004	5846

Tab. 10. Struktura wiekowa ludności w latach 1990–2004

Wiek Płeć	0–6		7–15		16–18		19–65	19–60	pow. 65	pow. 60	Razem		
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
1990	304	294	370	374	121	88	1468	1124	343	682	2606	2562	5168
1991	317	297	375	388	121	98	1489	1133	339	708	2641	2624	5265
1992	334	314	387	383	110	115	1531	1152	343	730	2705	2694	5399
1993	348	332	409	401	111	118	1560	1193	350	723	2778	2767	5545
1994	370	333	417	429	131	121	1584	1231	350	732	2852	2846	5698
1995	359	331	440	447	146	119	1623	1283	355	720	2923	2900	5823
1996	357	326	449	446	155	131	1626	1307	363	703	2950	2913	5863
1997	356	321	446	450	147	136	1650	1326	365	691	2964	2924	5888
1998	357	324	445	456	150	144	1677	1350	343	676	2972	2950	5922
1999	357	315	458	454	142	141	1698	1377	340	660	2995	2956	5951
2000	329	286	479	463	133	153	1720	1394	323	659	2984	2955	5939
2001	307	267	492	461	129	146	1736	1404	316	649	2980	2927	5907
2002	295	264	492	445	139	147	1742	1430	308	637	2976	2931	5899
2003	280	244	488	434	150	149	1742	1459	297	618	2957	2904	5861
2004	263	234	464	420	170	157	1760	1476	297	605	2954	2892	5846

Udział roczników w wieku przedprodukcyjnym, tj. 0–18 wynosi 15,4% ogółu ludności. Ludność w wieku produkcyjnym w gminie stanowi 55,4% ogółu, a w wieku poprodukcyjnym – 29,2%. Struktura wiekowa ludności wskazuje na niekorzystną proporcję udziału ludności w wieku prawnej zdolności do pracy i ludności w nieprodukcyjnych grupach wiekowych.

W gminie Stromiec na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 80,7 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Ogólny wskaźnik liczby kobiet do mężczyzn w gminie wynosi 97,9. Obserwuje się typowe dla obszarów wiejskich zjawisko niedoboru kobiet w stosunku do mężczyzn w wieku produkcyjnym – 83 kobiety na 100 mężczyzn.

Przeciętny wskaźnik liczby urodzeń do zgonów w okresie 2000-2004 wynosił 98,8.

Tab. 11. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2000–2004

Rok	Zgony	Zameldowania	Wymeldowania	Urodzenia	Małżeństwa
2000	61	65	66	50	19
2001	74	39	60	75	35
2002	71	54	60	63	34
2003	77	41	50	78	38
2004	45	30	62	58	27

Liczba mieszkańców terenu gminy Stromiec wynosi ogółem 5846 osób. Przestrzenne rozmieszczenie ludności na dzień 31 XII 2004 r. przedstawiało się następująco: Bobrek Kolonia – 350 mieszkańców, Bobrek – 294, Biała Góra – 41, Boska Wola – 261, Boże – 192, Krzemień – 93, Ducka Wola – 127, Małe Boże – 193, Dobieszyn – 424, Kolonia Sielce – 193, Sielce – 147, Olszowa Dąbrowa – 164, Sułków – 138, Lipskie Budy – 188, Podlesie Duże – 808, Ksawerów Stary – 304, Ksawerów Nowy – 115, Stromiecka Wola – 249, Niedabył – 200, Pokrzywna – 127, Marianki – 159, Piróg – 161, Stromiec – 918.

Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje 5 szkół podstawowych sześcioklasowych oraz 1 gimnazjum.

Tab.12. Rozmieszczenie szkół oraz ich warunki w roku szkolnym 2004/2005

Szkoła	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Powierzchnia użytkowa szkoły	Liczba sal lekcyjnych	Liczba nauczycieli	Powierzchnia sali gimnastycznej w m ²
PSP Bobrek	10	103	1000	8	10	98
PSP Boże	11	94	920	9	11	78
PSP Dobieszyn	11	119	530	7	11	404 (sala w budowie)
PSP Podlesie Duże	11	112	800	7	11	–
PSP Stromiec	24	286	408	11	25	korzysta z sali gimnazjum
Publiczne Gimnazjum w Stromcu	24	297	1000	12	24	450
Razem	91	1011		54	92	

Przygotowanie zawodowe i kwalifikacje kadry pedagogicznej w gminie są na dobrym poziomie, co przedstawia poniższa tabela.

Tab. 13. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni według posiadanych kwalifikacji i uzyskanego stopnia zawodowego

Wyszczególnienie posiadanych kwalifikacji	Liczba nauczycieli						
			Ogółem (rubryki 2 do 5)	wg posiadanych kwalifikacji			
				stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
		1	2	3	4	5	
Stopień naukowy doktor Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem	1	a)	75,17	1	8,5	41,89	23,78
	2	b)	4,15	0,66	0,17	1,65	1,67
Stopień zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego	3	a)	8	2	2	4	
	4	b)	1,17	1,17			
Stopień zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania zawodowego Dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego	5	a)	4	1		3	
	6	b)					
Pozostałe kwalifikacje	7	a)	2	1		1	
	8	b)					
Ogółem			94,49	6,83	10,67	51,54	25,45

a) pełnozatrudnieni, b) niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełny etat

Wszystkie szkoły na terenie gminy mają uregulowane stany prawne własności i dobre warunki do nauczania. Świadczą o tym między innymi wskaźniki:

- 11 uczniów /1 nauczyciela
- 19 uczniów/ 1 salę lekcyjną.

Budynki szkół są w dobrym stanie technicznym, w roku 2004 zostały docieplone, a ponadto w czterech szkołach wykonano remont kotłowni z wymianą pieców.

Kultura

W gminie funkcjonuje jedna Biblioteka Publiczna w Stromcu mieszcząca się w pomieszczeniach budynku remizy strażackiej. Poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów prowadzona jest działalność informacyjna, organizowane są okolicznościowe spotkania z okazji wydarzeń literackich, konkursy, wystawy, lekcje biblioteczne.

Tab. 14. Stan księgozbioru i czytelnictwo

Wyszczególnienie	Lata								
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Księgozbiór (wol.)	7802	7999	8238	8668	9130	8327	8952	6872	7298
Wypożyczenia	3576	6723	7370	6782	7779	7033	7092	7098	7485
Czytelnicy ogółem	252	312	340	355	380	396	444	474	471
Zakup książek (wol.)	147	99	239	450	442	87	625	440	579
Kwota zakupu (zł)	2675	1345	3425	5032	4105	846	6983	7000	8280
Kadry /etaty	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Pomniki i kapliczki przydrożne

Na terenie gminy znajdują się dwa pomniki – jeden w Stromcu – upamiętniający martyrologię ludności Stromca i okolic z okresu II wojny światowej, a drugi przy siedzibie urzędu Nadleśnictwa Dobieszyn. Jest to pomnik leśników polskich.

Na obszarze gminy spotykamy liczne kapliczki przydrożne, które na stałe wpisały się w krajobraz naszego kraju i stanowią jego wartość kulturową.

Przyroda

Gmina położona jest w dolinie rzeki Pilicy, tj. III kategorii atrakcyjności turystycznej w skali kraju, o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Bogactwem gminy są lasy, które zajmują około 38% powierzchni gminy. Obszary leśne występują w postaci trzech dużych kompleksów mających charakter uroczysk: „Stachów, „Ksawerów” i „Majdan”, stanowiących pozostałości dawnej Puszczy Stromieckiej ograniczonej dolinami rzek Wisły–Pilicy–Radomki.

- Uroczysko „Stachów” (południowa część gminy) tworzą dość stare drzewostany sosnowe i sosnowo-dębowe, porastające równiny, miejscami podbagniony teren. Obszar ten odznacza się znacznym udziałem lasów ochronnych oraz obecnością pomników przyrody.
- Uroczysko „Ksawerów” (środkowowschodnia część gminy) położone jest na nieco bardziej suchych, często wydmych siedliskach. Porastają je głównie bory i lasy

mieszane. Fragment starych drzewostanów mieszanych został objęty ochroną w rezerwacie leśnym „Starodrzew Dobieszyński”.

Obydwa uroczyska łączą się przesmykiem w okolicy Dobieszyna stanowiąc jednolity rozległy kompleks leśny.

– Uroczysko „Majdan” (północno-zachodnia część gminy) usytuowane w pobliżu doliny Pilicy tworzą podbagnione bory sosnowe, lasy łęgowe oraz olchowe. Roślinność tego terenu jest bardzo bogata pod względem udziału lasów ochronnych oraz budujących je zespołów roślinnych jak i gatunkowych, co uzasadniało utworzenie rezerwatu leśnego „Majdan”.

W opisanych kompleksach leśnych występują chronione, rzadko występujące gatunki roślin. Ponadto w obrębie całej gminy rozproszone są malowniczo niewielkie powierzchnie leśne.

Na terenie gminy usytuowane są dwa rezerwaty przyrody częściowo o charakterze leśnym, ustanowione zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 czerwca 1990 r. (M.P. Nr 31, poz. 248):

Są to następujące rezerwaty:

„Majdan” o pow. 50,60 ha, położony w południowo-wschodniej części kompleksu leśnego „Majdan”. Rezerwat reprezentuje zbiorowiska leśne łęgów i grądów niskich, przenikających się w nawzajem w mozaikowym układzie, z wielogatunkowymi drzewostanami pochodzenia naturalnego, charakterystycznymi dla Puszczy Stromieckiej (olsza z domieszką jesionu, brzozy, wiązu, dębu, klonu pospolitego i jaworu, lipy, sosny). Zespołom leśnym towarzyszy bogaty podszyt oraz zróżnicowana roślinność zielna, m.in. gwiazdnica gajowa i wielkokwiatowa, kopytnik pospolity, czerniec gronkowy, prosownica rozpierzchła, szczyr trwały, wawrzynek, wilcze łyko. W rezerwacie gniazdują bardzo rzadkie ptaki chronione.

„Starodrzew Dobieszyński” o pow. 8,72 ha położony w największym kompleksie Puszczy Stromieckiej – obręb Dobieszyn, nadleśnictwo Dobieszyn. Rezerwat obejmuje głównie zbiorowiska boru mieszanego ze starodrzewiem dębowo-sosnowym naturalnego pochodzenia. W rezerwacie wyróżniono dwa zespoły leśne: bór mieszany świeży i las mieszany świeży z rozwiniętą warstwą zielną (między innymi: konwalia majowa, konwalijka dwulistna, siódmaczek leśny, borówka bagienna, orlica pospolita). Na powierzchni nieleśnej (bagno) występuje zespół z wełnianką i sitem rozpierzchłym.

Zachodnia część gminy do drogi Piróg–Marianki–Stromiec–Boże–Boska Wola wchodzi w zasięg obszaru krajobrazu chronionego „Dolina Pilicy i Drzewiczki” utworzonego uchwałą Nr XV/69/83 wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu z dnia 28 czerwca 1983 r. (Dz.Urz.Woj.Rad. Nr 9, poz.51). Obszar ten odznacza się dużymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, na które składają się malownicze doliny Pilicy i jej dopływów z cennymi biocenotycznie kompleksami leśnymi oraz rozciągającymi się pasmowo rozległymi łąkami, rozproszone zadrzewienia i zakrzewienia, liczne ciek i oczka wodne. Bogactwo florystyczne omawianego terenu ma swoje odbicie w zróżnicowaniu faunistycznym. Gniazdują tu lub zatrzymują się podczas przelotów bardzo liczne gatunki ptaków, w tym ginące i zagrożone, m.in.: bąk, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, kuklik wielki, cietrzew, nurogęś, bocian czarny, trzmielojad, żuraw, rycyk, derkacz, rybitwa, przepiórka, puchacz, dzierzba, podróżniczek.

Występują tu również liczne gatunki ssaków, m. in.: bóbr, norka amerykańska, łoś, jeleń, borsuk, daniel, nocki, mopek, znacznie rozwinięta jest herpetofauna, m. in.: rze-

kotka drzewna, ropucha pskówka, kumak nizinny, padalec, jaszczurka żyworodna, za- skroniec, żmija. Uwzględniając bogactwo awifauny lęgowej oraz występowanie gatun- ków rzadkich w skali europejskiej obszar ten został zaliczony do systemu ostoi ptaków o randze europejskiej.

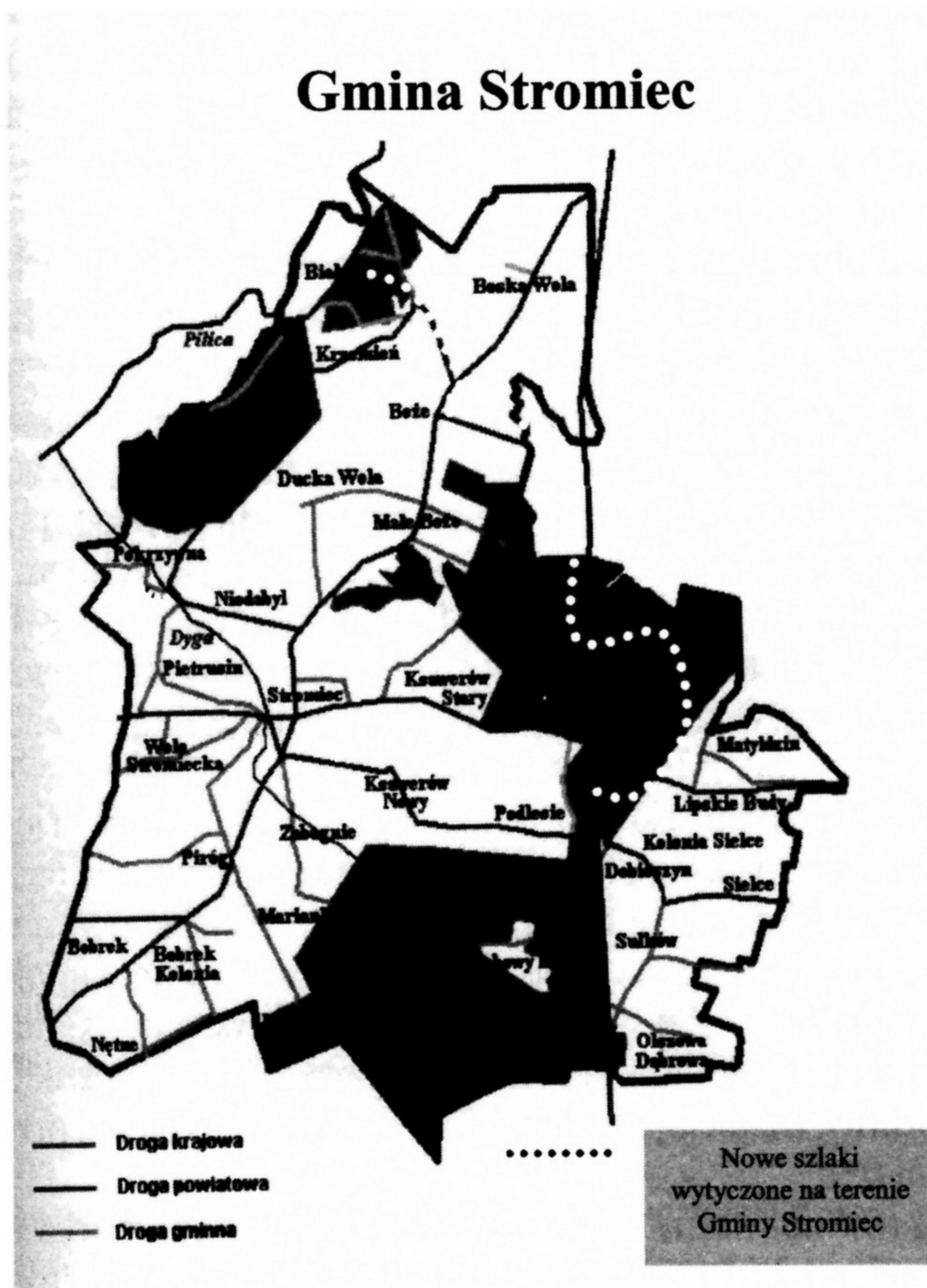
Uchwałą Nr XXVI/133/05 z dnia 25 stycznia 2005 r. Rada Gminy Stromiec poparła projekt Wojewody Mazowieckiego w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Doliny Pilicy, w skład którego weszłaby znaczna część obszaru krajobrazu chronionego „Doliny Pilicy i Drzewiczki”.

Turystyka

Przez gminę przebiegają dwa szlaki turystyczne:

- zielony zapisany pod nr RA-2303-z wiedzie ze stacji PKP w Dobieszynie obok pomnika leśników polskich w Nadleśnictwie Dobieszyn do Studzianek Pancernych.
- czarny zapisany pod nr RA-2309-s, to krótki, łatwy szlak łącznikowy, przebiegający przez pola i niewielkie lasy. Pozwala na niewielkie skrócenie szlaku 4 bądź w połączeniu z nim może służyć jako „spacerówka”, łącząca Strzyżynę z Grabowem nad Pilicą (10,5 km).

Obecnie trwają ustalenia trasy trzeciego szlaku wzdłuż Pilicy, od Białostrzegów do Białej Góry. Ma on nosić imię Jana Pawła II.

Do rejestru zabytków nieruchomości byłego województwa radomskiego (obecnie mazowieckiego) wpisane są niżej wymienione obiekty z terenu gminy Stromiec:

- kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela w Stromcu (Dec.Nr 285/A/85 z dnia 4.03.1985). Jest to obiekt murowany w stylu neogotyckim wzniesiony w latach 1900–1905 wg projektu Rudolfa Mejera;
- rzeźba św. Jana Nepomucena z 4 ćw. XIX wieku (Dec.Nr 1891/2005 z dnia 06.09.2005)
- park w Bożem, XVIII, nr rej.: 627 z 17 grudnia 1957 r. W parku występują cenne okazy starodrzewu. Jest to park podworski z połowy XIX w.

Obiektem o charakterze zabytkowym nie wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków jest drewniany kościół parafialny w Dobieszynie.

Przy istniejących trzech parafiach na terenie gminy znajdują się także trzy cmentarze: we wsi Boże, Dobieszyn i Stromiec, w których proboszczami są kolejno: ks. Marek Janas w Stromcu, ks. Czesław Brudek w Bożem, a w Dobieszynie ks. Józef Styłski.

Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy znajdują się 54 stanowiska archeologiczne. Powierzchniowe badania terenowe prowadzone były w roku 1995 przez mgr Dorotę Solecką i w 1997 r. przez mgr. Grzegorza Teske. Charakteryzują się występowaniem niewielkiej ilości materiału zabytkowego na powierzchni. Do tej pory nie odkryto jednak, by któreś ze stanowisk przedstawiało większą wartość poznawczą.

Budownictwo letniskowe

Budownictwo letniskowe koncentruje się głównie w obszarze doliny Pilicy. W gminie wydzielono około 350 działek, w tym około 300 w miejscowości Biała Góra. Około 170 działek jest zabudowanych. Obok kolonii pięknych daczy zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowy usytuowany na wysokiej nadrzecznej skarpie z szeregiem kempingowych domków i szklanym okrągłakiem mieszczącym kawiarnię i restaurację. Krajobraz uroczy, wokół las, a w dole u podnóża skarpy Pilica tworzy malownicze zakole. Ośrodek ten stanowi jedyną na terenie gminy bazę noclegowo-turystyczną w okresie letnim. Zespoły letniskowe wydzielone są również w miejscowościach Krzemień i Dobieszyn.

Gmina może pochwalić się dobrym stanem środowiska naturalnego. Nie ma dróg przenoszących znaczny ruch tranzytowy. Drogi lokalne nie są czynnikiem zagrożenia zanieczyszczenia powietrza. Skupisko lasów i terenów mogących służyć rekreacji stwarzają dogodne warunki do organizowania wypoczynku, zwłaszcza letniego oraz wycieczek rowerowych i pieszych.

Sportową wizytówką Stromca jest unihoc. Uczniowski Klub Sportowy „Orlęta” działa od 1994 r. W unihokeja w Stromcu gra nie tylko młodzież, ale także dorośli.

Interesujące układy i założenia przestrzenne

Gmina Stromiec jest słabo zurbanizowana. Niewiele jest przykładów ciekawych założeń przestrzennych, toteż te, które występują, wymagają szczególnej uwagi.

Ciekawym miejscem ze względu na układ przestrzenny jest Stara Wieś będąca połączeniem dwóch przysiółków. Również wieś Grabowy Las zasługuje na uwagę dzięki swojemu położeniu w głębi Puszczy Stromieckiej.

Zabudowa wsi Ksawerów Nowy odznacza się jednorodną zabudową. Budynki mieszkalne mają podobne gabaryty i przykryte są dwuspadowymi dachami.

Stromiec jest przykładem wsi wielodrożnicowej. Nad całością góruje sylwetka kościoła parafialnego stojącego na wzniesieniu. U jego podnóża znajduje się teren o dużych walorach krajobrazowych z kapliczką. Nieopodal na sąsiednim wzniesieniu założono cmentarz.

Wszystkie te elementy tworzą nierozzerwalną całość.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Działalność profilaktyczno-leczniczą prowadzi Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stromcu z oddziałem w Dobieszynie pod kierownictwem Józefa Lechowskiego. Personel medyczny Ośrodka stanowi 2 lekarzy i 3 pielęgniarki. Ponadto na terenie gminy przyjmują 2 stomatolodzy, którzy świadczą usługi mieszkańcom gminy.

Od 1990 r. funkcjonuje Gminny Ośrodek pomocy Społecznej pod kierownictwem Jolanty Róg. Łącznie z kierownikiem zatrudnia 4 osoby. Spadek poziomu życia polskich rodzin poszerzył krąg osób korzystających z pomocy.

Tab. 15. Zakres wybranych świadczeń realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Rok	Rodzaje świadczenia									
	zasilek stały		zasilek okresowy		zasilek celowy		ochrona macierzyństwa		renta socjalna	
	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie / ogółem	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie/ ogółem	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie / ogółem	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie / ogółem	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie / ogółem
2000	9	47	30	163	275	986	45	153	73	152
2001	12	63	18	110	266	972	38	188	81	175
2002	14	74	24	148	356	833	26	127	89	205
2003	14	68	7	52	332	771	38	174	88	180
2004	16	27	24	146	318	772	26	133	brak danych	brak danych

Potrzeby pomocy społecznej są znacznie większe niż możliwości gminy, toteż długoletnia praktyka i znajomość terenu przez pracowników GOPS skutkuje w wydawaniu odpowiedniej diagnozy i podejmowaniu właściwych decyzji, kierując pomoc do osób najbardziej jej potrzebujących.

Pomoc stacjonarną na terenie gminy od 1984 r. realizuje Dom Pomocy Społecznej w Niedabyli dla dzieci z upośledzeniem umysłowym, a jednocześnie sprawuje opiekę nad osobami samotnymi w podeszłym wieku. Ośrodek dysponuje 50 miejscami dla podopiecznych.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Do 15 kwietnia 2005 r. na terenie gminy funkcjonował Posterunek Policji mieszczący się w pomieszczeniach po dawnej Spółdzielni Usług Rolniczych. Pracowało w nim 4

policjantów. Rolę kierownika pełnił Krzysztof Marszałek. Obecnie nadzór nad bezpieczeństwem gminy sprawuje Powiatowa Komenda Policji w Białobrzegach.

Tab. 16. Statystyka najczęściej występujących przestępstw na terenie gminy

Kategoria przestępstwa	2000	2001	2002	2003	2004
Rozboje i gwałty	6	7	8	0	2
Kradzieże	10	12	16	35	36
Włamania	10	12	18	23	23
Bójki i pobicia	4	4	10	5	4
Požary	6	8	10	4	3
Wypadki drogowe	8	10	10	10	5
Znęcania	5	6	7	10	11
Niealimentacja	4	5	6	4	0
Groźby karalne	3	3	2	8	4
Nieumyślne spowodowanie śmierci	2	2	3	1	0
Inne wydarzenia	4	5	2	16	26
Razem	62	74	92	117	114

O bezpieczeństwo mieszkańców gminy dba również 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Stromiec, Boże, Boska Wola, Podlesie, Piróg, Stromiecka Wola.

Administracja

Miejscowość Stromiec jest siedzibą Urzędu Gminy, Gimnazjum, Szkoły Podstawowej, Urzędu Poczтового, Policji, Zakładu Opieki Zdrowotnej, Banku Spółdzielczego.

W Stromcu ma swoją siedzibę najstarsza w gminie Ochotnicza Straż Pożarna oraz Gminna Biblioteka Publiczna.

Urząd Gminy mieści się przy ulicy Piaski 4 w budynku wybudowanym w 1992 r. z okazji 750- lecia Stromca.

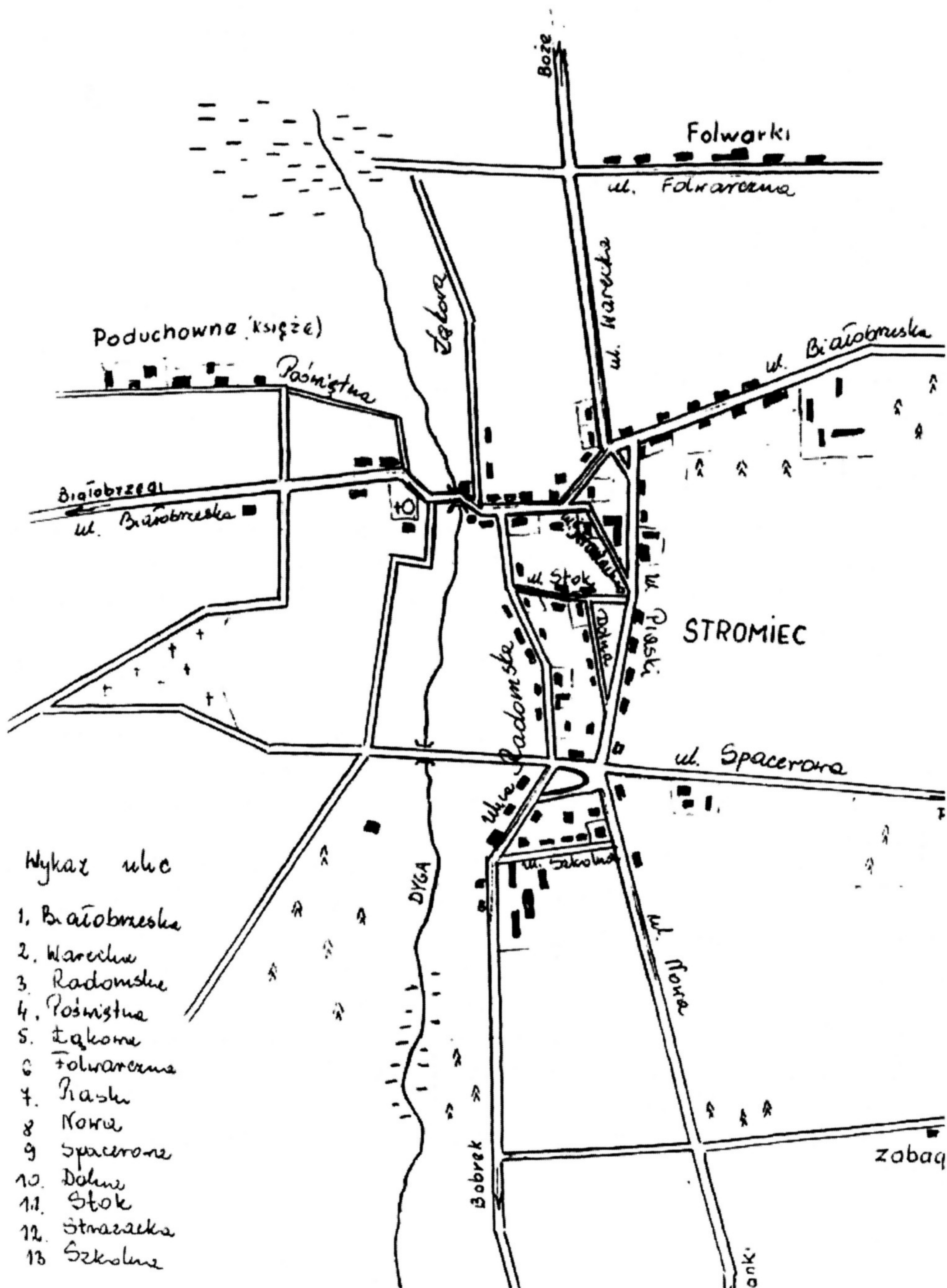
W budynku Urzędu Gminy mieści się również Urząd Pocztowy, w którym pracują dwie panie: Ewa Rotuska – kierownik i Aleksandra Wieteska.

Obsługę ludności w zakresie usług ponadlokalnych w administracji specjalnej pełnią następujące instytucje:

- w Białobrzegach: Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Roki Sądowe, Pogotowie Ratunkowe, Inspektorat KRUS.
- w Grójcu odległym o około 40 km od Stromca: Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Zakład Opieki Zdrowotnej, Inspektorat ZUS.
- w Radomiu: Wojskowa Komenda Uzupełnień oraz delegatury niektórych Wydziałów Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego.
- w Kozienicach: Rejon Energetyczny.

Uchwałą Nr I/6/94 z dnia 10 lutego 1994 r. Rada Gminy nadała nazwy ulicom w Stromcu.

Ulice w Strumcu

Wykaz ulic

1. Biłobrzecka
2. Warccha
3. Radomska
4. Pamiętna
5. Złota
6. Folwarczna
7. Piaski
8. Nowa
9. Spacerowa
10. Dolna
11. Stok
12. Straszka
13. Szkolna

Stromiec latem

Stromiec zimą

Dożynki w Gminie w 1974 r.

Aktywne Koło Gospodyń Wiejskich w Pirogu

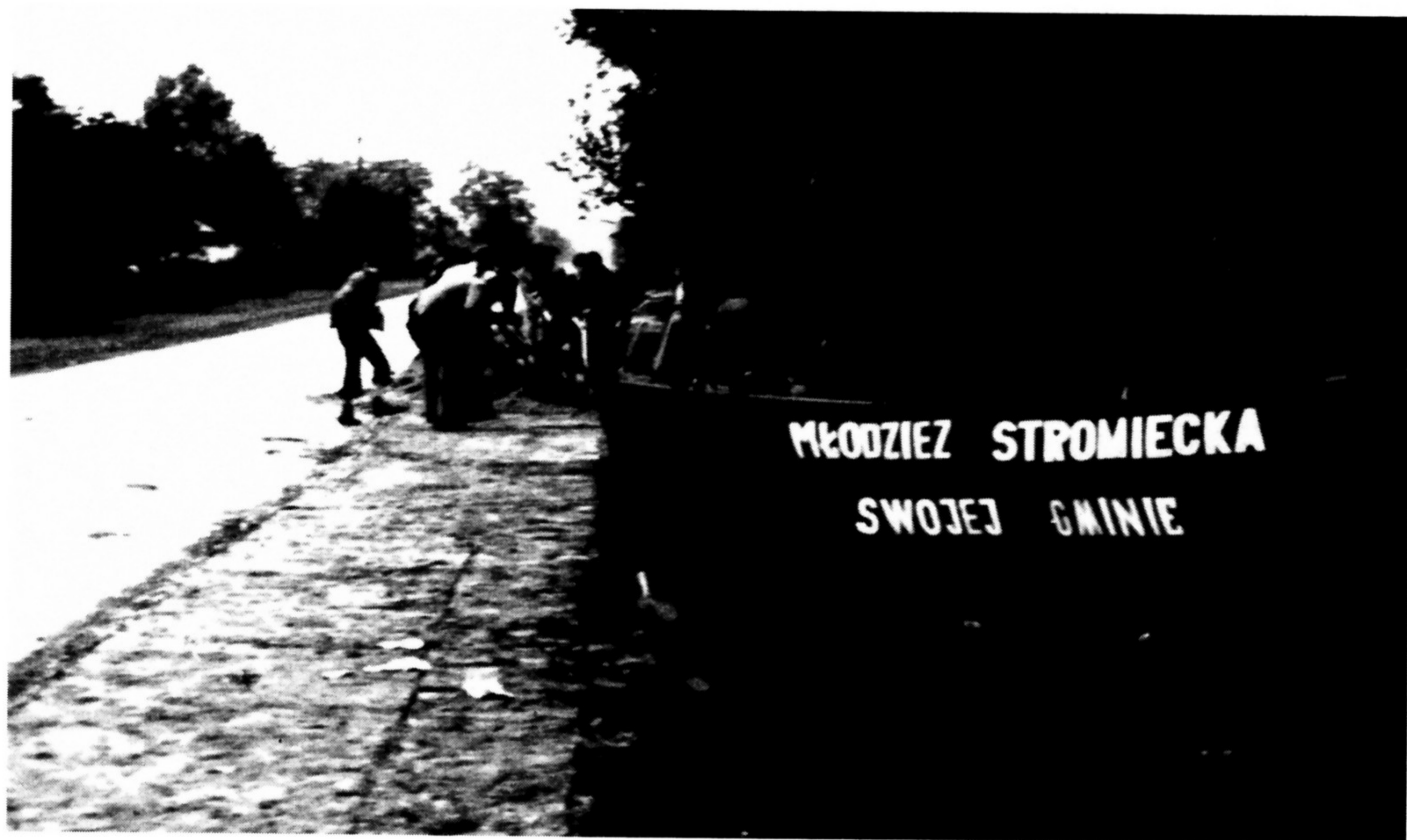
Przedstawiciele wsi Podlesie z wieńcem dożynkowym

Tradycyjny bochen chleba wręczają: Starosta A. Ziółkowski i starościna G. Kozieł

Licznie przybyli mieszkańcy gminy

Młodzież pracuje przy układaniu chodnika w Stromcu

Młodzież przy sadzeniu drzewek w Stromcu

Okolicznościowa cegielka i pocztówka wydana przez Komitet Obchodów
750-lecia Stromca

Okolicznościowe przemówienie wójta Marka Matysiaka

Licznie przybyli mieszkańcy gminy

Uroczyste otwarcie nowego budynku Urzędu Gminy (wojewoda Jan Rejczak, wójt Marek Matysiak)

Miejscowości

Biała Góra

To osada powstała w początkach XIX wieku. Pierwsza pisana wzmianka pochodzi z 1827 roku z Tabeli Miast i Wsi Królestwa Polskiego. W tych czasach Biała Góra nazywana była też *Zator*. Według Tabeli wieś liczyła 134 domy i 116 mieszkańców.

Na mapie z 1839 roku odnajdujemy już dwie wsie na tym terenie – jedna zwana była *Budy Zator*, a druga *Osada Białagóra*. W końcu XIX wieku wieś należała do gminy Grabów w powiecie kozienickim i parafii Wrociszew. W okresie międzywojennym istniały dwie osady, jedna zwana *Białą Górą* licząca 8 domów, a druga o nazwie *Zator* licząca 15 domów.

Bobrek

Nazwa miejscowości pochodzi od słowa „bobrek”, które oznaczało kiedyś zwierzę znane dziś jako bóbr.

Wieś była gniazdem rodzinnym rodu Bobrkowskich spokrewnionych z Ninkowskimi z Ninkowa. Pierwsza informacja o Bobrkowskich z Bobrkowa pochodzi z 1470 roku. Zapisano wtedy w księgach sądowych, iż właścicielem wsi był Paweł Bobrkowski. Po Pawle dziedziczył również Paweł – dziedzic Bobrka i Ninkowa. Zostawił on liczne potomstwo: sześciu synów i cztery córki. Przez wzgląd, iż bracia wspólnie dziedziczyli w Bobrku i Ninkowie, część rodziny zwała się Bobrkowskimi, a część Ninkowskimi. Bobrkowscy stanowili typową szlachtę zaściankową z Mazowsza.

Podczas przeprowadzanego spisu podatkowego w 1576 roku we wsi dziedziczyli: Stanisław Bobrkowski posiadający dwie włóki ziemi, Jan Bobrkowski mający półtorej włóki i Jan Kadłubski posiadający jedną włókę. Kolejni Bobrkowscy, dziedzice wsi, w początkach XVII wieku zaczęli wyprzedawać swoje działki we wsi. W latach 1629 i 1631 ostatni przedstawiciele tego rodu sprzedali swoje tereny Lisowskim i to właśnie ten ród został właścicielem całej wsi. Bobrkowscy z Bobrka nie byli już później spotykani na kartach naszej historii. Tak więc w drugiej połowie XVII wieku wieś należała do rodziny Lisowskich. W latach sześćdziesiątych XVII wieku dziedzicem wsi był niejaki Jan Lisowski. Na początku XVIII wieku Lisowscy sprzedali wieś. W 1740 roku Bobrek kupił Zygmunt Mystkowski – cześnik dobrzański, żonaty z Teofilą z Bielawskich. Ich starszy syn Andrzej odziedziczył Bobrek w 1760 roku. Kolejnym właścicielem był Józef Mystkowski – podsędek czerski, który odziedziczył Bobrek po rodzicach i bracie Andrzeju. On to figuruje jako właściciel wsi w 1789 roku. Jego żoną była Marta z Milewskich. W 1827 roku wieś liczyła 23 domy i 204 mieszkańców, a w 1881 już 29 domów i 266

Panorama Stromca (fot. E. Mielniczek)

Droga i zabudowania w Woli Stromieckiej (fot. E. Mielniczek)

Widok ulicy Nowej w Stromcu (fot. E. Mielniczek)

Zabudowania letniskowe w Białej Górze (fot. E. Mielniczek)

Budynek Urzędu Gminy i remiza OSP w Stromcu (fot. E. Mielniczek)

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Stromcu (fot. archiwum BS)

Szkoła w Stromcu (fot. L. Molga)

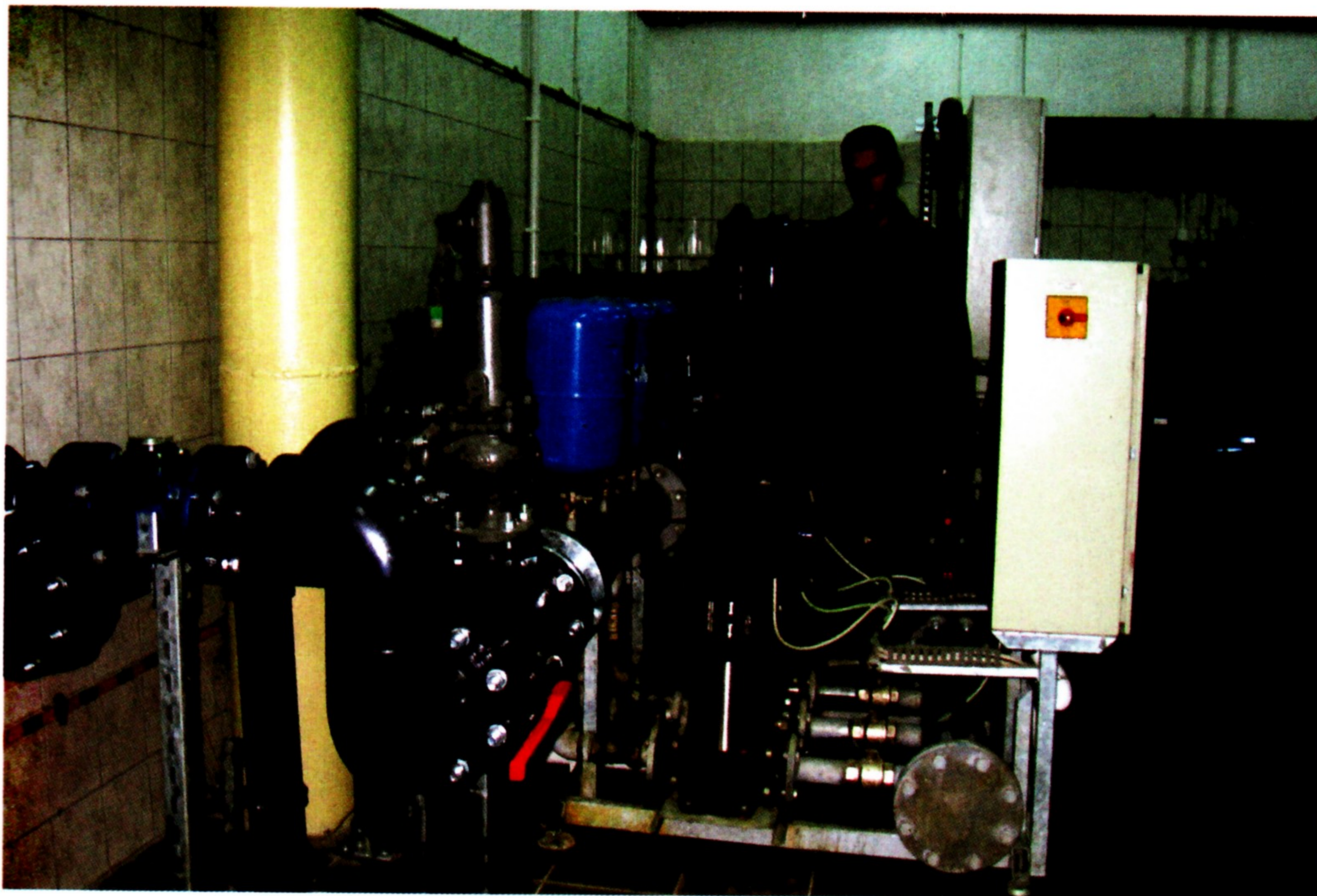
Sala gimnastyczna w Dobieszynie (fot. E. Mielniczek)

Stacja benzynowa H. i R. Rogalskich w Stromcu (fot. E. Mielniczek)

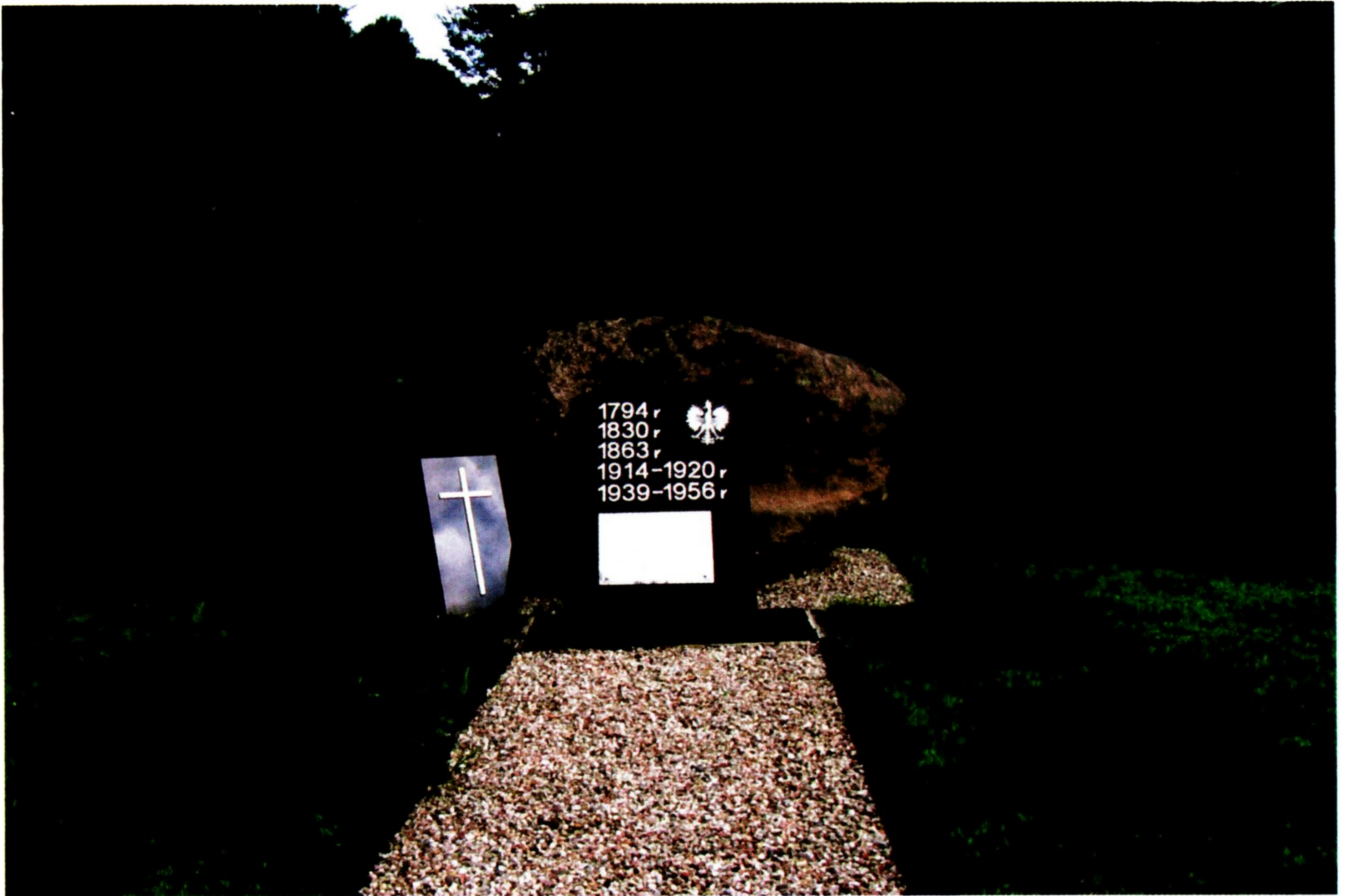
Sklep spożywczo-przemysłowy M. i R. Strzelczyków w Dobieszynie (fot. E. Mielniczek)

Konserwator przy nowoczesnej aparaturze w zmodernizowanej hydroforni
(fot. E. Mielniczek)

Zabytkowa pompa w Stromcu (fot. E. Mielniczek)

Obelisk poświęcony pamięci leśników (fot. E. Mielniczek)

Obelisk w Stromcu (fot. archiwum UG)

mieszkańców. Znajdował się tam duży obszar gruntów folwarcznych (560 mórg), reszta, czyli 594 morgi, były to grunty prywatne chłopskie. We wsi funkcjonowała także gorzelnia. Bobrek należał do gminy i parafii Stromiec.

W 1938 roku wieś liczyła 80 domów mieszkalnych, a dwa dodatkowe budynki stanowiły wiatraki.

Obecnie Bobrek to jedna z większych wsi w gminie Stromiec. Położona jest w połowie 10-kilometrowej drogi łączącej Stromiec z trasą E7. Domy mieszkalne wraz z gospodarstwami znajdują się po obydwu stronach drogi na długości około 2 km. W ostatnich kilkunastu latach wieś bardzo się zmieniła i nadal się zmienia. Zniknęły prawie całkowicie drewniane chaty kryte strzechą, a powstały nowe piętrowe domy. Mieszkańcy zajmują się rolnictwem, niektórzy prowadzą własne zakłady cholewkarskie i szewskie. Szybki rozwój działalności gospodarczej w sektorze prywatnym przyczynił się do polepszenia warunków materialnych rodzin i do zmian architektonicznych wsi. Świadczy to o pracowitości mieszkańców. Bobrek i Bobrek Kolonia stanowią jedną wieś. Obecnie mieszka tu 494 mieszkańców w 97 domach (stan na koniec 2004 r.). W 2000 r. wieś została podłączona do gminnego wodociągu. W obrębie wsi znajdują się dwa sklepy spożywczo-przemysłowe i szkoła podstawowa.

Bobrek Kolonia

W okresie międzywojennym istniała osada Nętne (wtedy Nętne-Bobrek), licząca 20 domów i osada Podgaje, licząca 9 domów. Obecnie Bobrek Kolonia i Bobrek stanowią jedną wieś (jw.), którą zamieszkuje 494 mieszkańców w 97 domach (stan na koniec 2004 r.).

Boska Wola

Wieś powstała na początku XVI wieku z inicjatywy dziedziców z sąsiedniej wsi Boże. Ród Boskich był liczny i zapewne zabrakło dla nich ziemi w rodzinnym gnieździe. Założyli więc nową wieś. Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z 1531 roku z wizytacji parafii stromieckiej. W tej wizytacji zapisano istnienie wsi *Boska Wolia*. Kolejne wzmianki pochodzą z Księgi Ziemi Czerskiej z 1540 roku i spisu podatkowego ziemi czerskiej z 1576 roku. W tym czasie wieś dziedziczyli: Jan Boski, Grzegorz Boski i Krzysztof Boski. Każdy z nich posiadał niewielką działkę ziemi we wsi. W końcu XVIII wieku Boską Wolę włączono do dóbr lichanickich, łączących dobra rodziny Boskich w tej okolicy. Wieś dzieliła losy pobliskiej wsi Boże i aż do XIX wieku należała do Boskich. W końcu XIX wieku był tu nadal folwark szlachecki, liczący 11 domów i 127 mieszkańców, a wieś należała do gminy Grabów i parafii Stromiec. Obszar gruntów dworskich liczył wówczas 1301 mórg ziemi. Do roku 1938 wieś znacznie się rozbudowała i liczyła już 94 domy.

Boże

Z miejscowością Boże nierozzerwalnie związana jest historia rodziny Boskich. Miejscowy ród szlachecki, który mieszkał tu w połowie XV wieku, zaczął się nazywać Boscy od nazwy rodowej miejscowości. Pierwszymi znanymi przedstawicielami rodu byli Piotr i Paweł Boscy, odnotowani w dokumentach sądowych z 1464 roku. Był to początkowo mało znany ród, typowy dla wiosek Mazowsza, tworzący zaścianek szlachecki. Synami

Piotra byli Paweł, Jerzy, Trojan i Tobiasz. Notowani są oni w dokumentach w latach 1466–1475. Każdy z nich dziedziczył kawałek ziemi w Bożem i powstałej w XVI wieku Boskiej Woli, ale głównym dziedzicem był Jerzy, syn Pawła.

Rodzinny majątek przeszedł następnie na syna Jerzego – Pawła, który ożenił się w 1519 roku z Anną z Powsina. Następnie dziedzicami byli jego synowie: Andrzej, Grzegorz, Stanisław i Jan. Spis podatkowy parafii Stromiec z 1576 roku informuje nas szczególnie o dziedzicach wsi Boże. W tym czasie właścicielami wsi byli: Mikołaj i Stanisław Boscy, Stanisław Boski, Andrzej Boski, Krzysztof Boski i Piotr Boski. Każdy z nich posiadał niewielkie działki ziemi liczące około pół łana. Oprócz synów Pawła Boskiego, dziedzicem był też jego wnuk Piotr, syn Stanisława. Stanisław Boski posiadał królewski przywilej na pozyskiwanie drzewa z Puszczy Stromieckiej. Boscy byli wtedy jeszcze ubogą szlachtą mazowiecką. Synem Piotra był Stanisław Boski żonaty w 1609 roku z Dorotą z Palczewskich. Ów Stanisław Boski miał dwóch synów – Adama, który został właścicielem Pokrzywna (1646) oraz Seweryna, właściciela Bożego. Seweryn Boski w 1665 roku został pisarzem ziemskim ziemi czerskiej oraz stał się właścicielem Białobrzegów i innych dóbr. Tak więc od Seweryna Boskiego rodzina Boskich stała się ze szlachty zaściankowej możliwym i znaczącym rodem w ziemi czerskiej. Jego syn Feliks był już sędzią ziemskim czerskim i starostą stromieckim. Odziedziczył po ojcu liczne dobra, w tym Białobrzegi i Boże. Feliks miał dwóch synów: Kazmierza i Pawła. Starszy Kazimierz żyjący w połowie XVIII wieku był starostą stromieckim, natomiast młodszy Paweł przejął po bracie starostwo stromieckie w 1749 roku oraz miał inne tytuły: podkomorzy czerski, sędzia kapturowy czerski, miecznik czerski i inne. Był on dziedzicem Bożego, Woli Boskiej, Niedabyła i Białobrzegów. Zmarł w 1788 roku.

Następnym dziedzicem Bożego był młodszy syn Pawła, Ignacy Boski, miecznik stężycki od 1786 roku. Po nim nastąpił jego syn Stanisław, a ostatnim dziedzicem Bożego był Ignacy Boski, który sprzedał majątek Adolfowi Bagniewskiemu w 1874 roku. W 1881 roku Boże liczyło 33 domy i 264 mieszkańców. Ziemia chłopska zajmowała wówczas obszar 393 mórg, natomiast ziemia dworska 953 morgi. W tym czasie Boże było siedzibą urzędu gminy Grabów.

Kolejny właściciel Bożego – Adolf Bagniewski herbu Bawola Głowa urodził się w 1841 roku. Bracia Adolfa wzięli udział w Powstaniu Styczniowym. Adolf Bagniewski nabył folwark Boże, a następnie Brzeźce, Szczyty i Biejkowską Wolę. W sumie majątek ten liczył 1200 ha. Adolf Bagniewski był zapalonym archeologiem i zbierał ślady dawnych kultur w swoich dobrach. Dochował się on dziewięciorga dzieci – siedmiu synów i dwóch córek. Adolf Bagniewski zmarł w 1912 roku, został pochowany w Stromcu.

Następcą Adolfa Bagniewskiego w Bożem był jego syn Juliusz. Juliusz urodzony w 1876 roku bardziej od rolnictwa interesował się polityką, był członkiem PPS Organizacji Bojowej. Organizacja ta była zaangażowana w czynną walkę z administracją rosyjską. Juliusz Bagniewski został za to zaocznie skazany przez Rosjan. Wobec wyroku przedostał się do Galicji, a następnie do Brazylii, gdzie nabył farmę nad rzeką Iquassu. Niestety brak informacji czy Juliusz ożenił się w Brazylii, czy wyjechał tam z żoną. Faktem jest, że dochował się tam dwóch synów: Andrzeja i Leszka. Gdy Juliusz otrzymał informacje o wybuchu I wojny światowej zostawił synów i żonę Eugenię będącą w ciąży, przybył do Europy i wstąpił do legionów Piłsudskiego. Zginął podczas walk nad Nidą w 1915 roku w randze porucznika. Został pośmiertnie odznaczony orderem Virtuti Militari. Jego żona wraz z trójką synów powróciła do Polski w 1918 roku. Objęli oni rodzinny majątek Boże.

Formalnie majątek należał do Eugenii Bagniewskiej, ale zarządzał nim najstarszy syn Andrzej.

Miejscowość Boże leżała do końca II wojny światowej w gminie Grabów i tu właśnie była nadal siedzibą urzędu gminy. Gmina Grabów należała do powiatu kozińskiego. Sąd pokoju dla gminy Grabów znajdował się w Magnuszewie, a sąd okręgowy w Radomiu. Wieś liczyła w 1929 roku 317 mieszkańców.

W okresie międzywojennym działał tu sklep bławatny K. Petelskiego, murarzem był A. Kruperda, a szewcem W. Młynarski. We wsi były też dwa zakłady zajmujące się wyrobem masła - jeden z nich należał do braci Skolimowskich, a drugi do E. Sobolewskiego.

Andrzej Bagniewski zarządzał majątkiem do 1939 roku, kiedy został powołany do wojska. Wziął udział w kampanii wrześniowej, następnie przedostał się do Francji. Po klęsce Francji osiadł w tym kraju, zmarł w 1982 roku. Leszek Bagniewski w 1936 roku wrócił do Brazylii, gdzie był kartografem, zginął w katastrofie lotniczej. Najmłodszy syn Juliusza - Zbigniew Juliusz zmarł bezpotomnie w Warszawie w 1988 roku. Żona Juliusza Bagniewskiego - Eugenia została w 1943 aresztowana przez Niemców i zginęła w Oświęcimiu.

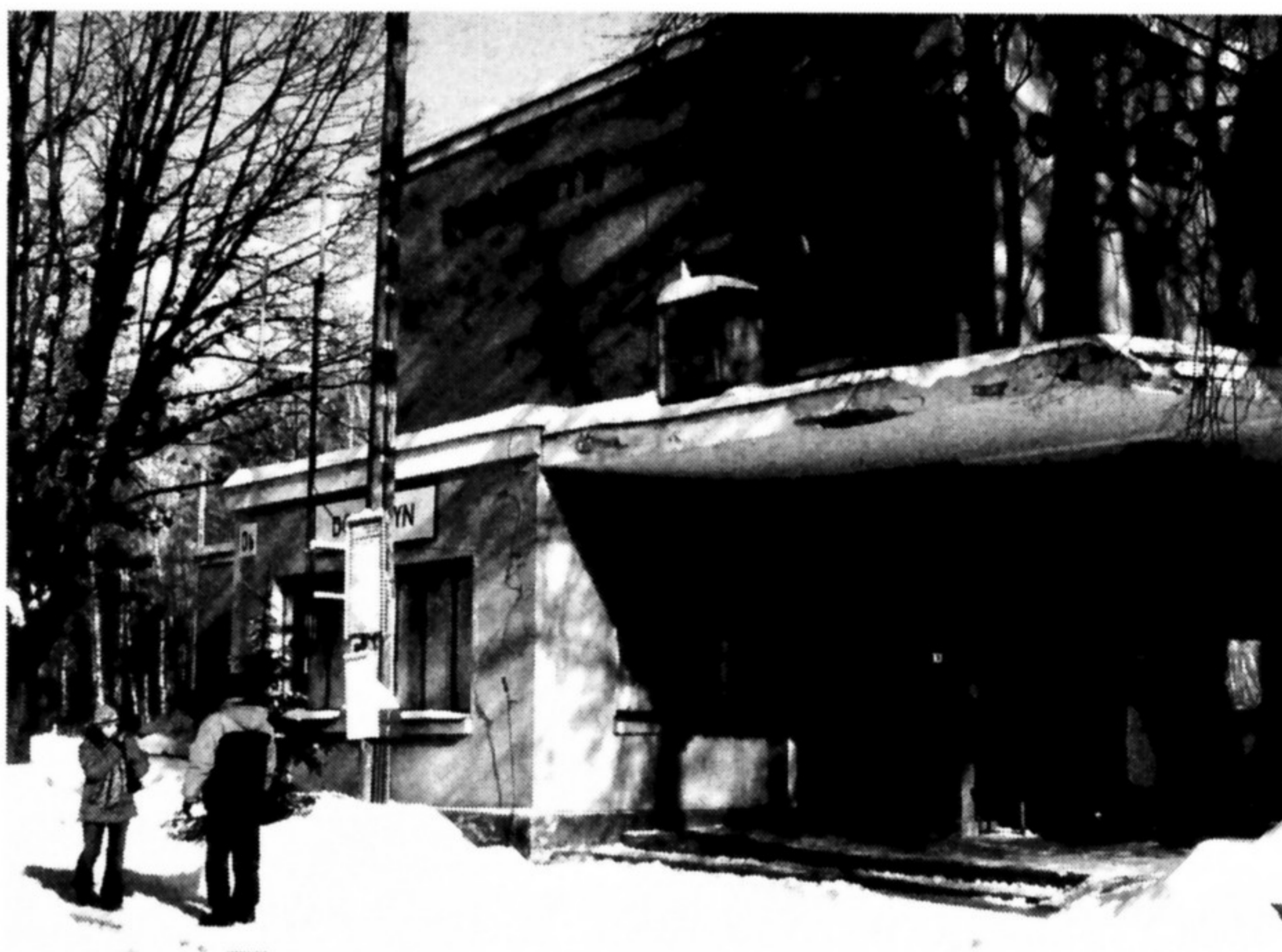
Dobieszyn

Pierwsze wzmianki o istnieniu wsi znajdujemy w Słowniku Geograficznym Królestwa Polskiego z roku 1881, a więc jest to dość młoda wieś. W tym czasie należała ona do gminy Bobrowniki w powiecie kozińskim.

W okresie międzywojennym we wsi funkcjonowały trzy wiatraki. Należały one do A. Bienia, J. Gikalskiego i Franciszka Kornety. W 1938 roku wieś liczyła 46 domów i nadal należała do gminy Bobrowniki w powiecie kozińskim.

W latach powojennych w Dobieszynie znajdował się Urząd Gminy, który w późniejszym czasie został przeniesiony do Stromca. Funkcjonował także Posterunek Milicji Obywatelskiej i Kółko Rolnicze, a także zlewnia mleka.

Po wojnie wieś została zelektryfikowana, a w ostatnich latach poprowadzono także linię wodociagową i telefoniczną. Zadbano także o jej czystość, rozstawiając kontenery na śmieci.

Obecnie w Dobieszynie oprócz sześcioklasowej szkoły podstawowej i kościoła znajduje się także Nadleśnictwo Dobieszyn, Ośrodek Zdrowia, filia Banku Spółdzielczego Rzemiosła i trzy sklepy spożywczo-przemysłowe.

W okolicy znajduje się pięć sklepów, których właścicielami są: państwo M i R. Strzelczykowie, pan Jończyk, pan Róg, państwo Rzeszotkowie, pani Kondeja.

Ducka Wola

Podczas wizytacji parafii Stromiec przeprowadzonej w latach 1511–1512 zapisano istnienie wsi o nazwie *Duczka Wola*. Kolejne wizytacje z lat 1513 i 1531 również potwierdzają istnienie tej miejscowości. Pochodzenie nazwy nie jest do końca wyjaśnione. Nazwa osady powstała albo od staropolskiej nazwy osobowej „Dudek” lub „Dudski” albo od prasłowiańskiego słowa „duk” oznaczającego kiedyś wgłębienie w ziemi, jamę, otwór.

W 1576 roku wieś leżała w parafii Stromiec, zapisano ją jako *Ducka*. Właścicielem wsi był Stanisław Staniszewski, obszar gruntów wynosił wówczas 2 włóki ziemi.

W XVII wieku podobnie jak większość ziem w tej okolicy *Ducka Wola* stała się własnością rodziny Boskich i w drugiej połowie XVII wieku należała do Seweryna Boskiego. W XVIII wieku wieś należała do klucza lichanickiego skupiającego dobra Boskich. W 1827 roku we wsi stało 13 domów, zamieszkiwanych przez 116 mieszkańców, a w 1881 roku wieś liczyła już 48 domów i 317 mieszkańców. Obok wsi chłopskiej istniał folwark szlachecki liczący 335 mórg ziemi. *Ducka Wola* należała do gminy Grabów w powiecie kozienickim. W kolejnych latach wieś stopniowo się rozrastała i w 1938 roku liczyła już 64 domy.

Kolonia Sielce

Istnienie tej wsi po raz pierwszy odnotowano w 1921 roku podczas spisu powszechnego. W 1938 roku wieś liczyła 20 domów. Obok wsi istniały już w okresie międzywojennym małe osady: Muszary licząca 7 domów i Chmal licząca 8 domów.

Krzemień

Wieś ta pod nazwą *Budy Krzemień* pojawiła się na mapie Kwatermistrzostwa Królestwa Polskiego w 1839 roku. W 1883 roku była to wieś tak zwana włościańska, co oznacza, że nie było tu folwarku szlacheckiego. Wieś liczyła wtedy 22 domy, 158 mieszkańców, 686 mórg ziemi i należała do gminy Grabów w powiecie kozienickim.

W okresie międzywojennym we wsi stał wiatrak należący do J. Kuśnierskiego.

Ksawerów Nowy

Ksawerów Nowy powstał około połowy XIX wieku w ramach dóbr Stromiec. W 1874 roku dobra szlacheckie Stromiec zostały rozparcelowane. Utworzono tu na 330 morgach gruntu 21 gospodarstw chłopskich. W 1883 roku wieś należała do gminy i parafii Stromiec. W tym czasie liczyła 19 domów i 126 mieszkańców, a obszar wsi wynosił 331 mórg ziemi. W 1938 roku wieś liczyła już 30 domów.

Ksawerów Stary

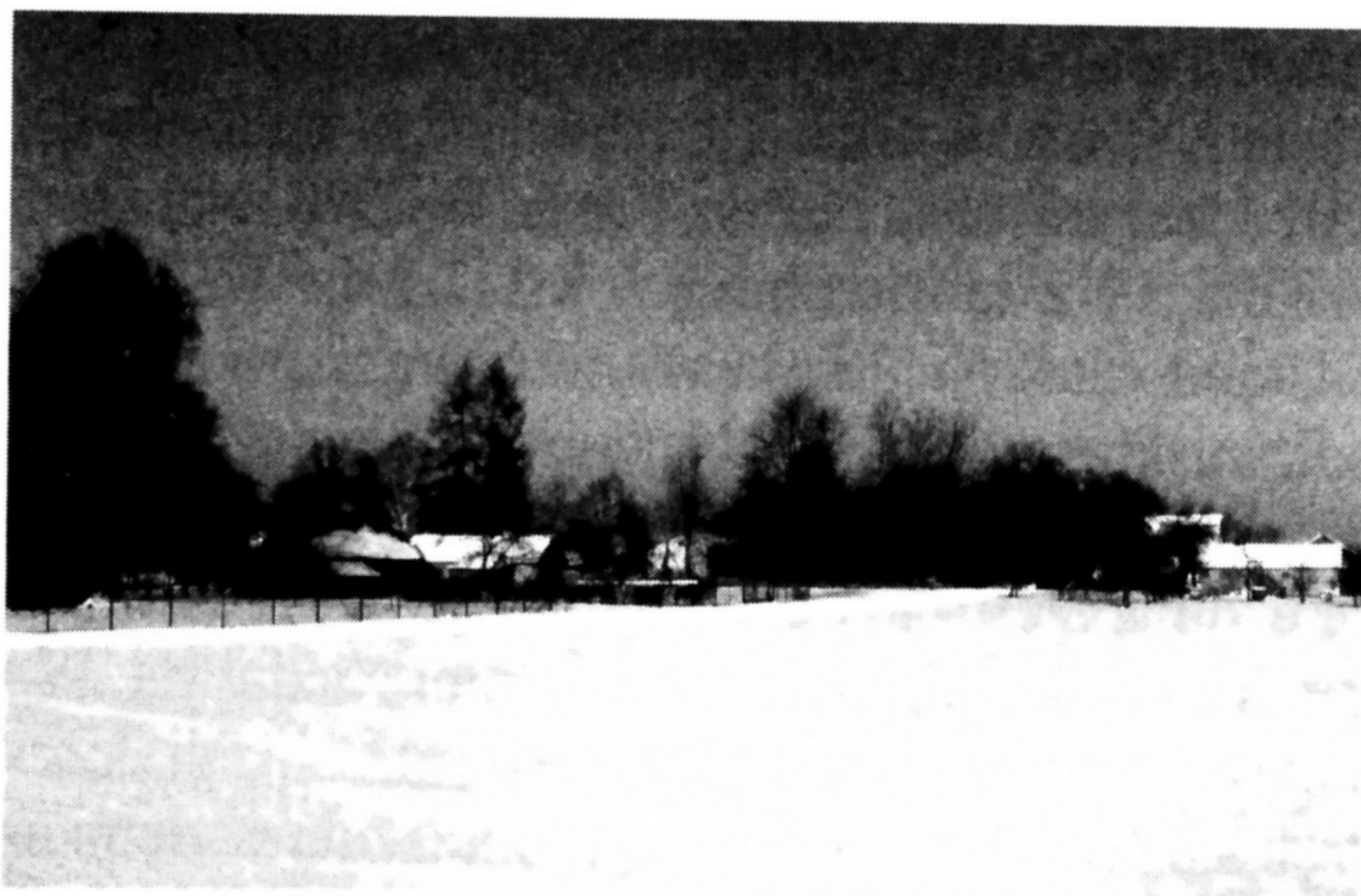
Wieś o nazwie *Xawerów*” poświadczą Tabela Miast i Wsi Królestwa Polskiego z 1827 roku. Nazwa pochodzi od imienia Ksawery. Wieś powstała w ramach dóbr rządowych Stromiec. Na mapie z 1839 roku również pojawia się wieś o nazwie „*Xawerów*”. W 1874 roku podczas parcelacji dóbr Stromiec na 672 morgach gruntu utworzono 38 samodzielnych gospodarstw rolnych i tak w

1883 roku *Ksawerów Stary* liczył 49 domów i 374 mieszkańców, a jego obszar wynosił 840 mórg ziemi. W roku 1938 wieś liczyła 63 domy.

Lipskie Budy

Wieś powstała w początkach XIX wieku. Pierwsza informacja pochodzi z 1827 roku. W tym czasie liczyła ona 9 domostw i 126 mieszkańców. Nazwa pochodzi od sąsiedniej wsi Lipa. Wieś umieszczono też na mapie Królestwa Polskiego z 1839 roku. W końcu XIX wieku wieś należała do gminy Bobrowniki i parafii Głowaczów. Jej obszar zajmował 635 mórg ziemi. We wsi stało 36 do-

mów, a mieszkało w nich 251 mieszkańców. W okresie międzywojennym we wsi znajdował się wiatrak należący do Ludwika Marciniaka. W 1938 roku znajdowało się tu 50 domów, podczas gdy leżąca obok osada Matyldzin liczyła domów 12.

Małe Boże

Pierwszy raz nazwa Małe Boże pojawia się w 1827 roku w spisie miast i wsi Królestwa Polskiego. W 1881 roku wieś liczyła 37 domów i 235 mieszkańców. Ziemia należąca do mieszkańców wsi zajmowała 760 mórg. W okresie międzywojennym we wsi działał zakład kowalski należący do J. Hersza. W tym czasie znajdowało się tam 41 domów.

Marianki

Jedna z najmłodszych wsi w całej gminie. Istnienie tej osady odnotowano podczas spisu powszechnego przeprowadzonego w 1921 roku. Nazwa pochodzi od imienia Marian. W 1938 roku wieś liczyła 27 domów. Już wtedy na północ od wsi istniała też osada *Zabagnie*, licząca wtedy 17 domów.

Niedabył

W roku 1417 w dokumentach sądowych Ziemi Czerskiej zapisa-
no dwóch rycerzy pochodzących
z *Niedabyła* – byli to Wojciech
i Maciej. Jest to pierwsza wzmian-
ka o istnieniu tej osady. Kolejna
wzmianka pochodzi z 1422 roku
z Księgi Ziemi Czerskiej. Nazwę wsi
zapisano jako *Nyedobil Rizek*.
Miejscowy ród szlachecki Nieda-
bylskich (lub Niedobylskich) herbu
Bończa rozrastał się i z czasem po-

wstała druga osada obok Niedabyła. Kolejne wzmianki z 1492 roku informują o wsiach *Nyedobyl* i *Dzywysche*. Starsza z tych osad to prawdopodobnie obecna Stara Wieś leżąca obok Pokrzywna. W początku XVI wieku jeden z Niedabylskich – Wojciech został dzierżawcą dóbr Stromiec. W tym czasie obok wsi Niedabył powstała jeszcze jedna wieś, której mieszkańcy pochodzili najpewniej z Rusi. Tę wieś zwano *Nyedobyl Rusky*. W połowie XVI wieku obok wsi istniał młyn należący do starostwa stromieckiego. Młynem zarządzał młynarz Łukasz Pęcza. W 1590 roku kroniki notują Bartłomieja – syna Jana – dziedzica Niedabyła Starego i wsi Dziwisz. W 1610 r. Franciszek Niedabyłski – syn Jana odstąpił część Niedabyła swemu bratankowi Marcinowi. Stare dokumenty informują też o Stanisławie dziedzicu Niedabyła, który ożenił się w 1613 roku z Zofią z Boskich.

W połowie XVII wieku, po zniszczeniach potopu i upadku zyskownego handlu zbożem, duża część miejscowej szlachty wyprzedawała swoje majątki i emigrowała na Ukrainę. Tak stało się z też z dziedzicami Niedabyła. W końcu XVII wieku dziedzicami wsi, zapewne poprzez powiązania rodzinne, zostali Boscy z Bożego. Niedabyłscy zaś rozproszyli się po kraju. Część z nich mieszkała w ziemi czerskiej, inni w chełmskiej i czernichowskiej.

Niedobylscy służyli też w wojsku. Najbardziej znanym Niedobylskim był Kacper – syn Ludwika i Barbary urodzony w 1788 roku w Michałowie. Wstąpił do armii Księstwa Warszawskiego w 1809 roku. Odbył straszną zimową kampanię w Armii Napoleońskiej w latach 1812–1813. Walczył też w Prusach w 1813 roku. Zmarł w 1817 roku.

W 1783 roku na mapach województwa mazowieckiego odnajdujemy wieś o nazwie *Niedobyl*. W pierwszej połowie XIX wieku dziedzicami Niedabyła została rodzina Kozłowskich. W 1827 roku we wsi znajdowało się 10 domów i 115 mieszkańców. W 1886 roku wieś należała do gminy i parafii Stromiec. We wsi stało już 48 domów, a mieszkało w niej 293 mieszkańców. Był tam spory obszar gruntów dworskich wynoszący 660 mórg. Ziemia chłopska zajmowała obszar 139 mórg. W 1938 roku we wsi stały 53 domy, a w pobliskiej Starej Wsi było 29 domostw. W okresie międzywojennym istniała już osada Zachmiel licząca 15 domów, w której stał wiatrak.

Olszowa Dąbrowa

Osada ta powstała w połowie XIX wieku w ramach dóbr szlacheckich Sielce. Nazwa pochodzi od drzewa olcha. W 1870 roku dobra te zostały rozparcelowane między chłopów, a po parcelacji utworzono tu 20 gospodarstw rolnych. W latach osiemdziesiątych XIX wieku wieś leżała w gminie Bobrowniki w powiecie kozienickim. Stało w niej 14 domów, zamieszkiwało 99 mieszkańców. Obszar wsi wynosił wówczas 286 mórg ziemi. W 1938 roku we wsi stało domów 17.

Piróg

Na mapie Królestwa Polskiego z 1839 roku znajdujemy wieś o nazwie *Piróg Osada*. Jest to pierwsza wzmianka o tej miejscowości. Nazwa wsi pochodzi od słowa „piróg” czyli rodzaj ciasta. W latach osiemdziesiątych XIX wieku wieś liczyła 45 domów i 298 mieszkańców, a jej obszar wynosił 679 mórg. We wsi nie było obszarów dworskich, wszystkie tereny należały do gminy i parafii Stromiec. W 1938 roku wieś liczyła 50 domów. Znajdowała się tu także cegielnia. Na południe od wsi istniały w okresie międzywojennym 2 przysiółki: Kalinów liczący 17 domów i Gabrielów liczący 3 domy.

Podlesie Duże

Istnienie tej wsi odnotowano dopiero w połowie XX wieku.

Pokrzywna

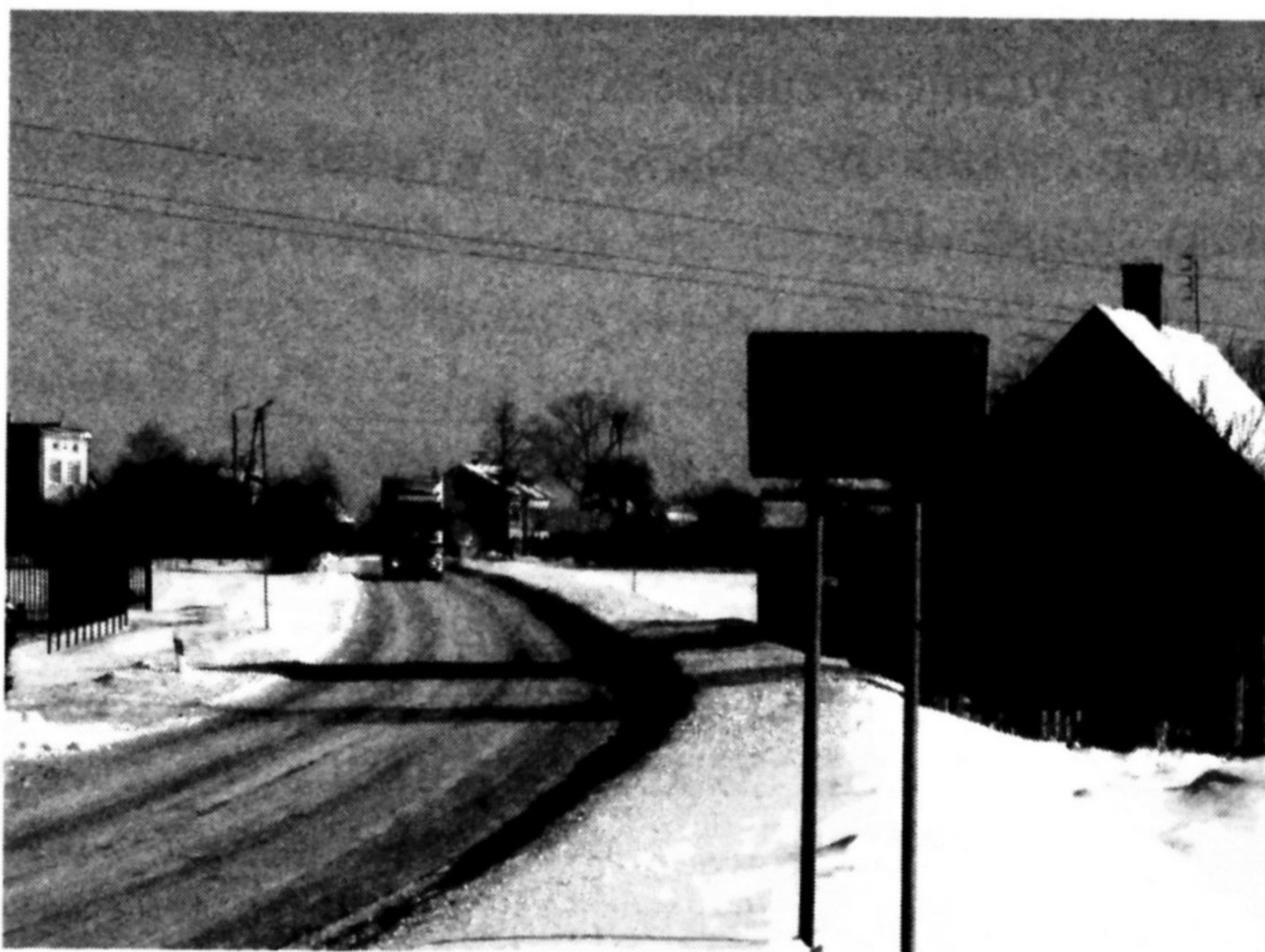
Wieś powstała w pierwszej połowie XVI wieku. Pierwsza informacja zapisana została podczas lustracji królewskich dóbr Stromiec z 1564 roku. Zapisano tam, iż wieś *Pokrzywna* należąc do Arona Byliny sąsiadowała ze Stromcem. Aron Bylina był synem cześnika czerskiego. Następcami Arona byli jego synowie Jakub i Krzysztof, którzy dziedziczyli Pokrzywnę na przełomie XVI i XVII wieku. W 1616 roku Krzysztof Bylina oddał swoją część wsi synom Marianowi i Żeliszławowi. Żeliszław Bylina żonaty był z Dorotą z Boskich. Córka Żeliszława i Doroty wyszła za mąż za Wojciecha Bobrkowskiego z Bobrka. W 1646 roku wieś przeszła na własność Boskich, zapewne poprzez koneksje rodzinne. W roku 1668 jako właściciel Pokrzywna figurował Adam Boski i przez następne lata wieś należała już do rodziny Boskich. W końcu XIX wieku wieś liczyła 9 domów i 94 mieszkańców. We wsi był obszar ziemi dworskiej wynoszący 239 mórg i obszar 66 mórg ziemi chłopskiej. Działał tam młyn wodny. Pokrzywna należała wówczas do gminy i parafii Stromiec. W okresie międzywojennym właścicielką folwarku we wsi liczącego 87 domów była Maria Morsztyn. Rozrastając się powoli, w 1938 roku Pokrzywna liczyła 14 domów.

Stara Wieś

Stara wieś istniała już w początkach XVI wieku. Powstała poprzez rozrastanie się zaścianka szlacheckiego Niedabył. Podczas spisu podatkowego z 1576 obok Niedabyła Dziwisze i Niedabyła Ruskiego wymieniono też *Niedabył Antiqua*, czyli Stary Niedabył. Wieś posiadał niejaki rycerz Jan (*Joannis*). Wynika z tego, że jest to najstarsza wieś w tej okolicy, starsza od Pokrzywny i Niedabyła. Istnienie tej wsi potwierdzają też spisy podatkowe z końca XVIII wieku. Wieś należała wtedy do klucza lichanickiego należącego do Boskich. Według mapy z 1839 roku była to dość duża osada, większa od Pokrzywny, gdyż w 1938 roku liczyła 29 domostw.

Sielce

Ta wieś powstała na początku XIX wieku. Nazwa pochodzi od słowa „sioło” oznaczające w staropolskim języku „wieś”. W 1827 roku we wsi stało 18 domów, a mieszkało w nich 162 mieszkańców. W 1889 roku Sielce liczyły 28 domów i 239 mieszkańców. Wieś należała do gminy Bobrowniki i parafii Głowaczów w powiecie kozienickim. Do 1870 roku Sielce były ośrodkiem dóbr szlacheckich. Wchodziły w jego skład następujące wsie: Sielce, Olszowa Dąbrowa,

Chojny, Sułków i Nijków. W 1870 roku dobra te zostały w całości rozparcelowane, a w miejscowości Sielce utworzono z nich 26 gospodarstw chłopskich.

Stromiecka Wola

Początki wsi sięgają XV wieku. Pod datą 1425 zapisano w Księdze Ziemi Czerskiej wieś o nazwie *Wolya Stromieczka*. Wieś powstała w ramach książęcych dóbr Stromiec. Wskazuje na to wyraźnie nazwa wsi, biorąca swój początek od Stromca i słowa „wola”, oznaczającego dawniej okres tak zwanej wolnizny, czyli zwolnienia mieszkańców od podatków. Kolejna wzmianka pochodzi z Kodeksu Dyplomatycznego Księstwa Mazowieckiego z 1497 roku.

Jan Łaski w swoim „*Liber Beneficiorum...*” z lat 1511–1523 również wspomina wieś *Stromieczka Wola*. Szczegółowy opis wioski pozostawiły lustracje wsi królewskich z XVI i XVII wieku. Według lustracji z połowy XVI wieku, wieś ta miała grunt piaszczysty, którego obszar wynosił 14 włók. Mieszkało w niej 28 kmieci płacących na dzień 11 listopada czynsz w wysokości 24 groszy. Inne powinności mieszkańców były podobne jak w Stromcu. We wsi mieszkało czterech bartników. Znajdowały się tam również cztery karczmy. Według lustracji w początku XVII wieku wieś posiadała nadal 14 włók ziemi uprawnej. Wymiar podatków i danin nie zmienił się od ostatniej lustracji. Nadal działały w niej cztery karczmy.

Według lustracji z lat 1660-1661 wieś liczyła 14 łanów ziemi, ale tylko 3 były obsiewane. Chłopi z tej wsi oddawali podatku po 8 korców owsa, a także po dwa kapłony, po jednej gęsi i po 30 jaj z włóki. Odpracowywali też po 4 dni na polach folwarcznych. W Woli Stromieckiej była wówczas tylko jedna karczma. Innych powinności chłopi z tej wsi nie płacili ze względu na znaczne zubożenie.

Wola Stromiecka była częścią dóbr królewskich Stromiec, czyli starostwa niegrodowego w Stromcu. Dobra te były już od XVI wieku dzierżawione różnym osobom. Na przełomie XVIII i XIX wieku Wola Stromiecka należała do rządów Austrii, następnie Księstwa Warszawskiego (1809–1815), a potem do rządu Rosji. W 1827 roku wieś liczyła 20 domów i 161 mieszkańców. Od 1839 dobra Stromca, a w tym Wola Stromiecka, były już dobrami prywatnymi, należącymi najpierw do Aleksandra Karskiego, a od 1849 roku do Stanisława Górskiego. W 1864 roku do Woli Stromieckiej dotarły ukazy uwłaszczeniowe, na mocy których z 855 mórg ziemi dworskiej utworzono 41 gospodarstw chłopskich. Od tej pory nie było już ziemi dworskiej w tej wsi. W latach osiemdziesiątych XIX wieku wieś leżała w parafii i gminie Stromiec, liczyła 36 domów i 279 mieszkańców. W roku 1938 wieś liczyła już 61 domów.

W okresie międzywojennym na północ od Stromieckiej Woli istniała licząca zaledwie 9 domów osada Pietrusin.

Sułków

Wieś ta powstała w połowie XIX wieku w ramach dóbr szlacheckich Sielce. Nazwa pochodzi od nieużywanego już dziś imienia Sułek. W 1870 roku dobra te zostały rozparcelowane, a z ziemi szlacheckiej w Sułkowie utworzono 15 gospodarstw rolnych. Wieś należała do gminy Bobrowniki i parafii Głowaczów w powiecie kozienickim. Dziesięć lat później wieś liczyła 10 domów i 78 mieszkańców, a jej obszar wynosił 182 morgi. W 1938 roku wieś liczyła 20 domów mieszkalnych.

Damian Strzelczyk*

Czas

Ile czasu potrzeba
Aby zatrzymać czas
Niech nie goni nas
Nieubłagany czas
Zwolnij
Na moment
Pozwól się zatrzymać
Odpoczynku chwilę dać
Zostaw nas w spokoju
Przestań nas gonić

Wszyscy się śpieszą
Diabli się cieszą
To przez ciebie Tysiące ludzi ginie
To Ty jesteś głównym winnym,
Spróbuj być innym.
Być przyjaznym dla wszystkich
Nikommu nie szkodzić
Jak cię zatrzymać,
Chyba tylko życie wstrzymać.
Ile czasu potrzeba...
Aby zatrzymać czas...

* Damian Strzelczyk (ur. 1991 r.) zam. w Dobieszynie, uczeń II klasy Publicznego Gimnazjum w Stromcu.

Aby język giętki... **czyli szkoły, uczniowie, absolwenci i nauczyciele**

Maria Czwarno, Halina Mielniczek,
Anna Mrozińska, Beata Walczak

Publiczne Gimnazjum w Stromcu

Powstanie Publicznego Gimnazjum w Stromcu

Ważne i zarazem konieczne było utworzenie Publicznego Gimnazjum w Stromcu. Jest to jedyna tego typu placówka na terenie gminy Stromiec i choć starsi doskonale pamiętają naukę w gimnazjum, dla młodych ludzi to kolejny nowy, nieznany etap w życiu.

Jak wiadomo, ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991 roku, znowelizowana 25 lipca 1998 roku przywróciła systemowi szkolnictwa w Polsce nie istniejące od 1948 roku ogniwo: *gimnazjum*.

Wdrażając reformę edukacji – Rada Gminy w Stromcu 9 marca 1999 roku podjęła uchwałę nr V/45/99 w sprawie założenia od 1 września 1999 roku jednego publicznego gimnazjum prowadzonego przez gminę Stromiec z siedzibą w Stromcu o strukturze organizacyjnej klas I–III. Określone zostały granice obwodu Publicznego Gimnazjum w Stromcu, które pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy Stromiec.

Do obwodu szkoły należą następujące miejscowości: Biała Góra, Bobrek, Bobrek Kolonia, Boska Wola, Boże, Dobieszyn, Ducka Wola, Grabowy Las, Kalinów, Ksawerów Nowy, Ksawerów Stary, Kolonia Sielce, Krzemień, Lipskie Budy, Matyldzin, Małe Boże, Marianki, Mokry Las, Nętne, Niedabył, Olszowa Dąbrowa, Pietrusin, Piróg, Podgaje, Podlesie Duże, Podlesie Małe, Pokrzywna, Sielce, Stara Wieś, Stromiec, Sułków, Stromiecka Wola, Zabagnie, Zachmiel.

Siedzibą nowej szkoły stała się część budynku dotychczasowej Szkoły Podstawowej w Stromcu. W celu dobrego funkcjonowania obydwu szkół – dokonano podziału budynku szkolnego. Na potrzeby gimnazjum przeznaczono jego nową część z 11 salami lekcyjnymi.

Budynek szkoły

Dyrektor Anna Mrozińska

Z sali gimnastycznej i stołówki szkolnej korzystają uczniowie gimnazjum oraz szkoły podstawowej.

Funkcję dyrektora Publicznego Gimnazjum w Stromcu od 1 września 1999 roku pełni mgr Anna Mrozińska. Jest absolwentką filologii polskiej Uniwersytetu Gdańskiego oraz studiów podyplomowych na kierunku *Finansowanie i zarządzanie działalnością oświatową* w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Bielsku-Białej. Jest na-

uczycielem dyplomowanym z 19-letnim stażem pracy pedagogicznej. Od początku swej kariery zawodowej związana z oświatą stromiecką.

1 września 2001 roku utworzono stanowisko wicedyrektora Publicznego Gimnazjum w Stromcu. Funkcję tę sprawuje mgr Irena Bordzio-Berus. Jest absolwentką historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach oraz studiów podyplomowych na tej uczelni. Jest nauczycielem dyplomowanym z 25-letnim stażem pracy pedagogicznej.

Gimnazjum jest szkołą powszechną i obowiązkową dla wszystkich dzieci w wieku od 13 do 16 lat, a więc osób w wieku dojrzewania, czyli w okresie ważnej przemiany biologicznej, intelektualnej i psychicznej, co stwarzać może problemy w dziedzinie zachowań, motywacji, uznawania autorytetów – dlatego silny nacisk musi być położony na sprawy wychowawcze.

Temu nowemu ogniwu w systemie oświaty przypisano zadanie wyrównania poziomu wiedzy dzieci pochodzących z różnych środowisk.

Nauczyciele i pracownicy Publicznego Gimnazjum w Stromcu

Nauczyciele

W roku szkolnym 1999/2000 w szkole pracowało 16 nauczycieli, w tym troje w pełnym wymiarze godzin, pozostali zatrudnieni byli na część etatu.

Obecnie w roku szkolnym 2005/2006 zatrudnionych jest 23 nauczycieli, w tym 19 nauczycieli na cały etat i czterech w niepełnym wymiarze godzin.

mgr Anna Mrozińska	język polski
mgr Halina Mielniczek	język polski
mgr Beata Walczak	język polski
mgr Jolanta Kalicińska	matematyka
mgr Wiesław Pastucha	matematyka
mgr Włodzimierz Lachowicz	język angielski
mgr Wiesława Frąk	język angielski
mgr Agnieszka Szczechowska	język niemiecki
mgr Anna Korczak	historia
mgr Alfreda Sikorska	chemia, fizyka

mgr Alicja Głowacka
 mgr Krystyna Trzmiel
 mgr Marianna Molga
 mgr Zbigniew Tarka
 mgr Maria Czwaro
 mgr Irena Bordzio-Berus
 mgr Mariusz Chmielewski
 mgr Alicja Reczko
 mgr Robert Mroziński
 mgr Maciej Kleczewski
 mgr Monika Mazan
 ks. Norbert Kowalczyk
 mgr Monika Suwalska

biologia
 fizyka, matematyka
 geografia
 informatyka
 biblioteka, informatyka
 wiedza o społeczeństwie
 technika, muzyka, plastyka
 nauczanie indywidualne
 wychowanie fizyczne
 wychowanie fizyczne
 religia
 religia
 pedagog szkolny

Nauczyciele gimnazjum podnoszą kwalifikacje na kursach i szkoleniach organizowanych przez różne placówki doskonalenia nauczycieli, uczestniczą w szkoleniowych posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Wśród kadry pedagogicznej szkoły jest:

- 5 nauczycieli dyplomowanych,
- 12 nauczycieli mianowanych,
- 5 nauczycieli kontraktowych,
- 1 nauczyciel stażysta.

Wielu nauczycieli rozpoczęło staż na wyższy stopień awansu zawodowego.

Górny rząd od lewej: Maciej Kleczewski, Robert Mroziński, Mariusz Chmielewski, Zbigniew Tarka, Wiesław Pastucha, ks. Norbert Kowalczyk, Włodzimierz Lachowicz. Drugi rząd od lewej: Jolanta Kalicińska, Anna Korczak, Alfreda Sikorska, Anna Mrozińska, Monika Mazan, Monika Suwalska, Wiesława Frąk, Beata Walczak. Trzeci rząd od lewej: Maria Czwaro, Irena Bordzio-Berus, Alicja Głowacka, Halina Mielniczek, Krystyna Trzmiel, Marianna Molga.

Pracownicy administracji i obsługi

W sekretariacie szkoły od pięciu lat pracuje Marianna Abramowicz.

Zatrudniona jest jedna woźna – Halina Sikora i trzy sprzątaczkę: Irena Wachowicz, Alicja Rutkowska, Anna Kamińska. Na etacie konserwatora pracuje Ryszard Chmielewski.

Organizacje szkolne

Na terenie gimnazjum działają organizacje zrzeszające uczniów.

Samorząd Uczniowski działa od początku utworzenia gimnazjum. W pierwszym okresie działalności opiekunami byli: mgr Barbara Chmielewska i mgr Mariusz Chmielewski, od 2002 r. opiekunem jest mgr Beata Walczak. Członkami Samorządu są wszyscy uczniowie szkoły, zarząd jest wyłaniany podczas wyborów. Z inicjatywy Samorządu organizowanych jest wiele ciekawych przedsięwzięć mających na celu m.in. uatrakcyjnienie szkolnego życia, integrację między uczniami poszczególnych klas, poznawanie dziedzictwa kulturowego regionu. Do kalendarza imprez na stałe weszły już wybory Miss i Mistera szkoły, Talentu Roku; organizowanie wieczorków zapoznawczych dla uczniów kl. I, Walentynek, Powiatowego Konkursu Recytatorskiego Twórców Ziemi Radomskiej. Dzięki zaangażowaniu uczniów i nauczycieli podejmowane działania mogą być realizowane i przynosić wymierne rezultaty.

Od 2000 r. działa Szkolny Klub Europejski EURO-MY. Jego założycielką była mgr Irena Bordzio-Berus. Obecnie opiekunem jest mgr Alicja Głowacka. Zadania Klubu realizowane są w myśl hasła: „We wspólnej Europie z własną kulturą i tradycją”. Członkowie Klubu poznają kulturę i obyczaje krajów europejskich, pamiętając o tradycjach, zwyczajach polskich. Dla społeczności uczniowskiej przygotowują gazetki tematyczne, konkursy.

Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlęta” powstał w 1994 r. Jego założycielem i opiekunem jest mgr Robert Mroziński. Uczniowie zrzeszeni są w sekcji unihokeja, piłki ręcznej i nożnej. Spotykają się na popołudniowych treningach, gdzie nabywają nowe umiejętności, doskonalą już poznane. Zawodnicy często uczestniczą w zawodach sportowych, odnoszą znaczące sukcesy, począwszy od szczebla zawodów międzyszkolnych do ogólnopolskich. Klub Sportowy „Orlęta” daje możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu: uczniowie nabierają tężyzny fizycznej, poznają różne zakątki Polski (biorąc udział w zawodach ogólnopolskich), uczą się właściwych zachowań. Klub jest organizatorem i współorganizatorem zawodów sportowych, imprez sportowo-rekreacyjnych skierowanych do uczniów gimnazjum i innych szkół.

Osiągnięcia szkoły

Szkoła aktywnie uczestniczy w konkursach organizowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz inne placówki. Młodzież biorąca w nich udział sprawdza zdobytą wiedzę i własne umiejętności. W krótkim sześcioletnim okresie działalności szkoła może poszczycić się wieloma osiągnięciami.

Rok szkolny 1999/2000

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. Wyróżnienie uczennicy w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny 2000”.
2. III miejsce uczennicy w Mazowieckim Konkursie Humanistycznym „Warszawska Syrenka 2000”.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Unihokeja Młodzików „Podkarpacka Wiosna”.
2. I miejsce w Mistrzostwach Województwa Mazowieckiego w Unihokeju Młodzików.

Rok szkolny 2000/2001

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. Wyróżnienie trojga uczniów w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny 2001”.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w III Mazowieckich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w unihokeju gimnazjów
2. I miejsce w V Ogólnopolskim Turnieju Unihokeja Młodzików, Warszawa 2000.

Rok szkolny 2001/2002

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. Wyróżnienie dwóch uczennic w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny 2002”.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w VII Ogólnopolskim Turnieju Unihokeja Młodzików.
2. III miejsce w IV Otwartych Mistrzostwach Województwa Wielkopolskiego w Unihokeju.

Rok szkolny 2002/2003

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. Wyróżnienie dwóch uczniów w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny 2003”.
2. Udział dwóch uczennic w finale Konkursu Wiedzy Religijnej o życiu biskupa Piotra Gołębiowskiego.

Osiągnięcia artystyczne:

1. Udział uczennicy w finale Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego.
2. Udział uczennicy w finale Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego „Warszawska Syrenka”.
3. Udział dwóch uczennic w finale Wojewódzkiego XIII Białobrzeskiego Festiwalu Piosenki.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej w Unihokeju Chłopców
2. I miejsce w Mistrzostwach Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt
3. II miejsce w Turnieju Młodzików o Puchar Polskiej Federacji Unihokeja
4. II miejsce w Półfinale Mistrzostw Polski w Unihokeju Młodzików

5. II miejsce w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej w Unihokeju Dziewcząt
6. IV miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Unihokeja Młodzików

Rok szkolny 2003/2004

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. Uzyskanie przez ucznia oceny bardzo dobrej w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny 2004”.

Osiągnięcia artystyczne:

1. Udział ucznia w finale Małego Konkursu Recytatorskiego w Radomiu.
2. Wyróżnienie uczennicy w finale Konkursu Recytatorskiego „Warszawska Syrenka”.
3. Wyróżnienie uczennicy w XIV Białobrzeskim Festiwalu Piosenki.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w Mistrzostwach Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt.
2. I miejsce w Mistrzostwach Powiatu w Piłce Ręcznej Chłopców.
3. I miejsce w finale Międzypowiatowym w Unihokeju Dziewcząt.
4. II miejsce w finale Międzypowiatowym w Unihokeju Chłopców.
5. III miejsce w Mistrzostwach Powiatu w LA.

Rok szkolny 2004/2005

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. II miejsce uczennicy w województwie, w Ogólnopolskim Konkursie Historycznym „Krań”.
2. Wyróżnienie ucznia w IV Regionalnym Konkursie Poetyckim „Nastolatki wiersze piszą”.

Osiągnięcia artystyczne:

1. Nagroda dla uczennicy za udział w finale XXII Małego Konkursu Recytatorskiego w Radomiu.
2. Nagroda główna dla uczennicy w II Powiatowym Konkursie Recytatorskim Twórców Ziemi Radomskiej.

Osiągnięcia sportowe:

1. I miejsce w Finale Międzypowiatowym w Unihokeju Chłopców.
2. I miejsce w Powiatowym Finale Piłki Nożnej Chłopców.
3. I miejsce w Mistrzostwach Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt.
4. III miejsce w Finale Międzypowiatowym w Unihokeju Dziewcząt.

Praca pedagoga szkolnego

Dyrekcja szkoły od kilku lat zabiegała o zatrudnienie pedagoga szkolnego. Stało się to realne w roku szkolnym 2004/2005. Od 1 września 2004 r. pracę na tym stanowisku rozpoczęła mgr Monika Suwalska. Pani pedagog poznaje uczniów i ich sprawy w różnych sytuacjach, np.:

- w indywidualnych rozmowach w swoim gabinecie,
- podczas rajdów, wycieczek, w których często bierze udział jako opiekun,
- w czasie przygotowywania z uczniami spektakli dla rodziców,

- na lekcjach zastępczych lub godzinach do dyspozycji wychowawcy w uzgodnieniu z wychowawcą danej klasy realizuje tematy np. o agresji, asertywności czy empatii. Poza tym – po konsultacji z nauczycielami i rodzicami – kieruje uczniów na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej, odwiedza domy rodzinne uczniów, gdy wymaga tego sytuacja.

Współpraca z rodzicami i organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży

Uczniowie gimnazjum znajdują się na szczególnym etapie swojego życia – rozpoczynają okres dorastania, dojrzewania, często buntu. Niezwykle ważna jest, na tym etapie kształtowania młodego człowieka i jego rozwoju intelektualnego oraz emocjonalnego, współpraca z rodzicami. Podczas cyklicznych zebrań rodzicielskich przekazywane są informacje o bieżących wynikach w nauce i zachowaniu. Rodzice zapoznawani są z procedurami dotyczącymi oceniania i klasyfikowania uczniów, przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego czy o wynikach egzaminu próbnego. Niekiedy zebrania klasowe prowadzone są przy herbacie i słodyczach – wtedy uczniowie angażują się w przygotowanie sali, nakryć. Sprzyja to integracji i przełamuje oficjalną atmosferę zebrań szkolnych.

Przedstawiciele rodziców działający w Radzie Rodziców spotykają się na zebraniach z dyrekcją szkoły w celu zaplanowania wspólnych działań. Włączają się w organizowanie zabawy karnawałowej dla młodzieży – wynajmują zespół muzyczny, zakupują pączki, organizują poczęstunek. Przedstawiciele rodziców wspólnie z nauczycielami sprawują opiekę nad młodzieżą podczas zabaw i dyskotek. Niektórzy rodzice pomagają podczas rajdów klasowych – przygotowują miejsce na ognisko czy poczęstunek.

W celu pomocy uczniom mającym trudności dydaktyczne, wychowawcze czy rodzinne szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Białobrzegach, z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stromcu (z obiadów finansowanych przez ten ośrodek korzysta 50 uczniów), a także z Policją.

Organizowanie imprez o zasięgu środowiskowym umożliwiających uczniom prezentację zdolności i talentów

Uczniowie gimnazjum tylko w roku szkolnym 2004/2005 mieli możliwość zaprezentowania swoich zdolności i talentów na takich imprezach jak:

- Widowisko edukacyjne pt. „Oskarżony papieros” prezentowane gościnnie w szkołach podstawowych na terenie naszej gminy oraz w Stromcu na festynie „Witamy lato”,
- Widowisko pt. „Skąd nasz ród” (20.04.2004 r.),
- Jasełka pt. „Kolęduje Tobie moje serce”,
- „Poetyckie Zaduszki” – prezentowane w kościele parafialnym w Stromcu,
- Miniolimpiada sportowa pod hasłem „Zachowaj trzeźwy umysł”.

Koła zainteresowań i konkursy przedmiotowe

Szkoła proponuje uczniom zajęcia pozalekcyjne w postaci kół zainteresowań (polonistyczne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, informatyczne, sportowe, muzyczne). Większość prowadzona jest przez nauczycieli nieodpłatnie. Uzdolnieni uczniowie pró-

bują swoich sił w konkursach organizowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty: polonistycznym, historycznym, matematycznym, fizycznym, chemicznym, geograficznym, biologicznym.

Gimnazjum w Stromcu organizuje konkursy o zasięgu powiatowym:

- Powiatowy Konkurs Recytatorski Twórców Ziemi Radomskiej,
- Powiatowy Konkurs Wiedzy Przyrodniczej,
- Międzyszkolny Konkurs Języka Angielskiego.

Czasopismo „Gazetka Gimnazjalna”

Z działalnością koła polonistycznego o charakterze redakcyjno-dziennikarskim związane jest wydawanie szkolnego czasopisma pt. „Gazetka Gimnazjalna”. Pierwszy numer ukazał się w styczniu 2004 r. Tenże i kolejne trzy numery były efektem realizacji projektu „Wielka frajda” zgłoszonego do Koalicji dla Młodych w Białobrzegach, skąd otrzymano dofinansowanie na realizację tego projektu – w konkursie „Pracownia Umiejętności”. Do pisania artykułów zachęca i mobilizuje uczniów polonistka, mgr Halina Mielniczek, sprawami edytorskimi kieruje mgr Maria Czwaro – nauczycielka informatyki i bibliotekarka. Do czerwca 2005 r. wydano 8 numerów naszego czasopisma.

Warto zauważyć, że redagując czasopismo, uczniowie rozwijają swoje zdolności. Szkolni redaktorzy na stronicach „Gazetki” utrwalają różne wydarzenia z życia szkoły, np. występy artystyczne, imprezy sportowe, wycieczki. Opublikowano wywiad z Miss i Misterem Publicznego Gimnazjum w Stromcu – w lutym 2004 r. oraz z pedagogiem szkolnym – w październiku 2004 r. W ramach promocji własnych talentów zamieszczane są też teksty nagrodzone w konkursach, m.in. w Radomskim Konkursie „Nastolatki wiersze piszą”, czy w szkolnym konkursie o ziemi stromieckiej. Na łamach tego czasopisma jest miejsce na humory ze szkolnych zeszytów i konkurs z nagrodą książkową.

Działalność sklepiku szkolnego

Gimnazjaliści mogą wykazać się w „branży biznesowej”, pracując w szkolnym sklepiku o nazwie „Perełka”. Tę działalność rozpoczęto w styczniu 2002 r. Uczniowie pracują pod kierunkiem nauczycielek: mgr Marii Czwaro i mgr Marianny Molgi. W „Perełce” można się zaopatrzyć w: słodycze, napoje, drożdżówki, pączki, a także artykuły piśmiennicze. W niewielkim pomieszczeniu sklepiku klientów nie brakuje.

Fundusze uzyskane w ramach tej działalności przeznaczone zostały na:

- nagrody książkowe dla sprzedawców,
- dofinansowanie wyjazdów turystyczno-krajoznawczych dla najlepszych uczniów szkoły,
- sponsorowanie nagród na imprezy sportowe,
- zakup zestawów mebli do sal lekcyjnych oraz tablic na gazetki ścienne,
- wzbogacanie księgozbioru gimnazjalnego,
- zakup ławek i stolików ustawionych na korytarzu przed sklepikiem,
- środki finansowe na remont pomieszczeń administracyjnych oraz gruntowny remont lokalu sklepiku,
- dofinansowanie zakupu sprzętu nagłaśniającego,
- zakup projektora z ekranem – do foliogramów.

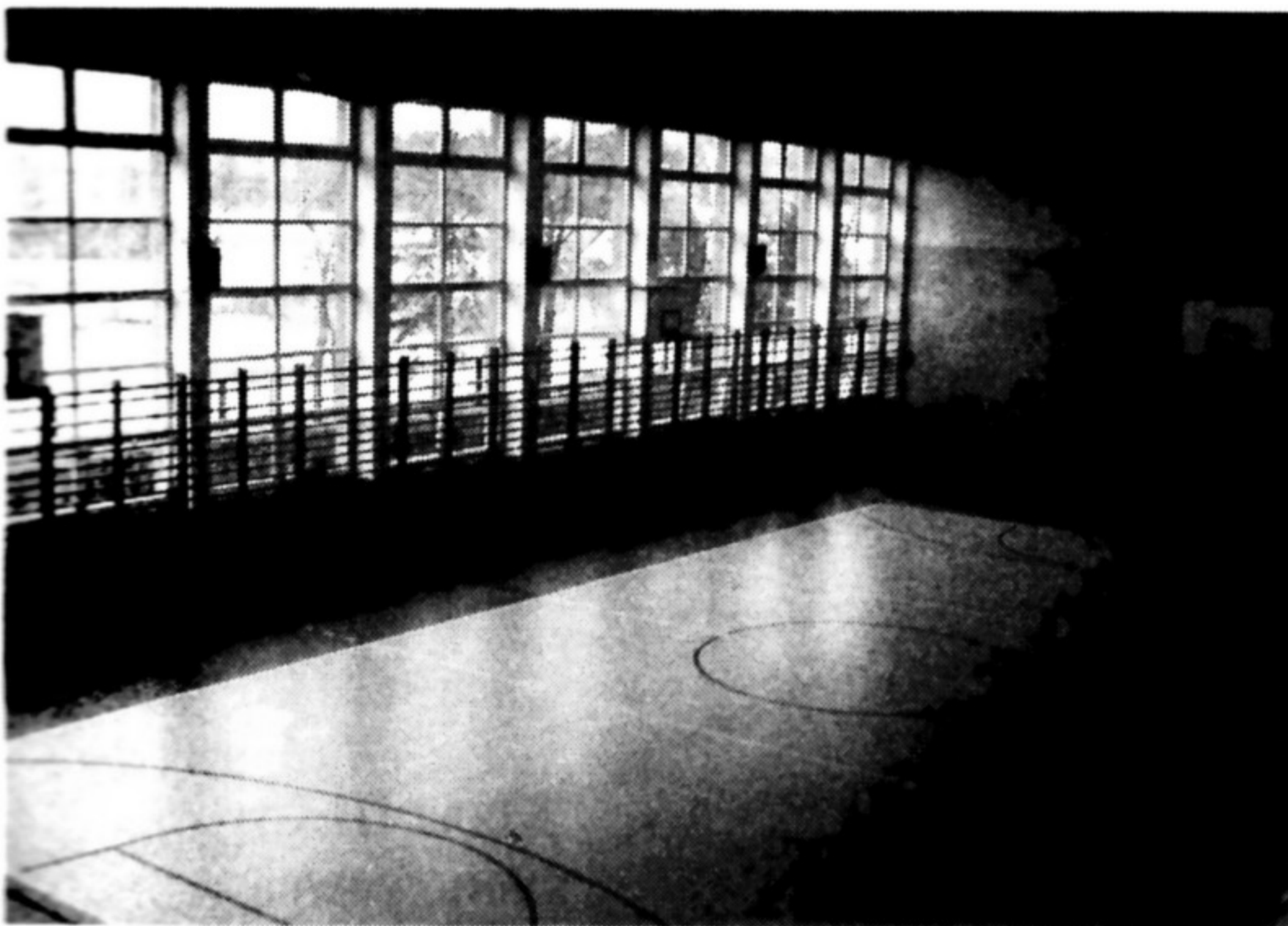
Warunki lokalowe i wyposażenie szkoły

W ciągu sześciu lat funkcjonowania placówki sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych, odnawiano różne pomieszczenia gimnazjalne. W 2004 r. przeprowadzono kapitalny remont budynku szkolnego. Zakres prac remontowych obejmował: termomodernizację budynku, zmianę elewacji, wymianę okien i drzwi, remont łazienek.

Obecnie jedną z najlepiej wyposażonych sal jest pracownia komputerowa z dziesięcioma stanowiskami dla uczniów i jednym dla nauczyciela.

Okazale prezentuje się i dobrze służy uczniom wyremontowana sala gimnastyczna. Biblioteka i czytelnia to kolejne miejsca, które po gruntownym remoncie przeprowadzonym w 2004 roku zdecydowanie zmieniły się na korzyść.

W salach lekcyjnych i na ścianach korytarzy pojawiło się wiele tablic. Niektóre mają charakter informacyjny, jak np. wisząca przy głównym wejściu zatytułowana „Witamy w Publicznym Gimnazjum w Stromcu”, inne w obrazowy sposób prezentują wiedzę i prace uczniów.

Sala gimnastyczna

Pracownia komputerowa

Plany na przyszłość

Pierwsze lata funkcjonowania Publicznego Gimnazjum w Stromcu to czas organizowania nowej szkoły we wszystkich jej aspektach dotyczących kadry nauczycielskiej, bazy, wyposażenia.

Szkoła jest instytucją podlegającą ciągłemu rozwojowi, dlatego też dziś po sześciu latach działalności nadchodzi czas na zaplanowanie dalszych celów rozwojowych tej placówki oświatowej.

Jednym z głównych celów na przyszłość jest wybór patrona i działania zmierzające do nadania szkole imienia oraz sztandaru. Osiągnięciu tego celu będą służyć działania całej społeczności szkolnej w najbliższym czasie.

Inny cel – to utworzenie w najbliższym czasie w bibliotece szkolnej internetowego centrum informacji multimedialnej. Środki na ten cel szkoła uzyskała z Europejskiego Funduszu Społecznego po przystąpieniu do odpowiedniego projektu współfinansowanego przez Unię Europejską.

Uczniowie Publicznego Gimnazjum w Stromcu

W gimnazjum, w pierwszym roku jego istnienia, w 4 oddziałach klasy I uczyło się 100 uczniów. Po trzech latach – w roku szkolnym 2001/ 2002 w szkole było 13 oddziałów.

Klasy	Ilość oddziałów	Ilość uczniów
Kl. I	5	134
Kl. II	4	99
Kl. III	4	100

W szkole uczyło się wówczas 333 uczniów.

Obecnie w roku szkolnym 2005/ 2006 w szkole jest 12 oddziałów, w których uczy się 303 uczniów.

Klasy	Ilość oddziałów	Ilość uczniów
Kl. I	4	104
Kl. II	4	96
Kl. III	4	103

Do września 2005 roku absolwentami Publicznego Gimnazjum w Stromcu zostało 430 uczniów.

Absolwenci Publicznego Gimnazjum w poszczególnych latach:

Rok szkolny 2001/2002

Klasa III A wychowawca mgr Jolanta Kalicińska	Klasa III B wychowawca mgr Mariusz Chmielewski	Klasa III C wychowawca mgr Irena Bordzio-Berus
Chmielewski Arkadiusz	Bartosiak Piotr	Andrzejewski Sławomir
Chmielewski Maciej	Brzezińska Ilona	Barszcz Renata
Chmielewski Piotr	Cieślak Ewa	Brzeziński Karol
Dąbrowski Jarosław	Cyngot Radosław	Bujalska Katarzyna
Duranc Jarosław	Czwarno Martyna	Majcher Karol
Kamiński Adrian	Dawidowska Monika	Makulska Ewelina
Kucharska Aneta	Grabowska Alicja	Malczewski Andrzej
Machaj Patrycja	Janusz Urszula	Matysiak Małgorzata
Miechowska Magdalena	Jaworska Natalia	Matysiak Michał
Molga Agnieszka	Kaczmarek Marcin	Pękacki Sławomir
Polesiak Iwona	Kalicińska Agata	Popis Aneta
Popiel Agnieszka	Kalicińska Iwona	Poziomecka Aneta
Popiel Przemysław	Kłosiewicz Daniel	Siedlecki Mariusz
Romanowski Sebastian	Popiel Justyna	Skrzypczyńska Ewelina
Róg Krzysztof	Szot Andrzej	Szot Konrad
Rzepka Konrad	Trynkos Wioletta	Szymaniak Alicja
Siek Mateusz	Witkowska Katarzyna	Szymańska Jolanta
Stykowska Wioletta	Wojdak Paweł	Wójcik Marek
Szulik Tomasz	Wójcik Edyta	Zjawiński Łukasz
Wieczorek Justyna	Wziętek Jolanta	
Zaręba Marta		

Klasa III D
wychowawca
mgr Robert Mroziński

Arkabus Dawid
Baran Marlena
Gola Irmina
Górka Dagmara
Jaroszek Anna
Jasik Łukasz
Kiedrzyński Marcin
Maliszewski Przemysław
Patynowska Anna
Piekarski Dominik
Podsiadło Paweł
Rozentalski Tomasz
Sułkowski Radosław
Sułkowski Rafał
Wieteska Renata
Wodzińska Dorota
Zwierzchowski Robert

Klasa III E
wychowawca
mgr Barbara Chmielewska

Adach Tomasz
Bojarski Mariusz
Chmielewski Mariusz
Ćwiek Dominik
Frączyk Szymon
Gawrońska Karolina
Górnik Łukasz
Janusz Ewelina
Lisiewski Damian
Piątosza Łukasz
Piwowarczyk Joanna
Rafalak Anita
Rudecki Mateusz
Szatan Agata
Szelaż Anna
Warda Małgorzata
Wieczorek Paweł
Wrona Mirosław
Zaręba Justyna
Tarnowski Adam

Rok szkolny 2002/ 2003
Klasa III A
wychowawca
mgr Halina Mielniczek

Bednarski Daniel
Belka Damian s. Dariusza
Belka Damian s. Jana

Chmielewska Monika
Dawidowska Ewa
Dawidowski Piotr
Galbarczyk Jolanta
Jasik Piotr
Kamiński Marcin
Marchewka Grzegorz
Michalak Diana
Migdał Anna
Mrozińska Natalia
Pińkowski Kamil
Piwowarczyk Wioletta
Podsiadło Monika
Polesiak Paweł
Rabiak Mirosław
Rogalska Monika
Rumniak Michał
Rutkowska Milena
Szewczyk Kamil
Trzmiel Marta
Zwierzchowski Mariusz

Klasa III B
wychowawca
mgr Irena Bordzio-Berus

Bębeńca Stanisław
Bogumił Adam
Cieślak Michał
Frączyk Marlena
Gawrońska Małgorzata
Górka Daniel
Janiec Mateusz
Jasik Grzegorz
Kowalczyk Justyna
Krynicky Krzysztof
Kucharska Agnieszka
Kucharska Mariola
Miziński Sławomir
Nowak Magdalena
Oszajca Karolina
Rabiak Anna
Rafalak Sylwia
Szatan Ewa
Szatan Michał
Wieczorek Michał
Wojda Paweł

Klasa III C
wychowawca
mgr Alfreda Sikorska

Cieślak Katarzyna
Frączyk Paweł

Janusz Ewelina
Szulik Agnieszka
Korczak Dorota
Kornet Maciej
Majewski Karol
Matysiak Marcin
Nocuń Anna
Ostrowska Mariola
Paprocki Tomasz
Piotrowska Anna
Popiel Elżbieta
Pośnik Katarzyna
Pucek Marcin
Sikorski Marcin
Skrzypczyńska Ewelina
Szymaniak Barbara
Turzyńska Milena
Urbańska Ewa
Wieczorek Adrian
Witkowska Iwona
Wodziński Marcin
Zatorski Mariusz
Zegarek Magdalena
Zjawiński Kamil
Zych Joanna

Klasa III D
wychowawca
mgr Wiesław Pastucha

Adamski Patryk
Borowski Szymon
Jach Radosław
Jaworska Joanna
Kamińska Monika
Kiedrzyńska Justyna
Kondrowski Wojciech
Kucharska Anna
Kucharska Monika
Kusak Karolina
Mac Judyta
Maliszewska Anna
Olszewski Kamil
Palczewska Agnieszka
Patynowska Katarzyna
Piekarska Aldona
Rotuski Roman
Rotuski Wojciech
Śrutwa Anna
Świerszcz Daniel
Wójcik Karol
Wójcik Łukasz
Wrona Magdalena
Zakrzewski Adam
Kaczmarczyk Piotr

Rok szkolny 2003/ 2004

Klasa III A

wychowawca

mgr Beata Walczak

Barcz Jadwiga
Barcz Łukasz
Bednarska Justyna
Belka Ewelina
Belka Magdalena
Bernaś Wioletta
Błach Milena
Dawidowska Agnieszka
Kaliciński Marcin
Kucharska Ewelina
Lisiewicz Katarzyna
Machaj Katarzyna
Malczewski Wojciech
Madej Michał
Patynowski Piotr
Piotrowski Paweł
Prasek Kamil
Pytka Marika
Reczko Katarzyna
Stykowski Kamil
Urbański Emil
Wieteska Przemysław
Wrona Paweł
Wziętek Michał
Zaręba Anna
Żurawski Mariusz

Klasa III B

wychowawca

mgr Marianna Molga

Bednarski Adrian
Cieślak Dariusz
Czwaro Hubert
Czwaro Sylwia
Grabowska Anna
Jopek Rafał
Kaczmarczyk Martyna
Kozłowska Irmina
Matysiak Ewa
Nocuń Mariusz
Oszajca Kamil
Piotrowski Marcin
Rotuska Paulina
Stępień Agnieszka
Stykowski Jacek
Suwała Ewelina
Szot Ewa
Szot Mariusz

Wieczorek Joanna
Wieczorek Łukasz
Wieteska Anna
Witkowski Radosław
Wójcik Łukasz
Zaręba Agnieszka
Żaboklicki Daniel

Klasa III C

wychowawca

mgr Krystyna Trzmiel

Bartnik Katarzyna
Błesznowski Marcin
Cichulska Edyta
Frączyk Dominika
Górnik Piotr
Jędrzejewski Marcin
Kamiński Kamil
Kornetka Agnieszka
Kowalski Paweł
Maj Alicja
Matysiak Ewelina
Matysiak Monika
Napiórkowski Grzegorz
Pękacki Przemysław
Pękacki Robert
Popis Kamil
Poziomecki Dominik
Regulski Hubert
Siarnecki Mariusz
Skiba Daniela
Skrzypczyński Kamil
Wieteska Michał
Wodzińska Agata
Wodzińska Dorota
Wójcik Monika
Zegarek Jarosław
Zwierzchowski Artur
Stykowski Mariusz

Klasa III D

wychowawca

mgr Zbigniew Tarka

Będziński Stanisław
Bolek Barbara
Chmielewska Dorota
Duranc Kamila
Frączyk Marek
Gawrońska Klaudia
Jaroszek Patryk
Gawrońska Emilia
Jaworski Tomasz

Król Katarzyna
Mac Natalia
Matysiak Renata
Miechowska Malwina
Mórawski Damian
Ofiara Mateusz
Pająk Justyna
Piechnik Piotr
Piekarski Tobiasz
Rotuski Paweł
Rzeszot Andrzej
Sieradz Łukasz
Stelmaszczyk Marcin
Strzelczyk Łukasz
Szatan Łukasz
Szulik Monika
Włodarczyk Magdalena
Wodziński Dariusz
Wojda Kinga

Klasa III E

wychowawca

mgr Anna Korczak

Bartnik Dominik
Bień Grzegorz
Bogdziewicz Magdalena
Bromińska Katarzyna
Cichocka Ewa
Ćwiek Dariusz
Jasiński Daniel
Kamińska Ilona
Kondeja Karol
Kowalczyk Łukasz
Kucharski Grzegorz
Kucharski Przemysław
Lebryk Dorota
Lisiewska Ilona
Mizińska Paulina
Nogalski Krzysztof
Okrój Tomasz
Simbor Anna
Stawczyk Aneta
Śpiewak Emil
Urbaniak Judyta
Urbaniak Mariusz
Wasilewska Dorota
Wodziński Piotr
Woźniak Radosław
Zaręba Łukasz

Rok szkolny 2004/ 2005

Klasa III A
wychowawca
mgr Jolanta Kalicińska

Babik Piotr
Belka Mateusz
Chmielewska Joanna
Czwaro Hubert
Dawidowska Urszula
Kaliciński Piotr
Kamiński Daniel
Malczewski Marcin
Marchewka Katarzyna
Ofiara Sebastian
Oszajca Anna
Piasecki Damian
Polesiak Mariusz
Rabiak Edyta
Sapor Mariola
Stykowska Ewelina
Traczyk Mateusz
Tula Albert
Warzywoda Sławomir
Wiatrak Katarzyna
Zegarek Katarzyna
Zwierzchowski Karol
Żuchowski Paweł
Żurawska Beata

Klasa III B
wychowawca
mgr Maria Czwaro

Bojarski Dominik
Chmielewska Marzena
Drabik Malwina
Frączyk Daniel
Gawrońska Anna

Gawroński Michał
Jasik Łukasz
Kawecki Artur
Kucharska Katarzyna
Majcher Piotr
Michalak Katarzyna
Mileszkiewicz Marcin
Misterska Monika
Paszkowski Konrad
Plesiewicz Kamil
Regulska Michalina
Rogalski Kamil
Rumniak Wojciech
Skiba Joanna
Skiba Łukasz
Turzyńska Ewelina
Tutakowski Paweł
Urbaniak Szymon
Wójcik Sylwia

Klasa III C
wychowawca
mgr Alicja Głowacka

Adamczyk Malwina
Bartnik Rafał
Bednarska Malwina
Cieślak Małgorzata
Janusz Dariusz
Jopek Michał
Kucharska Lucyna
Kucharska Paulina
Majewska Aneta
Michalak Łukasz
Ostrowska Dorota
Paprocki Jarosław
Parol Seweryn
Perzyna Daniel
Pośnik Ewelina

Pośnik Milena
Sielski Kamil
Sikorska Marlena
Truszkowska Martyna
Więckowska Karolina
Zatorski Ireneusz
Zegarek Tomasz
Zjawińska Ewelina

Klasa III D
wychowawca
mgr Mariusz Chmielewski

Adamski Jakub
Białkowski Patryk
Biń Cezary
Czachor Agnieszka
Czachor Cezary
Czwaro Katarzyna
Dyga Piotr
Figowicz Konrad
Gawroński Mateusz
Gawroński Wojciech
Hudziec Monika
Jaroszek Eryk
Jędrzejewska Monika
Kostecka Milena
Maliszewska Edyta
Matysiak Sylwia
Miechowski Mateusz
Nadolski Mariusz
Oślizło Izabela
Piekarska Kornelia
Starzyński Marcin
Szatan Mariusz
Szot Monika
Wolak Arkadiusz
Wójcik Emil

Z dziejów szkoły w Bobrku

W pamięci najstarszych mieszkańców wsi Bobrek i Bobrek Kolonia utkwily wspomnienia dotyczące nauczania dzieci z końca XIX w. i początku XX w. przekazane im przez ojców. Nie przywiązywano wagi do edukacji dziewcząt, sądzono być może, iż czytanie i liczenie przyszłym gospodyniom i matkom nie będzie potrzebne, poza tym stanowiły siłę roboczą w pracach w gospodarstwie. Pan Józef Zjawiński twierdzi, iż jego ojciec urodzony w 1883 roku posiadał dość biegle sztukę czytania, pisania i liczenia gdzieś na lekcjach prowadzonych w wiejskiej chacie. Bardzo podobne informacje przekazała również p. Marta Więckowska o swym ojcu urodzonym w 1894 r., który bardzo dobrze czytał i pisał, i przez wiele lat był sołtysem. Pani Zofia Jankowska, przypomniała sobie, że ojciec wspominał o nauczycielu przyjeżdżającym na kilka miesięcy prawdopodobnie z Radomia. Nauka dzieci kończyła się przed Wielkanocą a zaczynała po wykopkach, nie była obowiązkowa i na dodatek płatna, toteż tylko najbogatsi chłopcy wysyłali swoje dzieci. Na tej podstawie śmiem twierdzić, że jakieś formy kształcenia w obrębie wsi Bobrek istniały ponad 100 lat temu. Ci, którzy umieli czytać, w wolnych chwilach starali się nauczyć swych najbliższych i tak p. Z. Jankowska pamięta, jak jej ojciec uczył czytać matkę.

Oficjalną datą powstania szkoły w Bobrku jest rok 1916¹. Nie mając własnego lokalu, ciągle wędrowała po chałupach i, jak podaje p. Zjawiński, do 1933 r. wynajmowano izbę u Adama Wójcika, a następnie aż do wybuchu II wojny u Stańczyków. Pierwszą nauczycielką, chyba od założenia szkoły, była Bronisława Runo, której rodzony brat był w Stromcu wikariuszem². Nieco dłużej uczyła Irene Miaskowska, którą to wspominał p. Józef Jankowski, a po niej nastąpił Piotr Kaczor absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Solcu³. Pozostawili po sobie dobre wspomnienia sumiennych i wymagających nauczycieli. Następnie od półroczka przyszła Helena Krauzowicz rodem z Nowego Targu, uczennica słynnego pedagoga Rowida z Krakowa⁴. Była to nauczycielka szczerze oddana szkole i dzieciom, jednak i ona ze względu na trudne

SWIADECTWO SZKOŁY Powszechniej

Jankowska Marta
urodzona dnia *2 listopada* 1928 r. w *Bobrku*,
powiatu *radomskiego*, religii (upamiętnienia) *rymskokat.*
uczęszczała do klasy *III* i otrzymała

za rok szkolny 1938/39 oceny następujące:

sprawowanie	<i>bardzo-dobry</i>
religia	<i>bardzo-dobry</i>
język polski	<i>bardzo-dobry</i>
język	<i>~</i>
historia	<i>~</i>
geografia	<i>bardzo-dobry</i>
nauka o przyrodzie	<i>bardzo-dobry</i>
arytmetyka z geometrią	<i>bardzo-dobry</i>
rysunki	<i>bardzo-dobry</i>
zajęcia praktyczne	<i>bardzo-dobry</i>
śpiew	<i>bardzo-dobry</i>
czuczenia cielesne	<i>bardzo-dobry</i>

Opuszczając dni szkolnych *7* w tym czasie usprawiedliwiono *5*
Na tej podstawie *przechodzi do kl. IV*

Publiczna Szkoła Powszechna stopnia *I*
Nr *~* im. *~*
w *Bobrku*, (powiat *radomski*)
dnia *21 czerwca* 1938 r.

Nr *11*
Jankowska
Opiekunem klasy *M. Lisowski*
Szkoła ocen *bardzo-dobry*
Bobrku

Cena 6 gr.

Świadectwo ukończenia klasy III Publicznej Szkoły Powszechniej stopnia I w Bobrku przez Martę Jankowską (obecnie Więckowską) z 1939 roku

¹ Informacje uzyskane od p. Henryka Stawiarskiego, nauczyciela i kierownika szkoły w Stromcu.

² Jak wyżej.

³ Jak wyżej.

⁴ Jak wyżej.

warunki była w Bobrku krótko, bo do roku 1934. To wtedy do szkoły chodził p. Marian Woźniak, którego rodzice wynajmowali pomieszczenie szkole przez kilka lat.

Po niej szkołę objęła Maria Fichtel – lwowianka, która przeniosła się ze Stromca⁵.

Dzięki p. Marii szkoła otrzymała wyższy stopień organizacyjny i drugą nauczycielkę już w 1938 r. Była nią Kwiecińska, która niestety pracowała tylko rok. Pani Maria Fichtel namówiła rodziców, by postawili mały budynek z przeznaczeniem na szkołę. W czasie okupacji hitlerowskiej nauczanie z niewielkimi przerwami kontynuowała, aż do 1947 r. w zasadzie sama, gdyż zazwyczaj nauczyciele po roku pracy odchodzili w poszukiwaniu lepszych warunków.

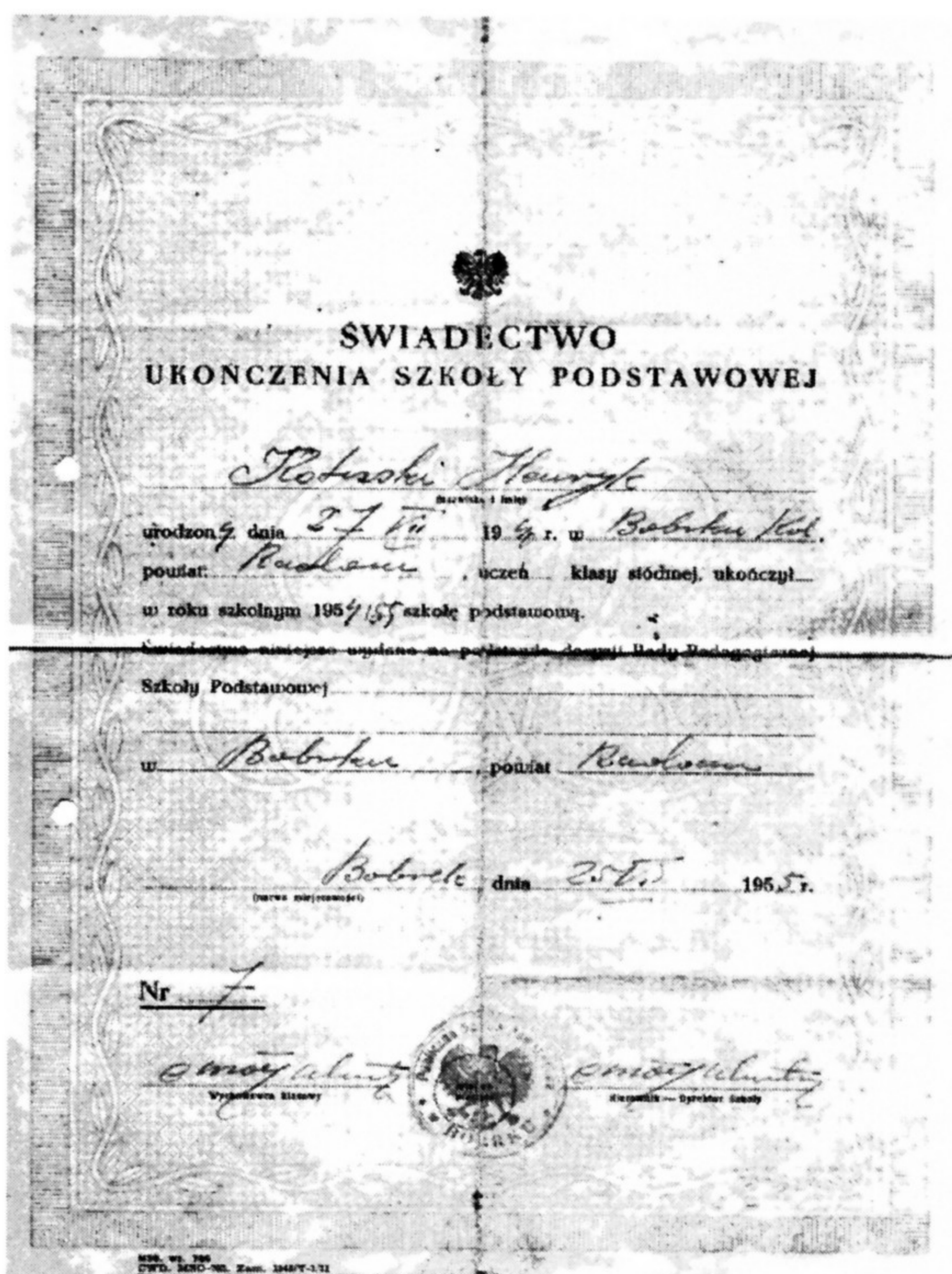
Jak wspominają byli uczniowie, na lekcjach zawsze było cicho i spokojnie, pomimo tego, że dzieci było dużo.

Gdy utworzono szkołę siedmioklasową, przybyło nauczycieli i lekcje odbywały się jednocześnie w kilku wynajmowanych mieszkaniach: u Stańczyka, Woźniaka, Wójcika, Króla, Fiołka, a uczyli wtedy między innymi p. Marciniak, p. Jankowska, p. Drózdź.

W 1963 r. kierownikiem szkoły został p. Jan Cichocki. Powołano społeczny komitet budowy szkoły, w skład którego weszli: J. Zjawiński, M. Matysiak, J. Lis. Pragnienie posiadania szkoły z prawdziwego zdarzenia było ogromne, toteż mieszkańcy Bobrka, Bobrka Kolonii i wszystkich okolicznych wsi z pomocą Prezydium Powiatowej Rady Na-

Świadectwo ukończenia klasy I Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Bobrku przez Henryka Rotuskiego z 1949 r.

Świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Bobrku z 1955 r. przez Henryka Rotuskiego

Informacje uzyskane od p. Henryka Stawiarskiego, nauczyciela i kierownika szkoły w Stromcu.

rodowej Wydziału Oświaty w Białobrzegach, energicznie zabrali się do pracy. Wykupiono ziemię od p. Jankowskiego, wykopano ogromny dół pod fundamenty kotłowni, furmankami przywożono piach i żwir, a także zbierano dobrowolne składki. Oprócz tego mieszkańcy pomagali przy budowie i grodzeniu całego placu szkolnego. Prace przebiegały niezwykle sprawnie i szybko, toteż nowy budynek szkoły i dom nauczyciela oddano do użytku 1.09.1965 roku. Piękny, przestronny i nowoczesny budynek powstał w ramach akcji 1000 szkół na Tysiąclecie Polski z inicjatywy p. Cichockiego. Pierwszy dzwonek wezwał na lekcje 180 zadowolonych uczniów. W ciągu trzydziestu lat istnienia szkoły kadra pedagogiczna prawie stale się zmieniała, ale w pamięci rodziców i dzieci pozostało wielu nauczycieli: p. Konieczny, p. Mackiewicz, pp. Cichoccy, p. Szymańska, p. Jankowska, p. Drózd, pp. Stańczykowie, pp. Rzeczkowscy, p. Pawlak, p. Cichosz, p. Sepski, p. Grzegorzewska, p. Podsiadły. Obecne grono nie podlega już takiej rotacji i w szkole od wielu lat pracuje wykwalifikowana kadra: p. Hanna Król, p. Teresa Duda, p. Janusz Berus, p. Jadwiga Turzyńska, p. Iwona Jaskorzyńska, p. Teresa Kopeć i od niedawna p. Joanna Szot. Działalność nauczycieli skierowana jest nie tylko na edukację i wychowanie dzieci, ale również na promocję szkoły w środowisku lokalnym i powiatowym, a tym samym przystosowuje młode pokolenie do aktywności i poszukiwania własnego miejsca w nowej, trudnej rzeczywistości.

Do stałego kalendarza imprez o zasięgu powiatowym organizowanych przez szkołę wszedł Powiatowy Przegląd Teatrów Amatorskich i Festyn Szewska Niedziela związany z wciąż żywą tradycją ręcznego wyrobu obuwia.

W ciągu czterdziestu lat istnienia nowej szkoły jej pracą kierowali:

Jan Cichocki	1963–1972
Edward Winiarczyk	1972–1976
Czesław Maciejczak	1976–1986
Irena Bordzio-Berus	1986–1991
Czesława Wrona	1991–1994
Beata Komorek	1994–nadal

W 2004 roku dzięki prężnej działalności Wójta Gminy Stromiec Marka Matysiaka szkoła została odnowiona. Pozyskał on środki na termomodernizację, czyli: wymianę okien, docieplenie budynku, nową elewację, dach i wymianę pieca centralnego ogrzewania z koksowego na biomasę. Również wewnątrz szkoła corocznie zyskuje na wyglądzie i wyposażeniu dzięki operatywności dyrektora szkoły pani Beaty Komorek.

Budynek szkoły

Powiatowe konkursy plastyczne

Od kilku lat uczniowie biorą czynny udział w organizowanych konkursach i zawodach. Są one doskonałą okazją do zaprezentowania zdolności indywidualnych, ale także do promocji szkoły. docenione zostały talenty plastyczne kilkorga uczniów biorących udział w powiatowych konkursach plastycznych:

Boże Narodzenie w tradycji polskiej:

III miejsce – Paulina Rotuska

Wyróżnienie – Magdalena Jankowska

Wielkanoc w tradycji polskiej:

II miejsce – Marta Duda

Wyróżnienie – Piotr Siedlecki

Zapobiegajmy pożarom:

Angelika Kotlarz, Anna Podymniak, Sylwia Zjawińska, Martyna Żurawska

Kamila Świniarska

Szkoła w Bobrku zajęła I miejsce w gminnym konkursie plastycznym „Alkoholizm w oczach dziecka” zorganizowanym w 2004 r. przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stromcu.

W styczniu 2005 roku wzięliśmy udział w konkursie plastycznym zorganizowanym przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Stromcu. Oto wyniki:

I miejsce – Malwina Żurawska, Angelika Kotlarz

II miejsce – Daniel Kotlarz, Hubert Król

III miejsce – Karolina Podymniak, Anna Podymniak

Wyróżnienie – Sylwia Zjawińska

W Gminnym konkursie literackim „Europa i my”

I miejsce – Martyna Rotuska za napisanie pracy na temat „Moja miejscowość – najpiękniejszy zakątek Europy”.

Jesteśmy organizatorem wielu konkursów gminnych:

– *Mały Konkurs Recytatorski*

– *Warszawska Syrenka*

– *Konkurs polonistyczny*

– *Konkurs mitologiczny*

O działalności naszej szkoły pisała prasa lokalna – Gazeta Białobrzaska, Słowo Ludu, Echo Dnia.

Uczniowie naszej szkoły biorą udział także w licznych konkursach na terenie powiatu:

Mały Konkurs Recytatorski – laureaci:

– Anna Podymniak

– Łukasz Bartnik

Anna Podymniak uczennica klasy VI w 2005 roku została wytypowana przez powiatową komisję konkursową i reprezentowała powiat białobrzeski w Małym Konkursie Recytatorskim w Radomiu.

Rodzinka:

– Mateusz Matysiak i Klaudia Matysiak – wyróżnienie w kategorii klas młodszych

Idą święta:

Nominacja dla: Huberta Króla i Klaudii Matysiak.

Nasze sukcesy w sporcie

Uczniowie PSP w Bobrku w ciągu ostatnich kilku lat odnieśli liczne sukcesy także w dziedzinach sportowych.

2002 r.

- III miejsce w półfinałach międzypowiatowych w piłce ręcznej dziewcząt
- II miejsce w Gminnym Turnieju Piłki Ręcznej o Puchar Prezesa L.U.K.S „Orlęta” w Stromcu
- I miejsce w powiatowym finale minipiłki ręcznej dziewcząt szkół podstawowych Białobrzegach

2003 r.

- I miejsce w powiatowym finale minipiłki ręcznej dziewcząt szkół podstawowych
- II miejsce w powiatowym finale minipiłki ręcznej chłopców szkół podstawowych
- III miejsce w powiatowym finale minipiłki siatkowej chłopców szkół podstawowych
- III miejsce w powiatowym finale minipiłki siatkowej dziewcząt szkół podstawowych

2004/2005 r.

- I miejsce w gminnym turnieju piłki ręcznej dziewcząt o puchar dyrektora PSP w Stromcu
- II miejsce w powiatowym finale minipiłki ręcznej dziewcząt szkół podstawowych
- III miejsce w powiatowym finale minipiłki siatkowej chłopców szkół podstawowych
- II miejsce w powiatowym finale minipiłki siatkowej dziewcząt szkół podstawowych
- III miejsce w powiatowym finale minipiłki koszykowej chłopców szkół podstawowych
- III miejsce w powiatowym finale minipiłki koszykowej dziewcząt szkół podstawowych
- I miejsce w majowym turnieju piłki nożnej chłopców o puchar dyrektora PSP w Stromcu
- II miejsce w majowym turnieju piłki ręcznej chłopców o puchar dyrektora PSP w Stromcu
- III miejsce w gminnym turnieju wiosny w piłce ręcznej dziewcząt

Projekty realizowane przez PSP w Bobrku

Dzięki dotacjom, jakie szkoła otrzymała z programu „Działaj Lokalnie IV” oraz „Pracownia Umiejętności”, mogliśmy zrealizować następujące projekty:

- Gabinet Szeryfa,
- Bezpieczna zima 2004,
- Mali dziennikarze,
- Sami swoi,
- I Powiatowy Przegląd Amatorskich Teatrzyków Szkolnych,
- I, II i III edycja festynu środowiskowego „Szewska Niedziela”,
- Maciuś na boisku.

W 2003 roku powstał Teatrzyk Szkolny „Sami Swoi”. Pod opieką pań: Teresy Dudy i Teresy Kopec grupa przygotowuje programy artystyczne dla szkoły i środowiska, m.in.:

- I i II edycja festynu „Szewska Niedziela” w PSP w Bobrku
- I i II edycja festynu „Witamy lato” w Stromcu
- Dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Niedabyłu
- W gminnym konkursie zdrowotnym w PSP w Stromcu
- W konkursie ekologicznym „Świat dla dzieci, nie dla śmieci” w PSP w Dobieszynie
- Dla członków Klubu Seniora w MGOK w Białobrzegach
- W wojewódzkim Przeglądzie Twórczości Dziecięcej w Lipsku
- W jasełkach dla środowiska oraz parafii Stromiec
- Licznych uroczystościach na terenie szkoły

Od 2003 roku szkoła w Bobrku jest organizatorem Powiatowego Przeglądu Amatorskich Teatrzyków Szkolnych. Corocznie gości około 15 grup teatralnych z powiatu białobrzeskiego. Artystów ocenia niezależna komisja złożona z instruktorów teatralnych z MDK w Radomiu. Laureaci wyjeżdżają na Przegląd Twórczości Dziecięcej do Lipska.

W II Powiatowym Przeglądzie w kategorii klas 0–III zwyciężcą została klasa III d z PSP nr 1 w Białobrzegach, natomiast wyróżnienia otrzymała klasa Ia z PSP w Stromcu i grupa Sami Swoi z PSP w Bobrku.

Program artystyczny „Powitanie wiosny” w wykonaniu uczniów PSP w Bobrku

Sylwia Zjawińska w roli Genowefy Pigwy. „Genowefa Pigwa” w wykonaniu grupy „Sami Swoi” z PSP w Bobrku

II Powiatowy Przegląd Szkolnych Teatrów Amatorskich w Bobrku

Za kulisami II Powiatowego Przeglądu Amatorskich Teatrzyków Szkolnych w Bobrku

W kategorii klas IV–VI zwyciężyła PSP w Podlesiu Dużym przed grupą teatralną z MGOK w Białobrzegach i PSP w Goszczynie.

Wyróżnienia za kreację aktorską otrzymali: Kamil Popis z PSP w Stromcu, Michał Miechowski i Mariusz Dudek z PSP w Podlesiu, Łukasz Szczepaniak z PSP w Bożem.

Realizując projekt „Mali dziennikarze”, młodzież szkolna uczestniczyła w warsztatach prowadzonych przez dziennikarza motoryzacyjnego Tomasza Puchalskiego oraz radiowego Pawła Wolskiego, odwiedziła redakcję Słowa Ludu i Radia Rekord w Radomiu. Uczestniczyła w spotkaniach „Sobota z techniką” prowadzonych przez dziennikarza telewizyjnego Macieja Dowbora. Rezultatem było wydanie gazetki szkolnej „Boberek”.

Pomysł festynu „Szewska niedziela” narodził się w 2002 r. Jest tematycznie związany z wciąż żywą na terenie gminy Stromiec tradycją ręcznego wyrobu obuwia. Najważniejszym punktem programu są coroczne konkurencje szewskie (rzut obcasem do celu, rzut cholewką do celu, slalom między kopytami szewskimi) o puchar Dyrektora Szkoły w Bobrku oraz szewskie zawody rodzinne (ćwiekowanie cholewek na kopycie, wycinanie kokardek wg wzoru) o puchar Wójta Gminy Stromiec.

Trójbój szewski
o puchar Dyrektora Szkoły

Zwycięska rodzina Matysiaków
z Bobrka Kolonii

Ogłoszenie werdyktu i wręczenie pucharu Dyrektora Szkoły
na festynie Szewska Niedziela
Na zdjęciu Dyrektor szkoły Beata Komorek z Komisją

Wręczenie pucharów Wójta Gminy Stromiec
na festynie Szewska Niedziela
Na zdjęciu Wójt gratuluje rodzinie Siedleckich z Bobrka

W 2005 roku puchar Dyrektora Szkoły zdobyła PSP w Podlesiu Dużym przed szkołą w Bożem i Bobrku. Puchar Wójta Gminy Stromiec zdobyła rodzina Matysiaków z Bobrka Kolonii przed rodziną Kopciów z Pohulanki i rodziną Siedleckich z Bobrka.

Od początku organizacji festynu mamy stałą komisję sędziowską złożoną z mistrzów szewstwa i cholewkarstwa w składzie: Regina Witkowska, Jerzy Jankowski i Stanisław Andrzejewski.

Oprócz konkurencji szewskich staramy się zapewnić ciekawy program artystyczny.

III edycja Szewskiej Niedzieli w PSP w Bobrku

Piosenka „Taki duży, taki mały może szewcem być”
w wykonaniu uczniów PSP w Bobrku

Udało nam się zaprosić Zespół Folklorystyczny „Białobrzegi”, Orkiestrę Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu pod opieką Dyrektora Zdzisława Włodarskiego, absolwenta naszej szkoły, Zespół Folklorystyczny z Domu Kultury w Drzewicy oraz Piotra Nagiela z zespołem 100%. Corocznie występuje nasza szkolna grupa teatralna „Sami Swoi” oraz młodzież z zaprzyjaźnionych szkół w Dobieszynie, Podlesiu i Stromcu.

Zespół Folklorystyczny „Białobrzegi”,

Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu pod opieką Dyrektora Zdzisława Włodarskiego

Zespół Folklorystyczny z Domu Kultury w Drzewicy

Publiczność zgromadzona na festynie Szewska Niedziela

Bardzo jesteśmy zadowoleni z przybyłych gości, a przybyli między innymi: senator Zbigniew Gołąbek, pani Barbara Skałbana – dyrektor Mazowieckiego Kuratorium Oświaty Delegatury w Radomiu, pan Bogumił Ferensztajn – dyrektor Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Zasobów Wodnych oddział w Radomiu, Pan Zdzisław Włodarski – dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu, prezes Koalicji dla Młodych – Pan Sylwester Podsiadły, dyrektor MGOK w Białobrzegach – Małgorzata Łuszkiewicz, wójt gminy Pan Marek Matysiak, Pan Edward Mielniczek – przewodniczący Rady Gminy Stromiec, Pan Jan Czachowski – nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn, radny powiatowy Ryszard Mielczarek, radni Gminy Stromiec, dyrektorzy szkół i inni wżni dla nas goście.

Wiele zawdzięczamy pomocy strażaków z OSP ze Stromca, Bożego i Piroga. Starostwo Powiatowe w Białobrzegach corocznie udostępnia nam wielką scenę.

III edycja Szewskiej Niedzieli to także spotkanie po latach. Wójt Marek Matysiak (absolwent szkoły w Bobrku) zaprosił tego dnia koleżanki i kolegów z tamtych lat wraz ze swoją wychowawczynią.

Zdzisław Włodarski

Od 1992 roku Dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu.

Wśród znaczących osiągnięć należy wymienić m.in.:

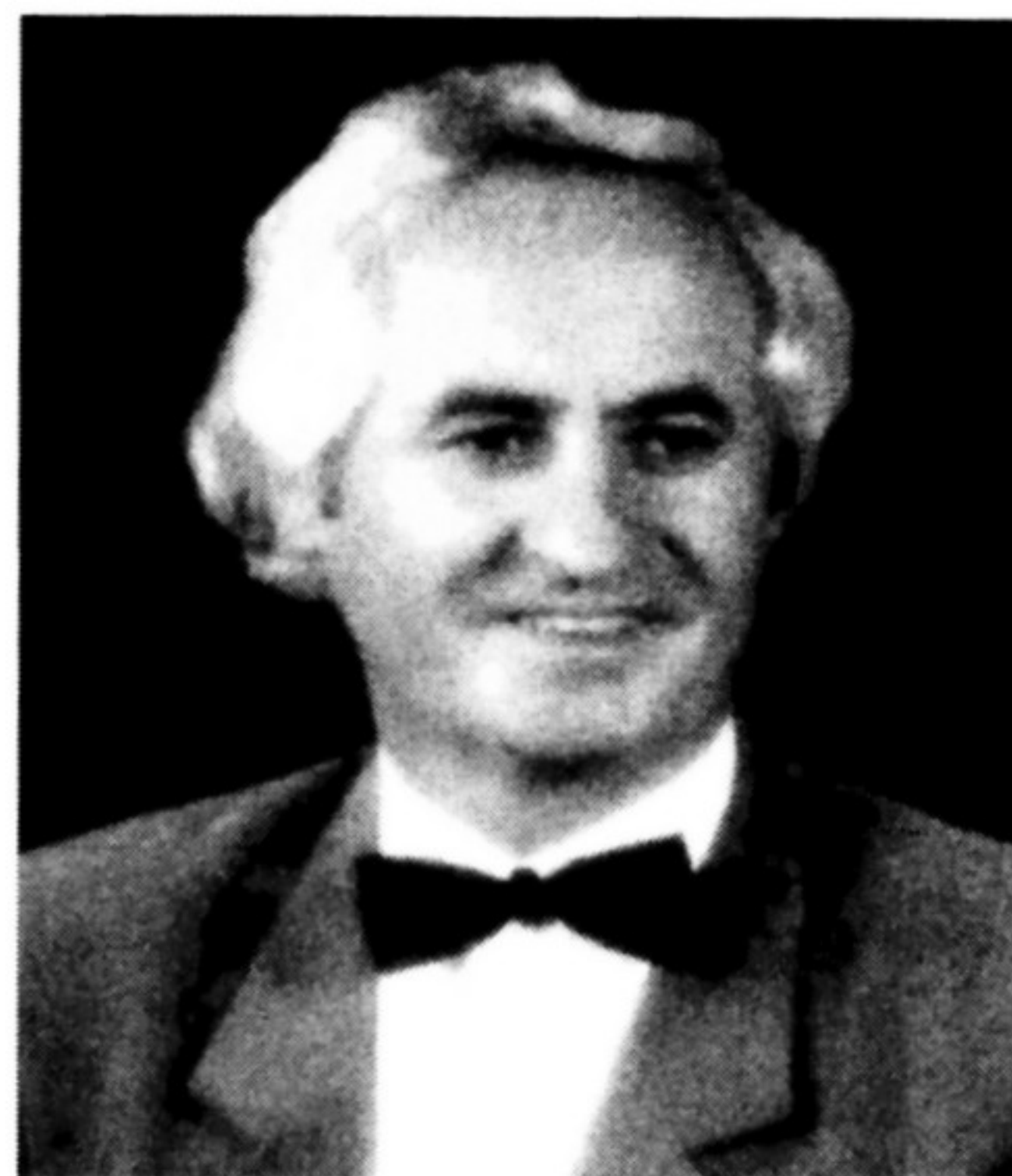
2000 r. – Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej Rumia – I miejsce

2001 r. – IX Międzynarodowy Konkurs Orkiestr Dętych Świecie – Nagroda Specjalna.

Za osiągnięcia Dyrektor Szkoły otrzymał liczne medale, odznaczenia, nagrody i wyróżnienia. Należy wymienić m.in.:

- Nagroda Prezydenta Miasta Radomia 1983, 1984, 1990, 1997, 1999, 2000, 2003,
- Srebrny Krzyż Zasługi 1988,
- Medal za Zasługi dla Miasta Radomia 1989,
- Złota Odznaka Polskiego Związku Chórów i Orkiestr 1993,
- Uznanie przez Wielką Kapitułę „Gazety Wyborczej” w Radomiu Radomianinem Roku 1999,
- Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego 2003,
- Nagroda Specjalna Kapituły VIII Edycji Konkursu „Gala Biznesu Ziemi Radomskiej” za działania na rzecz kultury i popularyzację muzyki wśród młodzieży miasta i regionu radomskiego 2004.

Dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu nie zapomina o swoich korzeniach. Jego zespół bierze udział w licznych imprezach na terenie gminy Stromiec, m.in. w wielu koncertach w Parafii św. Jana Chrzciciela w Stromcu oraz w Publicznej Szkole Podstawowej w Bobrku na festynie „Szewska Niedziela”.

Marek Matysiak

Wójt Gminy Stromiec w latach 1990–1994, 1994–1998 oraz 2002–2006. W tym czasie zaobserwować można dynamiczny rozwój gminy. Dzięki jego operatywności wybudowano nową siedzibę urzędu gminy, salę gimnastyczną przy szkole w Dobieszynie, wyremontowano drogi, rozbudowano sieć wodociągową, we wszystkich budynkach użyteczności publicznej wymieniono kotłownie węglowe na ekologiczne, wszystkie szkoły zostały objęte termomodernizacją i gruntownie wyremontowane.

Grono Pedagogiczne i absolwenci PSP w Bobrku w roku szkolnym 1988/89. Grono Pedagogiczne w składzie: Janina Grzegorzewska, Małgorzata Kłosiewicz, Hanna Rotuska, Czesława Wrona, Janusz Berus, Irena Bordzio-Berus, Sylwester Podsiadły, Jadwiga Turzyńska, Beata Komorek, Sławomir Sepski. Uczniowie: Iwona Danielewicz, Małgorzata Glinka, Jolanta Matysiak, Renata Rotuska, Mariola Świniarska, Bernadetta Maj, Wiesława Lis, Renata Matysiak, Sławomir Popiel, Marek Woźniak, Roman Dwurzyński, Bogdan Kowalczyk, Jan Matysiak

Uczniowie klasy VII z wychowawczynią w roku szkolnym 1997/1998: Katarzyna Zegarek, Sylwia Federowicz, Mariusz Urbański, Łukasz Jankowski, Robert Mielak, Ewa Matysiak, Monika Paprocka, Anna Bartnik, Edyta Matysiak, Sławomir Wąsik, Zaneta Turzyńska

Uczniowie klasy VI z Gronem Pedagogicznym w roku szkolnym 1998/1999.

Nauczyciele: Janusz Berus, Hanna Król, Czesława Wrona, Irena Bordzio-Berus, Małgorzata Podsiadły,
Joanna Szot, Jadwiga Turzyńska, Teresa Duda, Beata Komorek, Janina Grzegorzewska.

Uczniowie: Łukasz Zjawiński, Sławomir Andrzejewski, Karol Brzeziński, Michał Kucharczyk, Łukasz Jędrzejewski,
Michał Matysiak, Renata Barszcz, Aneta Popis, Aneta Poziomecka, Małgorzata Matysiak, Sławomir Pękacki, Karol Sikorski,
Magdalena Federowicz, Anna Mielak, Ewelina Skrzypczyńska, Alicja Szymaniak, Ewelina Makulska, Mariusz Siedlecki

Uczniowie klasy IV z wychowawczynią Joanną Szot w roku szkolnym 1998/1999:

Katarzyna Bartnik, Joanna Rogalska, Monika Federowicz, Marcin Jędrzejewski, Dominik Poziomecki,
Kamil Skrzypczyński, Monika Matysiak, Marta Federowicz, Piotr Jurczak, Kamil Popis,
Jarosław Zegarek, Przemysław Pękacki, Piotr Pośnik, Ewelina Matysiak, Alicja Maj, Agnieszka Federowicz,
Grzegorz Napiórkowski, Robert Pękacki

Uczniowie klasy VI z Gronem Pedagogicznym w roku szkolnym 1999/2000. Nauczyciele w składzie: Janina Grzegorzewska, Beata Komorek, Teresa Duda, Jadwiga Turzyńska, Małgorzata Podsiadły, Hanna Król. Uczniowie: Barbara Szymaniak, Dorota Korczak, Faustyna Skrzypczyńska, Ewa Urbańska, Magdalena Zegarek, Sylwester Federowicz, Marcin Matysiak, Elżbieta Popiel, Katarzyna Pośnik, Monika Wziętek, Marcin Sikorski, Milena Turzyńska, Iwona Witkowska, Kamil Zjawiński, Tomasz Paprocki, Paweł Kacprzak

Uczniowie klasy VI w roku szkolnym 2001/2002:
Ewelina Zjawińska, Karolina Więckowska, Damian Federowicz, Ewelina Pośnik, Lucyna Kucharska, Marlena Sikorska, Milena Palczewska, Tomasz Zegarek, Malwina Adamczyk, Kamil Sielski, Mariola Matysiak, Rafał Bartnik

Uczniowie klasy V wraz z wychowawczynią w roku szkolnym 2001/2002:
 Katarzyna Rogalska, Marta Piekarska, Wojciech Szymaniak, Ilona Andrzejewska, Agnieszka Siedlecka,
 Ewa Kucharska, Małgorzata Bartnik, Jarosław Mróz, Anna Jankowska, Mateusz Palczewski,
 Paulina Pękacka, Sławomir Witkowski, Karolina Paprocka, Damian Król, Agnieszka Zegarek, Sebastian Świmiarski,
 Elżbieta Federowicz, Marcin Zwierzchowski, Paulina Węckowska, Rafał Mróz

Uczniowie klasy VI wraz z wychowawczynią Iwoną Jaskorzyńską w roku szkolnym 2003/2004:
 Patrycja Piekarska, Grzegorz Jędrzejewski, Karolina Witkowska, Marcin Woźniak, Michał Matysiak, Sebastian Matysiak,
 Piotr Matysiak, Karol Zegarek, Aneta Pośnik, Katarzyna Zwierzchowska, Karolina Pękacka, Kamil Wziętek,
 Martyna Rotuska, Mateusz Duda, Renata Pośnik

Uczniowie klasy VI wraz z wychowawczynią Jadwigą Turzyńską w roku szkolnym 2004/2005: Sławomir Sielski, Ewelina Pękacka, Angelika Kotlarz, Sylwia Zjawińska, Sebastian Bartnik, Magdalena Jędrzejewska, Łukasz Siedlecki, Kamil Jankowski, Anna Podymniak, Kamila Świniarska, Łukasz Bartnik, Martyna Żurawska, Krzysztof Mróz

Sylwia Misterna*

Niebo

Gdzie twój początek,
a gdzie koniec.
Cały świat obejmujesz,
to ty jesteś świadkiem ludzkich uczuć.
Widzisz ich rozpacz serca,
a także zachwyty duszy.
Za dnia na twoim niebieskim ciele,
słońce rozrzuca tysiące promieni.
Te złociste wstęgi
przynoszą rolnikom skwar piekielny.
Natomiast podczas uśpionego dnia
zachwycamy oczy twoim niebieskim zwierzyńcem.
Bądź zawsze nade mną
i twórz mój widnokrąg.

Sylwia Misterna (ur. 1991 r.) zam. w Ksawerowie Starym, uczennica II klasy Publicznego Gimnazjum w Stromcu.

Działalność Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Bożem

Pierwsze wzmianki o Szkole Podstawowej w Bożem pochodzą z roku 1936 i można je odnaleźć w aktach parafialnych kościoła w Bożem, ale wiadomo, że szkoła istniała już wcześniej. Położona była w północnej części wsi, za posesją Jana Palacza. W drewnianym budynku utworzono 2 klasy szkolne oraz mieszkanie kierownika Franciszka Sobolewskiego.

W roku 1936 po przeniesieniu Urzędu Gminnego z Bożego do Grabowa szkołę umieszczono w byłych budynkach gminnych. Tam, gdzie znajdował się urząd, utworzono klasy, a w dawnym mieszkaniu sekretarza zamieszkali wówczas nauczyciele.

Grono Pedagogiczne i uczniowie
z pierwszym dyrektorem szkoły – Franciszkiem Sobolewskim

Podczas II wojny światowej uczniowie kontynuowali naukę w tym samym budynku. Pod koniec sierpnia 1944 roku trwała akcja wysiedlania miejscowej ludności przez Niemców, w tym samym czasie zachorował ówczesny dyrektor szkoły – pan Sobolewski. Wkrótce zmarł, nie otrzymawszy odpowiedniej opieki medycznej i rankiem 29 sierpnia 1944 r. został pochowany na miejscowym cmentarzu. Po wojnie szkołę umieszczono w byłych czworakach dworskich. Kierownikami szkoły byli kolejno: pan Chmielewski, pan Głowacki i pan Buczek.

Na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych ogromnym problemem stało się przepelnienie szkół i wtedy też zapadła decyzja o wybudowaniu nowej szkoły w Bożem. Kamień węgielny pod nową szkołę położono 6 listopada 1965 roku. Wznoszono ją z funduszy państwowych z pomocą społeczeństwa. Przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy został pan Tadeusz Regulski – inicjator całego przedsięwzięcia.

Rok 1959
Grono Pedagogiczne wraz z uczniami

Szkoła Podstawowa w Bożem otrzymała imię Aleksandra Zawadzkiego i zainaugurowała swoją działalność 30 lipca 1966 roku. Wraz z kierownikiem szkoły panem Józefem Mazurem z uczniami witali się: Irena Mazur wychowawczyni kl. VI a, Stefan Lisiak wychowawca VII b, Agnieszka Matysiak wychowawca kl. V a, Janina Wrona wychowawca kl. IV, Irena Puculek wychowawca VI b, Maria Szelongiewicz wychowawca kl. VII a, Jerzy Resil wychowawca kl. VI i III, Danuta Zaborska – filia Krzemień, Aleksandra Chmielewska wychowawca kl. I i Michalina Praszkiwicz wychowawca kl. II. Naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 35 uczniów. Pracownikami obsługującymi szkołę byli wtedy: dwie panie woźne – Zofia Matysiak i Julia Lenartowicz, palacze centralnego ogrzewania – Staniaław Matysiak, Jan Nocuń, Stefan Ofiara i sekretarka – pani Wanda Wieteska.

Grono Pedagogiczne z uczniami przed nowym budynkiem szkoły: III rząd od lewej: Ryszarda Borkowska, osoba nierozpoznana, Agnieszka Matysiak, Irena Mazur, Józef Mazur, Aleksandra Chmielewska-Duranc, Stefan Lisiak, Zofia Grzesik, osoba nierozpoznana, osoba nierozpoznana, Jerzy Resil

Wraz z nowym budynkiem szkoły do użytku oddano dom nauczyciela usytuowany obok szkoły. Pierwszymi mieszkańcami byli państwo Mazurowie i pani Aleksandra Chmielewska.

Na terenie szkoły działały organizacje: ZHP, TPPR, PCK, LOK, SKO oraz chór szkolny. Powołano do życia koła zainteresowań i SKS, utworzono klasopracownie: języka polskiego, biologiczną i geograficzną.

W latach 1971–1972 zlikwidowano podział roku szkolnego na cztery okresy. Kierownik szkoły Józef Mazur awansował na stanowisko Inspektora Oświaty i Wychowania, a jego miejsce zajęła Irena Mazur. Etat nauczyciela wynosił wtedy 26 godzin i dodatkowo 2 godziny przepracowane społecznie.

Od 12 czerwca 1972 r. szkołą kierował dyrektor. Jednocześnie została podjęta decyzja, że od 1 września 1972 r. szkoła w Boskiej Woli ma przekształcić się w filię szkoły w Bożem.

W roku 1973/74 dokonano kolejnych zmian w szkolnictwie. Rok szkolny podzielono na 2 semestry i wprowadzono nową skalę ocen ze sprawowania: wzorowa, wyróżniająca, dobra, odpowiednia, nieodpowiednia.

Przyrzeczenie pierwszoklasistów na uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego brzmiało:

- Przyrzekamy sumiennie i wzorowo wypełniać obowiązki uczniowskie,
- Dbać o honor naszej szkoły,
- Oddawać szacunek nauczycielom i przełożonym.

W połowie roku szkolnego 1973/74 dyrektorem szkoły została pani Agnieszka Matysiak, dotychczasowa nauczycielka języka rosyjskiego.

W roku 1979/80 rozpoczęło działalność 7-godzinne przedszkole z dożywianiem oraz zorganizowano dowóz uczniów do szkoły.

Rok 1983. Uczniowie, I rząd od lewej od dołu: Krzysztof Górski, Andrzej Majak, Zbigniew Liszewski, Zbigniew Kaczmarczyk
Nauczyciele, II rząd od lewej: Krystyna Jeziorowska-Czachor, Joanna Korczak, Danuta Padewska-Chrząstek,
Zofia Kastelik, Dorota Górka-Kłosiewicz, Agnieszka Matysiak, Danuta Pińkowska, Witold Kastelik
Uczniowie, III rząd od lewej: Beata Podymniak, Iwona Gostkowska, Krystyna Kusak, Jolanta Ołędzka, Marzena Kozłowska,
Iwona Cwyl, Dorota Kowalska, Zofia Zwęglińska. Uczniowie, IV rząd od lewej: Mirosław Pietrzak, Sławomir Rozborski,
Grażyna Stelmaszczyk, Małgorzata Garczyńska, Ewa Urynek, Beata Zatorska, Tomasz Korczak, Robert Wróblewski

Harcerze i zuchy byli obecni w szkole od początku jej istnienia, wykonywali swoje statutowe zadania, ale również zadania na rzecz środowiska. Zuchy brały udział w konkursie „Śpiewające szóstki”, a harcerze w Festiwalu Piosenki Harcerskiej. W roku szkolnym 1984/1985 zuchy i harcerze podjęli się zbiórki pieniędzy na fundusz budowy Pomnika Centrum Zdrowia Matki Polki – wg ówczesnej wartości złotówki zebrano 6220 zł.

W kolejnym roku szkolnym wizytowano szkołę i oceniono ją pozytywnie. Przeprowadzono również nieduży remont – malowanie, wymiana płytek, remont dachu.

Rok 1990/91 był rokiem kolejnej zmiany – wprowadzono do zajęć szkolnych religię jako przedmiot nadobowiązkowy. Pierwszym nauczycielem religii był ks. Wacław Dutkie-

Dyrektor Paweł Frączyk (czwarty od lewej) z Gronem Pedagogicznym i uczniami klasy VIII.

Od góry I rząd od lewej: Edward Mielniczek, Dorota Kłosiewicz, Danuta Pińkowska, Paweł Frączyk, Mariola Glegoła, Justyna Gostkowska, Ewa Czekaj, Piotr Pietrzak, Piotr Gostkowski, Mariusz Śliwiński, Mariola Indyka, Stanisław Mokosa, ks. Czesław Brudek; II rząd: Lukrecja Machalska, Anna Kaczmarczyk, Krystyna Trzmiel, Ewelina Jaworska, Wioleta Kamińska, Ewelina Garczyńska, Justyna Janusz, Anna Kamińska, Monika Czarno, Marta Sikorska; siedzą: Kamil Franaszek, Mariusz Kusak, Marcin Lis

wicz, a później ks. Czesław Brudek i katechetka Mariola Indyka. Po 25 latach pracy na emeryturę przeszła pani Agnieszka Matysiak, a jej obowiązki przejął dyrektor Paweł Frączyk.

Kolejny rok szkolny 1992/93 zainaugurowano zebraniem z rodzicami, gdzie wysunięto wnioski o zmianę nazwy szkoły. Bardzo ważnym zadaniem było opracowanie statutu szkoły. Uczennica klasy III Ewelina Garczyńska, uzdolniona muzycznie, wzięła po raz pierwszy udział w Białobrzeskim Festiwalu Piosenki. Otrzymała wyróżnienie. W kolejnych latach na festiwalu wystąpiły Natalia Jaworska, Paulina Kucharska i Ewelina Janusz. W roku 1996 uczniowie młodszych klas swój talent włożyli w przygotowanie części artystycznej na uroczystość nadania sztandaru Ochotniczej Straży Pożarnej w Bożem.

Rok szkolny 1996/1997 był dla szkoły rokiem szczególnym. Największym wydarzeniem tego roku była uroczystość obchodów 30-lecia szkoły. Mowa tutaj o budynku szkolnym oddanym w latach 60., bo sama szkoła w Bożem istniała już przed II wojną światową. Uczniowie i nauczyciele przygotowali się bardzo starannie. Zorganizowano wystąpienia mniej lub bardziej oficjalne. Wszyscy jednak bardzo mocno przeżywali możliwość spotkania się z pierwszym kierownikiem szkoły, panem Józefem Mazurem. Na uroczystość przybyli również przedstawiciele lokalnych władz. Było to wielkie święto szkoły. Niedługo potem zmarł pan Józef Mazur, wspaniały nauczyciel i niezapomniany człowiek, który całe swoje życie poświęcił szkole i uczniom.

Rok szkolny 1998/99 upłynął pod znakiem reformy oświaty. Nauczyciele odbywali szkolenia, część uczniów uczyła się jeszcze starym systemem, ale klasy pierwsze i czwarte uczyły się już według całkiem nowych zasad i reformowanych programów.

W „Kangurze Matematycznym” – Międzynarodowym Konkursie – Jacek Stykowski, uczeń klasy IV zdobył, jako jeden z niewielu w gminie, nagrodę. Koniec roku był dość szczególny, ponieważ naukę w szkole kończyły dwie klasy: VI i VIII. Klasa VI - jako pierwsza – kolejny etap swojej nauki realizowała w Gimnazjum w Stromcu. Uczniowie nie pisali jeszcze wtedy sprawdzianu kompetencyjnego, który już nie ominął następnych roczników.

W roku szkolnym 1999/2000 klasa VIII była ostatnią klasą ósmą w historii szkoły. Jako ostatnia uczyła się języka rosyjskiego i jako ostatnia naukę w szkole ponadpodstawowej kontynuowała starym systemem edukacyjnym.

Znakiem nowych, obecnych czasów są komputery. Szkoła otrzymała od Banku Handlowego S.A. w Warszawie 5 komputerów. Zainstalowano je w sali, która szybko zyskała miano sali komputerowej.

W czasie wakacji 2000 r. szkoła ponownie zmieniła swój wygląd. W salach lekcyjnych od strony ulicy zostały wymienione okna. W grudniu 2000 r. delegacja uczniów i nauczycieli pojechała do Teatru Wielkiego w Warszawie na uroczystość przekazania szkole książek przez Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga we współpracy z fundacją Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie bez barier”. Podczas pobytu w teatrze delegacja obejrzała przedstawienie baletowe „Dziadek do orzechów”, a uczniowie wrócili pełni wrażeń.

W roku szkolnym 2002/2003 wszyscy przystąpili do pracy mając w perspektywie bardzo ważne dla szkoły wydarzenie: Szkoła miała otrzymać sztandar i nowe imię. W skład Komitetu Organizacyjnego powołanego dla nadania szkole imienia weszli: Paweł Frączyk – dyrektor szkoły, Mariola Indyka – nauczyciel i członkowie honorowi w oso-

bach Jan Chryzostom Czachowski, Edward Mielniczek, Krzysztof Górski. 16 czerwca 2003 roku szkole nadano imię Armii Krajowej i poświęcono sztandar. Kazimierz Stępień zaprojektował sztandar i tablicę pamiątkową umieszczoną na korytarzu szkolnym. Absolwentka tej szkoły Krystyna Stolarska napisała słowa i melodię do hymnu szkoły. Na chrzestnych sztandaru wybrano Helenę Suchocką (żołnierza AK z Grodna) i Edwarda Krawczyka (żołnierza AK, absolwenta tej szkoły).

Tablica upamiętniająca nadanie szkole imienia Armii Krajowej (korytarz szkolny)

Izba Pamięci

Jesienią 2003 roku Anna Kaczmarczyk została powołana na stanowisko dyrektora szkoły, wkrótce stanęła do konkursu i objęła stanowisko jako kolejny, czwarty, dyrektor szkoły.

Utworzono szkolną Izbę Pamięci z bardzo dużym zaangażowaniem rodziców, byłych uczniów, sympatyków szkoły i pracowników. Umieszczono ją na pierwszym piętrze obok sali komputerowej. W Izbie znajdują się pamiątki ofiarowane przez kombatantów, chrzestnych sztandaru szkoły i innych bohaterów II wojny światowej odwiedzających szkołę. Swój wkład we wzbogacanie Izby Pamięci mają również uczniowie szkoły, którzy odnajdują pamiątki w różnych miejscach.

Latem 2004 roku szkoła ponownie zmieniła swój wygląd: przeprowadzono gruntowny remont, wymieniono resztę okien w szkole i przeprowadzono termomodernizację.

Dzięki pomocy rodziców zostały również wymienione podłogi w salach na I piętrze. Życzliwi szkole nadleśniczy Jan Chryzostom Czachowski i wójt Marek Matysiak przekazali deski na szkolną scenę. Została wykonana przez rodziców i obecnie jest miejscem artystycznej działalności uczniów.

Z nowym rokiem 2005 w szkole przeprowadzono remont. Została zmodernizowana szatnia, biblioteka szkolna, łazienki oraz sala gimnastyczna. Można śmiało powiedzieć, że jest to szkoła nowoczesna, wyposażona także w pracownię internetową, na którą cierpliwie czekano przez długi czas.

Szkoła po termomodernizacji

W ciągu tych wielu lat nauczyciele i uczniowie byli bohaterami wydarzeń, które głęboko zapadały wszystkim w pamięć. Jednym z nich jest ceremonia ślubowania uczniów klas I, kiedy to stają się pełnoprawnymi członkami szkolnej społeczności. Swoją uroczystość mają także uczniowie najstarszej klasy, którzy co roku żegnani są przez młodszych kolegów. Tradycją szkoły stały się spotkania wigilijne połączone z Jasełkami, w których uczestniczą żołnierze AK, władze lokalne, proboszcz tutejszej parafii. Spotkania te organizowane są przy dużym współudziale rodziców. Co roku w szkole odbywa się zabawa choinkowa połączona z występami uczniów. Uczniowie biorą udział w wielu akcjach: „Sprzątanie świata”, „Góra Grosza”, akcjach charytatywnych oraz konkursach, w których wielu uczniów zdobyło wspaniałe nagrody. W Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny” sukcesy osiągnęli: Emilia Kłosiewicz, Karolina Cichowlas, Paweł Kaczmarczyk, Patryk Maul i Dominika Setniewska. Uczniowie: Joanna Ostrowska, Jan Gostkowski, Piotr Duch zajęli drugie miejsce w Powiatowym Konkursie Wiedzy o Bezpieczeństwie i Ruchu Drogowym.

Uczniowie: Patryk Pińkowski, Ewa Wieczorek, Magdalena Kowalska zdobyli wyróżnienia w konkursie plastycznym zorganizowanym przez Powiatową Straż Pożarną w Białobrzegach. W konkursie „Alkoholizm w oczach Dziecka” uczniowie zajęli II miejsce zespołowo, w tym nagrodzeni zostali: Zuzanna Jaworska, Klaudia Maul, Patryk Pińkowski, Paweł Kaczmarczyk. W Przeglądzie Teatrzyków Amatorskich w Bobrku wyróżnienie za kreację aktorską zdobył Łukasz Szczepaniak. W konkursie „Życ Eucharystią” punktowane miejsce zajęła Karolina Cichowlas. W Grabowie nad Pilicą odbył się konkurs ekologiczny „Las moim przyjacielem”. Drużyna szkoły zdobyła III miejsce, a w konkursie plastycznym indywidualnie II miejsce zajęła Katarzyna Bartosiak. Uczniowie chętnie biorą udział również w konkursach recytatorskich, muzycznych – Andżelika Gostkowska zajęła II miejsce w konkursie „Śpiewaj z Hugo”.

Jesienią 2004 r. Samorząd Szkolny rozpoczął wydawanie dwumiesięcznika „Wieści szkolne”, w którym można znaleźć bieżące informacje z życia szkoły i nie tylko.

Ważnym wydarzeniem jest Dzień Patrona Szkoły. Wtedy to odbywają się uroczystości z udziałem byłych żołnierzy Armii Krajowej, wójta gminy Stromiec, radnych, zaproszonych gości, nauczycieli, uczniów i całej społeczności lokalnej.

Na uroczyste obchody przyjeżdża chrestna sztandaru – pani Helena Suchocka z Grodna na Białorusi. Spotyka się ona z uczniami szkoły ilekroć tylko jest w Polsce. Opowiada o swoim ciężkim życiu, często ze łzami w oczach, o pobycie w łagrach, walce w czasie wojny jako żołnierz AK, przybliża sylwetkę męża – Hipolita Suchockiego – uczestnika walk obronnych 1939 r. w lasach augustowskich. Słowa jej przepełnione są tęsknotą za

Rok 2005. Dyrektor Anna Kaczmarczyk i uczniowie podczas obchodów Dnia Patrona Szkoły

ukochaną Ojczyzną i jednocześnie są wspaniałą nauką dla młodych obywateli. Do tradycji szkoły weszły również częste spotkania z chrestnym sztandaru – żołnierzem AK – Edwardem Krawczykiem. Jest on bardzo zżyty z uczniami i aktywnie uczestniczy w życiu szkoły. Na spotkaniach opowiada o swoich żołnierskich losach. Chętnie oprowadza uczniów po miejscach pamięci narodowej zapoznając z historią najbliższej okolicy.

Chrestny Edward Krawczyk opowiada o walkach w okolicach Matyldzina

Edward Krawczyk wśród uczniów

Uczniowie uwrażliwiani są na biedę, niedolę ludzi. Pod kierunkiem nauczycieli zorganizowali loteryjkę fantową, a zebrane pieniądze przekazali właśnie na pomoc tym ludziom.

Uczniowie wraz z poczem sztandarowym biorą czynny udział w uroczystościach patriotycznych, które odbywają się w najbliższej okolicy i zawsze godnie reprezentują szkołę.

Czas wymienić wieloletnich nauczycieli szkoły: Agnieszka Matysiak (25 lat pracy, język rosyjski, dyrektor szkoły), Lukrecja Machalska (25 lat pracy, wychowawca przedszkola), Paweł Frączyk (20 lat pracy, język polski), Krystyna Trzmiel (20 lat pracy, biologia, fizyka, matematyka), Joanna Korczak (13 lat pracy, nauczanie początkowe), ks. Czesław Brudek (10 lat pracy, religia), Stanisław Mokosa (10 lat pracy, matematyka).

Grono pedagogiczne Publicznej Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Bożem w roku szkolnym 2005/2006

Imię i nazwisko	Przedmiot nauczania	Staż pracy
mgr Anna Kaczmarczyk – dyrektor szkoły	nauczanie zintegrowane	19
mgr Ewa Czekaj	przyroda, historia, biblioteka	17
mgr Katarzyna Dudkiewicz	matematyka	
Beata Frączyk	nauczanie przedszkolne, muzyka	7
mgr Dominika Gutkiewicz	nauczanie zintegrowane, informatyka	
mgr Mariola Indyka	religia	15
Dorota Kłosiewicz	nauczanie zintegrowane	26
Jadwiga Palacz	wychowanie fizyczne	35
Danuta Pińkowska	nauczanie zintegrowane	23
mgr Monika Płowiec	wychowanie przedszkolne	
mgr Anatolij Romaniuk	język angielski	4
mgr Anna Woźniak	język polski	2

Szkoła w Bożem doczekała się także wielu absolwentów, którzy często dają wyraz pamięci o szkole.

Absolwenci z lat 1990–2005

1990/91	Lęgowicz Grażyna	Pietrzak Andrzej
Grabowska Marzena	Jaworska Renata	Regulski Włodzimierz
Wierzbicka Małgorzata	Górka Agnieszka	Sielski Rafał
Walczak Katarzyna	Brzezińska Anna	Stykowska Monika
Szybińska Bożena	Majak Sławomir	Więckowski Sylwester
Sikorska Anna		Wojdak Marek
Regulska Jolanta	1991/92	Zaręba Rafał
Regulski Artur	Jaworski Andrzej	
Pińkowski Przemysław	Jaworski Mariusz	1992/93
Regulska Barbara	Jodłowski Roman	Cyngot Marek
Kaczmarczyk Agnieszka	Kaczmarczyk Grażyna	Grabowski Mariusz
Kamińska Renata	Kozłowski Radosław	Kamiński Maciej
Kornetka Sylwester	Kupis Agnieszka	Kamiński Rafał
Kozłowska Sylwia	Pałczyński Waldemar	Korczak Albert

Korczak Rafał	1996/1997	Szczęk Marek
Pińkowska Ilona	Cyngot Wojciech	Zegarek Bernadetta
Podymniak Małgorzata	Franaszek Radosław	
Suwała Aneta	Gilarska Aldona	1999/00 kl.8
Truskowska Aneta	Kaczmarczyk Mariusz	Bartosiak Tomasz
Wieteska Batłomiej	Kornetka Monika	Grabowski Grzegorz
Więckowski Marcin	Pyszyński Seweryn	Paciorek Przemysław
	Regulska Wioletta	Pińkowska Adrianna Alicja
1993/94	Suwała Łukasz	Sielski Krzysztof
Cieślak Paweł Piotr	Szot Izabela	Szwed Renata
Jaworska Lidia		
Kowalska Karolina	1997/98	1999/00
Liszewska Małgorzata	Czwarono Monika	Cieślak Katarzyna
Pałczyńska Elżbieta	Franaszek Kamil	Janusz Ewelina
Sielski Marcin	Garczyńska Ewelina	Majewski Karol
Szwed Tomasz	Gostkowska Justyna	Nocuń Aneta
Wierzbicka Danuta	Glegoła Mariola	Ostrowska Mariola
Zaręba Dorota	Gostkowski Piotr	Pucek Marcin
Zegarek Agnieszka	Janusz Justyna	Wieczorek Adrian
	Jaworska Ewelina	Wodziński Marcin
1994/95	Kamińska Wioletta	Zatorski Marcin
Czwarono Iwona	Kamińska Anna	Żaboklicka Angelika
Gilarska Aneta	Kusak Mariusz	
Gostkowski Michał	Lis Marcin	2000/01
Kaczmarczyk Andrzej	Pietrzak Piotr	Bednarski Adrian
Kaczmarczyk Rafał	Sikorska Marta	Cieślak Dariusz
Kamińska Marzena	Śliwiński Mariusz	Cwarono Hubert
Korczak Krzysztof		Czwarono Sylwia
Ośka Mirosław	1998/99 – kl VI	Grabowska Aneta Sylwia
Pietrzak Szymon	Bartosiak Piotr	Jopek Rafał
Szot Krzysztof	Brzezińska Ilona	Kaczmarczyk Martyna
Wierzbicka Aneta	Cieślak Ewa	Kozłowska Irmina
Wojdak Andrzej	Cyngot Radosław	Nocuń Mariusz Szczepan
Wojdak Anna	Janusz Urszula	Stępień Agnieszka Anna
	Jaworska Natalia	Stykowski Jacek
1995/1996	Kaczmarczyk Piotr	Suwała Ewelina
Brzezińska Agnieszka	Kaczmarczyk Marcin	Szot Ewa
Brzezińska Krystyna	Kłosiewicz Daniel	Szot Mariusz
Czwarono Agnieszka	Szot Andrzej	Wieczorek Mariusz
Goźliński Piotr	Wojdak Paweł Jan	Wójcik Łukasz
Kamiński Adam	Wójcik Edyta	Zaręba Agnieszka
Paciorek Wojciech		Żaboklicki Daniel
Pietrzak Danuta	1998/99 – kl VIII	2001/02
Pucek Łukasz	Cieślak Sylwia	Bednarska Malwina
Sitkiewicz Łukasz	Trzmiel Anna	Cieślak Małgorzata
Smoderek Grzegorz	Janusz Kinga	Janusz Dariusz
Stykowski Piotr	Pałczyński Andrzej	Jopek Michał
Szczęk Tomasz	Patynowski Marian	Kucharska Paulina
Wieteska Radosław	Pyszńska Edyta	Majewska Aneta
Kupis Anna	Sitkiewicz Justyna	Michalak Łukasz
Ruciński Artur		

Ostrowska Dorota
Paprocki Jarosław
Parol Seweryn
Perzyna Daniel
Sitkiewicz Adrian
Truszkowska Martyna
Zatorski Ireneusz

2002/03

Bogumił Adrian
Aleksandra Cieślak
Duch Mateusz
Janusz Anna
Kucharska Larysa
Matysiak Monika
Michalak Paweł
Wieczorek Daniel
Zatorski Szymon

2003/04

Bartosiak Magdalena
Cieślak Sławomir
Duda Katarzyna
Górska Ewelina
Górska Natalia
Jopek Kamil
Kaczmarczyk Damian
Kłosiewicz Emilia
Kozłowska Mariola
Kozłowski Damian
Maul Karol
Parol Wioleta
Sałata Sebastian
Wieczorek Żaneta
Zych Małgorzata

2004/05

Brzezińska Emanuela
Cichowlas Karolina
Chmielewski Tomasz
Duch Piotr
Duda Joanna
Gajownik Damian
Gajownik Milena
Gostkowski Jan
Jopek Iwona
Kozłowski Dariusz
Majak Arkadiusz
Matysiak Karol
Ostrowska Joanna
Sitkiewicz Gerard

Barbara Rybińska*

Stromiecka codzienność

Pośród lasów szumiących
Łąk i pastwisk nad Dygą leżących
Stoi wysoki w niebo wzniesiony
„Kościół” z górki na całą okolicę zapatrzony
Od wielu lat już patrzy, swym zegarem budzi.
Spieszących do pracy codziennie ludzi.
dzień rozpoczęty widać jak na dłoni,
sąsiad za sąsiadem uliczkami goni.
Idą jak zwykle po chleb i ciepłe bułeczki, bieżąca prasa,
to wszystko rankiem
codzienna trasa.
Jedną najbardziej polecam Wam „Radomska”
Przy niej miło i wesoło nam
Bo przy niej stoi gmach mojej szkoły.

* Barbara Rybińska (ur.1990 r.) zam. w Podlesiu Dużym, uczennica III klasy Publicznego Gimnazjum w Stromcu

Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobieszynie

Początki szkolnictwa w Dobieszynie sięgają około 1915 roku. Nauka odbywała się w prywatnym mieszkaniu pana Władysława Wolaka, ponieważ nie było wówczas specjalnie wydzielonego budynku szkolnego. „Szkoła” liczyła zaledwie cztery klasy i uczył tylko jeden nauczyciel. Pierwszym był pan Madejski, następnym pan Krześniak, kolejnym pan Kuśnierczyk. Około roku 1934 uczyło już dwoje nauczycieli – państwo Malinowscy.

W 1937 roku ksiądz Kniedziałowski zorganizował komitet budowy szkoły podstawowej. Do 1939 roku na działce wydzielonej z gruntów pana Wawrzyńca Kowalczyka postawiono budynek składający się z dwóch części: parteru z korytarzem i salami lekcyjnymi oraz piętra z mieszkaniami dla nauczycieli.

II wojna światowa niestety opóźniła prace budowlane. Stały się ściany, lecz nie pokryto ich dachem. Podczas okupacji dokończono budynek umieszczając w nim szkołę (3 sale) i okupacyjny urząd gminny (pozostała część).

W czasie II wojny światowej szkoła uległa znacznemu zniszczeniu, gdyż znalazła się na krawędzi walk tzw. przyczółka warecko-magnuszewskiego. Pozostały ściany, ale w dużej mierze zrujnowane. I ponownie nauka trafiła pod „chłopskie strzechy”.

Po wojnie odbudową szkoły z sukcesem zajęło się Budowlane Przedsiębiorstwo z siedzibą w Kozienicach.

Pierwszym kierownikiem Szkoły Podstawowej w Dobieszynie został pan Adam Makuch (1952–1955), kolejnym pan Stanisław Jagielski (1955–1958), następnie kierownic-

Budynek PSP w Dobieszynie (stan obecny)

two nad siedmioklasową szkołą objęła pani Janina Sikorska (1958–1964). Jej następcą został pan Janusz Buda (1964-1973). Od 1966 roku była to już placówka ośmioklasowa.

Pan Edmund Szabliński był kierownikiem szkoły w Dobieszynie w latach 1973–1986.

Od 1986 roku do dnia dzisiejszego stanowisko dyrektora szkoły piastuje pani Jadwiga Sekuła.

W 1999 roku, wskutek reorganizacji szkolnictwa w Polsce, placówka stała się sześcioklasową Publiczną Szkołą Podstawową w Dobieszynie.

Cały ten okres to intensywna realizacja różnego rodzaju inicjatyw, np.:

- remont sal lekcyjnych z udziałem rodziców,
- wymiana okien,
- wyburzenie pieców,
- instalacja centralnego ogrzewania,
- remont łazienek szkolnych,
- stworzenie pracowni komputerowej,
- odnowienie elewacji budynku szkolnego,
- adaptacja pomieszczeń mieszkalnych na potrzeby szkoły,
- rozbudowa szkoły (sala gimnastyczna).

W roku szkolnym 2005/06 do szkoły w Dobieszynie uczęszcza 114 uczniów z następujących miejscowości: Dobieszyn, Kolonia Sielce, Lipskie Budy, Matyldzin, Olszowa Dąbrowa, Sielce, Sułków.

Sala lekcyjna

Pracownia komputerowa

100-lecie nadania imienia szkole i wręczenie sztandaru oraz otwarcie sali gimnastycznej, wrzesień 2005

Dyrektor i Grono Pedagogiczne PSP w Dobieszynie w roku szk. 2004/05 od lewej od góry:
 Sławomira Jędrych, Janina Bojarska, Agnieszka Pawlak, Aneta Menducka, Wanda Jaworska, Barbara Chmielewska;
 u dołu: Dorota Wasek, ks. Józef Styłski, Jadwiga Sekuła – dyrektor szkoły,
 Sławomira Kozłowska, Marzena Wojciechowska

Grono Pedagogiczne stanowi dziesięciu nauczycieli, w tym pięciu ze stopniem nauczyciela dyplomowanego. W roku szkolnym 2005/06 uczą następujący nauczyciele: p. Jadwiga Sekuła, p. Janina Bojarska, p. Barbara Chmielewska, p. Wanda Jaworska, p. Sławomira Jędrych, p. Sławomira Kozłowska, p. Aneta Menducka, p. Agnieszka Pawlak, ks. Józef Styłski, p. Dorota Wasek.

Ta oddana pracy, pełna energii i pomysłów kadra pedagogiczna dba o wszechstronny rozwój uczniów zgodnie z dewizą: „Sukces jest sumą małych wysiłków, powtarzanych dzień po dniu”.

Mocną stroną szkoły w Dobieszynie jest:

- **turystyka** – uczeń kończący tę szkołę zna Polskę od Bałtyku aż do Tatr. Wiadomości zdobyte podczas wycieczek i wyjazdów uczeń może wykorzystać w szkole i poza nią. Oferta wycieczkowa szkoły jest bardzo atrakcyjna, dlatego w wyjazdach chętnie biorą również udział rodzice uczniów, absolwenci szkoły i mieszkańcy z obwodu szkolnego Dobieszyn;

Pielgrzymka do Kałkowa, czerwiec 2000

Łeba – wycieczka szkolna, maj 2002

Kraków–Wieliczka–Zakopane – wycieczka szkolna, maj 2003

Rajd południowego Mazowsza, wrzesień 2003

Uczniowie klas V i VI podczas akcji Sprzątania Świata, wrzesień 2004

- **ekologia** – dowodem są liczne nagrody i wyróżnienia zdobywane przez uczniów na szczeblu gminnym, powiatowym i krajowym, a także samodzielne podejmowanie przez nich wielu inicjatyw związanych z ochroną środowiska;
- **aktywna współpraca ze środowiskiem lokalnym** (przy organizowaniu m.in. szkolnych imprez okolicznościowych, np. Dzień Chłopaka, ślubowanie kl. I, mikołajki, Wigilia, Jajeczko Wielkanocne, Dzień Kobiet, pożegnanie uczniów klasy VI, „Wspomnień czar” – spotkanie z panem wojewodą mazowieckim Leszkiem Mizielińskim, absolwentem szkoły podstawowej w Dobieszynie) i **instytucjami** (Urzędem Gminy Stromiec, Nadleśnictwem Dobieszyn, Bankiem Spółdzielczym „Rzemiosło” Oddział w Dobieszynie, Ośrodkiem Zdrowia w Dobieszynie) – udział przedstawicieli ww. instytucji w uroczystościach i imprezach szkolnych, udzielanie pomocy materialnej i finansowej w realizowaniu szkolnych akcji, np. zalesianie, Sprzątnie Świata, pikniki majowe itp.

Placówka w Dobieszynie jest szkołą twórczą, stwarzającą dobre warunki do zdobywania wiedzy. Szkoła corocznie wzbogaca i uatrakcyjnia swoją ofertę oświatową. Działa w niej:

- Samorząd Uczniowski – prężnie wspierający wiele akcji ogólnoszkolnych;
- Szkolne Koło LOP – gromadzące miłośników ojczyściej przyrody i otaczającego nas świata, podejmujące samodzielnie wiele inicjatyw na rzecz ochrony środowiska naturalnego;
- Szkolne Koło PCK – propagujące poprzez zabawę i konkursy zdrowy styl życia, a także zasady higieny ciała i pracy;
- Spółdzielnia Uczniowska „Poziomka” – zaopatrująca uczniów w artykuły spożywcze i przemysłowe, wspomagająca finansowo wiele akcji ogólnoszkolnych;

- Gazetka szkolna „KLEKS” – na łamach której chętni uczniowie mogą zaprezentować swój dorobek poetycki i pisarski;
- koło dziennikarskie – gdzie uczniowie mogą doskonalić swoje umiejętności dziennikarskie;
- koło sportowe SKS – rozwijające tężyznę fizyczną i sprawność ruchową dzieci;
- koło artystyczne – gdzie uczniowie rozwijają swoje zdolności manualne i wyobraźnię;
- biblioteka – z której korzystają nie tylko uczniowie szkoły, ale także mieszkańcy obwodu szkolnego Dobieszyn.

Uczniowie chętnie biorą udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych. O sukcesach dydaktyczno-wychowawczych uczniów i nauczycieli świadczą liczne dyplomy i puchary. Jest to efekt aktywnej współpracy nauczycieli, uczniów i ich rodziców.

Sukcesy dydaktyczno-wychowawcze uczniów PSP w Dobieszynie

Konkursy międzynarodowe

1. Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur”: laureaci – Grzegorz Jasik, Michał Cieślak – wyjazd do Berlina; Łukasz Chmielewski – wycieczka do Legolandu w Danii; nagrody rzeczowe – Justyna Zaręba, Łukasz Jasik, Karolina Noga, Kamil Kucharski, Damian Padewski, Elwira Piechnik, Damian Strzelczyk,
2. Międzynarodowy Konkurs Plastyczny „Ilustracja do utworu Marii Konopnickiej” – Bartosz Strzelczyk – 2 wyróżnienia.

Konkursy ogólnopolskie

1. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Lasy mojej małej ojczyzny” – Przemysław Padewski (III miejsce); Agata Grzegorzewska, Damian Padewski (wyróżnienia);
2. Ogólnopolski Konkurs „Mój Las” – Przemysław Padewski, Mariusz Wieczorek (III miejsce);
3. Ogólnopolski Konkurs „Gospodarstwo moich marzeń” – Krzysztof Babis, Ewelina Gawrońska, Natalia Jędrych, Dominika Kucharska (wyróżnienia);
4. Ogólnopolski Konkurs „Europa w szkole” – Natalia Jędrych, Mateusz Stasiak (wyróżnienia);
5. Ogólnopolski Konkurs „Żyj zdrowo i bezpiecznie” – Kinga Michta (wyróżnienie);
6. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Leśne zwierzątko” – Agata Grzegorzewska (wyróżnienie);
7. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski (eliminacje stołeczne) – Patrycja Piechnik.

Konkursy rejonowe

1. I Nagroda Prezydenta Miasta Radomia w Konkursie „Pomagamy zwierzętom ze schroniska”;
2. Konkurs Zarządu Głównego LOP w Radomiu – „Najlepiej pracujące Szkolne Koło LOP” (2 razy III miejsce);
3. Regionalny Konkurs „Odnawiamy i porządkujemy las” – SK LOP (wyróżnienie);
4. Konkurs „Mój las” (etap rejonowy) – Krzysztof Babis, Natalia Jędrych, Kinga Michta (wyróżnienie); Anna Kondeja, Aneta Kucharska, Bartosz Strzelczyk (wyróżnienie), Ewelina Gawrońska, Dominika Kucharska, Patrycja Woźniak (wyróżnienie);

5. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Warszawska Syrenka (eliminacje rejonowe) - Klaudia Kozłowska;
6. II Edycja Międzyszkolnego Konkursu Plastycznego „Anioł” (eliminacje rejonowe) – Agata Grzegorzewska (I miejsce).

Konkursy powiatowe

1. Międzygminny Konkurs „Ekologia w wierszu” – Damian Padewski (II miejsce), Damian Strzelczyk (II miejsce);
2. Międzygminny Konkurs Ekologiczny „Śmieci mniej, lasom lżej!” – SK LOP (III miejsce);
3. Powiatowy Turniej Ruchu Drogowego – Kamil Kucharski, Paweł Rypin, Konrad Sajewski (I miejsce), Cezary Lewuszewski, Przemysław Padewski, Paweł Rypin (III miejsce);
4. I Powiatowy Przegląd Amatorskich Teatrzyków – Krzysztof Babis, Natalia Jędrych, Marta Kocwa, Kinga Michta, Damian Padewski, Łukasz Pająk (I miejsce);
5. Powiatowy Konkurs Plastyczny „Wielkanoc w tradycji polskiej” – Aneta Cybulska (I miejsce), Paweł Rypin (I miejsce), Klaudia Woźniak (I miejsce), Klaudia Kozłowska (I miejsce), Łukasz Bulkowski (II miejsce), Cezary Lewuszewski (II miejsce), Justyna Lewuszewska (II miejsce), Bartosz Strzelczyk (II miejsce), Anita Piechnik (II miejsce), Olga Chmielewska (III miejsce), Sylwia Stawczyk (III miejsce);
6. Powiatowy Konkurs Recytatorski „Idą Święta” – Klaudia Kozłowska;
7. Powiatowy Konkurs Recytatorski „Rodzinka” – Patrycja Matysiak;
8. Powiatowy Konkurs Recytatorski „Dziadek i Babcia” – Ewelina Gawrońska;
9. Powiatowy Konkurs Recytatorski „Warszawska Syrenka” – Patrycja Piechnik.

Szkoła w Dobieszynie preferuje aktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci, dlatego corocznie przygotowuje atrakcyjną ofertę ferii zimowych. Projekt feryjny „Cudze chwalicie, swego nie znacie” został nagrodzony dotacją pieniężną przez Koalicję Dla Młodych i zrealizowany w ramach współpracy z tą instytucją.

Uchwałą Rady Gminy Stromiec w dniu 25 stycznia 2005 roku nadano Publicznej Szkole Podstawowej w Dobieszynie imię księdza Kazimierza Kniedziałowskiego – założyciela parafii Dobieszyn, pierwszego proboszcza i budowniczego jej kościołów oraz inicjatora budowy szkoły w Dobieszynie. Szkoła nosi nazwę: Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Kazimierza Kniedziałowskiego w Dobieszynie.

1 września 2005 roku w szkole w Dobieszynie miała miejsce wielka uroczystość pod hasłem „Spełniło się nasze marzenie”. Odbyło się bowiem uroczyste nadanie szkole imienia, wręczenie sztandaru oraz oficjalne otwarcie długo wyczekiwanej sali gimnastycznej, wybudowanej przez firmę TATRO-BET, której właścicielem jest p. Leszek Szewczyk. Na uroczystość tę przybyli przedstawiciele władzy kościelnej, państwowej i samorządowej, a także lokalne środowisko.

Kościół reprezentował Ksiądz Biskup Ordynariusz Diecezji Radomskiej – Zygmunt Zimowski, księży z dekanatu Głowaczów i Jedlińsk, ks. Józef Walaszczyk, spełniający niegdyś posługę duszpasterską w parafii Dobieszyn, ks. dr Henryk Ćwiek, wywodzący się z parafii Dobieszyn, księży proboszczowie okolicznych parafii.

Goście podczas uroczystości otwarcia sali gimnastycznej, wrzesień 2005

Na uroczystość przybył także wojewoda mazowiecki – p. Leszek Mizieliński, znamienity absolwent szkoły podstawowej w Dobieszynie. Obecni byli także senatorowie i posłowie RP, przedstawiciele władz powiatowych, gminnych i kuratorskich. Przybyli także reprezentanci okolicznych szkół i nauczyciele uczący niegdyś w Dobieszynie. Bardzo liczną grupę wśród uczestników uroczystości stanowili absolwenci szkoły oraz mieszkańcy obwodu szkolnego Dobieszyn.

W towarzystwie ojca superiora ks. Jacka Cedrowskiego, opiekuna Sanktuarium Matki Bożej Świętorodzinnej w Studziannie, w miasteczku, w którym urodził się ks. Kazimierz Kniedziłowski, na uroczystość przybyła także krewna ks. Kazimierza Kniedziałowskiego – p. Grażyna Olczyk. Z osobą tą placówka utrzymuje bardzo serdeczne stosunki. Pani Olczyk udzieliła szkole wielu cennych informacji na temat osoby ks. Kazimierza i Jego rodziny. Zarówno mieszkańcy, jak i uczniowie są bardzo dumni, że Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobieszynie ma tak zacnego patrona i wspólnymi siłami dążą do kolejnych sukcesów.

Absolwenci 6-letniej Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobieszynie

rok szk. 1998/1999
wychowawca: Dorota Wasek

Bojarski Mariusz
Chmielewski Mariusz
Ćwiek Dominik
Frączyk Szymon
Gawrońska Karolina

Janus Ewelina
Lisiewski Damian
Piątosza Łukasz
Piwowarczyk Joanna
Rafalak Anita

Szatan Agata
Szelağ Anna
Tarnowski Adam
Warda Małgorzata
Zaręba Justyna

rok szk. 1999/2000

Wychowawca: Sławomira Kozłowska

Bębeńca Stanisław
Bogumił Adam
Cieślak Michał
Frączyk Marlena
Gawrońska Małgorzata
Górka Daniel
Janiec Mateusz
Jasik Grzegorz

Kowalczyk Justyna
Krynicky Krzysztof
Kucharska Agnieszka
Kucharska Mariola
Lebryk Dorota
Miziński Sławomir
Nowak Magdalena
Okrój Tomasz

Oszajca Karolina
Rafalak Sylwia
Szatan Ewa
Szatan Michał
Wojda Paweł
Woźniak Radosław

rok szk. 2000/2001

Wychowawca: Ewa Kruk

Bartnik Dominik
Będziński Stanisław
Bień Grzegorz
Bogucka Joanna
Chmielewska Dorota
Cichocka Ewa
Czachor Cezary
Ćwiek Dariusz
Ćwiek Hubert
Duranc Kamila

Frączyk Marek
Gawrońska Emilia
Kamińska Ilona
Kondeja Karol
Kowalczyk Łukasz
Kucharski Grzegorz
Lisiewska Ilona
Matysiak Renata
Mizińska Paulina
Nogalski Krzysztof

Piechnik Piotr
Sieradz Łukasz
Stawczyk Aneta
Szatan Łukasz
Urbaniak Judyta
Urbaniak Mariusz
Wasilewska Dorota
Włodarczyk Magdalena
Wojda Kinga
Zaręba Łukasz

rok szk. 2001/2002

Wychowawca: Dorota Wasek

Bogucka Katarzyna
 Bojarski Dominik
 Czachor Agnieszka
 Czwarno Katarzyna
 Frączyk Daniel
 Gawrońska Anna
 Gawroński Michał

Gawroński Wojciech
 Grzegorzewski Marcin
 Hudziec Monika
 Jasik Łukasz
 Jędrzejewska Monika
 Kawecki Artur
 Kucharska Katarzyna

Oślizło Izabela
 Nadolski Mariusz
 Szatan Mariusz
 Szot Monika
 Urbaniak Szymon
 Wolak Arkadiusz

rok szk. 2002/2003

Wychowawca: Sławomira Kozłowska

Bojarska Marta
Gawrońska Agnieszka
Hudziec Tomasz
Janiec Małgorzata
Kamiński Cezary

Matysiak Agnieszka
Mizińska Diana
Mizińska Kinga
Nadolski Grzegorz
Piechnik Patrycja

Płaszczyński Eryk
Rzeszotek Katarzyna
Sajewski Kamil
Wieczorek Monika

rok szk. 2003/2004

Wychowawca: Agnieszka Pawlak

Będziński Marcin
Bogucka Ilona
Ćwiek Kamil
Dawidowski Radosław
Duranc Ewelina Natalia
Gawrońska Katarzyna
Hudziec Krzysztof
Kawecka Dominika

Kopyta Aneta Eliza
Kowalski Grzegorz Adam
Kucharski Kamil
Lewuszevska Justyna
Matysiak Katarzyna Beata
Noga Angelika Anna
Płaszczyńska Anita
Postek Katarzyna

Rafalak Mateusz Michał
Rzeszotek Ewelina
Sajewski Konrad
Stawczyk Anna
Strzelczyk Damian Adam
Urbaniak Małgorzata

rok szk. 2004/2005

Wychowawca: Janina Bojarska

Gawroński Piotr
Januszek Anna
Kozłowska Klaudia
Kozłowski Piotr
Kucharska Wioleta
Kucharski Mateusz
Lewuszczycki Cezary

Matysiak Martyna
Mizińska Lucyna
Miziński Dawid
Noga Karolina
Okrój Piotr
Padewski Przemysław
Piechnik Elwira

Rypin Paweł
Stasiak Mateusz
Szatan Tomasz
Urbanak Kamila
Wieczorek Mariusz
Zaborski Bartłomiej

Wzorowi absolwenci (8-letniej szkoły od 1986 roku)

1986/1987

Agnieszka Szablińska
Agnieszka Banasiak

1987/1988

Dorota Kłosiewicz
Iwona Kowalczyk

1989/1990

Aneta Banasiak
Wiesław Adamczyk

1991/1992

Agnieszka Kucharska
Rafał Jędrzejewski
Edyta Piwowarczyk
Marzena Sułkowska
Anna Kowalska

1993/1994

Urszula Jagieło
Marek Zaręba

1994/1995

Małgorzata Cieślak
Artur Cichocki
Aneta Piątoś
Tomasz Frączyk

1995/1996

Agata Sekuła
Katarzyna Bojarska
Anna Jędrzejewska
Anna Zaręba

1996/1997

Ewelina Cichocka
Beata Polesiak
Renata Czwarono
Ilona Szeląg

1997/1998

Joanna Boguszczyńska
Elżbieta Jędrzejewska
Urszula Kocwa

1998/1999

Katarzyna Urbanak
Barbara Zaręba

1999/2000

Renata Boguszczyńska
Katarzyna Szatan
Małgorzata Zaręba

Wzorowi absolwenci (6-letniej szkoły podstawowej)

1998/1999
Justyna Zaręba
Anita Rafalak

1999/2000
Sylwia Rafalak
Michał Cieślak

2000/2001
Piotr Piechnik

2001/2002
Łukasz Jasik
Mariusz Nadolski

2002/2003
Patrycja Piechnik
Marta Bojarska

2003/2004
Katarzyna Matysiak
Justyna Lewuszevska

Kamil Kucharski
Damian Strzelczyk

2004/2005
Elwira Piechnik
Klaudia Kozłowska
Przemysław Padewski
Karolina Noga
Mariusz Wieczorek

Publiczna Szkoła Podstawowa w Podlesiu Dużym – dawniej i dziś

Szkoła Podstawowa w Podlesiu Dużym jest jedną z pięciu szkół podstawowych w gminie Stromiec. Położona jest pośród malowniczych terenów leśnych. Miejscowość ma dobre połączenie komunikacyjne kolejowe, bowiem położona jest w odległości 0,5 km od linii kolejowej Warszawa–Kraków (dworzec kolejowy Dobieszyn). Połączenie autobusowe zapewnia komunikacja PKS na trasie: Białobrzegi–Kozienice.

Szkoła w Podlesiu została założona po wyzwoleniu w 1945 roku. W okresie międzywojennym znajdowała się tu szkoła czteroklasowa, lecz rok jej założenia jest trudny do ustalenia, ponieważ w czasie wojny dokumentacja szkoły została doszczętnie zniszczona.

Według zapisu w Kronice Szkoły, w 1945 roku placówka mieściła się w wynajętym budynku bez podłogi i sufitu. W 1947 roku staraniem miejscowych gospodarzy i ówczesnego kierownika szkoły Pani Stefanii Puchniarskiej odkupiono niewykończony budynek w Podlesiu Dużym i zorganizowano w nim zajęcia dla uczniów w jednej sali lekcyjnej. Drugie pomieszczenie stanowiło mieszkanie dla nauczyciela. W 1950 roku wykończono dwie następne sale lekcyjne. Dla siedmioklasowej szkoły, do której uczęszczało wtedy 123 dzieci, były to jednak pomieszczenia niewystarczające i nauka odbywała się w wynajętych od mieszkańców izbach.

Dzięki staraniom mieszkańców, kierownika szkoły Pani Stefanii Puchniarskiej, nauczycieli i Wydziału Oświaty w Białobrzegach Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Białobrzegach umieściło w 1963 roku w swoich planach inwestycyjnych budowę typowego budynku szkolnego w Podlesiu Dużym o 7 pomieszczeniach do nauki i zapleczu kuchennym. Zaplanowano ogrzewanie z centralnej kotłowni. Inwestycja miała powstać

Szkoła Podstawowa w Podlesiu Dużym (listopad 2005 rok)

Stanisław Tomczyk

przy znacznym wsparciu finansowym mieszkańców. Powołano Komitet Budowy Szkoły, którego celem było pozyskanie od mieszkańców Podlesia Dużego, Podlesia Małego i Grabowego Lasu środków na zakup działki. Inwestor zobowiązał również mieszkańców do wykonania niektórych prac budowlanych takich jak: ogrodzenie terenu, wykopanie fundamentów, wybudowanie studni, dostarczenie kamienia i piachu, zakupienie wapna oraz mycie i sprzątanie po zakończeniu budowy. Wartość tych prac wyceniono na (ówczesne) 602 000 zł.

Komitet Budowy Szkoły z zebranych pieniędzy zakupił od państwa Renaty i Henryka Rudeckich 3 452 m² ziemi za kwotę 9 300 zł i od państwa Anny i Józefa Modelewskich 7000 m² ziemi za kwotę 18 750 zł. Łącznie więc, według spisanych umów (oryginały w dokumentacji szkoły), powstała działka o powierzchni 10 452 m² (1,0452 ha). Kronika szkoły z tamtego okresu wyróżnia szczególnie zasłużonych członków Komitetu Budowy: Antoniego Delegę, Zygmunta Bolka, Kazimierza Pudzianowskiego, Stanisława Romanowskiego, jak również aktywnych członków Komitetu Rodzicielskiego: Stefana Miechowskiego, Stanisława Zycha, Henryka Iwańczyka. Mieszkańcy wykonali również prace, do których zobowiązał ich inwestor.

W marcu 1965 roku kierownikiem szkoły został Bronisław Tulikowski, a w maju tegoż roku została uroczyście otwarta nowa szkoła. Stała się ona ośrodkiem wiejskiej kultury. Odbywały się tu występy młodych artystów, imprezy rozrywkowe dla młodzieży i dorosłych. Działo ognisko muzyczne, które swym repertuarem uświetniało imprezy i akademie okolicznościowe o zasięgu gminnym i powiatowym. Bronisław Tulikowski był kierownikiem szkoły do 1974 roku.

W 1974 roku dyrektorem szkoły został Stanisław Tomczyk i kieruje nią do dnia dzisiejszego (listopad 2005 rok).

Reorganizacja szkolnictwa związana z powstaniem zbiorczych szkół gminnych i przeniesienie części kosztów utrzymania placówek szkolnych na gminy, była pośrednią przyczyną likwidacji ogniska muzycznego w 1977 r. Rodzice uczniów i organizacje szkolne nie były w stanie zapewnić pracy ogniska ze względu na wysokie koszty jego utrzymania.

Przy szkole utworzono przedszkole, które objęło opieką i wychowaniem dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Organizacja harcerska skupiała uczniów chętnych przygód, biwakowego i obozowego życia. Powstał Gminy Związek Drużyn z siedzibą w szkole w Podlesiu Dużym. Komendantem GZD została nauczycielka tej szkoły, harcmistrz Leokadia Tomczyk. Dużą popularnością cieszyły się w tym czasie biwaki, obozy zimowe (Biały Dunajec, Chlewiska, Grabowiec).

Szkoła użyczała, w zamian za drobne remonty, swoich pomieszczeń na kolonie letnie dla dzieci i młodzieży z pobliskiego Radomia. Jeszcze w latach, kiedy szkołą kierował dyrektor Bronisław Tulikowski, na letnich koloniach rozpoczynały swój wypoczynek dzieci pracowników z Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego w Radomiu, a po 1976 roku kolonie dla dzieci pracowników organizował Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu. W zamian za użyczenie pomieszczeń WSZ, we współpracy z dyrektorem szkoły, dokonał gruntownego remontu budynku. Szkoła uzyskała nowe pokrycie dachu, kompleksowe malowanie pomieszczeń, wewnętrzne sanitariaty, które służyły do połowy 2005 roku.

Rok 1976. Członkowie Ogniska Muzycznego w Podlesiu Dużym na gminnych występach w Stromcu.
 Od lewej: Kazimierz Rudecki, Zbigniew Drążyk (nauczyciel) Jerzy Trojanowki, Jacek Bolek, Małgorzata Cieślakowska,
 Dariusz Sobieraj, Ewa Jurkiewicz, Andrzej Kujat

Drużyna Harcerska ze szkoły w Podlesiu Dużym na uroczystym apelu, 1976 r.

Kryzys początku lat osiemdziesiątych przerwał czasy korzystnej dla szkoły współpracy z zakładami organizującymi kolonie. Jeszcze na początku lat osiemdziesiątych pomieszczenia szkoły udostępniono Młodzieżowemu Hufcowi Pracy z Łodzi, którego członkowie pracowali na rzecz Nadleśnictwa Dobieszyn. Nadleśnictwo to stało się już od roku 1977 honorowym opiekunem szkoły i wspierało ją materialnie w okresie pełnienia funkcji Nadleśniczego przez Mieczysława Knysaka, a następnie przez Nadleśniczego Jana Mikulicza-Radeckiego.

Pod koniec lat osiemdziesiątych staraniem dyrektora szkoły i Kierownika Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół – pana Ryszarda Grosickiego – dobudowano do istniejącego budynku szatnię, wykonano elewację budynku i nowe ogrodzenie placu szkolnego.

W roku 2004, dzięki zaangażowaniu wójta gminy Marka Matysiaka i Rady Gminy w Stromcu, budynek zyskał nową elewację i ekologiczną kotłownię, a w 2005 roku dokonano gruntownej przebudowy łazienek dostosowując je do standardów Unii Europejskiej.

Duże zaangażowanie dyrektora szkoły w tworzenie nowoczesnej bazy placówki zaowocowało nowoczesną salą komputerową przyznaną przez MEN z udziałem środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szkoła jest nadal głównym i obecnie jedynym ośrodkiem kulturalnym wsi. To w szkole odbywają się coroczne występy „młodych talentów” z okazji Nowego Roku – choinka noworoczna i jasełka. W czasie tych imprez sala wypełniona jest nie tylko przez miejscową społeczność, ale i przez gości z terenu gminy i Radomia. Swój dorobek uczniowie Koła Teatralnego *Podlesiaki* prezentowali również na scenach Domu Kultury w Lipsku, Radomiu i Białobrzegach, gdzie byli nagradzani i wyróżniani. Opiekunka Koła Teatralnego Izabela Wdowska dba, aby co roku uczniowie przygotowali co najmniej dwie premiery.

Koło Teatralne Podlesiaki na przeglądzie teatrów szkolnych w Resursie Obywatelskiej w Radomiu, 2002 r.
Po przedstawieniu baśni „Jak wyginęli królewicze”

Uczniowski zespół wokalny-taneczny *Podlesiaczki* prowadzony przez Wiesławę Duszyńską otrzymuje duże brawa nie tylko na imprezach szkolnych czy gminnych, ale zyskuje uznanie wśród jurorów corocznej imprezy powiatowej – Białobrzegi Festiwal Piosenki. Za zajęcie pierwszego miejsca uczeń Norbert Szulik brał udział w warsztatach piosenki polskiej Gama 2000 w Kołobrzegu i został laureatem oraz miał swój występ

Premiera baśni „Krzesełwo”. PSP Podlesie Duże,
17 czerwca 2003 r.

Uczniowie szkoły w Podlesiu Dużym na VII Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Polskiej w Kołobrzegu Gama 2000

„Podlesiaki” na II Powiatowym Przeglądzie Teatrzyków Amatorskich. I nagroda, Bobrek, 2005 r.
Scena z baśni „Magiczna godzina świtu”

Koło teatralne „Podlesiaki” w pełnym składzie
2005 r

w lokalnym *Radiu Radom*. Zespół otrzymał wiele nagród, między innymi Starosty Powiatowego w Białobrzegach i Dyrektora Festiwalu *Wiosenne Nutki* z Domu Kultury Rakowiec w Warszawie. Na działalność artystyczną szkoła pozyskuje dotacje w ramach programu Pracownia Umiejętności, koordynowanego przez Koalicję dla Młodych w Białobrzegach, od samorządu gminy i rodziców.

Zespół wokalny-taneczny Podlesiaczki ze swoją opiekunką.
Występ „My Cyganie”,
styczeń 2001.

Edyta Szulik i Jowita Adach na festiwalu piosenki
Wiosenne Nutki w Domu Kultury Rakowiec
w Warszawie 2002 r

Szkoła w Podlesiu Dużym daje uczniom wszechstronne możliwości rozwoju w ramach zajęć pozalekcyjnych. Uczniowie według własnego wyboru mogą brać udział w zajęciach sportowych, plastycznych, teatralno-recytatorskich, wokalnie-tanecznych, przedmiotowych kołach zainteresowań.

W maju 2000 roku uczennica Edyta Szulik zajęła II miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym, propagującym bezpieczeństwo na drodze, organizowanym przez Instytut Transportu Samochodowego. Uczennicy nagrodę wręczył Premier Jerzy Buzek.

W okresie ferii zimowych corocznie organizowane jest zimowisko, na które środki pozyskuje szkoła od samorządu gminy Stromiec i Koalicji dla Młodych w Białobrzegach w ramach programu Pracownia Umiejętności.

Rodzice chętnie współpracowali ze szkołą niosąc jej wsparcie finansowe i organizacyjne imprez i uroczystości. Od początku istnienia szkoły Komitet Rodzicielski reprezentował rodziców wszystkich jej wychowanków.

Od roku 1974 Komitetowi Rodzicielskiemu przewodniczyli:

1974–1978	Aleksandra Krzemińska
1978–1991	Mieczysław Borowski
1991–1997	Elżbieta Dudkiewicz
1997–2000	Mirosław Miechowski
2000–2005	Małgorzata Piekarska

Obecny budynek szkoły jest w bardzo dobrym stanie technicznym, wyposażony jest we wszystkie podstawowe media. W szkole istnieją oddziały od I do VI i oddział zerowy. Atmosfera pracy jest przyjemna zarówno dla uczniów, jak i pedagogów.

Budynek PSP w Podlesiu Dużym, listopad 2005

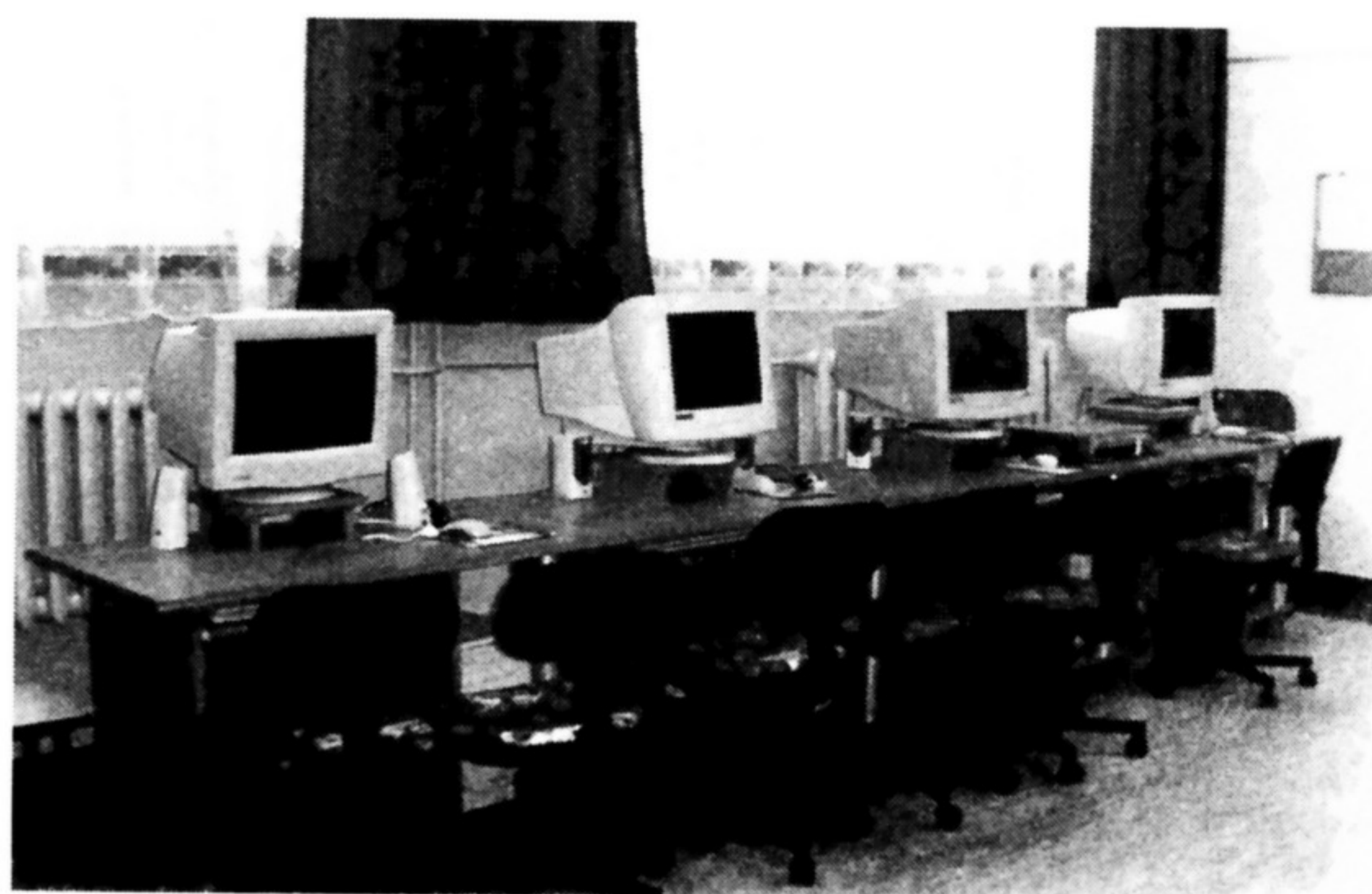
Praca Edyty Szulik, lat 9, nagrodzona w ogólnopolskim konkursie pn. Bądź Partnerem na Drodze. Warszawa, maj 2000

Wysoki poziom kształcenia zapew-
nia doskonale wyspecjalizowana kadra
pedagogiczna, w której skład według sta-
nu na dzień 1 listopada 2005 roku wcho-
dzą następujące osoby:

- Tomczyk Stanisław – dyrektor, na-
uczyciel dyplomowany,
- Duranc Beata – nauczycielka na-
uczania przedszkolnego i początko-
wego, nauczyciel mianowany,
- Duszyńska Wiesława – nauczycielka
nauczania przedszkolnego i począt-
kowego, nauczyciel dyplomowany,
- Duszyński Andrzej – nauczyciel hi-
storii i przyrody, nauczyciel miano-
wany,
- Jurek Urszula – nauczycielka na-
uczania przedszkolnego i początko-
wego, nauczyciel mianowany,
- Kucharska Elżbieta – nauczycielka
nauczania przedszkolnego i począt-
kowego, nauczyciel mianowany,
- Musiałek Renata – nauczycielka ka-
techeta, nauczyciel mianowany,
- Tomczyk Leokadia – nauczyciel bibliotekarz, nauczyciel mianowany,
- Wdowska Izabela – nauczycielka języka polskiego, nauczyciel mianowany,
- Zajac Edyta – nauczycielka matematyki nauczyciel dyplomowany.

Sala nauczania początkowego

Pracownia komputerowa (fragment)

Nauczyciele PSP w Podlesiu D. (listopad 2005 r., od lewej): Edyta Zajac, Urszula Jurek, Beata Duranc, Leokadia Tomczyk, Elżbieta Kucharska, Stanisław Tomczyk, Izabela Wdowska, Wiesława Duszyńska, Renata Musiałek, Andrzej Duszyński

Pozostali pracownicy szkoły według stanu na dzień 1 września 2005 r. to:

1. Dudkiewicz Elżbieta – intendent i sprzątaczką
2. Maliszewska Renata – kucharka
3. Miechowski Mirosław – konserwator
4. Ziółkowska Danuta – sprzątaczką

Pracownicy obsługi szkoły w Podlesiu D. (listopad 2005 r., od lewej):
Renata Maliszewska, Mirosław Miechowski, Danuta Ziółkowska, Elżbieta Dudkiewicz

Statystyka uczniów w latach 1991–2005 (bez oddziału przedszkolnego)

Rok szkolny	Uczniów ogółem	Z uczniów ogółem dziewcząt	Oddziałów w szkole
1990/1991	115	57	8
1991/1992	122	56	8
1992/1993	131	60	8
1993/1994	128	61	8
1994/1995	127	57	8
1995/1996	127	58	8
1996/1997	132	53	8
1997/1998	134	53	8
1998/1999	116	50	8
1999/2000	122	54	7
2000/2001	105	46	6
2001/2002	95	40	6
2002/2003	93	40	6
2003/2004	91	36	6
2004/2005	94	37	6
2005/2006	94	37	6

Absolwenci szkoły z lat 2000–2005

Rok szkolny	Ilość absolwentów	Ukończyli szkołę z wyróżnieniem
1999/2000	30*	Adamski Patryk, Jaworska Joanna, Śrutwa Anna, Wielgus Małgorzata, Kiedrzyńska Izabela, Król Monika, Ofiara Przemysław
2000/2001	24	Miechowska Malwina
2001/2002	14	Dyga Piotr, Maliszewska Edyta, Wójcik Emil
2002/2003	15	Turzyński Adrian
2003/2004	13	Adach Jowita, Szulik Norbert, Szulik Edyta, Jurek Mateusz
2004/2005	22	Dyga Patrycja, Miechowski Michał, Rudecki Radosław, Wójcik Gerard

*) w roku szkolnym 1999/2000 szkołę podstawową kończyły 2 klasy – VI i VIII

Wykaz absolwentów Publicznej Szkoły Podstawowej od roku 1990 do 2005

Rok 1990 Wychowawca klasy VIII Barbara Kręcisz	Rok 1992 Wychowawca klasy VII Andrzej Duszyński	Rok 1994 Wychowawca klasy VIII Bogusława Borowska
Adach Robert	Będziński Paweł	Adach Wioletta
Błędowski Wojciech	Cieślak Beniamin	Błędowska Agnieszka
Kaliciński Sławomir	Michalska Eliza	Dudkiewicz Grzegorz
Kiedrzyński Jerzy	Moskwa Marek	Janusz Agnieszka
Marszałek Rafał	Rotuska Edyta	Jaroszek Mariusz
Piekarska Krystyna	Rożentalska Ewelina	Jaroszek Martyna
Rzeszot Robert	Tunderska Irena	Maliszewski Ireneusz
Starzyński Rafał	Wójcik Agnieszka	Matysiak Magdalena
Styś Marek		Michalska Kamila
Szpinalski Andrzej		Piekarska Katarzyna
	Rok 1993. Wychowawca klasy VIII Leokadia Tomczyk	Sąpór Magdalena
	Dorajczyk Maciej	Simbor Michał
Rok 1991 Wychowawca klasy VIII Leokadia Tomczyk	Dudkiewicz Tomasz	Skiba Monika
Borowski Mariusz	Jaroszek Michał	Turzyński Piotr
Duszyński Marcin	Kaliciński Jan	Wójcik Aneta
Kucharska Edyta	Kierzkowski Grzegorz	Ziółkowska Anna
Maliszewski Andrzej	Mórawski Paweł	
Miękus Agnieszka	Michalak Małgorzata	Rok 1995 Wychowawca klasy VIII Bogusława Borowska
Piekarska Monika	Marszałek Aneta	Białkowski Eryk
Skiba Aneta	Paszkowski Robert	Dębska Grazyna
Styś Małgorzata	Podgórzec Bożena	Janusz Paweł
Wodzińska Iwona	Trzewiński Krzysztof	Matysiak Anna
Zakrzewski Janusz	Wodzińska Agnieszka	Miąskiewicz Marta
	Ziółkowski Rafał	

Michalska Katarzyna
Nicer Julia
Olszewska Anna
Rzeszut Aneta
Szulik Rafał
Tomczyk Karol
Turzyńska Anna
Ziółkowska Jolanta
Zych Karol

Rok 1996
Wychowawca klasy VIII
Edyta Zając

Bielawski Marcin
Błędowska Marzena
Bolek Ewa
Cholewa Kamila
Cieślak Grzegorz
Cieślak Łukasz
Dudkiewicz Monika
Gaweł Jolanta
Jach Izabela
Michalek Zdzisław
Piekarski Karol
Wodzińska Agnieszka

Rok 1997
Wychowawca klasy VIII
Andrzej Duszyński

Adamczyk Małgorzata
Adach Małgorzata
Babik Magdalena
Białkowski Daniel
Gola Jarosław
Miąskiewicz Karol
Mórawski Tomasz
Olszewska Agnieszka
Piekarska Karolina
Paszowska Monika
Starzyńska Eliza
Sułkowski Mariusz
Wójcik Ewa
Zakrzewski Jarosław

Rok 1998
Wychowawca klasy VIII
Andrzej Duszyński

Banach Karol
Bielawska Monika

Bolek Rafał
Duszyński Łukasz
Kiedrzyńska Monika
Maliszewski Łukasz
Pająk Łukasz
Piekarski Krzysztof
Podgórzec Dorota
Simbor Sławomir
Skiba Artur
Słonawski Paweł
Śrutwa Mariusz
Szulik Przemysław
Werbanowska Monika
Wójcik Adam
Zych Karolina

Rok 1999
Wychowawca klasy VIII
Honorata Maciejewska

Adamski Piotr
Bak Jarosław
Cieślak Sylwester
Goliński Paweł
Jaškowiak Daniel
Michalski Dawid
Musiał Katarzyna
Pająk Jarosław
Piekarska Ilona
Rotuska Beata
Rzeszut Emil
Wielgus Łukasz
Wiśniewski Łukasz
Wlazło Agnieszka
Ziółkowski Piotr
Zych Alicja

Rok 2000
Wychowawca klasy VIII
Honorata Maciejewska

Adamczyk Karolina
Banach Łukasz
Borowski Radosław
Cieślak Marek
Golińska Agnieszka
Kiedrzyńska Izabela
Król Monika
Musiał Małgorzata
Nicer Karol
Ofiara Przemysław
Wielgus Małgorzata

Wodzińska Anna
Wodziński Grzegorz
Wodziński Krzysztof
Ziółkowska Kinga

Wychowawca klasy VI
Edyta Zając

Adamski Patryk
Borowski Szymon
Jach Radosław
Jaworska Joanna
Kiedrzyńska Justyna
Mac Judyta
Maliszewska Anna
Olszewski Kamil
Piekarska Aldona
Rotuski Wojciech
Szulik Agnieszka
Śrutwa Anna
Wójcik Karol
Wójcik Łukasz
Zakrzewski Adam

Rok 2001
Wychowawca klasy VI
Andrzej Duszyński

Bogdziewicz Magdalena
Bolek Barbara
Bromińska Katarzyna
Gawrońska Klaudia
Jaroszek Patryk
Jasiński Daniel
Jaworski Tomasz
Król Katarzyna
Kucharski Przemysław
Mac Natalia
Miechowska Malwina
Mórawski Damian
Ofiara Mateusz
Pająk Justyna
Piekarski Tobiasz
Rotuski Paweł
Rzeszut Andrzej
Simbor Anna
Stelmaszczyk Marcin
Strzelczyk Łukasz
Szulik Monika
Śpiewak Emil
Wodziński Dariusz
Wodziński Piotr

Rok 2002
Wychowawca klasy VI
Izabela Wdowska

Adamski Jakub
Białkowski Patryk
Biń Cezary
Dyga Piotr
Figowicz Konrad
Gawroński Mateusz
Jaroszek Eryk
Kostecka Milena
Maliszewska Edyta
Matysiak Sylwia
Miechowski Mateusz
Piekarska Kornelia
Starzyński Marcin
Wójcik Emil

Rok 2003
Wychowawca klasy VI
Edyta Zajac

Boros Malwina
Cieślak Justyna
Dudek Karol
Jasiński Dominik
Jeżewska Karolina

Kiedrzyński Sebastian
Kucharska Agnieszka
Lisiewska Renata
Paszkowski Cezary
Piekarski Emilian
Rotuska Joanna
Rybińska Barbara
Rzeszot Anna
Śpiewak Ilona
Turzyński Adrian

Rok 2004
Wychowawca klasy VI
Andrzej Duszyński

Adach Jowita
Boros Łukasz
Gawrońska Joanna
Jurek Mateusz
Kucharska Anna
Matracka Monika
Miechowski Sebastian
Olszewska Klaudia
Pawłowski Kamil
Rudecki Jarosław
Rzeszot Piotr
Szulik Edyta
Szulik Norbert

Rok 2005
Wychowawca klasy:
Izabela Wadowska

Bolek Eliza
Boros Sylwia
Dudek Mariusz
Dyga Patrycja
Figowicz Paulina
Jach Piotr
Jasińska Katarzyna
Jasiński Karol
Kucharski Piotr
Michowska Paulina
Miechowski Michał
Musiał Piotr
Paszkowska Emilia
Pawlaczyk Amanda
Piekarski Mateusz
Romanowski Gracjan
Rudecki Radosław
Simbor Karol
Wójcik Dominik
Wójcik Gerard
Rotuski Kamil
Zakrzewski Hubert

Obecnie w szkole jest sześć oddziałów, do których uczęszcza 94 uczniów i jeden oddział „0” z 20 wychowankami.

Monika Misterska*

Historia Stromca w wierszu

W wielkiej, potężnej puszczy,
w międzyrzeczu Pilicy i Wisły
– Stromiec – nasza mała ojczyzna.

Żyjemy tutaj oraz się uczymy,
ale dla poznania historii miejscowości chyba za
mało
robimy.
Dzieje osady są odwieczne
I dla nas patriotów do wiadomości konieczne.

Przed laty z rozkazu księcia Mazowieckiego osada
Stromiec powstała
i do obecnych czasów przetrwała.
Pionierskim osadnikiem był szlachcic Struniec,
Który ziemię tę od księcia dostał za wierny wojunek.

Z biegiem czasu osada rosła,
ludzie robili tu na krosnach.
Karczowali las, polowali
i do puszczy na łowy sławnych ludzi zapraszali.

Choć były też czasy niepowodzeń
np. Szwedzi podczas potopu w Stromcu dokonali
wiele zniszczeń
osada i tak się odrodziła
i w piękną miejscowość przeobraziła.

* Monika Misterska (ur. 1989 r.) zam. w Ksawerowie Starym, uczennica I klasy LO w Białobrzegach.

Henryk Stawiarski, Leszek Molga,
Anna Chmielewska, Jolanta Kalicińska

138 lat Szkoły Podstawowej w Stromcu

Historia szkoły w Stromcu potwierdzona dokumentami parafialnymi zaczyna się w 1868 roku. Założono wtedy **szkółkę elementarną**. Dzieci uczyły się w budynku gminy, a po jego spaleniu w 1912 roku w organistówce. Była to wówczas szkoła trzyklasowa. Lekcje prowadzono w języku zaborcy, to znaczy po rosyjsku. Lata 1912–1935 stanowiły swoistą tułaczkę szkoły. Oprócz organistówki wynajmowano chałupy chłopskie na terenie Stromca. Warunki nauki były bardzo trudne. W klasach o powierzchni 26 m² uczyło się od 30 do 40 uczniów, siedzących w 13–14 ławkach, ponieważ tylko tyle mogło się zmieścić w sali. Po wyzwoleniu spod zaborów nauczano wreszcie w języku ojczystym.

W roku 1925 po raz pierwszy wybrano przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego, utworzono Szkolną Kasę Oszczędności i Chór szkolny. W 1928 r. odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru szkolnego o barwach narodowych. W 1933 r. powstało Koło Przyjaciół Szkoły, będące początkiem dzisiejszego Komitetu Rodzicielskiego.

Zapowiedzią lepszych czasów dla szkoły był rok 1934. Wiosną powołano Komitet budowy nowej szkoły. W jego skład weszli: wójt – Walenty Pucek, członek Zarządu Gminy – A. Kozłowski, przedstawiciel rodziców – J. Koperski, przedstawiciel dworu – Szachowicz i kierownik szkoły – Adam Wróblewski. Rozpoczęto od zwózki drewna na nowy budynek szkolny. Wielka w tym zasługa oddanego szkole ówczesnego jej kierownika, piłsudczyka – Adama Wróblewskiego. On też był inicjatorem nadania szkole imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego, w kilka dni po śmierci tego wielkiego Polaka. Oto jak zapisano te chwile w starych kronikach szkoły:

Adam Wróblewski

16 maja 1935 r.

Szkoła bierze udział w nabożeństwie o godzinie 9

*W gminie odbyło się żałobne zebranie Rady Gminnej, na którym uchwalono nadać budowanej szkole w Stromcu imię **Marszałka Józefa Piłsudskiego**. Na kopiec jego imienia zadeklarowano 50 zł. Następnie młodzież ustawiona czwórkami przed szkołą przy sztandarze spowitym kirem wysłuchała Orędzia Rzeczypospolitej i złożyła ślubowanie „Ślubujemy Ci Marszałku najukochańszy, Dziadku całej Polski, nad Twą otwartą trumną serca i umysły nasze młode poświęcić dla Polski i bronić tego spadku drogiego, jaki nam pozostawiasz wszystkimi siłami teraz i w przyszłości. Tak nam Boże dopomóż”.*

Potem rozwinął się żałobny pochód i w milczeniu dotarł do kościoła, gdzie przy ubranym katafalku wartę honorową zaciągnęli mieszkańcy i młodzież.

17 maja 1935 r.

Szkoła bierze udział w pożegnaniu zwłok Marszałka Józefa Piłsudskiego na stacji kolejowej w Dobieszynie

Pomimo strasznej nawałnicy (burza, deszcz) tłum ludności i młodzież dotarli do stacji około godziny 21³⁰. Zziębnięci, zmoczeni z zapalonymi pochodniami pochylili czoła i zgięli kolana przed nadjeżdżającą trumną Marszałka w asyście warty honorowej pełnionej przez szwoleżerów. Płonące pochodnie i stosy ognisk wzdłuż toru kolejowego, łopoczące flagi narodowe i portrety Marszałka spowite krepą dopełniały powagi uroczystej chwili.

Stary budynek szkoły

Niestety rzeczywistość powojenna usunęła w cień osobę Marszałka. Dopiero w latach dziewięćdziesiątych XX wieku w szkole powróciła pamięć o nim.

Upragniony budynek szkolny oddano do użytku 1 września 1935 r. Liczył on 4 sale lekcyjne i służył młodzieży przez 38 lat, do 10 listopada 1973 roku. Nauczyciele i uczniowie szkoły nawiązywali kontakty ze szkołami radomskimi: im. Adama Asnyka i Ignacego

Daszyńskiego. Z inicjatywy nauczycieli utworzono w Stromcu Spółdzielnię „Jedność”. 10 września 1936 r. z inicjatywy nauczycielki Pani Zofii Wróblewskiej założono Spółdzielnię Uczniowską „Promyk”, która działała do 1947 roku. Jej działalność wznowiono 8 lutego 1958 r. i działa ona prężnie do dziś zasilając co roku budżet szkoły dochodami wypracowanymi z działalności sklepiku szkolnego. W lutym 1939 r. w progi naszej szkoły weszła nowoczesność – szkoła otrzymała radio. Fundatorami byli: Nadleśnictwo Stachów (obecnie Nadleśnictwo Dobieszyn) i Spółdzielnia Uczniowska „Promyk”. Ze składek nauczycieli całej gminy wybudowano wtedy świetlicę środowiskową i zorganizowano w szkole księgozbiór biblioteki wiejskiej.

Wybuch II wojny światowej przerwał działania pedagogów szkoły w Stromcu. Hitlerowcy wyrzucili z programu nauczania przedmioty przekazujące wiedzę o języku ojczystym, kulturze i narodowej przeszłości. Sprzeciwiający się temu nauczyciele z gminy zginęli w obozach zagłady: Teodor Wróblewski w Gross-Rossen, a Edward Sasin i Kajetan Ptasieński w Oświęcimiu. W trakcie działań wojennych budynek szkolny został częściowo zniszczony.

Henryk Stawiarski

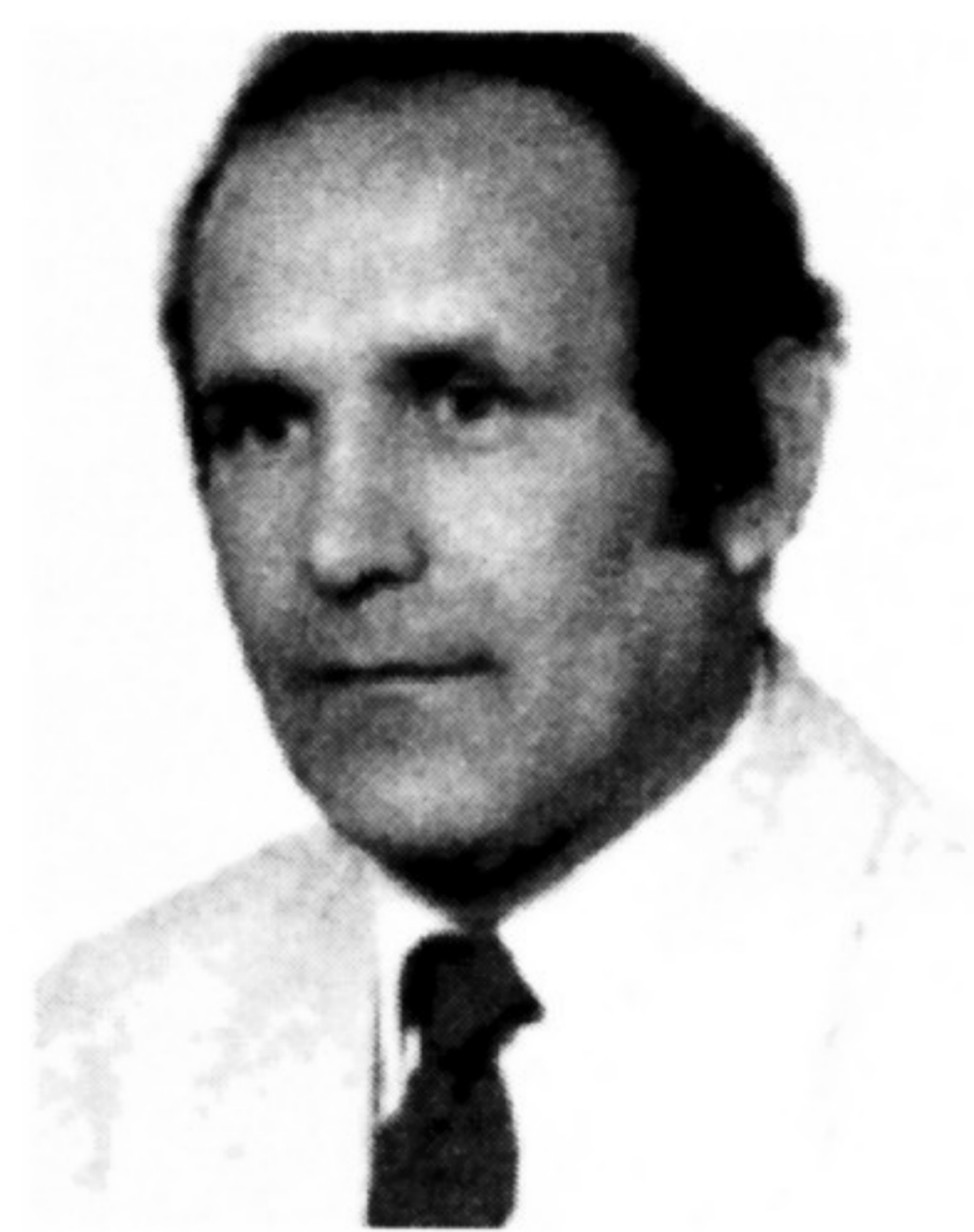
Podstawowym zadaniem od stycznia do września 1945 r. było doprowadzenie szkoły do takiego stanu, by można było prowadzić w niej zajęcia lekcyjne. W tym czasie młodzież ze Stromca uczyła się w sąsiednich miejscowościach: w Pirogu i w Woli Stromeckiej. Wielkie zaangażowanie uczących wówczas nauczycieli: Zofii i Adama Wróblewskich, Janiny Wróblewskiej i Jana Petryki sprawiło, że we wrześniu 1945 r. w dwu izbach lekcyjnych naukę rozpoczęło 217 uczniów. Kontynuowano wtedy szlachetne tradycje szkoły sprzed wojny. W 1950 r. kierownikiem szkoły został Stawiarski Henryk. Dzięki jego zaangażowaniu na cmentarzu parafialnym w Stromcu powstały: Pomnik Powstańców Styczniowych i Grób Nieznanego Żołnierza.

Kolejny krok ku nowoczesności nastąpił 15 grudnia 1960 r. Wtedy szkoła otrzymała telewizor. Stary budynek szkoły z biegiem lat nie mieścił wszystkich uczniów. Dlatego też zajęcia młodszych klas odbywały się w wynajętych salach na terenie Stromca. W wybudowaniu nowego budynku szkoły wielką rolę odegrał ówczesny kierownik szkoły Henryk Stawiarski. Uczniowie, nauczyciele i rodzice pracowali przy kopaniu fundamentów oraz porządkowaniu terenu. Murowany już budynek z 8 salami oraz pomieszczeniem stołówki oddano do użytku 10 listopada 1973 roku. Dysponowano też 2 mieszkaniami dla nauczycieli. A w starym budynku szkoły umieszczono przedszkole i Szkołę Rolniczą dla dorosłych.

W roku 1980 rozbudowano szkołę w Stromcu. W 2 nowych skrzydłach były pomieszczenia biurowe i 11 nowych sal. A w roku 1981 oddano do użytku jeszcze 2 sale lekcyjne i salę gimnastyczną o wymiarach 15 na 30 metrów. Wykorzystywana jest ona bardzo intensywnie, ze względu na częste imprezy sportowe o zasięgu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. W roku 1981 oddano też do użytku 2 Domy Nauczyciela z 8 mieszkaniami, a w roku 1985 przedwojenny budynek szkoły po remoncie zamieniono na Dom Nauczyciela z 4 mieszkaniami. Działaniami tymi kierował ówczesny dyrektor szkoły Stanisław Szewczyk.

W dniu 30 maja 1987 r. z inicjatywy ówczesnego dyrektora szkoły Edwarda Mielniczka odbyła się uroczystość nadania szkole w Stromcu imienia Dionizego Czachowskiego – bohatera narodowego, jednego z dowódców powstania styczniowego, który za młodych lat mieszkał we wsi Niedabył leżącej 3 km od Stromca. Na uroczystości obecny był prapraprawnuczek patrona Nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn – pan Jan Chryzostom Czachowski. Do dziś szkoła współpracuje z nim na rzecz ziemi stromieckiej i gości na uroczystościach szkolnych.

Od lutego 1999 r. uczniowie szkoły mogą korzystać z Internetu. Staraniem ówczesnego dyrektora szkoły Leszka Molgi szkoła pozyskała z programu MEN pracownię internetową. Reforma szkolnictwa spowodowała, że od roku 1999 w najnowszym skrzydle budynku powstało jedyne w gminie Stromiec Gimnazjum, a Szkoła Podstawowa pracuje w starym skrzydle budynku. Korzystają wspólnie ze stołówki, sali gimnastycznej, boisk i biblioteki. Obu szkołom współpracuje się harmonijnie.

Stanisław Szewczyk

Edward Mielniczek

Leszek Molga

Nowy budynek szkoły

Sztandar szkoły

Nowoczesna kotłownia c.o.

Sala gimnastyczna

W ostatnich latach dzięki funduszom samorządowym oraz pozyskiwanym i wypracowywanym przez nauczycieli, rodziców i uczniów systematycznie remontuje się pomieszczenia oraz budynek szkoły, wymienia na nowy sprzęt szkolny, unowocześnia pomoce naukowe, upiększa i wyposaża się w sprzęt dla uczniów otoczenie szkoły. Wiele osób prywatnych przekazuje darowizny na rzecz szkoły. W roku 2003 wielkim dobrodziejem szkoły została S. A. Elektrociepłownie Warszawskie, która dzięki staraniom dyrektora szkoły Leszka Molgi podarowała szkole ilość węgla pokrywającą roczne zapotrzebowanie szkoły w opał w 85%. Za zaoszczędzone w ten sposób fundusze dokonano kapitalnego remontu łazienek szkolnych, co spotkało się z ogromną radością i wdzięcznością uczniów.

W okresie wakacji 2004 roku Rada Gminy Strumiec i Wójt Gminy Strumiec Pan Marek Matysiak dzięki funduszom pozyskanym z NFOZ dokonali termomodernizacji budynku szkoły. Wymieniono okna i drzwi, ocieplono budynek, wymieniono pokrycie dachu oraz rynny, położono nową elewację, dokonano kapitalnego remontu kotłowni c.o. wymieniając piec na paliwo ekologiczne – pellet. Od listopada 2004 r. sala gimnastyczna jest pięknie odmalowana i ma nową podłogę z tworzywa sztucznego.

Uczniowie oprócz zdobywania wiedzy uczą się samodzielności, odpowiedzialności, zaangażowania w pracę na rzecz szkoły i środowiska lokalnego, kształcąc przy tym umiejętności organizatorskie. Czynią to pracując w organizacjach szkolnych: Spółdzielni Uczniowskiej „Promyk”, Szkolnej Kasie Oszczędności, Związku Harcerstwa Polskiego (działał w szkole do lat osiemdziesiątych XX wieku), Kole Ligi Ochrony Przyrody, Szkolnym Kole PTSM w latach osiemdziesiątych i dziewięćdzie-

siątych XX wieku, Szkolnym Kole Sportowym, od 1994 w Ludowym Uczniowskim Klubie Sportowym „Orlęta” Stromiec oraz Samorządzie Uczniowskim.

Od kilkudziesięciu lat ważną rolę w procesie kształcenia w szkole odgrywają wycieczki i rajdy na terenie całej Polski oraz Stromecczyzny. Wiosną 2005 r. sformalizowane zostały działania. Założono Szkolne Koło PTTK pod opieką Pana Edwarda Mielniczka, które w czasie wakacji i jesienią organizuje wiele rajdów po Ziemi Stromeckiej.

Jesienią 2005 r. poczyniono starania o wymianę sprzętu komputerowego. Działania te zakwalifikowały szkołę do projektów: Pracownia komputerowa 2005 oraz Internetowe centrum Informacji Multimedialnej. Wiosną 2005 i 2006 oczekiwane są nowe komputery do pracowni internetowej, czytelnicy wyposażonej w sprzęt multimedialny oraz założenia łączące z internetem za pomocą neostrady.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Stromcu

Uczniom szkoły w Stromcu przekazywała wiedzę duża rzesza nauczycieli. W zdecydowanej części byli i są to nauczyciele z powołania.

Z przekazów ustnych wiemy, że przed II wojną światową w Szkole w Stromcu nauczali:

Pierzchalski	1904–1908
Kwieciński Michał	1908–1912
Kwieciński Henryk	1912–1914
Borek	1914–1918

W 1918 roku pierwszym kierownikiem szkoły został Adam Wróblewski. Pracował w szkole do 1947 roku cały czas pełniąc tę funkcję. Razem z nim pracowali:

Szymańska Pola i Mroczkowska Zofia	1918–1919
Kaczorowska Jadwiga	1919–1920
Radziejowska Franciszka i Radziejowska Weronika	1920 –1922
Sajer Zofia	1922–1923
Cybulska Eleonora	1922–1924
Siniakowski Jan	1924–1925
Wróblewska Zofia	1924 –1946
Karczewska Barbara	1925–1926
Jankowska Maria	1925–1927
Fichtel Maria	1926–1934
Petryka Jan	1926–1950, w latach 1947–1950 kierownik szkoły
Nehrebecka Teodora	1937–1939
Stankiewiczówna Zofia	
Męzyk Jan, Gubernat	1938–1939
Wróblewski Teodor	1939–1940 i 1942–1943
Wróblewska Janina	1939–1969
Szostak Janina	1941–1942

Zjazd nauczycieli gminy Stromieć rok 1937

Janina Wróblewska

Jadwiga Baryczka

Po II wojnie światowej szkołę reaktywowali: **Zofia i Adam Wróblewscy, Jan Petryka, Janina Wróblewska.**

Kroniki szkoły zapoczątkowane przez trzeciego kierownika (w latach 1950–1975) Henryka Stawiarskiego dokumentują kadre pedagogiczną od roku szkolnego 1950/51. Pracowali wtedy **Henryk i Krystyna Stawiarscy, Janina Wróblewska, Daniela Pucek, Stefan Sapiński i Maria Ostatek.** W następnym roku odszedł Stefan Sapiński, a przybyły Wanda Zagożdżon, Maria Turska i Maria Ostrowska. Panie Marie pracowały tylko rok. W roku 1952/53 pracę rozpoczęli Macińska Barbara, Mieczysław Głodek i ksiądz Władysław Kateusz. Rok później Barbarę Macińską zastąpiła Maria Zając. W następnych latach tron grona nauczycielskiego stanowili: **Państwo Stawiarscy, Janina Wróblewska, Daniela Pucek, Jadwiga Baryczka.** Pojedyncze osoby pracowały przez rok. Pani Wróblewskiej nie ma już wśród nas. Państwo Stawiarscy odpoczywają na emeryturze od 1984 roku, a Pani Jadwiga Baryczka po ponad 40 latach pracy w naszej szkole, wychowaniu wielu olimpijczyków stopnia wojewódzkiego, na emeryturze odpoczywa od roku 1999.

W roku szkolnym 1967/68 rozpoczęła pracę Pani **Barbara Chmielewska** – nauczycielka biologii, przez kilka lat Gminny Inspektor Oświaty. Ze szkoły odeszła na rentę w roku 1994. W roku szkolnym 1968/69 swą 35-letnią pracę rozpoczęła Pani **Krystyna Korczak** – nauczycielka klas młodszych, w latach

Barbara Chmielewska

Krystyna Korczak

Marianna Szot

1977/79 zastępca kierownika szkoły. Obecnie od 2003 roku odpoczywa na emeryturze. W roku szkolnym 1972/73 ze Szkoły Podstawowej w Bobrku przeszła **Pani Marianna Szot** – nauczycielka klas młodszych, opiekunka Szkolnej Kasy Oszczędności w latach 1972–2000, **nauczycielka matka** dla młodych nauczycieli rozpoczynających pracę w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Na emeryturę przeszła w roku 2001. Niestety przegrała walkę z chorobą i pożegnaliśmy ją na zawsze wiosną 2002 r.

Alfreda Sikorska

W roku szkolnym 1974/75 ze Szkoły Podstawowej w Ksawerowie Starym przeszła do pracy **Pani Jolanta Kalicińska** – nauczycielka matematyki, opiekunka Spółdzielni Uczniowskiej „Promyk” w latach 1978–1998. Pani Jola wychowała wielu olimpijczyków szczebla wojewódzkiego i pracuje z nami do dziś. W roku szkolnym 1976/77 pracę w naszej szkole rozpoczęła **Pani Alfreda Sikorska** – nauczycielka fizyki i chemii oraz opiekunka Samorządu Szkolnego w latach 1979–95. Także wychowała wielu olimpijczyków szczebla wojewódzkiego. W roku 2001 po reformie oświaty przeszła do pracy w Publicznym Gimnazjum w Stromcu.

Anna Korczak

W roku szkolnym 1979/80 rozpoczęła pracę **Pani Anna Korczak** – nauczycielka historii, wicedyrektor szkoły w latach 1994–2001, ucząca w szkole do dziś. Przez 23 lata, od 1981 do 2004 roku klasy młodsze nauczała **Pani Anna Rogalska**, przez 8 lat prezes Zarządu Oddziału ZNP w Stromcu, wychowała wielu laureatów konkursów recytatorskich. Obecnie odpoczywa na emeryturze.

Anna Machaj

Początek lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku to czas, kiedy wieloletnią, trwającą do dziś pracę rozpoczęła duża liczba nauczycieli:

Rok 1981/82 – **Pani Anna Chmielewska**, nauczycielka klas młodszych, a później biologii i przyrody, od 1999 r. opiekunka Spółdzielni Uczniowskiej „Promyk”, a od 2001 roku wicedyrektor szkoły, oraz **Pani Anna Machaj** nauczycielka klas młodszych, od roku 2000 opiekunka Szkolnej Kasy Oszczędności.

Halina Mielniczek

Marianna Molga

Robert Mroziński

Alicja Reczko

Rok 1982/83 – Państwo Edward i Halina Mielniczkowie nauczyciele języka polskiego. Pani Halina po wychowaniu wielu olimpijczyków szczebla wojewódzkiego i laureatów konkursów recytatorskich w roku 2002 przeszła do pracy w Publicznym Gimnazjum w Stromcu. **Pan Edward pełnił funkcję dyrektora szkoły w latach 1986–1991.** Jest przewodniczącym Rady Gminy drugą kadencję. To wielki społecznik, wieloletni organizator wycieczek i rajdów turystycznych, strażak. Jego uczniowie osiągają sukcesy w konkursach polonistycznych, wiedzy pożarniczej i recytatorskich. W tym roku pracę rozpoczynają także **Państwo Marianna i Leszek Molgowie.** Pani Marianna nauczycielka geografii, a później przyrody, w latach 1997–2001 opiekunka Samorządu Szkolnego. **Pan Leszek, od 1991 roku dyrektor szkoły, uczy matematyki i informatyki, jest założycielem strony internetowej szkoły (www.spstromiec.republika.pl)**

Rok 1983/84 – Pan Robert Mroziński nauczyciel wychowania fizycznego, świetny organizator sportu. Wychowawca wielu pokoleń zdobywców laurów sportowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, regionalnym, powiatowym. Inicjator założenia w 1994 r. i prezes Ludowego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Orlęta” Stromiec skupiającego początkowo uczniów naszej szkoły, a od 1999 r. także uczniów Publicznego Gimnazjum w Stromcu. Trener i zawodnik pierwszoligowej drużyny unihokeja seniorów. Od września 2005 r. przeszedł do pracy w Publicznym Gimnazjum w Stromcu.

Rok 1984/85 – Pani Joanna Zajączkowska nauczycielka klas początkowych, od 1998 roku opiekunka Spółdzielni Uczniowskiej „Promyk”, oraz **Państwo Alicja i Jacek Reczko.** Pani Alicja to nauczycielka klas początkowych i wychowania fizycznego, od 2001 roku opiekunka Samorządu Uczniowskiego, wychowawczyni wielu laureatów konkursów recytatorskich i wokalnych. **Pan Jacek uczył techniki i plastyki. Zakończył pracę w szkole w roku 2004.**

W latach pięćdziesiątych do grona nauczycielskiego szkoły dołączyli: **Gabriela Luszyk, Beata Stawiarska, Krystyna Elertowicz, Irena Chmielewska** (przeszła na emeryturę w roku 2003), **Katarzyna Deleska, Mariusz Chmielewski, Anna Madej, Barbara Chmielewska,** a następnie: **Agata Kopec, Dorota Bielińska.**

Obecnie grono pedagogiczne szkoły liczy 25 osób, w tym 6 byłych uczniów naszej szkoły: **Chmielewska Anna, Chmielewski Mariusz, Deleska Katarzyna, Kopec Agata, Machaj Anna, Molga Marianna.** Na wybór przez nich zawodu nauczyciela po części wpłynął przykład pedagogów z dziecięcych lat.

Grono pedagogiczne Szkoły Podstawowej w Stromcu 2005/2006

W obecnym roku szkolnym 2005/2006 w szkole uczącej:

język polski – Edward Mielniczek

historia – Anna Korczak

matematyka – Jolanta Kalicińska, Dorota Bielińska, Leszek Molga

nauczanie zintegrowane – Anna Machaj, Alicja Reczko, Joanna Zajączkowska, Krystyna Elertowicz, Gabriela Luszyk, Anna Madej, Barbara Chmielewska, Iwona Kozera

język angielski – Wiesława Frak

przyroda – Anna Chmielewska, Marianna Molga

informatyka – Leszek Molga

wychowanie fizyczne – Marcin Wójcik, Katarzyna Dybiec

plastyka – Beata Stawiarska

muzyka – Mariusz Chmielewski

religia – Katarzyna Deleska, Renata Musiałek, ksiądz Norbert Kowalczyk

wychowanie do życia w rodzinie – Monika Mazan

biblioteka – Agata Kopeć

Kadra kierownicza Szkoły Podstawowej w Stromcu na przestrzeni lat przedstawiała się następująco:

Dyrektor szkoły

Adam Wróblewski 1918–1947

Jan Petryka 1947–1950

Henryk Stawiarski 1950–1975

Stanisław Szewczyk 1975–1984

Zofia Maciejczak 1984–1986

Edward Mielniczek 1986–1991

Leszek Molga 1991–obecnie

Zastępca

Jadwiga Piskorz 1974–1975

Daniel Wincewicz 1975–1977

Krystyna Korczak 1977–1979

Zofia Maciejczak 1979–1984

Anna Korczak 1994–2001

Anna Chmielewska 2001 – obecnie

Spółdzielnia Uczniowska „Promyk” – wspólny sukces pokoleń

Stawiarska Krystyna

Jolanta Kalicińska

Powstanie Spółdzielni Uczniowskiej „Promyk” było wielkim sukcesem i ważnym wydarzeniem w gminie Stromiec. Inicjatorem założenia spółdzielni – 10 IX 1936 r. – była Pani Zofia Wróblewska – nauczycielka tutejszej szkoły. Działalność „Promyka” przerwano w 1947 r. Na pierwszym posiedzeniu Rady Pedagogicznej we wrześniu 1958 r. postanowiono ponownie rozpocząć działalność Spółdzielni Uczniowskiej, aby ułatwić dzieciom zaopatrzenie w artykuły szkolne. W dniu 17.10.1957 r. na zebraniu z całą młodzieżą szkolną ustalono, iż działanie tego rodzaju instytucji jest bardzo potrzebne. Zapisali się do niej 80 uczniów. Na Walnym Zgromadzeniu Spółdzielców w dniu 2 lutego 1958 roku uchwalono statut, wybrano zarząd i sekcje. Działalność gospodarczą rozpoczęto 8 lutego 1958 r. Osobą łączącą historię działalności obydwu spółdzielni była opiekunka nowego „Promyka” – Pani Krystyna Stawiarska, była uczennica, aktywny członek dawnego „Promyka”. Po 20 latach pracy, w 1978 roku jej stanowisko przejęła Pani Jolanta Kalicińska, która przez następne 20 lat kierowała działalnością Spółdzielni.

Do tej organizacji mógł należeć każdy uczeń z klas IV–VIII, a także nauczyciele. Każdego września na walnym zgromadzeniu wybierany jest zarząd, rada nadzorcza, sekcja kulturalno-propagandowa, gospodarcza i komisja rewizyjna. Podstawą działalności spółdzielni jest handel i głównie z niego czerpane są zyski. Przez 56 lat w sklepiku sprzedawany był towar o różnym asortymencie. Spółdzielnia starała się wychodzić naprzeciw potrzebom swojego klienta. W sklepiku można było nabyć: artykuły piśmienne, słodczyce, soki owocowe, pieczywo, środki opatrunkowe i higieniczne. Przez pierwsze 30 lat głównym dostawcą towarów była Rejonowa Spółdzielnia „SCh” w Białobrzegach. W trudnym okresie na rynku, gdy bardzo trudno było kupić nawet podstawowe artykuły, spółdzielnia prowadziła akcję dożywiania, codziennie zaopatrując kuchnię szkolną i przedszkolną w świeże pieczywo i raz w tygodniu w artyku-

Sklepik

ły mleczne sprowadzane z Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radomiu. W sklepiku można było kupić świeże pączki i ciastka z prywatnej cukierni w Białobrzegach, a w ostatnich latach z cukierni w Stromcu. W latach szczególnego kryzysu zaczęto samodzielnie wypiekać pieczywo i ciasta. W zależności od potrzeb do pracy włączana była kawiarenka, w której młodzież i dorośli mogli kupić gorącą herbatę i kawę.

Wraz z rozwojem pojawił się problem dowożenia produktów. Przez pierwsze pięć lat towar sprowadzany był z wielu hurtowni w Radomiu transportem własnym pani Jolanty Kalicińskiej. Potem, przez parę lat towar przywożony był transportem szkolnym, a obecnie jest on dowożony przez różne współpracujące ze sklepikiem firmy. Z pewnością w obecnej chwili sklepik spółdzielczy oferuje towar bardziej zróżnicowany, co stwarza możliwość uzyskania większych zysków.

Obok działalności handlowej, ważną rolę odgrywa działalność kulturalno-oświatowa. W ramach pracy spółdzielni propagowana jest idea spółdzielczości wśród młodzieży, a więc organizowanie wspólnych spotkań, zabaw i konkursów. Z inicjatywy spółdzielni organizowane były wieczorki dla całej szkoły z okazji „Dnia Spółdzielczości”, „Międzynarodowego Roku Dziecka”, 25-lecia, 30-lecia oraz 40-lecia działalności j spółdzielni „Promyk”..

Organizacja ta brała udział we wszystkich konkursach organizowanych dla spółdzielni uczniowskich, otrzymując w nich wyróżnienia i nagrody. W konkursie pod hasłem „Działamy Samorządnie, Oszczędnie i Nowocześnie” w 1988 roku zajęła II miejsce, a w roku 1989 – I miejsce na szczeblu wojewódzkim. Dziewczęta ze spółdzielni czynnie uczestniczyły w pracach koła technicznego prowadzonego przez panią Mariannę Szot, a swoimi osiągnięciami mogły się pochwalić biorąc udział w konkursie plastycznym „W tradycjach ludowych tkwią nasze korzenie”. W 1988 r. Dorota Kalicińska zajęła I miejsce na szczeblu wojewódzkim, a w następnym roku grupa dziewcząt zdobyła wyróżnienie. Spółdzielnia współpracuje także ze wszystkimi organizacjami młodzieżowymi, jakie działały w szkole w Stromcu. Były to m.in. drużyna harcerska i zuchowa, a także z zespół muzyczny i taneczny. W 1976 roku spółdzielcy gościli ekipę Telewizji Polskiej dając dowód swojej działalności i gospodarności w ogólnopolskim programie „Nowoczesność w domu i zagrodzie”. Dodatkowym źródłem dochodu są też dla spółdzielni organizowane przez nią liczne imprezy taneczne, dyskoteki, z których część pieniędzy z nadwyżki przeznaczana jest na cele społeczne, między innymi na Zamek Królewski w Warszawie, budowę Szpitala – Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka, Matki Polki, Pomnik Martyrologii i Męczeństwa Wsi Polskiej, Dar Młodzieży, na budowę Sanatorium dla Dzieci Zamojszczyzny w Krasnobrodzie, na wypoczynek dzieci niepełnosprawnych, a ostatnio także na pomoc dla dzieci potrzebujących z najbliższego regionu w postaci finansowania wspólnych wycieczek.

Od kilku lat pieniądze przeznaczone na cele społeczne wykorzystywane są również na potrzeby szkoły: zakup materiałów, pomocy naukowych, sprzętu, mebli oraz zakup książek do biblioteki szkolnej. Pierwszoklasistom w dniu ich ślubowania wręczane są symboliczne upominki. Pod stałą opieką młodzieży spółdzielczej jest ich pomieszczenie, w którym dbają o porządek, wystrój i estetykę. Wyróżniającym się w pracy spółdzielcom wręczane są nagrody na zakończenie roku szkolnego. Odchodzący spółdzielcy także otrzymują symboliczne pamiątki. Z okazji Dnia Dziecka każdy spółdzielca obdarowywany jest słodyczami. Organizacja pamięta również o swoich opiekunkach i obdarowuje ich kwiatami z okazji Dnia Nauczyciela, Dnia Kobiet oraz imienin.

Od wielu lat część wypracowanych zysków przekazywana jest na rzecz szkoły. Dzięki temu systematycznie wymieniany jest sprzęt, księgozbiór i pomoce naukowe dla szkoły. Praca w spółdzielni uczy uczniów samorządności, samodzielności, gospodarności i odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale także za innych.

Anna Mrozińska

Joanna Zajązkowska

Anna Chmielewska

W 1998 r. Pani Jolanta Kalicińska przekazała kierowanie Spółdzielnią młodszym koleżankom. Od tamtej chwili Spółdzielnią Uczniowską „Promyk” kieruje dwuosobowy zespół. Najpierw były to Panie: Anna Mrozińska i Joanna Zajązkowska, a obecnie Pani Joanna Zajązkowska i Anna Chmielewska. Po reformie oświaty członkami spółdzielni są uczniowie z klas III–VI. Mamy nadzieję, że za parę lat spółdzielnia będzie obchodzić 50-lecie reaktywowania swojej działalności.

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Stromcu

Do PSP w Stromcu uczęszczają uczniowie z wielu miejscowości: Stromiec, Stromiecka Wola, Piróg, Marianki, Zabagnie, Zachmiel, Ksawerów Stary, Ksawerów Nowy, Niedabył, Stara Wieś, Pokrzywna, Pietrusin, Pohulanka, Okrąglik.

Do roku 1924 była to szkoła trzyklasowa, w roku szkolnym 1924/25 pięcioklasowa, a w latach 1925–1966 siedmioklasowa i ośmioklasowa w okresie 1966–1999.

Klasa VIII z roku 1937

Klasa VII z roku 1937

Po kolejnej reformie oświaty w roku szkolnym 1999/2000 w szkole zabrakło klas VII, a od roku 2000 placówka jest instytucją sześcioklasową. Od 1999 roku po likwidacji przedszkola w Stromcu w szkole nauczyciele pracują także z dziećmi oddziałów zerowych. Tylko raz, w roku szkolnym 1999/2000, dzieci jednego rocznika były podzielone na trzy klasy, odpowiednio: 0 a, 0 b, 0 c. W obecnym roku szkolnym (2005/2006) w szkole uczy się 275 dzieci w 14 oddziałach.

Klasa VI, rok szkolny 2004/2005

Liczba urodzeń dzieci w latach 1999–2005 wskazuje, że za siedem lat uczniowie uczyć będą się tylko w jednym ciągu klas. Szkoła będzie liczyła około 160 uczniów i 7 oddziałów.

W roku szkolnym 2004/2005 Rada Pedagogiczna przyznała po raz pierwszy tytuł PRYMUSA SZKOŁY. Otrzymała go uczennica klasy VI b – Monika Zwierzchowska. Uzyskała średnią ocen 5,90 oraz wzorową ocenę z zachowania.

Złota dziesiątka 2004/2005:

- Monika Zwierzchowska 5,90 VIb
- Izabela Wrona 5,80 IVa
- Ilona Kądrowska 5,80 VIa
- Aneta Zwierzchowska 5,80 Vb
- Milena Urbańska 5,70 VIa
- Jagoda Zajązkowska 5,70 VIa
- Paweł Madej 5,60 VIa
- Iwona Napiórkowska 5,60 VIb
- Mariusz Glegoła 5,50 Vb
- Ewa Wrona 5,44 IVa

Monika Zwierzchowska

Sukcesy uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Stromcu

Chlubną kartą szkoły są sukcesy uczniów nie tylko w konkursach przedmiotowych, ale także artystycznych i zawodach sportowych. Cieszą one wszystkich od bardzo wielu lat. Na szczeblu gminnym i powiatowym jest ich corocznie bardzo dużo. Przytaczamy tylko te najważniejsze powyżej szczebla powiatowego z ostatnich dziesięciu lat:

Rok szkolny 1994/1995

- nagrody uczniów Dominiki Bojarskiej, Anny Kalicińskiej i Konrada Mielniczka w Wojewódzkim Finale Konkursu polonistycznego
- nagroda uczennicy Dominiki Bojarskiej w Wojewódzkim Finale Konkursu matematycznego
- I i III miejsce w Mistrzostwach Województwa Radomskiego w unihokeju
- XIV miejsce w Drużynowych Wojewódzkich Zawodach Lekkoatletycznych
- awans uczniów Anety Barańskiej i Łukasza Dybkowskiego do Wojewódzkiego Finału Konkursu recytatorskiego
- awans uczniów: Anny Michalskiej Anny Kalicińskiej i Konrada Mielniczka, do Rejonowego etapu Konkursu historycznego
- wyróżnienie uczniów: Anny Miechowskiej, Anny Bujalskiej, Pawła Widomskiego i Dominiki Bojarskiej w ogólnopolskim konkursie matematycznym „Kangur”

Rok szkolny 1995/1996

- I miejsce w Wojewódzkim Turnieju unihokeja
- II miejsce w Finale Wojewódzkim Minipiłki Ręcznej Dziewcząt
- II miejsce w Wojewódzkim Turnieju Minipiłki Nożnej Dziewcząt

- VII miejsce w Wojewódzkim Turnieju MiniPiłki Nożnej Chłopców
- awans ucznia Pawła Widomskiego do Wojewódzkiego Finału Konkursu biologicznego
- awans uczenicy Anny Zaręby do Wojewódzkiego Finału Konkursu polonistycznego
- IV miejsce w Półfinałach Wojewódzkich Piłki Ręcznej dziewcząt
- II miejsce w Zawodach Rejonowych Piłki Ręcznej chłopców
- III miejsce w Zawodach Rejonowych MiniPiłki Ręcznej chłopców
- awans uczennic Dominiki Rogalskiej i Agnieszki Lisiewicz do Rejonowych eliminacji Konkursu polonistycznego
- awans uczniów Macieja Chmielewskiego i Anny Romanowskiej do Rejonowych eliminacji Konkursu recytatorskiego

Rok szkolny 1996/1997

- X miejsce dzieci i XV miejsce młodzików w IV Międzynarodowym Festiwalu unihokeja w Elblągu
- IV miejsce młodzików i IX miejsce dzieci w Ogólnopolskim Festiwalu unihokeja w Krakowie
- IV miejsce w Mistrzostwach Polski Południowej w unihokeja młodzików w Wieliczce
- II miejsce w Mistrzostwach Makroregionu w unihokeju młodzików
- IV miejsce ucznia Macieja Chmielewskiego w Wojewódzkim Finale Konkursu recytatorskiego
- awans ucznia Karola Romanowskiego do Wojewódzkiego Finału Konkursu matematycznego
- awans uczniów Joanny Korczak i Pawła Widomskiego do Wojewódzkiego Finału Konkursu polonistycznego
- III miejsce w Finale Wojewódzkim Mini Piłki Ręcznej Dziewcząt
- III miejsce w Finale Wojewódzkim Gimnastyki Sportowej chłopców
- V miejsce w Finale Wojewódzkim Turnieju Gier i Zabaw
- III miejsce w Półfinale Wojewódzkim Piłki Ręcznej Dziewcząt
- III miejsce w Ćwierćfinale Wojewódzkim Piłki Ręcznej Chłopców
- wyróżnienie uczniów: Jarosława Dąbrowskiego, Anny Bujalskiej, Anny Miechowskiej w ogólnopolskim konkursie matematycznym „Kangur”
- wyróżnienie ucznia Emila Roga w Wojewódzkim Konkursie plastycznym z okazji XX-lecia PTSM w Radomiu
- III miejsce w Rejonowych Finałach Piłki Ręcznej chłopców
- III miejsce w Rejonowych Finałach Piłki Nożnej Pięciosobowej chłopców
- III miejsce w Rejonowych Finałach Minikoszykówki chłopców
- III miejsce w Rejonowych Finałach Czwórboju Lekkoatletycznego chłopców
- VI i VIII miejsce indywidualne dziewcząt oraz VI i VIII miejsce indywidualne chłopców w Finałach Trójboju Lekkoatletycznego

Rok szkolny 1999/2000

- I miejsce młodzików w ogólnopolskim turnieju unihokeja „Podkarpacka Wiosna” w Jaśle
- VIII miejsce młodzików w międzynarodowym turniej unihokeja w Dębnie

- IV miejsce dzieci w Mazowieckich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w unihokeju
- VI miejsce młodzików w Otwartych Mistrzostwach Województwa Wielkopolskiego w unihokeju
- wyróżnienie dla uczennic Natalii Mrozińskiej i Pawła Żuchowskiego w Ogólnopolskim konkursie matematycznym „Kangur”
- I miejsce dzieci w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej w unihokeju
- I miejsce młodzików w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej w unihokeju
- I miejsce dziewcząt starszych w Regionalnym Turnieju LZS w Piłce Ręcznej
- III miejsce w kategorii dziewcząt młodszych w Półfinale Mistrzostw Ziemi Radomskiej w Piłce Ręcznej
- III miejsce w kategorii dziewcząt starszych w Półfinale Mistrzostw Ziemi Radomskiej w Piłce Ręcznej
- VII miejsce ucznia Mateusza Belki w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej w trójboju l.a.
- XIV miejsce – uczniocy Katarzyny Michalak
- wyróżnienie dla uczennicy Moniki Reczko w rejonowym etapie konkursu recytatorskiego
- awans uczniów Marty Rogalskiej, Moniki Reczko, Anety Ziółkowskiej, Mateusza Dawidowskiego, Moniki Zwierzchowskiej, Katarzyny Kopeć, Pawła Kusaka do rejonowego etapu konkursu recytatorskiego
- awans uczennicy Marty Rogalskiej do rejonowego etapu konkursu matematycznego
- udział uczniów Adriany Kalicińskiej, Moniki Jędrzejewskiej, Katarzyny Skowrońskiej w Białobrzeskim Festiwalu Piosenki
- II miejsce chłopców starszych w Mistrzostwach Powiatu Białobrzeskiego w Koszykówce
- II miejsce szkoły w Mistrzostwach Powiatu Białobrzeskiego w L.A.

Rok szkolny 2001/2002

- VII miejsce drużyny Unihokeja w Mistrzostwach Województwa Mazowieckiego
- Udział Michaliny Regulskiej w Finale Mazowieckiego Festiwalu Piosenki
- I miejsce Malwiny Wąsik w konkursie plastycznym „Mój świat bez dymu tytoniowego” zorganizowanym przez Mazowieckie Centrum Zdrowia Publicznego w Warszawie Oddział w Radomiu
- II miejsce drużyny Unihokeja w Mistrzostwach Ziemi Radomskiej
- I miejsce chłopców w Powiatowych Mistrzostwach Minipiłki Ręcznej
- I miejsce dziewcząt w Powiatowych Mistrzostwach Minipiłki Ręcznej
- I miejsce chłopców w Powiatowych Mistrzostwach Minipiłki Koszykowej
- I miejsce dziewcząt w Powiatowych Mistrzostwach Minipiłki Koszykowej
- III miejsce i Nagroda Specjalna Starosty Białobrzeskiego w konkursie plastycznym „Zapobiegajmy pożarom” zorganizowanym przez Państwową Straż Pożarną w Białobrzegach
- IV miejsce Ani Zięby w Powiatowych Mistrzostwach w Trójboju Lekkoatletycznym
- Wyróżnienie Moniki Misterskiej w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”

- Wyróżnienie Pawła Żuchowskiego w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”
- Wyróżnienie Pawła Kusaka w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”
- Wyróżnienie Martyny Migdał w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”
- Wyróżnienie Moniki Misterskiej w Diecezjalnym Konkursie Wiedzy Religijnej „100-lecie urodzin Biskupa Piotra Gołębiowskiego”
- Wyróżnienie Katarzyny Zegarek w Diecezjalnym Konkursie Wiedzy Religijnej „100-lecie urodzin Biskupa Piotra Gołębiowskiego”
- Wyróżnienie Anny Zięby w Diecezjalnym Konkursie Wiedzy Religijnej „100-lecie urodzin Biskupa Piotra Gołębiowskiego”
- Wyróżnienie Moniki Misterskiej w Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego

Rok szkolny 2002/2003

- III miejsce drużyny Unihokeja chłopców w Ogólnopolskim Turnieju „Brzdąc”
- II nagroda Adriany Kalicińskiej w Finale Mazowieckim XIII Białobrzeskiego Festiwalu Pionsenki w grupie klas I - III
- X miejsce drużyny Unihokeja w Finałach Województwa Mazowieckiego
- I miejsce drużyny Unihokeja w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej Ziemi Radomskiej
- III miejsce chłopców w Międzypowiatowym Finale Mistrzostw Minipiłki Nożnej
- III miejsce chłopców w Międzypowiatowym Finale Mistrzostw Minipiłki Ręcznej
- I miejsce chłopców w Powiatowym Finale Mistrzostw Minipiłki Nożnej
- I miejsce Adriany Kalicińskiej w Finale Powiatowym XIII Białobrzeskiego Festiwalu Pionsenki
- Nagroda Główna Anety Zwierzchowskiej w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- II miejsce chłopców w Powiatowym Finale Mistrzostw Minipiłki Ręcznej
- II miejsce Katarzyny Szymaniak w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Wielkanoc w Tradycji Polskiej”
- Nagroda Anny Wrony w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- Nagroda Katarzyny Skowrońskiej w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- Wyróżnienie Małgorzaty Prasek w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”
- Wyróżnienie Pawła Madeja w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”
- Wyróżnienie Joanny Stykowskiej w Diecezjalnym Konkursie Plastycznym
- Wyróżnienie Dominika i Adriana Zwęglińskich w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy Pożarom”
- Wyróżnienie Ernesta Żołądkiewicza w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- Wyróżnienie Eweliny Kucharskiej w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”

- Wyróżnienie Katarzyny Malec w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- Wyróżnienie Wioletty Galbarczyk w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Rodzinka”
- Wyróżnienie Joanny Skowrońskiej w Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego
- Wyróżnienie Damiana Dybkowskiego w Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego
- Wyróżnienie Anety Zwierzchowskiej w Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego

Rok szkolny 2003/2004

- II miejsce w Międzypowiatowych Igrzyskach Młodzieży Szkolnej Ziemi Radomskiej w unihokeju chłopców
- Udział Michała Piekarza do regionalnych eliminacji XX Małego Konkursu Recytatorskiego
- I miejsce dziewcząt w Powiatowej Sztafecie Biegów Przełajowych
- I miejsce Jacka Kucharskiego w Powiatowym Konkursie plastycznym „Boże Narodzenie w tradycji polskiej” - w dziedzinie malarstwa
- I miejsce klasy IV b w Powiatowym Przeglądzie Amatorskich Teatrzyków Szkolnych
- II miejsce Adriany Kalicińskiej w Finale Powiatowym XIV Białobrzeskiego Festiwalu Piosenki
- II miejsce w Powiatowym Finale Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym
- II miejsce Justyny Adach w Powiatowym Konkursie plastycznym „Boże Narodzenie w tradycji polskiej” – w dziedzinie stroiki
- II miejsce Sebastiana Zatorskiego w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy pożarom” – w dziedzinie malarstwa
- III miejsce Anety Zwierzchowskiej w Finale Powiatowym XIV Białobrzeskiego Festiwalu Piosenki
- III miejsce Marcina Grzelaka w Powiatowym Konkursie plastycznym „Boże Narodzenie w tradycji polskiej” – w dziedzinie malarstwa
- III miejsce Magdaleny Madej w Powiatowym Konkursie plastycznym „Boże Narodzenie w tradycji polskiej” – w dziedzinie malarstwa
- V miejsce chłopców w Powiatowej Sztafecie Biegów Przełajowych
- V miejsce PSP Stromiec w Powiatowych Mistrzostwach w Lekkiej Atletyce
- Nagroda Pauliny Petryka w II Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Idą święta”
- Nagroda Anny Wrony w II Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Idą święta”
- Promocja Katarzyny Trynkos w Powiatowych eliminacjach X Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie
- Promocja Eweliny Kalicińskiej w Powiatowych eliminacjach X Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie
- Promocja Mateusza Kaczora w Powiatowych eliminacjach X Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie
- Wyróżnienie Anety Popiel w Finale Powiatowym XIV Białobrzeskiego Festiwalu Piosenki

- Wyróżnienie Joanny Skowrońskiej w powiatowych eliminacjach XX Małego Konkursu Recytatorskiego
- Wyróżnienie Anny Trynkos w Powiatowych eliminacjach X Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie
- Wyróżnienie Julii Będzińskiej za kreację aktorską w Powiatowym Przeglądzie Amatorskich Teatrzyków Szkolnych
- Wyróżnienie Norberta Duranca za kreację aktorską w Powiatowym Przeglądzie Amatorskich Teatrzyków Szkolnych
- Wyróżnienie Dominiki Jędrzejewskiej w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy pożarom” – w dziedzinie malarstwa

Rok szkolny 2004/2005

- XI miejsce drużyny w Wojewódzkich Mistrzostwach w unihokeju
- I miejsce drużyny w Rejonowych Mistrzostwach w unihokeju
- VI miejsce w Rejonowym Finale Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym
- Wyróżnienie uczniów Michała Jaskulskiego, Roberta Góreckiego i Mateusza Boguszewskiego w Diecezjalnym Konkursie na instrument misyjny
- Udział uczennicy Adriany Kalicińskiej w Rejonowym etapie Festiwalu Piosenki
- I miejsce w Powiatowym Finale Minipiłki Ręcznej dziewcząt
- I miejsce w Powiatowym Finale Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym
- II miejsce w Powiatowym Finale Minipiłki Nożnej chłopców II miejsce w Powiatowym Finale Minipiłki Ręcznej chłopców
- II miejsce w Powiatowym Finale Sztafetowych Biegów Przełajowych dziewcząt
- IV miejsce ucznia Krystiana Wieteski w Powiatowym Finale Turnieju Wiedzy Pożarniczej
- IV miejsce szkoły w Powiatowych Mistrzostwach w Lekkoatletyce
- VI miejsce ucznia Michała Chmielewskiego w Powiatowym Finale Turnieju Wiedzy Pożarniczej
- Wyróżnienie uczennicy Agaty Popiel w Białobrzeskim Festiwalu Piosenki
- Wyróżnienie uczniów Justyny Sulc i Mariusza Kopcia w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Bezpieczne wakacje”
- Wyróżnienie klasy Ia w Powiatowym Konkursie Teatrzyków Szkolnych
- Wyróżnienie za kreację Kamila Popielą w Powiatowym Konkursie Teatrzyków Szkolnych
- Udział uczennicy Moniki Zwierzchowskiej w Powiatowym Konkursie Recytatorskim
- II miejsce w Międzygminnym Konkursie Matematycznym „Z matematyką w XXI wiek”
- II miejsce Julii Będzińskiej w Diecezjalnym Konkursie Plastycznym

Absolwenci Szkoły Podstawowej w Stromcu

rok 1930/1931 siódma	1934/1935 szósta	Wojsbort Maria Woźniak Stanisława
Duchówna Helena	Adamski Jan	1937/1938 siódma
Duranc Stanisław	Adamski Marian	Berkowiczówna Dwojra
Jastrzębska Michalina	Bienias Tadeusz	Bogumił Marian
Koperski Mieczysław	Bolek Wiktor	Grzelak Jan
Machaj Waclaw	Duranc Maria	Jagiełło Jan
Napiórkowska Maria	Hernik Janina	Koperska Danuta
Rokicki Stanisław	Koperska Krystyna	Mazan Eugeniusz
Ziółkowski Jan	Kucharski Adam	Padewski Józef
Żurawski Józef	Kursa Bogusław	Pałczyński Józef
1931/1932 siódma	Misterski Tadeusz	Patynowski Waclaw
Cieślak Roman	Paszkowska Stanisława	Płaszczynski Kazimierz
Cieślak Stanisław	Popis Edward	Podkowiński Józef
Frydmanówna Chana	Rogalski Jan	Pucek Mieczysław
Michalski Jan	Wagner Salomea	Sielska Helena
Puchalski Jan	Wichlińska Wanda	Szot Stanisław
Rokicki Józef	Zegarek Marta	Tracz Tadeusz
Szymczakówna Zofia	1935/1936 szósta	Wiatkowski Jan
Wrona Leon	Adamczyk Waclaw	Wojdak Felicja
1932/1933 siódma	Adamski Jan	Wójcik Jan
Barszczówna Stanisława	Adamski Marian	Zjawiński Józef
Frydman Maria	Broda Józef	1938/1939 siódma
Jastrzębska Wanda	Kęska Tadeusz	Andziak Henryk
Lis Józef	Misterski Jerzy	Barański Stefan
Szpajsek Fela	Sieradzki Władysław	Bernaś Leokadia
Teper Sypacja	Szot Maria	Chmielewski Roman
Ziółkowski Antoni	Żurawski Waclaw	Elertowicz Zdzisław
1933/1934 siódma	1936/1937 siódma	Glinka Waclaw
Chmielewski Waclaw	Andziak Stefan	Górka Jan
Elertowicz Edward	Barszcz Leon	Gózdź Józef
Frydrykiewicz Leon	Flakiewiczówna Halina	Jasiński Adam
Glegoła Józef	Grudzień Edward	Kalicińska Helena
Golińska Henryka	Kaliciński Jan	Kaliciński Marian
Kaliciński Leon	Kamiński Waclaw	Karaś Henryk
Kamiński Marian	Kierzkowski Henryk	Kęska Janina
Lis Jadwiga	Korczak Waclaw Hipolit	Koperska Urszula
Lis Krystyna	Kornet Jan	Korczak Józef
Rumniak Stanisław	Kowalczyk Zygmunt	Lis Michalina
Sułkowski Tadeusz	Mazur Władysław	Matysiak Józef
Szachowiczówna Wanda	Paszkowska Emilia	Opałka Stefan
Wieteska Jan	Regulski Tadeusz	Płaszczynski Kazimierz
	Skroński Stanisław	Pucek Wanda
	Szymański Edward	Rumniak Julian
	Wichlińska Janina	Skrońska Jadwiga

Szpakowski Jan
Szulik Wacław
Turzyńska Marta
Wieteska Stanisław
Wróblewski Walenty
Zegarek Krystyna

1940/1941
szósta

Bielecka Halina
Cieślak Stefan
Grosicka Halina
Michalczewski Henryk
Oświt Jan
Puchniarska Danuta
Skrońska Felicja
Skrońska Kazimiera
Szatan Marian
Szulik Jan
Szymańska Maria
Szymański Tadeusz
Wawrzyńska Mieczysława
Wichlińska Maria
Woźniak Franciszek
Zakrzewska Maria
Zegarek Kazimierz
Żołądkiewicz Tadeusz

1941/1942
siódma

Andziak Lucyna
Buczek Franciszek
Kaliciński Tadeusz
Kondrowska Wanda
Korczak Krystyna
Kos Jan
Michalska Maria
Oświt Zofia
Popis Józef
Pucek Jadwiga
Sędyk Helena
Szymański Tadeusz
Wieteska Zdzisław
Woźniak Franciszek
Wrona Tadeusz
Wróblewska Alina

1942/1943
szósta

Komorowski Czesław
Korczak Halina

Kos Stanisław
Kowalik Mieczysław
Petryka Krystyna
Rumniak Urszula
Rybak Tadeusz
Sadyś Maria
Sędyk Irena
Stelmaszczyk Helena
Strzelak Irena
Wawrzyński Jan
Wieczorkiewiczówna Krystyna

1950/1951

Bernaś Janina
Broda Alicja
Blesznowska Helena
Cieślak Stanisław
Gostkowska Władysława Jadwiga
Jelińska Kazimiera
Marczyński Stanisław
Miszewska Marta
Morawska Małgorzata
Oświt Kazimierz
Podkowińska Helena
Rokicka Teresa
Rumniak Alina
Sielska Wanda
Skiba Mieczysław
Skiba Zofia
Starzyński Wacław
Szot Marianna
Turzyńska Irena
Wierzbicka Alina Kazimiera
Zegarek Genowefa Jadwiga
Żurawska Krystyna Alicja

1951/1952

Borowiecki Lucjan
Broda Teresa
Chrzaszcz Stanisław
Czwaro Barbara
Czwaro Jadwiga
Guza Jerzy
Grudzień Wanda
Jasiński Tadeusz
Machaj Jan
Morawski Henryk
Opałka Zofia
Oświt Edward
Rokicki Kazimierz
Rudecka Jadwiga

Sapor Henryk
Skiba Zofia
Stępień Ryszard
Stępień Zofia
Szot Aleksandra
Szot Marta
Turzyńska Janina
Wawrzyński Stanisław
Wicha Jadwiga
Wieteska Maria
Wrona Henryk
Wrona Irena
Wrona Wanda
Zagajewska Zuzanna
Zaręba Marta
Zegarek Marian
Żurawski Jan

1952/1953

Cieślak Elżbieta
Czwaro Jan
Guza Jadwiga
Kaliciński Stanisław
Korczak Jan
Krawczyk Jadwiga
Kuklińska Barbara
Matysiak Maria
Matysiak Stanisława
Matysiak Teodozja
Morawska Maria
Olszewski Tadeusz
Oświt Stanisława
Pucek Teresa
Rabiak Stanisława
Rogalska Krystyna
Rumniak Edward
Stępień Wanda
Stykowska Janina
Szymańska Elżbieta
Szymańska Maria
Wziętek Józef
Zwierzchowski Zdzisław

1953/1954

Anduła Zofia
Boguszewski Stanisław
Borowiecki Wacław
Duranc Helena
Dwurzyńska Jadwiga
Gondek Kazimierz
Janasz Adam

Kęska Marian
Kisiel Zdzisław
Kozłowska Barbara
Kukliński Andrzej
Marczyńska Marianna
Oświt Danuta
Rabiak Zofia
Rogalski Stanisław
Rudecka Danuta
Rumniak Janina
Sędek Ryszard
Stępień Jadwiga
Trzeciński Zdzisław
Wieteska Marta
Wrona Marian
Wróblewska Helena
Wróblewska Magdalena
Zegarek Leszek
Zelechowski Marian
Żołądkiewicz Jan
Żołądkiewicz Marian

1954/1955

Blesznowska Krystyna
Duranc Marian
Grudzień Marian
Guza Tadeusz
Korczak Jan
Kukliński Zdzisław
Mazan Zygmunt
Murawski Kazimierz
Oszajca Elżbieta
Piotrowska Stanisława
Rudecki Stanisław
Rzeczowska Janina
Szymańska Krystyna
Szymański Jan
Tula Stanisław
Wdowczyk Stanisław
Wojtasiński Kazimierz
Zegarek Marta
Zych Jadwiga

1955/1956

Czwaro Janina
Frączyk Helena
Gierasińska Kazimiera
Gierasiński Stanisław
Grudzień Marian
Grzegorzewska Halina
Grzegorzewski Henryk

Kiełbasa Jadwiga
Murawska Janina
Polesiak Elżbieta
Romanowski Zygmunt
Rudecki Witold
Rumniak Kazimiera
Rogalska Danuta
Sędek Zofia
Sielska Wanda
Stępień Alina
Szot Henryk
Wieteska Kazimiera
Ziółkowski Ryszard

1956/1957

Boguszewska Halina
Cieślak Jan
Duranc Teresa
Jelińska Zofia
Kamiński Henryk
Konopka Stanisława
Korczak Zofia
Kowalczyk Bolesław
Kukułka Elżbieta
Podkowińska Wiesława
Pośnik Kazimiera
Widomska Helena
Wierzbicka Aleksandra
Wrona Wacław
Zegarek Kazimierz

1957/1958

Dwuszyńska Zofia
Grudzień Alina
Grzegorzewski Kazimierz
Kalicińska Elżbieta
Krawczyk Joanna
Kubiś Jan
Migdał Jadwiga
Mroczkowska Ewa
Stępień Barbara
Sułkowska Zofia
Trynkos Mieczysław
Wicha Czesława

1958/1959

Chmielewski Roman
Duranc Jadwiga
Duranc Zofia
Janasz Jan

Korczak Tadeusz
Kuklińska Barbara
Matysiak Jadwiga
Morawska Barbara
Pietrzak Marian
Pucek Tadeusz
Pytka Jadwiga
Szymańska Teresa
Turzyńska Jadwiga
Wawrzyńska Halina
Ziółkowski Waldemar
Ziółkowski Wiesław
Zjawiński Eugeniusz
Zelechowska Zofia

1959/1960

Kalicińska Jadwiga
Kowalczyk Jadwiga
Maliszewska Magdalena
Napiórkowska Anna
Rutkowska Zofia
Sędyk Wanda
Skrzypek Jadwiga
Skrzypek Jan
Sobstyl Krystyna
Sobstyl Marian
Śliwińska Halina
Wierzbicka Krystyna
Wieteska Irena
Wojtasińska Danuta
Zielińska Alicja

1960/1961

Korczak Marian
Krawczyk Dominik
Kukliński Jerzy
Kowalczyk Mieczysława
Marczyńska Halina
Mizielińska Jadwiga
Mroczkowska Teresa
Pietrzak Jadwiga
Pucek Jadwiga
Pytka Zofia
Rumniak Henryk
Rumniak Zofia
Rumniak Wiesław
Skiba Kazimiera
Skrzypek Stanisław
Wicha Józef
Wieteska Marian
Wieteska Wiesław

Ziółkowski Stanisław
Zych Józef

1961/1962

Galbarczyk Zofia
Grudzińska Zofia
Kamińska Jadwiga
Krawczyk Marian
Malczewski Edward
Morawska Irena
Piekarz Alina
Pińkowska Zofia
Piotrowski Kazimierz
Pucek Andrzej
Pucek Zofia
Rabiak Jadwiga
Skrzypek Jan
Walczak Marianna
Wieteska Halina
Wieteska Marian
Wieteska Natalia
Zegarek Stefan
Zjawiński Franciszek

1962/1963

Belka Henryka
Chmielewski Henryk
Chmielewski Jerzy
Chmielewski Tadeusz
Cieślak Marian
Frączyk Magdalena
Janasz Jadwiga
Korczak Wanda
Kornacka Zofia
Kowalczyk Halina
Kowalczyk Maria
Kozłowska Zofia
Majak Halina
Michalska Henryka
Ofiara Witold
Pińkowska Jadwiga
Piotrowska Teresa
Rabiak Krystyna
Rogalska Halina
Rogalska Janina
Rumniak Halina
Sielski Bogdan
Szczerba Elżbieta
Wieteska Waldemar
Wojtasińska Helena
Zegarek Kazimierz

Zegarek Marian
Żurawski Wacław

1963/1964

Frączyk Barbara
Frączyk Bogdan
Kamiński Jerzy
Kamiński Wiesław
Marczyńska Wiesława
Matysiak Jadwiga
Matysiak Janina
Mroczkowska Izabela
Ostatek Mieczysława
Rabiak Jan
Rudecki Mieczysław
Sędek Krystyna
Stykowska Jadwiga
Szulik Zofia
Śliwińska Teresa
Turzyńska Alina
Wieteska Halina
Wieteska Jadwiga
Zegarek Jadwiga

1964/1965

Chmielewska Janina
Chmielewska Krystyna
Chmielewska Maria
Chmielewski Andrzej
Chmielewski Jerzy
Chmielewski Zygmunt
Duranc Bożena
Galbarczyk Marian
Kamiński Jerzy
Kuklińska Zofia
Malczewski Tadeusz
Maliszewska Jadwiga
Maliszewski Zbigniew
Michalski Marian
Miechowski Bogdan
Morawski Józef
Noga Jadwiga
Noga Teresa
Piekarz Mieczysław
Rabiak Jan
Rogalska Jadwiga
Rutkowska Barbara
Skrzypek Stanisław
Skrzypek Tadeusz
Sobstyl Henryk
Stykowski Franciszek

Stykowski Zdzisław
Szulik Krystyna
Szczerba Grażyna
Turzyńska Teresa
Turzyński Benedykt
Walczak Henryka
Wągradzka Jadwiga
Wieteska Aleksandra
Wieteska Leokadia
Woźniak Bożena
Zegarek Jerzy
Zegarek Teresa
Ziółkowska Zofia
Ziółkowski Kazimierz

1965/1966

Borowski Bogdan
Chmielewska Jadwiga
Galbarczyk Tadeusz
Kaliciński Maciej
Kowalczyk Jan
Malczewska Anna
Matysiak Anna
Mroczkowski Adam
Piotrowska Adela
Polesiak Teresa
Rabiak Zofia
Śliwińska Zuzanna
Turzyński Jan
Zegarek Wiesław
Żołądkiewicz Wiesław

1966/1967

Chmielewska Alfreda
Cieślak Henryk
Kamińska Zofia
Kamiński Tadeusz
Korczak Kazimierz
Kowalczyk Kazimiera
Miechowska Gabriela
Noga Jadwiga
Podsiadło Krystyna
Popiel Barbara
Popiel Halina
Skrzypek Jerzy
Skrzypek Krystyna
Stawiarski Zygmunt
Wieteska Mieczysław
Wieteska Stanisław
Wojtasińska Janina

1967/1968

Bojanowicz Mieczysław
 Broda Mieczysław
 Chmielewski Jerzy
 Chmielewski Ryszard
 Cieślak Tadeusz
 Duranc Tadeusz
 Frączyk Kazimierz
 Kamiński Tadeusz
 Kowalczyk Stefan
 Malczewska Anna
 Matysiak Jan
 Mroczkowska Anna
 Pińkowski Lech
 Polesiak Zygmunt
 Popiel Krystyna
 Romanowski Tadeusz
 Stykowski Andrzej
 Stykowski Stanisław
 Szymczak Maria
 Wieteska Elżbieta
 Wieteska Kazimierz
 Woźniak Janusz
 Zegarek Jan
 Zegarek Zofia
 Ziółkowski Stanisław

1968/1969

Chmielewski Ryszard
 Cieślak Krystyna
 Grudzińska Wanda
 Kamińska Lidia
 Kamiński Jan
 Kucharski Stefan
 Mizerski Józef
 Moskwa Wiesława
 Napiórkowska Teresa
 Piekarczyk Kazimierz
 Pińkowska Krystyna
 Piotrowski Ignacy
 Rogalska Zofia
 Rzepka Tadeusz
 Skrzypek Andrzej
 Stawiarski Andrzej
 Szczerba Krzysztof
 Szymańska Elżbieta
 Trynkos Mieczysław
 Turzyńska Krystyna
 Wierzbicka Jadwiga
 Wójcik Jadwiga
 Wziątek Janusz
 Ziółkowska Zofia

1969/1970

Bartnik Wiesława
 Belka Zofia
 Bernaś Marian
 Borowski Ryszard
 Chmielewska Danuta
 Chmielewski Marian
 Chmielewski Stanisław
 Duranc Janusz
 Elertowicz Alina
 Elertowicz Ryszard
 Galbarczyk Jerzy
 Grosicki Andrzej
 Jagodziński Roman
 Janasz Danuta
 Kazana Henryk
 Kazana Zofia
 Kucharski Wiesław
 Machaj Henryk
 Malczewska Alina
 Maliszewska Krystyna
 Matysiak Krystyna
 Miszewski Janusz
 Mizielińska Danuta
 Młochowska Wanda
 Morawska Elżbieta
 Olszewska Krystyna
 Piwowarczyk Mieczysław
 Polesiak Jan
 Rudecki Zygmunt
 Rumniak Henryk
 Skrzypek Alina
 Stykowska Jadwiga
 Stykowi Henryk
 Szulik Jerzy
 Szymczak Jadwiga
 Śliwiński Bogdan
 Sliwiński Jerzy
 Turzyńska Ewa
 Turzyńska Teresa
 Wiśniewski Mieczysław
 Zych Jerzy

1970/1971

Barcz Mirosław
 Chmielewski Jerzy
 Dawidowska Danuta
 Duranc Grażyna
 Duranc Teresa
 Elertowicz Zbigniew
 Frączyk Zbigniew

Kamińska Krystyna
 Kamińska Halina
 Kamiński Stanisław
 Migdał Wiesława
 Młochowska Maria
 Mroczkowska Małgorzata
 Marczyński Kazimierz
 Olszewska Elżbieta
 Polesiak Teresa
 Pucek Krystyna
 Rudecki Wiesław
 Rumniak Jan
 Rumniak Kazimierz
 Rzeczkowska Leokadia
 Szulik Roman
 Wągradzki Stefan
 Wiatrak Jerzy
 Wicha Jadwiga
 Wiśniewska Teresa
 Wojtasiński Tadeusz
 Wójcik Danuta
 Wziątek Jadwiga
 Wieteska Stanisław
 Zegarek Barbara
 Zych Jadwiga

1971/1972

Barcz Ewa
 Bernaś Henryk
 Bojanowicz Waldemar
 Bogumił Marianna
 Boguszewski Stefan
 Broda Tadeusz
 Chmielewska Irena
 Chmielewska Marianna
 Chmielewski Bolesław
 Cieślak Marek
 Dawidowski Tadeusz
 Kaliciński Bogdan
 Kaliciński Wiesław
 Kamińska Zofia
 Kamiński Jan
 Kamiński Kazimierz
 Kucharska Alicja
 Kucharski Stanisław
 Kwiatkowski Grzegorz
 Jagodziński Eugeniusz
 Piekarczyk Zofia
 Machaj Ewa
 Morawski Zygmunt
 Piekarczyk Henryk
 Pińkowski Stanisław

Polesiak Jan
Popiel Ryszard
Radomska Anna
Rogalska Aleksandra
Rogalski Roman
Rokicka Hanna
Romanowska Teresa
Rosa Tadeusz
Rudecka Henryka
Rumniak Urszula
Rutkowski Roman
Skrzypek Marianna
Szulik Zbigniew
Wąsik Jerzy
Wieteska Marek
Wieteska Stanisław
Zych Marianna

1972/1973

Bartnik Adam
Chmielewska Krystyna
Elertowicz Jan
Frączyk Anna
Frączyk Stanisław
Kaliciński Jerzy
Kamińska Jadwiga
Kazana Danuta
Machaj Alina
Malczewski Stanisław
Michalak Jadwiga
Mizerska Maria
Mizieliński Janusz
Piwowarczyk Andrzej
Polesiak Ewa
Polesiak Jadwiga
Rudecka Krystyna
Stykowska Marianna
Stykowska Zofia
Stykowki Wiesław
Szymczak Tadeusz
Szymczak Walenty
Turzyńska Jadwiga
Walczak Bożena
Wieteska Jan
Zegarek Andrzej s. Józefa
Zegarek Andrzej s. Stanisława
Ziółkowski Tadeusz

1973/1974

Barcz Salomea
Belka Jan
Belka Stefan

Bernaś Andrzej
Chmielewska Elżbieta
Cieślak Bernard
Danis Jacek
Janasz Paweł
Kalicińska Henryka
Kamińska Teresa
Kucharski Tadeusz
Kwiatkowska Jolanta
Migdał Barbara
Pietrzak Stefan
Polesiak Bogusława
Polesiak Ewa
Podsiadło Irena
Popiel Marek
Rabiak Zygmunt
Rogalski Adam
Rosa Wiesław
Rumniak Krystyna
Stykowski Stanisław
Skrzypek Andrzej
Stefaniak Wiesława
Szymański Marek
Świsłowska Joanna
Turzyńska Zofia
Wieteska Jadwiga
Wieteska Maciej
Wieteska Marek
Wojtasiński Henryk
Wziętek Jerzy
Zegarek Andrzej
Ziółkowski Tomasz

1974/1975

Bednarek Jerzy
Błesznowski Leszek
Boguszewski Jerzy
Boguszewski Zygmunt
Cieślak Bogusława
Chmielewski Waldemar
Duranc Teresa
Filipczak Marian
Frączyk Maria
Grudzień Jerzy
Gryza Tadeusz
Jagodziński Krzysztof
Jaworski Tadeusz
Kamińska Zofia
Kamiński Marek
Kądrowski Grzegorz
Kowalczyk teresa
Lenartowicz Elżbieta

Lewuszevska Ewa
Lis Danuta
Maj Marian
Matysiak Jan
Matysiak Maria
Migdał Zbigniew
Morawski Janusz
Oświt Henryka
Patynowski Jan
Rabiak Magdalena
Rekowski Wiesław
Rogalska Grażyna
Rotuska Teresa
Rzepka Jan
Sapor Irena
Staręga Kazimierz
Stępień Stanisław
Stykowska Elżbieta
Sułkowski Tadeusz
Szczerba Teresa
Szot Stanisław
Szymaniak Halina
Turzyńska Maria
Wągradzka Krystyna
Wiatrak Artur
Wieczorek Justyna
Woźniak Adam
Zegarek Urszula

1975/1976

Barcz Irena
Barszcz Marek
Bartnik Barbara
Bernaś Zbigniew
Błesznowski Zbigniew
Borowiecki Jan Jacek
Chmielewska Hanna
Chmielewski Ryszard
Czwaro Marianna
Czwaro Witold
Dudek Anna
Duranc Marek
Duranc Mirosław
Elertowicz Anna
Filipczak Mieczysław
Frączyk Mieczysław
Kalicińska Henryka
Kamińska Krystyna
Kamiński Szczepan
Kazana Grażyna
Kisiel Maria
Kornet Halina

Kotlarz Marek
Kotlarz Zofia
Kucharska Bożena
Kucharski Jan
Kusak Adam
Kusak Jan
Kwiatkowski Dariusz
Machaj Jerzy
Maj Magdalena
Malczewska Marianna
Michalak Jerzy
Michalak Marian
Pająk Stanisław
Paszkowski Adam
Piotrowska Zofia
Podsiadło Danuta
Polesiak Kazimierz
Popiel Sławomir
Rabiak Bogusław
Romanowski Mirosław
Rudecki Andrzej
Sielska Elżbieta
Skroński Marek
Skrzypek Jadwiga
Stępień Wiesław
Strzelczyk Andrzej
Szymaniak Danuta
Świsłowska Genowefa
Widomski Tadeusz
Wieteska Adam
Wójcik Maria
Żurawski Janusz

1976/1977

Adach Grzegorz
Adach Józef
Belka Aleksander
Belka Sławomir
Bernaś Jadwiga
Bogumił Jan
Cieślak Jerzy
Dawidowski Andrzej
Drabik Stanisław
Duranc Anna
Grudzień Jacek
Gryza Elżbieta
Chyc Ewa
Jagodzińska Barbara
Jaworska Jadwiga
Jopek Jadwiga
Kalicińska Ryszarda

Kalicińska Teresa
Kamińska Danuta
Kondrowska Aleksandra
Korneta Marta
Kucharska Barbara
Kusak Wanda
Matysiak Kazimiera
Misterski Władysław
Modrzewska Barbara
Popiel Teresa
Regulski Ryszard
Rekowski Mieczysław
Rotuski Marian
Rudecki Zbigniew
Rumniak Ewa
Rumniak Elżbieta
Rumniak Zbigniew
Sapor Jerzy
Stefaniak Grażyna
Stykowska Barbara
Stykowska Teresa
Szymański Sławomir
Śniegowski Krzysztof
Tarnowski Andrzej
Turzyńska Jadwiga
Wągradzka Barbara
Widomska Jadwiga
Widomski Czesław

1977/1978

Adamczyk Małgorzata
Barszcz Roman
Boguszewski Czesław
Cichulska Bożena
Filipczak Elżbieta
Frączyk Stanisław
Gierasińska Janina
Górnik Tadeusz
Kaliciński Wiesław
Kamiński Kazimierz
Kądrowska Grażyna
Kaczor Halina
Korczak Krzysztof
Krakowiak Barbara
Kucharska Halina
Kucharski Roman
Kusak Elżbieta
Lenartowicz Andrzej
Maj Danuta
Oświt Wanda
Polesiak Marianna

Rosa Ewa
Rudecka Jadwiga
Rogalska Wanda
Skrońska Jadwiga
Stępień Ewa
Stępień Sławomir
Sułkowska Teresa
Śniegowska Maria
Świsłowski Jan
Turzyńska Ewa
Tutakowska Małgorzata
Wągradzka Bożena
Wąsik Sławomir
Widomski Tadeusz
Wieteska Andrzej
Wieteska Jolanta
Wojciechowicz Lucyna
Wziętek Bernadeta
Zaręba Andrzej
Zaręba Jan
Zegarek Jerzy

1978/1979

Cichulski Janusz
Cieślak Teresa
Dudek Andrzej
Duranc Barbara Janina
Duranc Sławomir Jacek
Elertowicz Piotr
Filipczak Alicja
Grudzień Andrzej
Jasiński Zenon
Kamiński Krzysztof
Kornet Anna
Kornet Krystyna
Kostrzewa Anna
Kucharska Elżbieta
Kucharska Teresa
Kucharski Mirosław
Kusak Kazimierz
Kusak Sylwester
Lenartowicz Hanna Magdalena
Napiórkowska Małgorzata
Olszewska Elżbieta
Pankowska Bożena
Pankowski Dariusz
Piekarska Bożena
Piekorz Krzysztof
Podsiadło Jan Wacław
Regulski Mieczysław
Rumniak Dariusz

Rumniak Wojciech
Sędek Mirosława
Skrzypek Ryszard
Świsłowska Jadwiga
Wieteska Bożena Mirosława
Wieteska Lech
Wieteska Roman
Wieteska Teresa
Winiarczyk Marlena
Zaręba Lucyna Zofia
Zaręba Waldemar

1979/1980

Belka Dariusz
Chmielewska Ewa
Grudzień Tomasz
Imiołek Jan
Jopek Bożena
Kaczor Ryszard
Kamiński Dariusz
Kądrowski Lenek
Kaliciński Sławomir
Kaliciński Zenon
Kazana Teresa
Kazana Urszula
Kostrzewa Teresa
Kucharska Danuta
Kucharska Magda
Kucharski Henryk
Kucharski Mirosław
Lewuszcowski Mirosław
Lewuszcowski Sławomir
Migdał Hanna
Noga Wiesław
Oszejca Halina
Piekarski Ireneusz
Piwowarczyk Mirosław
Rogalska Iwona
Rzepka Sylwester
Stawiarski Radek
Strzelczyk Grażyna
Szymaniak Ryszard
Szymaniak Sławomir
Szymański Marek
Urbanowska Grażyna
Wieteska Sławomir
Wodziński Wojciech

1980/1981

Barszcz Piotr
Bartnik Hanna

Blesznowski Waldemar
Boguszewski Zbigniew
Borowiecka Stanisława
Cieślak Anna
Duranc Dariusz
Duranc Sławomir
Frączyk Jarosław
Gadomska Beata
Galbarczyk Barbara
Glegoła Tomasz
Jankowiak Ewa
Jurczak Tomasz
Kalicińska Zofia
Lis Edyta
Napiórkowska Jadwiga
Podkowińska Bożena
Rabiak Jan
Rotuski Marek
Rudecka Ewa
Staręga Krystyna
Stefaniak Bogusława
Stefaniak Ewa
Sznyra Jolanta
Świsłowska Elżbieta
Trzcńska Sławomira
Turzyński Marek
Wieteska Anna
Wodzińska Anna
Woźniak Krystyna
Wrona Danuta
Zaręba Jerzy

1981/1982

Adach Zygmunt
Borowiecki Stanisław
Bernaś Antoni
Cichulska Krystyna
Czwaro Katarzyna
Czwaro Krzysztof
Dudek Danuta
Glegoła Urszula
Grosicka Anna
Jurczak Elżbieta
Kotlarz Grzegorz
Kamiński Zbigniew
Maliszewski Krzysztof
Matysiak Krzysztof
Oświt Andrzej
Polesiak Agnieszka
Rzepka Marzena
Sapor Wojciech

Sikorska Małgorzata
Stykowski Mirosław
Sólkowska Bożena
Sznyra Elżbieta
Szot Bogdan
Szymaniak Robert
Wąsik Marek
Widomski Roman
Wieteska Zenon

1982/1983

Bednarek Mariusz
Baryczka Katarzyna
Chrzaszcz Tadeusz
Cichulska Agata
Duranc Grzegorz
Elertowicz Andrzej
Imiołek Jadwiga
Kaczor Stanisław
Korczak Elżbieta
Kucharka Renata
Lech Gerard
Lis Dariusz
Malec Mirosław
Misterski Arkadiusz
Rotuski Bogdan
Sedek Małgorzata
Słomka Agnieszka
Stykowski Krzysztof
Śniegowski Mirosław
Turzyńska Barbara
Urbanowska Jadwiga
Wicha Mirosław
Wieczorek Jacek
Wieteska Tadeusz
Wojciechowicz Marek
Wrzecion Jolanta
Zwierzchowska Bożena
Zwierzchowska Małgorzata
Zwierzchowski Andrzej
Żurawska Małgorzata

1983/1984

Adach Jan
Bartnik Mariola
Bednarek Dariusz
Broda Genowefa
Chrzaszcz Małgorzata
Galbarczyk Ewa
Jankowiak Bogusław
Kaliciński Waldemar

Kamińska Agata
Kamińska Barbara
Kotlarz Elżbieta
Kotlarz Joanna
Kucharska Bogusława
Kusak Józef
Lechowska Barbara
Malczewska Katarzyna
Marut Beata
Noga Bogdan
Noga Jolanta
Olszewska Maria
Rumniak Beata
Szot Sławomir
Szymański Andrzej
Turzyńska Dorota
Wiśniewska Renata
Wrona Andrzej
Zwierzchowski Marek
Żurawska Grażyna

1984/1985

Bernaś Zofia
Boguszewski Waldemar
Chmielewska Elżbieta
Chmielewski Robert
Glegoła Maria Marzena
Kaliciński Robert
Kamińska Teresa
Król Marzena
Kucharska Urszula
Lis Dorota
Malec Tomasz
Matracki Leszek
Matysiak Iwona
Matysiak Renata
Noga Danuta
Regulski Waldemar
Rokicki Sylwester
Romanowski Stanisław
Rotuski Sławomir
Rudecka Bogusława
Rzepka Anna
Sapor Tomasz
Szyra Witold
Szot Ewa
Świniarski Dariusz
Świsłowski Grzegorz
Trzcicka Beata
Turzyński Marek
Zawiślak Sylwester

Zwierzchowska Danuta
Zwierzchowski Andrzej

1985/1986

Adach Roman
Baryczka Karol
Chmielewska Renata
Jasiński Karol
Jasiński Michał
Kalicińska Renata
Kamiński Marek
Kazana Bożena
Korczak Jolanta
Król Iwona
Maj Grzegorz
Marut Ewa
Michalak Dariusz
Piekarska Agnieszka
Piwowarczyk Agnieszka
Plesiewicz Witold
Polesiak Barbara
Rokicka Anna
Sułkowski Tomasz
Szot Dorota
Wieteska Małgorzata
Wodzińska Danuta
Zaręba Dorota Barbara
Zwierzchowska Renata
Żurawski Robert

1986/1987

Bartnik Grzegorz
Boguszewska Justyna
Chrzęszcz Agnieszka
Galbarczyk Sławomir Ryszard
Górka Wojciech Andrzej
Kazana Ewa
Lech Ewa
Lenartowicz Jolanta
Lis Joanna
Matysiak Piotr Dariusz
Matysiak Waldemar
Plesiewicz Anna
Romanowski Jacek
Rudecki Zbigniew
Szot Agata

1987/1988

Adach Agnieszka
Adach Bogdan
Adach Sławomir

Chmielewski Mariusz
Cichulska Aldona
Kądrowska Bożena
Maj Anna Justyna
Malczewska Elżbieta
Matysiak Jacek
Michalski Zbigniew
Olszewski Andrzej
Podkowińska Renata
Rudecki Radosław
Skowroński Rafał
Świniarski Robert
Wąsik Dariusz
Widomski Mirosław
Wieteska Anna
Wieteska Katarzyna
Wodzińska Iwona
Wrona Włodzimierz
Zaręba Grażyna
Żuchowska Anna

1988/1989

Adach Iwona
Borowiecka Agnieszka
Chmielewski Radosław
Chrzęszcz Barbara
Dawidowska Barbara Jadwiga
Kamiński Krzysztof Piotr
Kiepiela Andrzej
Korczak Aneta
Kucharski Grzegorz
Kucharski Jacek
Kośla Beata Kazimiera
Malczewski Dariusz
Maliszewski Jacek
Marczyński Tomasz
Piotrowska Katarzyna
Turzyński Sylwester
Regulski Mariusz
Sapor Dorota
Skorupska Agnieszka
Szulczewski Tomasz
Wodziński Dariusz
Wrona Marek
Żuchowska Ewelina

1989/1990

Bednarek Agnieszka
Chmielewski Jarosław
Chmielewski Tadeusz
Czwaro Justyna
Traczyk Paweł

Dawidowska Ewa Halina
Galbarczyk Dariusz
Galbarczyk Marzena
Kalbarczyk Jerzy
Kucharska Edyta
Marut Eugeniusz
Marut Mariusz
Matysiak Mirosław
Okrój Iwona
Ostrowska Ula
Piotrowski Jerzy
Rokicka Urszula
Rudecki Grzegorz
Sikorska Sylwia
Świsłowska Agnieszka
Trynkos Dariusz
Wieteska Iwona
Zaręba Jan

1990/1991

Bernaś Dorota
Bojarski Łukasz Karol
Broda Tomasz
Chmielewska Bernarda Agnieszka
Dudek Rafał
Duranc Krzysztof
Kalbarczyk Grzegorz
Kalicińska Dorota
Kamińska Małgorzata
Kamińska Wioletta
Kazana Dariusz
Korczak Agnieszka
Kucharska Agnieszka
Kucharski Dariusz
Kucharski Sławomir
Kukliński Janusz
Marut Agnieszka
Matysiak Grażyna
Okrój Krzysztof
Oświt Włodzimierz
Regulska Bernadetta
Romanowski Zbigniew
Sędek Anna
Skorupska Lidia
Stykowska Agnieszka
Sułkowski Grzegorz Zbigniew
Szymański Sławomir
Trynkos Anna
Trynkos Tomasz
Urbańska Sylwia
Wieteska Agnieszka
Wieteska Grażyna

Wieteska Małgorzata
Wieteska Robert
Wodzińska Iwona
Wodziński Andrzej
Wrona Marzena Edyta
Zaręba Marcin
Żołądkiewicz Mariusz

1991/1992

Baran Wioletta
Barański Dariusz
Bednarek Mariusz
Będzińska Aneta
Chmielewska Agnieszka
Chrzęszcz Jadwiga
Cichulska Iwona
Duranc Przemysław
Grzelak Aneta
Kaliciński Grzegorz
Marczyńska Jolanta
Marut Krzysztof
Mentel Daniel
Ostrowska Izabela
Piotrowska Iwona
Polesiak Janusz
Polesiak Wioletta
Rotuski Robert Jacek
Rudecka Agnieszka
Rudecki Tomasz
Rumniak Renata Jadwiga
Sąporowski Krzysztof
Sąporowski Mirosław
Siemińska Monika
Skorupski Wiktor
Skowrońska Irmina
Skowroński Artur
Stykowski Robert
Sznyra Iwona
Świsłowska Iwona
Trynkos Janusz
Turzyński Tomasz
Turzyńska Agnieszka
Urbańska Monika
Wieteska Anna
Wodzińska Agnieszka
Wrona Edyta
Wziątek Tomasz
Zaborowski Robert
Zwierzchowski Tomasz
Żuchowska Agnieszka

1992/1993

Brzostowicz Maciej
Chmielewska Marta
Chmielewska Sylwia
Duch Justyna
Kowalczyk Tomasz
Malczewska Aneta
Pińkowski Jacek
Polesiak Krzysztof
Polesiak Sylwester
Róg Renata
Rutkowska Jolanta
Rutkowski Jacek
Stykowski Sławomir
Szatan Paweł
Szymańska Ewa
Urbańska Lidia Dorota
Urbański Rafał
Wicha Małgorzata
Wrona Jolanta
Wziątek Małgorzata
Zegarek Rafał
Żołądkiewicz Artur

1993/1994

Baran Monika
Będzińska Katarzyna
Boguszewski Dariusz
Bojarski Michał
Borowiecki Andrzej
Chmielewska Renata
Cieślak Robert
Duranc Anna Dagmara
Galbarczyk Renata
Górka Iwona
Grzelak Hubert
Kamińska Justyna
Klarowicz Teresa
Kornet Mariusz Rafał
Kucharska Renata
Lisiewicz Agnieszka
Marut Sylwester
Matysiak Monika
Pińkowska Agnieszka
Polesiak Amelia
Polesiak Grzegorz
Pucek Mariusz
Rudecka Marlena
Rudecki Łukasz
Rzepka Joanna
Szatan Adam

Szot Krzysztof
Szot Michał
Szulik Marcin
Trynkos Andrzej
Wieteska Paweł
Wieteska Robert
Witkowska Mirosława
Wodzińska Katarzyna
Wrona Paweł Karol
Wrona Sławomir
Zaborowski Sebastian
Zarychta Konrad

1994/1995

Adamczyk Monika
Baran Renata Dorota
Białek Justyna
Bojarska Dominika Justyna
Chrzęszcz Renata
Czwaro Anna
Czwaro Barbara
Drab Justyna
Duranc Łukasz
Glegoła Piotr
Kalbarczyk Marek
Kalicińska Anna
Kopycka Anna
Kucharski Piotr
Majchrowska Anna
Matyjas Krystyna
Matysiak Krzysztof
Michalska Anna
Mielniczek Konrad
Ofiara Artur
Ośka Ludmiła
Polesiak Anna Katarzyna
Rzepka Mariusz
Ala Monika
Stykowska Aneta
Szewczyk Radosław Rafał
Świsłowski Mariusz
Urbańska Marzena
Wrona Izabela
Zegarek Anna

1995/1996

Bednarek Jarosław
Chmielewski Bogdan
Chmielewski Dariusz
Chmielewski Mariusz
Duranc Ewa

Duranc Irmina
Galbarczyk Mariusz
Grabowski Cezary
Grabowski Robert
Grzyb Aneta
Klarowicz Małgorzata
Kotlarz Marcin
Kowalczyk Mirosław
Lisiewicz Monika
Lutek Sławomir
Marchewka Rafał
Marut Piotr
Matysiak Grażyna
Matysiak Łukasz
Matysiak Marcin
Napiórkowska Iwona
Napiórkowska Urszula
Piotrowski Karol
Polesiak Ewa
Rogalska Ludwika
Rotuski Tomasz
Rudecki Janusz
Rumniak Agnieszka
Sąporowska Monika
Sędek Paweł
Sikora Łukasz
Skowrońska Ilona
Sułkowski Paweł
Stykowska Justyna
Szot Anna
Szot Marek
Szulik Piotr
Świercz Marcin
Wachowicz Anita
Wachowicz Justyna
Wodziński Zbigniew
Wrona Małgorzata
Wrzecion Sławomir
Zaręba Anna Katarzyna
Zięba Łukasz
Zych Konrad

1996/1997

Banachowicz Konrad
Belka Marcin
Będzińska Dorota
Bocheński Jacek
Bocheński Marcin
Brzostowicz Bartłomiej
Chyb Mirosław
Czwaro Marianna
Duranc Emil

Gadomski Hubert
Klarowicz Barbara
Kondrowska Agnieszka
Korczak Joanna
Korczak Sławomir
Kotlarz Ireneusz
Książek Daniel
Marczyński Robert
Matysiak Edyta
Molga Ewa
Pucek Sławomir
Pytka Wioletta
Romanowski Karol
Róg Emil
Rudecki Łukasz
Rumniak Renata
Rzepka Agata
Rzepka Łukasz
Szatan Agnieszka
Trynkos Agnieszka
Widomski Paweł
Wrona Justyna
Wziętek Katarzyna
Zaborowski Kamil
Zaręba Iwona
Zawiślak Ewa
Zwierzchowska Anna
Zwierzchowska Justyna
Żołądkiewicz Iwona

1997/1998

Babik Marzena
Belka Beata
Chmielewska Grażyna
Chmielewska Karolina
Cieślak Paweł
Dalach Piotr
Dybkowski Marcin
Górka Grzegorz
Grabowska Wioletta
Kalicińska Monika
Kamiński Kacper
Klarowicz Renata
Kustosz Krzysztof
Kustosz Małgorzata
Malczewska Dorota
Marut Sławomir
Morawski Karol
Patynowska Irena
Piwowarczyk Sylwia
Polesiak Izabela
Pośnik Katarzyna

Romanowska Anna
Skorupski Mariusz
Stykowska Monika
Stykowski Marcin
Sułkowska Katarzyna
Szot Mirosław
Świercz Aneta
Trynkos Iwona
Warzywoda Kamil
Wieteska Paweł
Wodzińska Dorota
Woźniak Łukasz
Wrona Anna
Zaręba Dorota
Ziółkowski Michał

1998/1999

Barańska Aneta
Będzińska Edyta
Blesznowska Agnieszka
Bujalska Anna
Chmielewska Iwona
Chyb Izabela
Dawidowska Ewelina
Galbarczyk Beata
Głombicka Anna
Górka Kamila
Kazana Anna
Książek Seweryn
Kucharski Karol
Kusak Robert
Marchewka Ewa
Matysiak Adam
Mentel Michał Jakub
Miechowska Anna
Mielniczek Karolina
Piwowarczyk Marcin
Polesiak Monika
Popiel Ewelina
Pucek Krzysztof
Rogalska Dominika
Róg Grzegorz
Rzepka Dorota
Sikora Anna
Szot Sylwia
Szulik Milena
Urbański Piotr
Wachowicz Krystian Łukasz
Wieteska Anna
Wieteska Mariusz
Wziątek Marta
Zegarek Ewelina

Zegarek Dorota
Żurawska Izabela

Klasy VI

Adach Tomasz
Baran Marlena
Bujalska Katarzyna
Czwaro Martyna
Górka Dagmara
Górnik Łukasz
Grabowska Alicja
Jasik Łukasz
Malczewski Andrzej
Patynowska Anna
Podsiadło Paweł
Popiel Justyna
Rudecki Mateusz
Sułkowski Rafał
Szot Konrad
Szymańska Jolanta
Trynkos Wioletta
Wieczorek Paweł
Wieteska Renata
Witkowska Katarzyna
Wójcik Marek
Wrona Mirosław
Zwierzchowski Robert
Chmielewski Arkadiusz
Chmielewski Maciej
Chmielewski Piotr
Dawidowska Monika
Dąbrowski Jarosław
Duranc Jarosław
Kalicińska Agata
Kalicińska Iwona
Kamiński Adrian
Kucharska Aneta
Machaj Patrycja
Majcher Karol
Michalak Anna
Miechowska Magdalena
Molga Agnieszka
Polesiak Iwona
Popiel Agnieszka
Popiel Przemysław
Romanowski Sebastian
Róg Krzysztof
Rzepka Konrad
Siek Mateusz
Stykowska Wioletta
Szulik Tomasz

Wieczorek Justyna
Wziątek Jolanta
Zaręba Marta

1999/2000

Barcz Łukasz
Bednarski Daniel
Belka Damian, s. Dariusza
Belka Damian, s. Jana
Chmielewska Monika
Dawidowska Ewa
Dawidowski Piotr
Duranc Albert
Frączyk Paweł
Galbarczyk Jolanta Anna
Jasik Piotr
Kamińska Monika
Kamiński Marcin Patryk
Kondrowski Wojciech
Kornet Maciej Stanisław
Kornetka Agnieszka Ewa
Kucharska Monika
Kusak Karolina
Marchewka Grzegorz
Michalak Diana
Migdał Anna
Mrozińska Natalia Anna
Palczewska Agnieszka
Patynowska Katarzyna
Pińkowski Kamil
Piotrowska Anna
Piwowarczyk Wioletta
Podsiadło Monika
Polesiak Paweł
Rabiak Anna
Rabiak Mirosław
Rogalska Monika
Rotuski Roman
Rumniak Michał
Rutkowska Milena Maja
Stykowski Mariusz
Szewczyk Kamil
Świercz Daniel
Trzmiel Marta Magdalena
Wrona Magdalena
Zwierzchowski Mariusz

Klasy VI

Babik Jacek
Belka Emilia
Bujalska Agnieszka

Chmielewska Katarzyna
Chmielewska Malwina
Dawidowski Konrad
Dawidowski Mateusz
Drabik Ilona
Dybkowski Łukasz
Kalbarczyk Bernadetta
Kondrowska Katarzyna
Kopeć Anna
Kopeć Katarzyna
Korczak Artur
Kotlarz Marzena
Kucharska Katarzyna
Matysiak Radosław
Pińkowska Marta
Polesiak Piotr
Reczko Monika
Regulska Justyna
Rogalska Marta
Rudecki Marcin
Skorupski Paweł
Skwira Sylwia
Stawiarski Łukasz
Świercz Wioletta
Wieczorek Rafał
Wieteska Artur
Witkowska Aldona
Woźniak Mariusz
Zajączkowska Magdalena
Zaręba Kamil
Zegarek Monika
Zięba Krzysztof
Ziółkowska Aneta
Zwierzchowska Monika
Zych Jarosław

2000/2001

Barcz Jadwiga
Bednarska Justyna
Belka Ewelina
Belka Magdalena
Bernaś Wioletta
Błach Milena
Błesznowski Marcin
Cichulski Edyta
Dawidowska Agnieszka
Frączyk Dominika
Górnik Piotr
Kaliciński Marcin
Kamiński Kamil
Kowalski Paweł

Kucharska Ewelina
Lisiewicz Katarzyna
Machaj Katarzyna
Madej Michał
Malczewski Wojciech
Matysiak Ewa
Oszajca Kamil
Patynowski Marcin
Piotrowski Marcin
Piotrowski Paweł
Prasek Kamil
Pytka Marika
Reczko Katarzyna
Regulski Hubert
Rotuska Paulina
Siarnecki Mariusz
Skiba Daniela
Stykowski Kamil
Urbański Emil
Wieczorek Joanna Maria
Wieteska Anna
Wieteska Michał
Wieteska Monika
Wieteska Przemysław
Witkowski Radosław
Wodzińska Agata
Wodzińska Justyna
Wójcik Monika
Wrona Paweł
Wziętek Michał
Zaręba Anna
Zwierzchowski Mariusz
Żurawski Mariusz

2001/2002

Belka Mateusz
Bocheński Konrad
Chmielewska Joanna
Chmielewska Marzena
Czwaro Hubert Marcin
Dawidowska Urszula
Drabik Malwina
Galbarczyk Dorota
Kaliciński Piotr
Kamiński Daniel
Majcher Piotr
Malczewski Marcin
Marchewka Katarzyna
Michalak Katarzyna
Mileszkiewicz Marcin
Misterska Monika
Ofiara Sebastian

Oszajca Anna
Paszkowski Konrad
Piasecki Damian
Plesiewicz Kamil
Polesiak Mariusz
Rabiak Edyta
Regulska Michalina
Rogalski Kamil
Rumniak Wojciech
Sapor Mariola
Skiba Łukasz
Stykowska Ewelina
Tula Albert
Traczyk Mateusz
Tutakowski Paweł
Turzyńska Ewelina
Warzywoda Sławomir
Wiatrak Katarzyna
Wójcik Sylwia
Zegarek Agnieszka
Zegarek Katarzyna
Zwierzchowski Karol
Żuchowski Paweł
Żurawska Beata

2002/2003

Barszcz Krzysztof
Bednarski Kamil
Bernaś Dorota
Cichulski Marcin
Cieślak Patrycja
Czwaro Ewelina
Drabik Joanna
Duranc Damian
Duranc Piotr
Dybkowski Damian
Elertowicz Michał
Grabowska Karolina
Jasik Karol
Kalicińska Karolina
Kamiński Sebastian
Kowalczyk Anna
Kucharski Marek
Kwaczyński Cezary
Lis Rafał
Majcher Paweł
Matysiak Iwona
Morawski Paweł
Okrój Aneta
Podsiadło Kamil
Podstawek Hubert
Polesiak Sebastian
Popiel Marcin
Prasek Małgorzata

Rabiak Justyna
Rogalski Michał
Rogalski Piotr
Róg Katarzyna
Rudecka Magdalena
Rumniak Sylwester
Rumniak Tomasz
Stępień Albert
Stykowski Albert
Sułkowska Karolina
Tarnowski Kamil
Trynkos Mariusz
Tutakowska Justyna
Wąsik Malwina
Widomska Katarzyna
Wodzińska Monika
Zakrzewski Damian
Zegarek Marta
Zwierzchowska Milena
Żurawski Artur

2003/2004

Bednarek Anna
Chmielewska Kinga
Czwaro Michał
Duranc Katarzyna
Duranc Mateusz
Elertowicz Aleksandra
Grzelak Marcin
Imiołek Katarzyna
Kalbarczyk Karol
Kalbarczyk Konrad

Kamiński Mateusz
Kamiński Sebastian
Kucharska Małgorzata
Kusak Paweł
Majcher Katarzyna
Migdał Martyna
Mileszkiewicz Michał
Misterska Sylwia
Paszkowski Cezary
Patynowski Paweł
Podstawek Norbert
Piasecka Ewelina
Prasek Monika
Rotuski Emil
Rudecki Hubert
Stępień Magdalena
Śniegowska Anna
Szot Jakub
Turzyńska Sylwia
Wąsik Jarosław
Wieczorek Piotr
Zaręba Paweł
Zegarek Krzysztof
Zięba Anna

2004/2005

Bernaś Iwona
Boguszewski Mateusz
Górecki Robert
Górka Natalia
Imiołek Agnieszka
Jaskulski Emil

Kaliciński Ernest Robert
Kaliciński Sławomir
Kamińska Ewelina
Kazana Aneta
Kusak Ewelina
Kądrowska Ilona
Kusak Emil
Machalska Martyna
Madej Paweł Maciej
Michalak Emil
Napiórkowska Renata
Napiórkowska Iwona
Petryka Norbert
Piotrowska Agnieszka
Przyrowska Joanna
Parol Erwin
Przepiórka Melania
Rotuska Milena
Sapor Karol Michał
Siek Łukasz
Skiba Jarosław
Szot Robert
Trzmiel Dominika Maria
Tutakowski Mateusz
Urbańska Milena Beata
Wiatrak Maciej
Wieteska Adrian Krzysztof
Wodzińska Milena
Wrona Ewelina
Zajączkowska Jagoda
Zaręba Piotr Krzysztof
Zwierzchowska Monika

Trzy łyki statystyki

Statystyka nauczania w Publicznej Szkole Podstawowej w Stromcu w ostatnich 55 latach

Rok szkolny	Ilość nauczycieli	Ilość uczniów	Ilość klas	Przedział klas
2005/06	25	274	14	0-VI
2004/05	25	285	14	0 - VI
2003/04	25	279	14	0 - VI
2002/03	26	295	14	0 - VI
2001/02	26	293	14	0 - VI
2000/01	27	308	14	0 - VI
1999/2000	26	339	17	0 - VI i VIII
1998/99	26	376	18	0 - VIII
1997/98	26	374	18	0 - VIII
1995/96	26	333	17	I - VIII
1994/95	29	326	17	I - VIII
1993/94	21	306	15	I - VIII
1992/93	19	284	14	I - VIII
1991/92	18	287	14	I - VIII
1990/91	17	286	14	I - VIII
1989/90	17	277	13	I - VIII
1988/89	16	266	12	I - VIII
1987/88	15	251	11	I - VIII
1986/87	15	250	11	I - VIII
1985/86	19	267	13	I - VIII
1984/85	19	279	14	I - VIII
1983/84	19	268	14	I - VIII
1982/83	18	269	15	I - VIII
1981/82	15	265	13	I - VIII
1980/81	15	273	12	I - VIII
1979/80	15	278	12	I - VIII
1978/79	13	301	13	I - VIII
1977/78	13	291	12	I - VIII
1976/77	12	310	13	I - VIII
1975/76	12	297	12	I - VIII
1974/75	12	294	12	I - VIII
1973/74	9	224	12	I - VIII
1972/73	11	228	12	I - VIII
1971/72	9	204	9	I - VIII
1970/71	9	213	9	I - VIII
1969/70	10	232	10	I - VIII
1968/69	10	235	11	I - VIII
1967/68	9	212	9	I - VIII
1966/67	8	219	9	I - VIII
1965/66	7	204	7	I - VII
1964/65	7	221	7	I - VII
1963/64	6	203	7	I - VII
1962/63	6	203	7	I - VII
1961/62	6	202	7	I - VII
1960/61	6	194	7	I - VII

1959/60	6	223	7	I - VII
1958/59	6	210	7	I - VII
1957/58	6	199	7	I - VII
1956/57	6	208	7	I - VII
1955/56	8	195	7	I - VII
1954/55	6	185	7	I - VII
1953/54	8	195	7	I - VII
1952/53	8	213	7	I - VII
1951/52	8	243	7	I - VII
1950/51	6	260	8	I - VII

Liczebność poszczególnych klas na przestrzeni lat była bardzo różna.

<i>Najliczniejsze klasy</i>		
rok szkolny	uczniowie	klasa
1950/51	56	VI a
1951/52	56	V a
1951/52	52	VI a
1952/53	48	VII a
1950/51	44	IV a
1953/54	43	VI a
1958/59	43	II a
1951/52	42	VII a
1952/53	42	VI a
1950/51	41	V a
1957/58	41	I a

<i>Najmniejsze klasy</i>		
1972/73	7	II b
1973/74	7	III b
1973/74	9	I b
1973/74	9	II a
1972/73	10	I a
1973/74	11	IV b
1972/73	12	III b
1999/2000	12	0 c
1970/71	13	I a
1974/75	13	I a
1975/76	13	II a

Dzieci PSP Stromiec z opiekunem pod dębem
- pomnikiem przyrody na Majdanie

Jan Chryzostom Czachowski

Puszcza Stromiecka – Nadleśnictwo Dobieszyn

Puszcza Stromiecka stanowi pod względem geograficzno-przyrodniczym oraz pod względem prowadzenia gospodarki leśnej jednolity obszar, leżący między rzekami: Wisłą, Pilicą i Radomką zwaną niegdyś Radomierzą, które stanowią jej naturalne granice, a niegdyś broniły do niej dostępu.

Nazwa Puszczy pochodzi od nazwy starożytnej osady leśnej, która była siedzibą administracji dóbr książęcych, królewskich, dawniej była starostwem niegrodowym, a obecnie jest siedzibą Urzędu Gminy. Nazwa „Puszcza Stromiecka” jest starsza od „Puszczy Kozienskiej” i w dawnej Polsce obejmowała jedną nazwą obie puszcze. Obecnie całością Lasów Państwowych Puszczy Stromieckiej administruje Nadleśnictwo Dobieszyn, którego urząd znajduje się 7 km na wschód od Stromca.

Podczas walk dzielnicowych za czasów Leszka Białego w 1250 r. obszar między Pilicą a Radomką został odłączony od Korony na rzecz Księstwa Mazowieckiego, a po jego inkorporacji do Korony w 1474 r. część lasów Puszczy Stromieckiej stała się dobrami królewskimi województwa mazowieckiego. Lasy te utrzymały się do obecnych czasów dzięki temu, że jako dobra królewskie stały się w czasach zaborów lasami skarbowymi.

W 1802 r. wykonano plany pomiarowe lasów skarbowych Puszczy Stromieckiej. Na podstawie tych planów w 1805 r., a więc 200 lat temu utworzono „Straż Stromiec” – protoplastę obecnego Nadleśnictwa Dobieszyn.

Lasy Puszczy Stromieckiej były miejscem licznych wydarzeń w historii dziejów naszej ojczyzny.

Na wysokości Warki po naszej stronie Wisły w uroczysku Trupień, w 1656 r. Stefan Czarnecki stoczył zwycięską bitwę ze Szwedami.

W czasach Insurekcji Kościuszkowskiej, wojen napoleońskich i powstania listopadowego – tutejsze lasy były miejscem walk, zgrupowań, przemarszów wojsk. Również w okresie powstania styczniowego miały miejsce potyczki i bitwy w pobliżu Dobieszyna, Grabowego Lasu i innych okolicznych miejscowości.

Także w okresie I wojny światowej Legioniści z I Brygady walczyli nieopodal Stromca, Niedabyła, pod Starą Wsią, Budami Michałowskimi i Boską Wolą z wojskami rosyjskimi dowodzonymi przez generała Dowbora-Muśnickiego.

17.05.1935 r. Naczelny Dyrektor Lasów Państwowych Adam Loret zegnał w imieniu całej leśnej Polski jednego z najwybitniejszych Polaków – Wskrzesiciela Rzeczypospolitej Polskiej Józefa Piłsudskiego w Jego ostatniej drodze na miejsce wiecznego spoczynku na

Grób żołnierzy września 1939 r.
w lesie koło Dobieszyna

Pierwszym oddziałem partyzanckim działającym w lasach Puszczy Stromieckiej był Oddział Wydzielony Kawalerii Wojsk Polskich pod dowództwem majora Henryka Dobrzańskiego – późniejszego legendarnego „Hubala”.

W sierpniu 1944 r. w lasach północnej i wschodniej części Puszczy utworzony został przyczółek warecko-magnuszewski. W obronie przyczółka toczyło się wiele długotrwałych i zaciętych walk, między innymi słynna bitwa pod Studziankami. Terenem tych walk były przeważnie obszary leśne, na których drzewostan został ogromnie zniszczony – około 3 tys. ha lasów uległo unicestwieniu, około 7 tys. ha drzewostanów zostało silnie przerzedzonych i okaleczonych przez odłamki bomb oraz pociski, a około 1000 ha gleb leśnych uległo degradacji stając się pustynią. Ślady walk widoczne są do dzisiaj. Taki ogrom szkód i ich skutki stawiały i stawiają przed leśnikami szereg nietypowych zadań, wymagających wysokiego profesjonalizmu, specyficznego sposobu gospodarowania oraz dużych nakładów finansowych.

Niezwłocznie po zakończeniu działań wojennych leśnicy przystąpili do odbudowy zasobów leśnych Puszczy. Prace w tym zakresie trwają nadal i potrwać jeszcze około czterdziestu lat.

Nadleśnictwo Dobieszyn gospodaruje w lasach państwowych o powierzchni około 15,3 tysięcy ha oraz sprawuje nadzór nad lasami niepaństwowymi o powierzchni około 5 tysięcy ha. Swym zasięgiem obejmuje cztery powiaty: kozienicki, biało-brzeski, grójecki i radomski oraz jedenaście gmin: Głowaczów, Grabów nad Pilicą, Magnuszew, Stromiec, Stara Błotnica, Radzanów, Wyśmierzyce, Biało-brzegi, Jedlińsk, Jastrzębia, Warka.

Żeremie bobrów

Wawelu. Było to wielkie i zaszczytne wyróżnienie dla naszego Nadleśnictwa.

We wrześniu 1939 r. pułki kresowe północnego zgrupowania Armii „Prusy” oraz Wileńska Brygada Kawalerii dążąc na przeprawy przez Wisłę stoczyły szereg walk z wojskami niemieckimi w tutejszych lasach w pobliżu Biało-brzegów, Stromca, Grabowego Lasu, Lipskich Bud, Dobieszyna, Głowaczowa, Studzianek, Trzebienia i Magnuszewa.

Każdego roku na terenie Puszczy wysadzane jest około miliona drzew i krzewów.

Przyroda Nadleśnictwa Dobieszyn odznacza się dużą różnorodnością form.

Występują tu rzadkie i chronione rośliny, jak modrzewnica lekarska,

modrzewnica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, lilia złotogłów, śnieżyczka przebiśnieg, storczyk plamisty, pełnik europejski, sasanka zwyczajna, także zwierzęta chronione, wśród nich bocian czarny, żuraw, orlik krzykliwy, bóbr europejski, wydra. Liczne są oczka wodne, bagienka, naturalne lub zbliżone do naturalnych zbiorowiska leśne, podmokłe tereny różnych ekosystemów.

Część z nich objęta jest różnymi formami ochrony prawnej, między innymi występuje kilkadziesiąt pomników przyrody, cztery rezerwaty: „Starodrzew Dobieszyński”, „Majdan”, „Olszyny”, Dęby Biesiadne”.

Lasy Puszczy Stromieckiej, wody Wisły, Pilicy i Radomki przyciągają mieszkańców miast na łono natury. Głównymi walorami turystycznymi są cisza i urokliwy krajobraz, nieskażony wielkowiejską zabudową ani przemysłem, wchodzący w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Pilicy i Drzewiczki.

Miłośnicy pieszych i rowerowych wędrówek mają do dyspozycji oznaczone szlaki turystyczne, pozwalające na podziwianie uroków dzikiej przyrody.

Gmina Stromiec jest znana w kraju z pięknych i bogatych lasów oraz bogactwa nieskażitelnej przyrody, serdecznie zapraszamy do podziwiania przyrody w Puszczy Stromieckiej.

Leśnicy Nadleśnictwa Dobieszyn

Kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela (rys. R. Wielgomas, 1992) w Stromcu
(budowany w latach 1900–1905)

Kościół to nie tylko budowla – parafie i ich historia

Henryk Morawski

Ks. Antoni Niemotko – zasłużony budowniczy kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Stromcu

„Historia – to konkretni ludzie...”

„Historia nie tworzy się sama. Historia – to konkretni ludzie. Tworząc ją najważniejsze jest, by nie bać się własnych myśli...”¹. Te piękne i mądre słowa napisał ks. prof. Włodzimierz Sedlak – kapłan i naukowiec, twórca bioelektroniki, a zarazem założyciel gimnazjum i liceum humanistycznego w Siennie, odznaczony przez Radomskie Towarzystwo Naukowe medalem „Bene Merenti” („Dobrze Zasłużony”). Ponadto był autorem wielu rozpraw naukowych i książek (m.in. „homo electronicus”), a więc niewątpliwie prawdziwym człowiekiem czynu.

Jego myśl – przytoczona powyżej – w całej pełni przystaje do postaci ks. proboszcza Antoniego Niemotki – budowniczego obecnego okazałego kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Stromcu (b. woj. radomskie). Zarówno ta osada, jak i parafia stromiecka bardzo uroczyście obchodziły niedawno – bo w roku 1992 – piękny jubileusz 750-lecia swojego istnienia.

Jubileusz ten obchodzony był wspólnie przez parafię i gminę, przyjęto bowiem jako pewnik fakt powtarzany przez wielu badaczy tematu (aczkolwiek nie zachowały się materiały źródłowe), że ich początek przypada na rok 1242 (założone przez książąt mazowieckich z Czerska). Z czasem stały się one na Zapilczu ważnym ośrodkiem administracyjnym i wspólnoty wiernych.

Powyższą datę podaje znany etnograf Oskar Kolberg w swoim wiekopomnym dziele pt. „Lud...” – w cz. I „Radomskie” – (wyd. 1887 r.), pisząc jednocześnie, że:

„Cztery parafie w części Czerskiego po prawym brzegu Pilicy, ustąpionej przez króla Kazimierza Wielkiego księciu Ziemowitowi w r. 1359, jak to: Grabów, Magnuszew, Głowaczów i Stromiec, były wszystkie dawnej fundacyi”².

¹ H. Kisiel, G. Podgajnik: Sylwetki zmarłych członków RTN, w: Biuletyn Kwartalny RTN, t. XXIX, z.1–4, Radom 1992.

² O. Kolberg: Dzieła wszystkie; lud... – Radomskie, cz. I, s. 5, Kraków 1887, Drukarnia UJ (reprint).

O tych faktach informują też wszystkie opracowania późniejsze, m.in. Monumentalny „Słownik geograficzny Królestwa Polskiego”³ (wyd. w r. 1890), który podaje dane o kolejnych drewnianych kościołach stromieckich, podkreślając fakt, iż Stromiec (pisany w XVI w. : „Stromyecz”), stanowił „siedzibę stromieckiego starostwa niegrodowego ziemi czerskiej, utworzonego na Zapilczu z części b. starostwa warszawskiego”.

Również Jan Długosz, znakomity historyk i dyplomata, abp lwowski, wychowawca synów króla Kazimierza Jagiellończyka i autor prześwietnych „Roczników, czyli kronik sławnego Królestwa Polskiego”, wydanych w r. 1480, zapisuje w nich informację o Tatarach, którzy wracając na Ruś po klęsce zadanej im w bitwie pod Turskiem, obozowali w „wielkim lesie, który nazywa się Strzemech”⁴. Píše o tym kilku badaczy, m.in. ks. Stanisław Makarewicz, rozumiejąc pod tą nazwą wielką knieję, pełną nieprzebranego zwierza, zwaną potem Puszcza Stromiecką. Wzięła ona swoje imię właśnie od osady STROMIEC, powstałej przy niewielkim strumieniu o nazwie Dyga – na karczowisku śródleśnym – w samym sercu puszczy. Karczownikami zaś byli zapewne książęcy osadnicy z Mazowsza.

Dodać warto, że do Puszczy Stromieckiej przyjeżdżali często na polowania zarówno książęta, jak i królowie polscy (Kazimierz Wielki, Zygmunt Stary, (ur. w niedalekich Kozienicach), Zygmunt August, Jan III Sobieski, Stanisław August Poniatowski i in.), były to wszelkie dobra królewskie.

Monarchowie zatrzymywali się tu na popas, obdarzając wielokrotnie stromiecką parafię licznymi nadaniami i przywilejami. Pośredniczyli też nieraz w sporach plebanów z właścicielami okolicznych dóbr prywatnych (np. w konfliktach dot. granic sąsiednich włości – rozstrzyganych z reguły na korzyść parafii)⁵.

Opracowania dot. Stromca i parafii stromieckiej (w XX i pocz. XXI wieku)

Jest takich prac kilka, ale szczególne miejsce zajmuje pośród nich opracowanie zasłużonego księdza – regionalisty Jana Wiśniewskiego pt. „Dekanat Radomski”, wydane drukiem w r. 1911. Na dziewięciu stronach książki (347–355) autor zamieszcza szereg interesujących faktów z dziejów parafii w Stromcu od czasów najdawniejszych (r. 1242) aż do najnowszych, tj. do r. 1908, kiedy to gościł u ks. A. Niemotki na plebanii, zbierając materiały do jednego z rozdziałów „Dekanatu”.

Było to zaledwie trzy lata po poświęceniu nowego kościoła, budowanego przez wspólnotę wiernych pod przewodnictwem ks. proboszcza Niemotki. Będąc pod dużym wrażeniem okazałości nowej świątyni ks. Wiśniewski napisał:

„Nowy kościół w Stromcu jest ozdobą okolicy, jednym z najpiękniejszych i większych w diecezji”⁶.

Wartość tej pracy podkreślają wszyscy późniejsi badacze tematu. Najbardziej poczesne miejsce zajmują pośród nich ks. Stanisław Makarewicz, autor książki pt. „Stromiec – 750 lat parafii”⁷ napisanej na wspomniany wcześniej jubileusz. To bardzo ciekawe i najobszerniejsze jak dotąd opracowanie (101 stron, 12 barwnych zdjęć) sięga w swojej treści

³ Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, t. XI, Warszawa 1880–1914, s. 405.

⁴ S. Makarewicz: Stromiec – 750 lat parafii, Radom 1992, s.13.

⁵ Ks. A. Niemotko: Opis historyczny kościoła parafialnego w Stromcu, Stromiec 1892, s. 1–2 (rękopis w APS).

⁶ J. Wiśniewski: Dekanat Radomski, Radom 1911, s. 351.

⁷ S. Makarewicz, dz. cyt., np. s. 18–19, 28, 31, 39, 46–48, 93–94.

do licznych źródeł archiwalnych – diecezjalnych w Sandomierzu i parafialnych (APS), m.in. do wielu akt metrykalnych. W ten sposób wydobywa na światło dzienne interesujące informacje o nazwiskach ówczesnych parafian i ich zawodach (pozarolniczych). Najbardziej fascynująca jest wiedza o udziale 9 mieszkańców Stromca i Stromiecczyzny w zwycięskiej bitwie z Turkami pod Wiedniem w r. 1683 oraz ich wkładzie w budowę trzeciego kościoła stromieckiego (dowodził nimi w bitwie królewicz Aleksander – syn króla Jana III Sobieskiego). Książka zawiera szeroką bibliografię archiwaliów i innej literatury tematu. To wszystko sprawia, że praca ks. Makarewicza zasługuje na miano pierwszej małej monografii parafii Stromiec.

W tym miejscu należy zaakcentować, że na piękny jubileusz 750-lecia „skrzyknęli” się miłośnicy Stromiecczyzny. Dwunastu autorów, związanych emocjonalnie urodzeniem bądź pracą z tą małą ojczyzną, wydało pod patronatem Urzędu i Rady Gminy – pracę zbiorową pt. „Stromiec – 750 lat osady i parafii”⁸ (111 stron, kilkanaście zdjęć). Ma ona wprawdzie charakter popularny, ale jej wartość tkwi w pionierskim charakterze podjęcia tematyki, składającej się na treść tego opracowania.

Także inne prace w większym lub mniejszym stopniu traktują o historii Stromca i Stromiecczyzny. Spośród nich wymienić należy:

1. Korespondencję Adama Wróblewskiego – wieloletniego przedwojennego kierownika szkoły Publicznej w Stromcu, zamieszczaną w latach 1927–1932 na łamach nauczycielskiego pisma „Nasze Drogi” – wydanego w Radomiu (dot. Historii tej ziemi, jej folkloru i współczesności).
2. Katalog zabytków Sztuki w Polsce, t. III, z.10, pow. radomski, Warszawa 1961, s. 40–41.
3. Morawski Henryk, Bunt w Stromcu (w r. 1905), „Tygodnik Radomski”, nr 38, 1989.
4. Piasecki K., Puszcza Stromiecka, Warszawa 1990.
5. Roczniki Diecezji Sandomierskiej, później D. Radomskiej.
6. Akta Parafii Stromiec.
7. Archiwum Kurii Diecezjalnej w Sandomierzu, Teczka Stromiec nr 83.
8. Akta Konsystorza Jeneralnego Diecezji Sandomierskiej, Ks. Antoni Niemoćko – zaczęte od r. 1869 do 1919.
9. Radom i region radomski w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej pod red. Z. Guldońa i St. Zielińskiego, Radom 1991.
10. Statystyczna charakterystyka miejscowości, woj. radomskie, z. nr 5, r. 1996.
11. Zieliński Stanisław, Zapilcze, Radomir nr 2 (17) 1989.
12. Zwolski Czesław Tadeusz, Radom i region radomski – Turystyka – Krajoznawstwo – Kultura, Radom 2003, mat. o Stromcu, s. 254–256.

Z ww. prac korzystano przy opracowywaniu niniejszego szkicu.

Resumé tego podrozdziału niech będzie anons, że oto po dwunastu latach od jubileuszu 750-lecia Stromca i parafii, które zaowocowały drukiem dwu ww. prac o ich dziejach – Rada i Urząd Gminy pod przewodnictwem wójta – Marka Matysiaka – wystąpiły ponownie z inicjatywą edytorską. W pierwszych miesiącach 2005 r. odbyło się kilka spot-

⁸ Stromiec – 750 lat osady i parafii. Praca zbiorowa wydana staraniem Urzędu Gminy i Rady Gminy Stromiec, pod red. Henryka Morawskiego (ur. w Stromcu), 1992. (wyd. Jubileuszowe). Skład Rady Redakcyjnej: Henryk Morawski, Edward Mielniczek, Marek Matysiak, Maria Brzezińska, Henryk Stawiarski i Wacław Chmielewski. Poczynania Rady Red. wspierał Społ. Komitet Obchodów 750-lecia Stromca i Stromiecczyzny z przewodniczącym – E. Mielniczkim i M. Matysiakiem – wójtem gminy.

kań roboczych potencjalnych autorów, zaproszonych do opracowania bliskich im tematów z dziejów i współczesności ich małej ojczyzny. Grupa regionalistów – miłośników tej ziemi – podejmuje znowu społeczny trud opracowania poszerzonej tematycznie książki pod roboczym tytułem: „Stromiec i Stromiecczyzna dawniej i dziś (szkice). Opiekę naukową nad tym wydawnictwem objął prof. dr Henryk Bednarczyk z Radomia, prezes Stowarzyszenia Oświatowego „Sycyna”.

Niniejsze opracowanie o ks. Antonim Niemotce, proboszczu stromieckim w latach 1891–1919 jest jednym z rozdziałów tej książki. Traktuje on o człowieku, który nie bał się śmiałej wizji i pokonując rozliczne trudności, zbudował obecny kościół parafialny w Stromcu – piękną i okazałą świątynię, w której przed laty jako rodowity stromiecczanin ochrzczony został autor niniejszego tekstu. Praca ta jest zatem skromnym hołdem piszącego te słowa dla nieprzeciętnego księdza i człowieka, który 100 lat temu wpisał się na zawsze w dzieje stromieckiej parafii, w historię Stromca i Stromiecczyzny.

Cztery kościoły w Stromcu

Jeśli parafia w Stromcu założona była wg tradycji w r. 1242, to zapewne powstał również wtedy pierwszy stromiecki kościół. Jest to prawdopodobnie, zważywszy na fakt, że miała ona liczyć już wówczas ok. 800 osób, czyli dużo, uwzględniając realia I połowy XIII w. – wszakże było to zaledwie rok po krwawym i wyniszczającym najeździe tatarskim. Do tego stromiecczyzna stanowiła wtedy dobra królewskie zagubione pośrodku wielkiej puszczy, a więc z natury rzeczy była z dala od innych ośrodków administracyjnych i skupisk wiernych. Najbliższe parafie istniały wówczas w Jasionnie i Grabowie, a więc w odległości ok. 16 km.

Informacje o erekcji I parafii stromieckiej i powyższej liczbie „dusz” podaje ks. Antoni Niemotko w swoim 33-stronicowym „Opisie historycznym kościoła parafialnego w Stromcu”⁹ (zachowanym w rękopisie w APS).

W 1359 r. król Kazimierz Wielki oddając dobra królewskie między Pilicą a Radomką (Radomierzą) książętom mazowieckim, sprawiła, że m.in. także Stromiecczyzna stała się książęcą. Jeden z książąt – Janusz w r. 1408 (wg innych 1426 r.) wybudował w Stromcu drugi kościół, także drewniany, erygowany w r. 1478. Dotrwał on aż do r. 1656, a więc do czasów potopu, kiedy to – podobnie jak cała osada – został obrócony w perzynę. Spłonął też wtedy także dwór stromiecki („pałac”), w którym miał gościć uprzednio król szwedzki – Karol Gustaw. Opisuje te zdarzenia – i to barwnie – ich naoczny świadek – ówczesny wikariusz stromiecki – ks. Tomasz Szukalski¹⁰.

Jednak dwa wieki (z przechodem), poprzedzające najazd szwedzki, stanowiły dla Stromca i dla parafii okres najpomyślniejszego rozwoju. Powtórzmy, że gościli tu, przyjeżdżając na łowy, kolejni książęta i królowie. Jak pisze ks. Niemotko wprawdzie nie ma pisemnych śladów o tym, że po polowaniach „zanosili modły w stromieckiej świątyni”, ale zachowały się „autentyczne dokumenty świadczące o ich troskliwości o dobro Kościoła Stromieckiego, jak i należących do niego dziesięcin, a także o rozstrzyganych zawsze na korzyść plebana sporów z sąsiadami dóbr kościelnych¹¹. Kościół otrzymał od

⁹ Ks. A. Niemotko: Opis historyczny kościoła parafialnego w Stromcu, Stromiec 1892, s.1 (rękopis w Aktach Parafii Stromiec).

¹⁰ Ks. J. Wiśniewski – dz. cyt. s. 36–40.

¹¹ Ks. A. Niemotko, dz. cit. s. 2.

władców liczne przywileje i nadania, zaś sam Stromiec stanowił wówczas siedzibę starostwa niegrodowego. Jego ostatnimi starostami byli Kazimierz i Katarzyna z Ruszkowskich Boscy, z najbardziej znanego rodu na Stromiecczyźnie, (herbu Jasieńczyk), właściciele Bożego i kilku innych wsi¹².

Po „potopie” Stromiec przez kilkadziesiąt lat lizał zadane przez Szwedów rany. Mieszkańcy odbudowali osadę, zaś w r. 1695, a więc za panowania króla Jana III stanął w Stromcu trzeci kościół („modrzewiowy” jak pisze ks. Wiśniewski).

Według St. Makarewicza¹³ znaczący wkład w jego budowę wnieśli b. żołnierze pochodzący (jak wcześniej podano) ze Stromca, którzy powrócili do swych domów po wiedeńskiej victorii. Fundatorem był także dziedzic – Feliks Boski z Bożego, a także – jak podaje ks. Niemotko – ks. proboszcz Wojciech Opalski – Dziekan Warecki. W r. 1744 kościół przeszedł gruntowną renowację i przetrwał aż do r. 1906, kiedy to został rozebrany. Nastąpiło to w rok po oddaniu do użytku obecnego, murowanego kościoła, zbudowanego przez ks. prob. Antoniego Niemotkę.

Geneza budowy obecnej świątyni w Stromcu

Inicjatywa budowy nowego kościoła parafialnego w Stromcu wyszła od ks. bpa sandomierskiego – Antoniego Ksawerego Sotkiewicza, który w lipcu 1892 r. wizytował parafię.

Widząc stary, przyciasny kościół, który „tak się zdezelował, że groził ruiną” (jak to określił ks. Wiśniewski w „dekanacie...”) ¹⁴, gorąco zaapelował do tłumu parafian o budowę nowego kościoła. Zawierzył zarazem wyraźnemu talentowi organizatorskiemu ks. Niemotki, który mimo że przebywał na probostwie w Stromcu dopiero od 15 miesięcy, dał się poznać jako dobry gospodarz. Ks. Niemotko podjął wyzwanie. Nastąpił okres 8 lat intensywnego przygotowania do wielkiej budowy. Bogata korespondencja z rosyjskimi władzami ministerialnymi i gubernialnymi w Radomiu zakończyła się pełnym sukcesem. W 1897 r. Ministerstwo „Wnutriennych Dieł” wydało decyzję: „O pastrojkie kostieła w prichodie Stromiec” (Min. Spraw Wewnętrznych: „O budowie kościoła w parafii Stromiec”) ¹⁵.

Niezwykle ważną sprawą było pozyskanie do realizacji przedsięwzięcia inż. Rudolfa Mejera, budowniczego z Radomia, który sporządził plany budowy świątyni. Opracowano bardzo szczegółowy, wręcz drobiazgowy kosztorys i rozpoczęto intensywne gromadzenie materiałów (kamień i granitowe głązy na fundamenty, specjalnie utwardzaną cegłę, drzewo, żelazo, szkło i in.). A nade wszystko – przy nieustannie wielkim zaangażowaniu ks. proboszcza – rozpoczęto kilkuletnie gromadzenie niezbędnych funduszy. Były one ogromne i musiały być pozyskane od parafian z żelazną konsekwencją i to na określony czas, tak aby budowa nie utknęła w martwym punkcie.

O ogromie przedsięwzięcia budowy nowej świątyni świadczy fakt, że kosztorys opiewał na niesamowitą wręcz kwotę 40 tys. rubli srebrem (tyle do zakończenia budowy

¹² S. Orgelbrand: Encyklopedia powszechna, t. XI, Warszawa 1876, s. 140.

¹³ S. Makarewicz - dz. cyt., s. 38–40. Także ks. Niemotko-dz. cyt., s. 2.

¹⁴ Wiśniewski, dz. cyt., s. 350, oraz: Liber visitationis Episcopi faciendae (rękopis w aktach Par. Stromiec), s. 2.

¹⁵ Zarówno ta informacja, jak i szereg innych – niezwykle ciekawych została zaczerpnięta z t. zw. Poszytu w Archiwum Państwowym w Radomiu. Jest on zatytułowany: „Pa diełu pastrojki nowawo kamiennawo kostieła w prichodie Stromiec” (r. 1895 do 1914). Zawiera on sto kilkadziesiąt oryginalnych dokumentów – w ogromnej mierze rękopiśmiennych – i do tego zapisanych po rosyjsku, często mało czytelnie. Niełatwe przedzieranie się w ich gąszczu wymagało sporo czasu i wysiłku, ale też satysfakcję z ich „odzyskiwania” miałem tym większą.

Pomnik ks. A. Niemotki – budowniczego nowego kościoła

Stary drewniany kościół w Stromcu z 1695 r. , który służył parafianom przez 200 lat

w stanie surowym – tj. na lata 1900–1904), która do realizacji prac wykończeniowych i wydatkach na wyposażenie świątyni wzrosła w r. 1914 do niebotycznej kwoty 62 tys. r. s. Mimo okresowych, nieuchronnych napięć, parafianie podoleli wielkim obciążeniom finansowym. Ustalała je specjalnie powołana Komisja pod przewodnictwem ks. Niemotki, a ich wysokość zależała od wielkości danego gospodarstwa (liczba hektarów). Składki na poszczególne lata budowy podzielono na kilka rat.

Śmiałość przedsięwzięcia tej wiekopomnej budowy, niezwykła ofiarność parafian (wyjątki tylko potwierdzają regułę) – i to zarówno finansowa jak i społecznie wykonywana robocizna na placach budowy – budzi do dziś autentyczne zadziwienie. Ustna tradycja, przekazywana w rodzinach z pokolenia na pokolenie głosi, że władze zaborcze podobno specjalnie wydały pozwolenie na budowę tak ogromnej świątyni, bo liczyły się z faktem, że duża (38 wsi i wiosek), ale niebogata przecież parafia, nie podoła arcytrudnemu zadaniu i upragniony cel pozostanie tylko na papierze. Na szczęście stało się inaczej, w czym jest niekwestionowana zasługa ks. Niemotki.

Ks. Proboszcz Antoni Niemotko – szkic do portretu postaci

Budowniczy obecnego kościoła parafialnego – czwartego w Stromcu – który w 2005 roku obchodzi 100-lecie swojego istnienia, urodził się 9 lutego 1842 r. we wsi Kropiewnica, w parafii Grodno na Wileńszczyźnie (teraz Białoruś), jako syn Macieja i Franciszki z Kudzierzowskich¹⁶.

Po ukończeniu gimnazjum w Białymstoku w roku 1861 wstąpił do Seminarium Duchownego w Wilnie, skąd przeniósł się do seminarium w Sandomierzu. Został wyświęcony na kapłana w lipcu 1869 r. przez bpa Józefa Juszyńskiego. Jako wikariusz pracował krótko w kościele św. Katarzyny w Radomiu. W r. 1877 objął probostwo w parafii św. Trójcy w Białobrzegach, którą zarządzał do kwietnia 1891 r., a więc przez blisko 14 lat. Ks. Jacek Kucharski (białobrzeżanin) z uznaniem pisze w Monografii Białobrzegów o efektach tej pracy:

Postać proboszcza Niemotki żywo zapisała się w świadomości ówczesnych parafian. Posiadał on duże zdolności organizatorskie, które pozwoliły mu na przeprowadzenie szeregu prac gospodarczych. Z jego inicjatywy wykonana została w świątyni betonowa posadzka oraz przeprowadzony remont kościoła po uszkodzeniach wyrządzonych burzą w roku 1888¹⁷.

W kwietniu 1891 roku ks. Antoni Niemotko został mianowany proboszczem w parafii św. Jana Chrzciciela w Stromcu. Ten fakt nastąpił po śmierci jego wieloletniego i za-

Ks. Antoni Niemotko

¹⁶ Ks. S. Makarewicz, dz. cyt., s. 56 (zdjęcie ks. Niemotki), 57; także: ks. J. Kucharski: Dzieje kościoła i parafii rzymskokatolickiej w Białobrzegach, w: Białobrzegi – studia i szkice z dziejów miasta (monografia) – wyciąg z Akt Konsystorza Jeneralnego Diecezji Sandomierskiej: Ks. Antoni Niemotko – zaczęte 1869 r. do 1919.

¹⁷ J. Kucharski, dz. cyt., s. 249–250.

służonego poprzednika na probostwie stromieckim – ks. prałata Michała Słapczyńskiego, dziekana dekanatu jedlińskiego, który zmarł w kwietniu 1891 r. i został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Ks. Antoni Niemotko długo i godnie zarządzał nową parafią, będąc jej proboszczem przez pełnych 28 lat – aż do swojej śmierci – 3 maja 1919 roku.

W Stromcu zajął się największym dziełem swego życia – budową nowej wspaniałej świątyni i cel swój osiągnął. Zarówno władze administracyjne, jak i kościelne, a także sami parafianie z wielkim uznaniem wyrażali się o jego nieustannej aktywności w działaniu w tym niełatwym okresie (przygotowanie budowy, budowa kościoła i jego wyposażenie). Ks. Niemotko wykazywał duże umiejętności mediacyjne. Były one niejednokrotnie wręcz niezbędne, kiedy dochodziło do spięć z parafianami, spowodowanymi zwłaszcza ich dużym obciążeniem finansowym na budowę kościoła i terminowym płaceniem ustalonych składek. Mimo że tzw. raty rozłożone były na 5 lat (dotyczy to głównie gorącego okresu budowy, tj. okresu 1900–1904), a ich wysokość została zaakceptowana przez gospodarzy, to jednak niekiedy okazywało się, że były to wydatki ponad ich możliwości. Przyznali to sami wysocy urzędnicy gubernialni, rozstrzygający wniesione skargi¹⁸, (w oryginale rosyjskim: „żałoby”). Zdarzyło się np., że dwu rolników z Niedabyła złożyło w Radomiu zażalenie na ówczesnego wójta gminy Stromiec, który okazał się być surowym egzekutorem, zajmując jednemu gospodarzowi konia, a drugiemu krowę na poczet zaległej składki rocznej (rzecz dotyczy roku 1904). Urzędnicy gubernialni po przyjeździe na miejsce, orzekli wprawdzie, że działania władz gminy były nieprawne (w oryginale: „niezakonnyje diejstwija”), polecając zwrócić rolnikom „zajęte” zwierzęta, ale nakazali im spłacić zaległości płatnicze w nowym terminie, po podziale na mniejsze raty. Warto podkreślić, że jeden z tych urzędników przyznał wtedy, że napływające do guberni zażalenia wynikały z faktu, że nieraz opłacenie raty „jawiłos niepasilno”, czyli że było „ponad siły” dla skarżących.

Archiwalny „poszyt”¹⁹, dokumentujący bardzo szczegółowo wielką budowę i poniesione wydatki – to trudna do odszyfrowania – ale niezwykle ciekawa i bogata w fakty kronika niemal 20 lat z życia parafii stromieckiej (1895–1914 r.). Dokumenty mówią m.in., że w wyniku usilnych starań ks. Niemotki i Komitetu Budowy (któremu przewodniczył) władze rosyjskie udzieliły w okresie przygotowawczym (konkretnie w r. 1897), bezzwrotnego kredytu w wysokości 4021 r. s., tj. 10% kosztorysu całości wydatków. Spłatą tego kredytu obciążono Skarb Państwa.

Natomiast ogromną resztę, tj. 90% kosztów budowy ponieśli sami parafianie. Proboszcz Niemotko zachęcał ich nieustannie i mobilizował do wzmożonego wysiłku finansowego i do społecznej robocizny na rzecz wznoszonego kościoła. Czynił tak nie tylko na nabożeństwach, ale także w czasie zwoływanych cyklicznie zebrań mieszkańców całej parafii. Tego również dowodzą cytowane dokumenty – zachowane w archiwalnym poszycie. Zebrania te odbywały się w ścisłej współpracy z wójtem gminy. Dla przykładu – spotkania takie miały miejsce w lutym i w maju 1903 roku. Na jedno z nich „przybyło 426 osób na ogólną liczbę 650 mieszkańców mających prawo głosu”, czyli frekwencja była dosyć duża.

¹⁸ Poszyt w Archiwum Państwowym w Radomiu, dz. cyt., szereg dokumentów, m. in. z kwietnia 1904 r. – skarga dwu gospodarzy z Niedabyła na represje władz gminy za nieopłaconą w terminie składkę.

¹⁹ Poszyt w Arch. P. w Radomiu – dz. cyt. – dokumenty z r. 1903–1904.

Cytowane dokumenty potwierdzają ofiarność parafian. Dzięki niej na ogromnej budowie nie było zatorów ani opóźnień. Jeszcze dziś wielkie zadziwienie budzi fakt, że nowy, wielki kościół stromiecki, którym tak się zachwycił ks. Jan Wiśniewski, pisząc, że: „czyni ona na widzu tak na zewnątrz jak i wewnątrz imponujące wrażenie”²⁰, został wzniesiony zaledwie w niespełna pięć lat!

Budzi też dumę i wdzięczność współczesnych parafian dla ich przodków i dla ks. Niemotki, który wielką wizję wcielił w czyn. Dumny z budowniczego byłby też na pewno ks. bp Sotkiewicz – gorący orędownik budowy i jej inicjator. W księdze powizytacyjnej już w r. 1892 daje on wysoką ocenę nowemu proboszczowi, wyrażając nadzieję, że: „Wielebny Antoni Niemotko temu wielkiemu zadaniu odpowie”²¹. Biskup sandomierski miał prawo tak mniemać, bo dostrzegł wiele jego ważnych dokonań na nowej placówce w Stromcu. Tak pisze o nich (tamże):

„Administrator kościoła dom plebański na nowo przebudował, budynki ekonomicznie wielkim kosztem i pracą własną postawił, ogród obszerny na nowo założył, parkanem pięknie i starannie oprowadził”.

Tę gospodarność ks. Niemotki podnosili też, obok biskupa, sami parafianie. W ich opinii był on:

„... zacnym i gospodarnym proboszczem. Podczas jego pobytu plebania lśniła porządkiem. Otaczały ją trawniki i klomby z różami i innymi kwiatami. Założył też piękny sad owocowy. W wozowni stał duży powóz oraz bryczka. Obok plebanii urządził dość rozległy staw, wykorzystując spiętrzenie wody na strumieniu – przez usypanie grobli. W stawie tym hodowano ryby”²².

Dbłość księdza proboszcza pod względem administracyjno-prawnym dostrzegł również rosyjski komisarz ds. włościańskich, który już w roku 1891 potwierdzał „urządzenie (przez niego) stawu wcielonego do gruntów kościelnych”²³.

Wielkie zasługi ks. Niemotki jako budowniczego nowego kościoła wyrażają dwie tablice memorytywne: marmurowa wewnątrz świątyni (obok ołtarza św. Anny), ufundowana staraniem ks. proboszcza Jana Naulewicza i wdzięcznych parafian. (Ks. Naulewicz – następca ks. Niemotki, przez kilkanaście lat kontynuator swego poprzednika we wszelkich pracach wykończeniowych i wyposażaniu nowego obiektu sakralnego).

Łaciński napis na tablicy ku czci ks. Niemotki głosi:

D.O.M

A n t o n i u s N I E M O T K O

A.D 1891 A.D.A 1919 in STROMIEC CURATUS esia parvula et lignea antea collapsa – magnificam hanc esiam summo cum labore et assidu – itate plus quam decennio paracto 1904 A.D fieri fecit – et viva aetatis suae 77 An.D. 3 Maji decessit

J. Naulewicz – philios lic. Str.et Parochiani utique grati

hoc monumentum A.D 1928 posuere

²⁰ J. Wiśniewski, dz. cyt., s. 351.

²¹ A. K. Sotkiewicz, w: A. Niemotko – Opis historyczny.. – dz. cyt., s. 1–2 (rękopis w APS).

²² K. Deleska: Dzieje parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Stromcu.

²³ Ks. Jan Wiśniewski, dz. cyt., s. 45.

w tłumaczeniu²⁴ oznacza to:

D.O.M

Antoni NIEMOTKO

od 1891 do 1919 r. proboszcz kościoła w S t r o m c u, wcześniej małego, drewnianego i zdezelowanego (zniszczonego) – ten wspaniały kościół ponad dziesięcioletnim najwyższym wysiłkiem i wytrwałością w r. 1904 ukończył i swoje życie w wieku 77 lat 3 maja 1919 roku zakończył.

J. Naulewicz – lic. Filozofii, proboszcz stromiecki
i wdzięczni parafianie tę tablicę w r. 1928 sprawili

Ks. prob. Niemotko jeszcze przez kilkanaście lat od ukończenia budowy cieszył się nową świątynią. Po śmierci (r. 1919) jego ciało złożono w podziemiach kaplicy cmentarnej. Ufundowali ją w r. 1894 Karolina i Józef Potempscy z Radomia, dobrodzieje kościoła stromieckiego, a odnowił w latach 80. ks. Janusz Żurawski, pracujący jako proboszcz w Niemczech²⁵. W czasie burzliwych lat II wojny światowej niemieccy okupanci usunęli wszystkie trumny z kaplicy, które złożono w grobach ziemnych (urządzając w grobach magazyn artyleryjski). Po wojnie – w r. 1966 – ówczesny proboszcz (ks. M. Praga) i parafianie wznieśli zasłużonemu kapłanowi nagrobek z napisem na kamiennej tablicy:

Ś.P Ks. Antoni Niemotko – proboszcz parafii Stromiec: 1891–1919. Budowniczem kościoła parafialnego w 47 rocznicę śmierci – wdzięczni parafianie w roku millenijnym 1996.

Warto podkreślić, że w tych dniach (początek czerwca 2005) została zakończona gruntowna renowacja (przebudowa) tegoż nagrobka.

Nowa marmurowa płyta i zaktualizowany napis, akcentujący 100-lecie benedykcji kościoła sprawiły, że nagrobek przybrał bardziej adekwatny wygląd do nieocenionych wprost zasług jego budowniczego. Ta inicjatywa obecnego ks. proboszcza w Stromcu – Marka Janasa, poparta powszechnie przez parafialną wspólnotę świadczy wymownie, iż obecne pokolenie mieszkańców Stromiecczyzny w pełni te zasługi ks. proboszcza Niemotki docenia.

Sylwetka ks. Antoniego Niemotki byłaby niepełna, gdyby przedstawić tę postać jedynie jako budowniczego nowego kościoła w Stromcu. Tymczasem z przekazów ustnych najstarszych mieszkańców wiadomo, że interesował się on codziennym życiem parafian i starał się im pomagać w najtrudniejszych sprawach losowych. Tak stało się w przypadku dwojga nowych młodych ludzi stanowiących parę. Za spowodowanie śmierci ojca dziewczyny zostali oni skazani wyrokiem sądu na Sybir. Prośba rodziny o interwencję w tej sprawie, skierowana do ks. Niemotki, spowodowała zmianę ww. wyroku na więzienie w kraju. Stało się tak dzięki pomocy „letników” z Radomia pp. K. i J. Potemskich, do których proboszcz miał się zwrócić o pośredniczenie w sądzie. Jak się okazało, pośrednictwo było skuteczne.

Piękną kartę zapisał też ks. proboszcz Niemotko jako Polak-patriota. Można tak wnioskować na podstawie burzliwych zdarzeń, jakie rozegrały się w kościele i przed ko-

²⁴ Dziękuję ks. Arturowi Hejdzie – proboszczowi parafii w Białobrzegach Rad. za pomoc w tłumaczeniu tekstu z tablicy.

²⁵ M. in. w Dachau k. Monachium. Ks. J. Żurawski – ur. w Stromcu, mój kolega z ławy szkolnej, u którego gościłem w Dachau k. Monachium w r. 1990, jest też fundatorem jednego z witraży w stromieckim kościele oraz soborowego ołtarza.

ściołem stromieckim, a następnie w budynku urzędu gminy i szkoły w Stromcu. Miały one miejsce w r. 1905, a wspomnienia o nich zamieścił w r. 1928 na łamach nauczycielskiego pisma „Nasze Drogi” (wyd. w Radomiu) – Adam Wróblewski, wieloletni kierownik Szkoły Publicznej w Stromcu w okresie międzywojennym²⁶. (po II wojnie światowej byłem uczniem tejże Szkoły). Po wielu latach te cenne wspomnienia opracowałem, upowszechniając ich treść na łamach „Tygodnika Radomskiego” i „Gazety Białobrzeskiej”. Oto ich skrótowy zapis.

Do Stromca dochodziły echa rewolucji 1905 roku. Mówiono o walkach z caratem i o „zaprowadzeniu Polski”. Przybyli tu emisariusze z Orłem Białym na sztandarze. Pewnej niedzieli weszli z nim do kościoła. Ks. Niemotko w czasie kazania zalecał rozwagę, ale zaintonował pieśń: „Serdeczna Matko”, a następnie „Boże, coś Polskę..”. Parafianie podchwycili pieśni. W świątyni słychać było jeden wielki szloch. Po nabożeństwie emisariusze stanęli przy sztandarze. Nad Białym Orłem umieścili napis: „Niech żyje Polska. Mówili o długiej niewoli i o Sybirze, zachęcając do walki z zaborcami i do zrzucenia obcej przemocy. Poruszony patriotyczną agitacją tłum ruszył ze sztandarem i pieśnią do Urzędu Gminy, a następnie do szkoły, gdzie pozrywał rosyjskie napisy, carskie orły i portrety. Ostrzeżeni, że do strony Białobrzegów zbliżają się kozacy – manifestanci rozpierzchli się. Ale potem – po przeprowadzonym dochodzeniu – za powyższe „zniewagi” Stromiec srodcze odpokutował. W gminie i w szkole przywrócono obce napisy i portrety, ale (jak pisze autor wspomnień o wydarzeniach, których był świadkiem) – były też pozytywne efekty „buntu w Stromcu”²⁷, bowiem odtąd uczniowie „uczyli się rachunku w języku „miejscowym”, czyli po polsku”.

Ks. Niemotko na pewno był świadkiem tych patriotycznych uniesień i aprobował je. Zalecając rozwagę w czasie antyrosyjskiej manifestacji, miał niewątpliwie na myśli dobro budowanego kościoła. Nie chciał zapewne skomplikować rozlicznych kontaktów z urzędnikami gubernialnymi, mającymi nadal duży wpływ na decyzje związane z kończącą się budową świątyni i różnymi sprawami już po jej zakończeniu.

Kilka zdań o kościele ks. Antoniego Niemotki

We wcześniejszych fragmentach niniejszego opracowania wielokrotnie podkreślana była wielkość nowej stromieckiej świątyni.

W tekstach wielu autorów, począwszy od ks. Jana Wiśniewskiego – po najnowsze – padały określenia, że jest to kościół „okazały”, „jeden z największych w diecezji”, „imponujący wielkością” etc.

W jednej z najnowszych prac, autorstwa Cz.T. Zwolskiego: „Radom i region radomski”, (Radom 2003) w zakończeniu kilkustronicowego hasła: „STROMIEC”, autor pisze z uznaniem o stromieckim kościele:

*„Duża bryła świątyni, wysoka strzelista wieża, ostrołukowy portal wejściowy i otwory okienne czynią kościół budową smukłą i monumentalną (zarazem), wyróżniającą się na Zapilczu”.*²⁸

²⁶ A. Wróblewski, Garść wspomnień szkolnych, w: „Nasze Drogi”, 1928, nr 7.

²⁷ H. Morawski, Bunt w Stromcu, w: „Tygodnik Radomski”, 1989, nr 38, oraz „Gazeta Białobrzaska”; 1991, nr 16, cz. II, art. „Przed jubileuszem 750-lecia Stromca”. Opis tych zdarzeń cytuje też ks. S. Makarewicz – dz. cyt., s. 46–48.

²⁸ Cz.T. Zwolski, Radom i region radomski – Turystyka – krajoznawstwo – kultura, Radom 2003; hasło Stromiec – s. 254–256.

Warto zatem podać czytelnikowi kilka podstawowych danych dających wyobrażenie o wielkości nowego kościoła i o jego wyposażeniu²⁹.

Potężne fundamenty z głazów granitowych i z kamieni położono pod nową świątynię pod koniec 1900 r. Według ustnych przekazów pokoleniowych dla ich utwardzenia wbito biało z tysięcy jaj.

Niedaleko – na stromieckim polu zwanym Miłoszów – postawiono cegielnię, gdzie nieustannie wypalano z miejscowej dobrej gliny setki tysięcy cegieł na potrzeby wznoszonej budowli. Jak wieść gminna niesie, także cegły były specjalnie utwardzane olejem. Roboty wykonywali społecznie parafianie wg ustalonego grafiku, oczywiście pod fachowym nadzorem.

Obok ks. proboszcza Niemotki i specjalnie powołanego Komitetu Budowy wydatne zaangażowanie w pracach organizatorskich wykazywał ówczesny ks. wikariusz – Walenty Starzomski.

Plany wielkiej neogotyckiej świątyni rozpiął szczegółowo – jak wcześniej wspomniano – budowniczy z Radomia, inż. Rudolf Mejer.

O jej rozmiarach świadczą poniższe dane:

długość kościoła – 56 m,

szerokość – 21 m,

wysokość – 13 m,

wys. wieży – 56 m,

Wieża jest zespolona z korpusem kościoła, w jej stopie jest główne wejście, tzw. „wielkie drzwi”, a nad nim długie gotyckie okno (teraz z witrażem), jeszcze wyżej zegar (obecnie z kurantami). Wieżę wieńczy stożkowaty hełm wykonany z cegły i duży krzyż.

Od niedawna front kościoła jest podświetlony (witraż, zegar i krzyż), dzięki czemu krzyż jest widoczny z daleka, m.in. z trasy E7 (Radom – Warszawa). Kościół ma trzy wysokie nawy typu halowego, tj. jednakowej wysokości, trzy ołtarze (główny – z piękną figurką Matki Boskiej w niszy i z obrazem św. Jana Chrzciciela na zasłonie oraz dwa boczne – św. Anny i św. Mikołaja). Do naw bocznych przylegają dwie kaplice – Matki Boskiej Częstochowskiej (czczonej tu od dawna) i św. Walentego.

Konstrukcja neogotyckich ołtarzy jest podobna, zdobnictwo także (pochodzą z tej samej pracowni w Warszawie). Wszystkie są z drewna dębowego. Nad kruchtą mieści się przestronny trzyczęściowy chór z organami wykonanymi także w Warszawie. W kościele jest 14 wielkich gotyckich okien (z rosnącą wciąż liczbą witraży). W nawie głównej ambona i chrzcielnica, w bocznych piękne stacje Drogi Krzyżowej, na potężnych filarach kilka obrazów, na ścianach – polichromia (z 1966 r.). Z prezbiterium wejście do dwu bocznych zakrystii, m.in. z przedmiotami rzemiosła artystycznego (zabytkowe monstrancje, kielichy, puszki i krucyfiksy – niektóre z XVII wieku). W jednej z zakrystii przechowywane są archiwalne Akta Parafii Stromiec³⁰.

Szczegółowe przedstawienie wyposażenia stromieckiego kościoła nie jest jednak przedmiotem niniejszego opracowania. Zainteresowanych odsyłam jeszcze raz do profesjonalnego opisu w cytowanej parokrotnie pracy ks. St. Makarewicza.

²⁹ To kilka podstawowych i konkretnych danych. Szeroki opis kościoła ks. Antoniego Niemotki ze znanstwem przedstawił ks. St. Makarewicz, dz. cyt. w rozdziale: „Kościół” (s. 73–95), z podrozdziałami: „Architektura i rzeźba”, „Malarstwo” i „Rzemiosło artystyczne”).

³⁰ Dziękuję ks. Markowi Janasowi, obecnemu proboszczowi parafii Stromiec, za życzliwe udostępnienie Akt Parafii Stromiec i in. materiałów archiwalnych (wykorzystanych w części do niniejszej pracy).

Warto podkreślić, że stromieccy parafianie wykazali się wielką ofiarnością nie tylko w okresie budowy kościoła. Wiele pozycji z jego inwentarza zakupionych zostało przez nich bezpośrednio po zakończeniu budowy, jak też po śmierci ks. Niemotki 1919 roku i za kadencji kolejnych proboszczów. Można śmiało rzec, że stan permanentnych inwestycji kościelnych i doposażania świątyni trwa po dziś dzień.

„FINIS CORONAT OPUS”, czyli o uroczystej benedykcji nowego stromieckiego kościoła przed stu laty

Powróćmy na zakończenie do pamiętnych lat z przełomu XIX i XX wieku, lat – można rzec – historycznych w dziejach Stromca i stromieckiej parafii. Oto po ośmiu latach intensywnej przygotowań (licząc od roku 1892, tj. od apelu ks. bpa A. K. Sotkiewicza budowę nowej świątyni – do momentu położenia jej fundamentów w październiku 1900 r.) – i po niespełna pięciu latach budowy (zaledwie!), a więc w sumie po kilkunastu latach zbiorowego wysiłku, a nawet wyrzeczeń – zarówno ks. proboszcz Antoni Niemotko, jak i jego parafianie doczekali dnia, na który czekali od dawna. Z dumą mogli powiedzieć, że koniec wieńczy dzieło, a zbudowany przez nich kościół będzie chlubą ich samych i następnych pokoleń w tej parafii, zaświadczać po wsze czasy, że nie należy się bać własnych myśli i wielkich wizji, bo wielką historię tworzą zawsze konkretni ludzie i ich wiekopomne czyny³¹.

Takie właśnie czyny wieńczył w Stromcu dzień 17 września 1905 roku. Ks. proboszcz Antoni Niemotko za zezwoleniem władz diecezjalnych w obecności trzydziestu księży i „nieprzebranych tłumów wiernych” dokonał uroczystej benedykcji (pobłogosławienia kościoła), którego był budowniczym.

Oto jak opisuje tę podniosłą chwilę ks. Adolf Machnicki, b. wikariusz stromiecki, a wówczas proboszcz w niedalekiej Błotnicy:

Po skończonej benedykcji, jako najstarszy były wikariusz Stromiecki, przeniosłem z dawnego kościoła w asystencji kapłanów i masy zwartego ludu – przy śpiewie: „Boże w dobroci..” – Najświętszy Sakrament do nowej wspaniałej świątyni. Była to chwila uroczysta. Płakał ks. proboszcz Niemotko, kiedy spełniał obrzęd benedykcji, płakaliśmy wszyscy przy przeprowadzaniu Zbawcy naszego do nowego przybytku Jego chwały. A były to łzy, które prawdziwie uczuć i ocenić mógł przede wszystkim ks. proboszcz Antoni Niemotko, stając nareszcie u celu, do którego dążył, nie zrażony ani ciężką pracą, ani zawodami...

A ile poniósł trudów, ilu zawodów doznał, o tym trudno pisać...

Po skończonym poświęceniu nowego kościoła uroczystą sumę odprawił sam proboszcz, a słowo boże z gorliwością i pożytkiem wypowiedział ks. W. Starzomski, prefekt gimnazjum w Radomiu, który jako długoletni wikariusz w Stromcu, dużo działał dla wzniesienia nowej świątyni...³².

Natomiast konsekracja nowego kościoła nastąpiła w r. 1992. Dokonał jej biskup sandomierski – Marian Ryx.

¹ Por. cytowane słowa ks. prof. Sedlaka w przypisie 1.
² Relacja w „Gazecie Radomskiej” nr 18/1905 r.

Kościół materialny i duchowy

Książka pt. „Ziemia Stromiecka”, której jednym z rozdziałów jest niniejszy szkic, ukazuje się drukiem na 100-lecie kościoła parafialnego, którego zasłużonym budowniczym był ks. proboszcz Niemotko i parafialna wspólnota wiernych.

Zarówno obecne uroczystości, jak i te z roku 1992, na 750-lecie parafii i osady w Stromcu, stanowią niepowtarzalną okazję do wyrażenia uczuć wdzięczności dla naszych przodków za ich upór i determinację w realizacji wiekopomnego dzieła. Górujący nad okolicą kościół budzi też dumę z jego imponującego kształtu materialnego.

Nie można jednak poprzestać tylko na wyrażeniu tych uczuć. Uroczystości rocznicowe są bowiem najlepszym czasem, aby dostrzec ściśle zależności pomiędzy świątynią materialną i duchową. Przedstawił je pięknie ks. bp Edward Materski w czasie homilii na Mszy Świętej, którą wygłosił z okazji poświęcenia nowo wybudowanego kościoła pw. Chrystusa Nauczyciela 28 listopada 2004 roku na osiedlu Planty w Radomiu (por. „AVE” nr 1/2005, s. 15). Ks. Biskup dziękował wtedy wszystkim, którzy wspierali tę budowę modlitwą, pracą i ofiarą. Podkreślając z uznaniem zaangażowanie tamtejszego proboszcza w budowę świątyni, wypowiedział jednocześnie słowa, które zapadły głęboko w serca zgromadzonych parafian. Jestem przekonany, że te słowa można odnieść nie tylko do tego jednego kościoła, ale do wszystkich budowli sakralnych zakończonych sukcesem. A zatem przystają one także i do wzniesionego przed stu laty kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Stromcu. A oto fragment wystąpienia ks. bpa E. Materskiego:

Świątynia zbudowana z kamienia, z cegły jest po to, aby powstała świątynia Boża w naszych sercach. Po zbudowaniu trzeba stale nad nią czuwać, stale troszczyć się o jej piękno. Tak samo trzeba się troszczyć o świątynię swojego serca. A czuwać – znaczy też ponosić wysiłek, wyrzeczenie. Dlatego dziś dziękujemy za tych, którzy czuwając nad świątynią swojego serca, odczuwali potrzebę postawienia świątyni materialnej, w której mamy się uczyć szczególnej czujności nad świątynią naszego serca³³.

³³ Ks. bp Edward Materski: Radom „AVE”, nr 1/2005, s. 15.

Warto przypomnieć, że bp E. Materski przewodniczył uroczystej Mszy Świętej, koncelebrowanej w asyście ks. bpa Bronisława Dembowskiego z Włocławka (którego matka była ochrzczona w stromieckim kościele) i kilkunastu księży w czasie wspomnianego wyżej jubileuszu 750-lecia Stromca i parafii. Poświęcił też wtedy nowy budynek Urzędu Gminy. Cieszymy się, że po kilkunastu latach radomski biskup – senior weźmie udział w podniosłych uroczystościach 100-lecia benedykcji nowego kościoła, zbudowanego przez wspólnotę parafian pod kierownictwem ks. proboszcza Antoniego Niemotki i że wraz z ordynariuszem Diecezji Radomskiej – ks. bpem Zygmuntem Zimowskim znów sprawowana będzie Msza Święta dziękczynna w intencji tych, którzy równo wiek temu wznieśli w Stromcu wspaniałą świątynię na chwałę Boga i na pożytek wszystkich.

Niniejszy szkic jest skromną próbą autora, urodzonego w Stromcu, aktywnego włączania się w te jubileuszowo-dziękczynne obchody uroczystości.

Henryk Morawski*

Stromiec

Na długim trakcie dziejów –
piastowskim
tatarskim
szwedzkim
carskim
i teutońskim –
„w centr wielkiej Puszczy
między Pilicą i Wisłą” –
Stromiec –
nasze gniazdo rodzinne
i grzęda u źródła
moszczona tkliwością bez miary –

Stromiec nad Tęczą – Dygą:
matecznik ciągle darzący ozonem
wierną pamięć
co nie chce nigdy rdzą zachodzić –

Pożar sycący krew serdeczną
drzew z dawnej Puszczy Stromieckiej
które są wiecznie żywe
choć przesadziło je życie
na żer nieznanemu światu –

* Henryk Morawski (ur. 1939 r. w Stromcu) zam. w Białobrzegach, polonista, poeta, autor m.in. tomiku wierszy „Ocalone wzruszenia”, regionalista, uprawia też publicystykę.

Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Bożem

Przemierzając się z Radomia starym traktem królewskim w stronę Warki, po mińcu Stromca, na 7 kilometrów od tej miejscowości, napotykamy wieś Boże. Leży ona w rozległej nadpilickiej dolinie, należącej do dawnej Puszczy Stromieckiej. Z historii tej miejscowości dowiadujemy się, że Boże było kiedyś siedzibą znanego rodu Boskich, do których także należały miejscowości Grabów i Głowaczów.

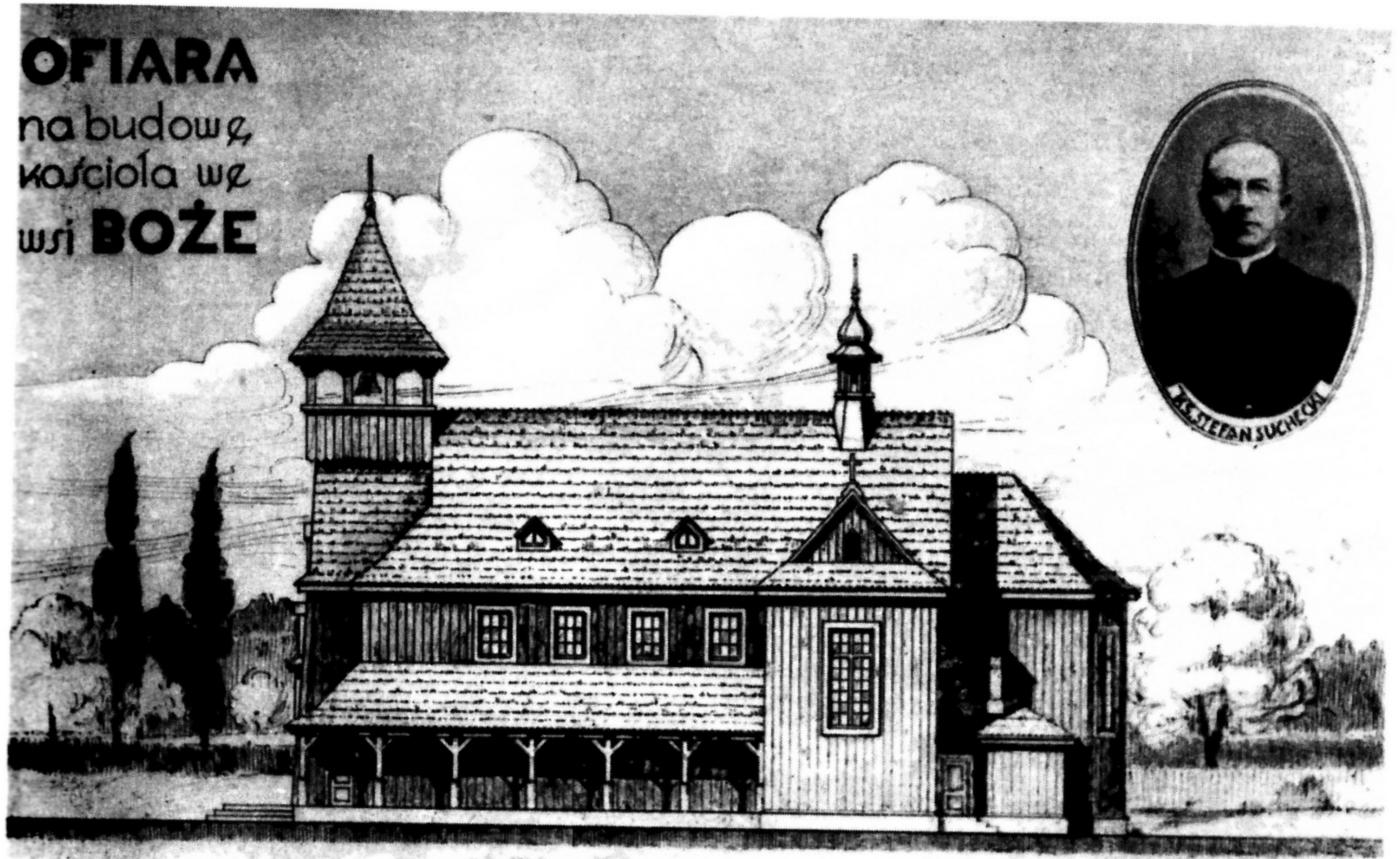
Nazwisko Boskich było bardzo popularne. Nawet Henryk Sienkiewicz w swojej „Trylogii” bardzo miło opisuje niejaką Zosię Boską. Natomiast satyryczny i anonimowy wierszyk opowiada o pewnej uroczystości w domu Boskich:

*Całe niebo tańcowało, podniebie mu przygrywało.
Tańcowali Boski z Boską i syn Boski z matką Boską.
I wnuczęta sami Boscy, klucznik Piotr i Paweł Boscy.
W kuchni Boska Magda – o co prosić, tak da.*

W okresie średniowiecza przez wieś Boże wiodł z południa ku północy szlak handlowy, który łączył gościńcem Radom, Stromiec, Boże, Grabów i Warkę aż z Ciechanowem. W roku 1880 Boże liczyło 264 mieszkańców i 33 domy.

Od samego początku istnienia Boże należało do parafii w Stromcu. Dość duża odległość Bożego i okolicznych miejscowości od kościoła pobudzała mieszkańców tych stron do starań i wielkich wysiłków, aby mieć u siebie Dom Boży. Parafia w Bożem została erygowana 20 III 1939 roku przez biskupa sandomierskiego Jana Lorca i w całości powstała z parafii Stromiec. Starania o kościół i parafię w Bożem zaczęły się jednak dużo wcześniej. W latach dwudziestych ubiegłego wieku mieszkańcy Krzemienia: Marianna i Edward Jasińscy po śmierci swojego jedyne go syna Stanisława, swoje 26 mórg ziemi przeznaczyci pod budowę kościoła. Błogosławieństwem dla realizacji tej zbożnej idei był fakt, że proboszczem w Stromcu od 1932 roku był niezwykle światły kapłan, absolwent Akademii Duchownej w Petersburgu, były profesor Seminarium Duchownego w Sandomierzu i były kanclerz Kurii w Sandomierzu, ksiądz Stefan Suchecki. To on z entuzjazmem podjął myśl o budowie kościoła w Bożem, zorganizował tę część swojej parafii do podjęcia trudu budowy, on przygotował plany nowej świątyni i wykopał kilka pierwszych łopat ziemi pod fundamenty kościoła. Niezwykle wzruszająca to była scena: *ks. Suchecki wbija łopatę w ziemię, a licznie zgromadzeni ludzie z płaczem, głośno proszą Boga o błogosławieństwo we wznoszeniu Jego domu*. Działo się to wiosną 1939 roku.

Plany i kosztorys kościoła wykonał architekt Jakubowski z Radomia, a jego koszt pokrył ks. Stefan Suchecki. Zbudowano go w latach 1936–39 z drewna sosnowego w zrąb na podmurówce z pięknych głazów narzutowych. Miał następujące wymiary: długość 27,5 m, szerokość 11 m, wysokość nawy 7,5 m. Posiadał dwie kaplice boczne, dwie zakrystie, sień, składzik, schody na chór i ambonę i dwie wieże: niższą z dzwonem sygnaturką i dużą czworoboczną o wysokości 22 metrów. Z braku środków finansowych nie wybudowano pięknych zewnętrznych podcieni, przylegających z obu stron do nawy.

Cegielka na budowę kościoła w Bożem z widokiem makiety wznoszonego obiektu.
W prawym górnym rogu zdjęcie ks. Stefana Suheckiego proboszcza w Stromcu

12 VIII 1937 r. w Bożem zamieszkał ks. Józef Adamczyk, od pięciu lat wikariusz w Stromcu i już on kontynuował prace przy kościele, a także załatwiał sprawy związane z erekcją parafii.

25 marca 1939 r. w kościele w Stromcu i w kościele w Bożem uroczyście ogłoszono dekret biskupa Jana Lorka o powstaniu parafii pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej w Bożem.

W tym samym roku w stanie surowym stanęła, bardzo nowoczesna na owe czasy, plebania, którą zaprojektował ten sam architekt co kościół i która po pewnych przeróbkach służy po dzień dzisiejszy.

Przyszły czasy bardzo trudne i tragiczne: wybuch wojny 1 IX 1939 roku i okres okupacji. Wielu młodych parafian ruszyło do obrony Ojczyzny i niektórzy na zawsze lub na długi czas pożegnali swe rodzinne strony. Na terenie parafii, w lasach między Augusto-
wem a Matyldzinem odpoczywały oddziały wycofującej się za Wisłę Armii Prusy. Tutaj 12 IX 1939 r. resztki 29 Dywizji Piechoty z Grodna stoczyły kilkugodzinną bitwę z Niemcami nacierającymi od strony Głowaczowa. Polscy żołnierze nie dali się rozbić i ruszyli w stronę Wisły, ale poległo 64. Dopiero po kilku dniach Niemcy pozwolili pochować zabitych w zbiorowych mogiłach na miejscu walk. Po wojnie rodziny zabrały swoich poległych, ale w dwóch grobach pozostało jeszcze dziesięciu. Od ponad 20 lat kombatanci, szczególnie związani z niezwykle tragicznym 76 Pułkiem Piechoty z Grodna, którego III Batalion brał udział w tej bitwie, przyjeżdżają na uroczystości rocznicowe. Wzruszającymi były uroczystości w 60 rocznicę: Po uroczystej Mszy świętej przy jednym z grobów, w asyście kompanii honorowej Wojska Polskiego z udziałem licznych gości i ponad 2000 zebranych dokończono ceremonie pogrzebowe poległych wówczas żołnierzy.

Czas okupacji był walką o przetrwanie, także zbrojną. Organizował się ruch oporu, w ramach AK. Niestety były i ofiary – liczne aresztowania, a szczególnie tragicznym był rok 1943. Wiosną i 23 września, na skutek zdrady Niemcy aresztowali około 100 osób, które czekały tortury, śmierć i wywózki do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Bardzo nieliczni powrócili do swoich po zakończeniu wojny. Dla uczczenia tych wszystkich, którzy tyle wycierpieli dla Ojczyzny 16 VI 2003 r. w kościele w Bożem odsłonięto i poświęcono granitową tablicę z odpowiednim napisem, a Publiczna Szkoła Podstawowa w Bożem przyjęła imię Armii Krajowej. Uroczystości przewodniczył ks. biskup Adam Odzimek z Radomia w asyście kapłanów, z udziałem przedstawicieli parlamentu, władz państwowych, samorządowych, oświatowych i Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, a także wielu kombatantów AK z różnych stron Polski. Przybyło 21 pocztów sztandarowych szkół, leśników i kombatantów, jak również rodziny uczestników okupacji. Wśród przybyłych gości była także Helena Suchocka z Grodna, żona Hipolita Suchockiego – żołnierza 76 PP, uczestnika walk z 1939 roku. Pani Helena spędziła 10 lat w łagrach sowieckich, a w czasie uroczystości pełniła funkcję matki chrzestnej poświęcanego sztandaru Publicznej Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Bożem. Ojcem chrzestnym był Edward Krawczyk z Augustowa – żołnierz AK.

Helena Suchocka, Edward Krawczyk i proboszcz w Bożem ks. Czesław Brudek podczas uroczystości poświęcenia sztandaru

Epidemia tyfusu, która w czasie okupacji nawiedziła mieszkańców parafii, uśmierciła ponad 100 osób. W sierpniu 1944 r. wszyscy mieszkańcy parafii zostali wypędzeni przez Niemców, a kiedy powrócili po przejściu ofensywy styczniowej 1945 roku nie znaleźli swoich zabudowań. Wszystkie drewniane budynki żołnierze niemieccy rozebrali na opał i umocnienie okopów. Ocalały tylko nieliczne murowane, lecz mocno zdewastowane. Po pięknym kościele w Bożem zostały tylko fundamenty.

Prawie 3 lata ks. proboszcz Józef Adamczyk i bardzo biedni parafianie budowali na tych samych fundamentach nowy kościół. Był on o wiele skromniejszy od pierwszego, nie miał już tak wysokiej wieży, a został zbudowany z wysłużonych ponemieckich baraków. Miał być tymczasowy, ale służył wiernym ponad 30 lat. W latach siedemdziesiątych XX wieku, pomimo ciągłych napraw kościół groził zawaleniem. Dopiero wtedy, dokładnie w 1976 roku władza ludowa wydała zezwolenie na budowę nowego kościoła.

Projekt świątyni przygotowali inżynierowie z Radomia: Maciej i Jerzy Turno, Ryszard Kański i Zbigniew Chołuj. Konsultantami byli m.in.: słynny profesor Wiktor Zin i profesor Marzyński z Warszawy.

Prace rozpoczęto w sierpniu 1979 roku od rozbiórki starego i na tym samym miejscu w niecałe 3 lata stanął nowy. Służbę Bożą w nim uroczyście rozpoczęto 12 VI 1982 roku: ks. biskup Stanisław Sygnet poświęcił nowy, ale niewykończony kościół. Od tamtej pory po dziś dzień, mniej lub bardziej intensywnie, zależnie od posiadanych środków finansowych, trwają prace wykończeniowe. Obecnie kościół, zbudowany z palonej cegły, jest otynkowany wewnątrz i zewnątrz, kryty blachą, z pięknymi olbrzymimi schodami prowadzącymi do głównego wejścia. Wewnątrz znajdują się: w prezbiterium kilkumetrowy krucyfiks, w nawie i kaplicy dębowe ławki i dwa konfesjonały, dwa duże obrazy: Matki Boskiej Częstochowskiej i Pana Jezusa Miłosiernego, marmurowe posadzki w całym kościele i także 4 stopnie długich schodów oddzielających prezbiterium od reszty kościoła, w części licznych, wielkich okien witraże wykonane przez pana Mirosława Spirowskiego z Otwocka. Szczególnie piękny jest okrągły witraż, o średnicy 3 m, znajdujący się we frontowej ścianie z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej ufundowany przez pana Jana Czwarno z Kanady. W 1939 roku wyruszył na wojnę, a jej wichry, po ucieczce z niewoli niemieckiej, rzuciły go aż na kontynent amerykański. Chciał zostawić po sobie jakiś ślad w parafialnym kościele, stąd jego dar. Chodnik z kostki brukowej wokół kościoła łączy się z asfaltową drogą. Przed kościołem stoi figura Matki Bożej z Lourdes, a po prawej stronie po wejściu na plac przykościelny wita wchodzących skalniak ułożony z głazów podmurówki pierwszego kościoła.

Witraż z wizerunkiem
Matki Boskiej Częstochowskiej

Razem z parafią jej burzliwe, czasem tragiczne dzieje, przeżywali jej proboszczowie:

1. Ks. Józef Adamczyk do Bożego przybył w 1937 roku, po 5-letnim pobycie na wikariacie w Stromcu. Oficjalnie proboszczem został 31 III 1939 roku. Zbudował tu dwa kościoły i plebanię z cegły, którą wypalano na placu kościelnym. Dzięki jego zaangażowaniu zbudowano na terenie parafii przystanek PKP na trasie Warszawa–Radom. Łatwy dostęp do kolei miał duży wpływ na życie parafian. Odszedł na inną placówkę duszpasterską pod koniec 1949 roku. Żył ponad 90 lat.
2. Ks. Jan Chaczek proboszczował w Bożem w latach 1949–59. Związał się bardzo z tą parafią i zażyczył sobie, by po śmierci pochować go w Bożem. Jest jedynym kapłanem, który spoczywa na miejscowym cmentarzu.
3. Ks. Janusz Jaworski to najdłużej urzędujący tu dotychczas proboszcz. Przebywał w Bożem ponad 15 lat (1959–1974). Przeprowadzał liczne remonty budynków parafialnych, szczególnie rozsypującego się kościoła. Wiele robót murarskich wykonywał własnoręcznie. Murowane ogrodzenie wokół kościoła, to jego dzieło.

4. Ks. mgr Zbigniew Wereszczyński przebywał w Bożem ponad 14 lat (1974–1985). Urodzony na Wołyniu, był świadkiem pogromów dokonywanych na Polakach tam mieszkających w 1943 roku. Wcześniej, w latach 1939–1941 poznał smak komunizmu w czasie sowieckiej okupacji na tamtych terenach. W Bożem podjął wielki trud budowy nowego kościoła. Wielki patriota tak mocno doświadczony, żywo reagował na wydarzenia w Polsce Ludowej i oficjalną propagandę. Przeżył prawie 52 lata, prawdopodobnie zamordowany przez SB 17 XII 1985 roku w Radomiu.
5. Ks. Wacław Dutkiewicz był proboszczem w Bożem w latach 1986–91. Zakupiono wówczas piękne dębowe ławki i 2 konfesjonały oraz wystawiono przed kościołem figurę Matki Bożej z Lourdes. Parafianie powinni mu być wdzięczni za rozwiązanie problemu dużych długów, zaciągniętych na budowę kościoła przez jego poprzednika. To drugi proboszcz z Bożego, który odszedł z tego świata śmiercią nagłą – zabił go pociąg na przejeździe kolejowym w pobliskim Augustowie.
6. Ks. Czesław Brudek – obecny proboszcz, duszpasterzuje w Bożem od marca 1991 roku. Udało mu się znacznie posunąć naprzód wykańczanie kościoła. Radiofonizacja, ułożenie posadzek marmurowych w kościele, zbudowanie nowego dachu na kościele, otynkowanie i pomalowanie zewnątrz kościoła, ułożenie ponad 1000 metrów kwadratowych kostki brukowej przy kościele i plebanii, witraże w niektórych oknach kościoła – to najważniejsze osiągnięcia. Warto jeszcze zauważyć duże zaangażowanie ks. proboszcza w wychowanie patriotyczne parafian. Ma duży udział w corocznych uroczystościach rocznicowych bitwy w lasach augustowskich, sporządził listę pomordowanych i aresztowanych w czasie wojny, a także dzięki jego zabiegom została wmurowana w kościele granitowa tablica im poświęcona z następującym napisem:

*Niech Bóg będzie nagrodą
wszystkim tym, którzy
cierpieli a nawet życie
oddali za ojczyznę
w latach 1939–1989
na Zapilczu
wdzięczni rodacy
w 60 rocznicę aresztowań
w Bożem i okolicy*

Boże – 2003 r.

24 kwietnia 2005 roku, z racji 65 rocznicy mordu w Katyniu, pod inspiracją ks. prałata Zdzisława Peszkowskiego kapelana Rodzin Katyńskich, na cmentarzu grzebalnym w Bożem poświęcono krzyż – Golgotę Wschodu. Stał on w pobliżu grobu Stanisława Żaboklickiego – żołnierza września 1939 roku, który doznał kaźni sowieckiej niewoli, a potem w armii Andersa przebył szlak wojenny do Włoch. Walczył pod Monte Cassino i po wojnie powrócił do Bożego. Sam krzyż, zaprojektowany przez Kazimierza Stępnia urodzonego w Grodnie, swym wyglądem przypomina krzyże z kresów wschodnich. Tu, na cmentarzu w Bożem, jest hołdem dla tych niezliczonych rodaków, których sowieccy komuniści poddali represjom i mordowali.

Poświęcenia krzyża – Golgoty Wschodu dokonał ks. kanonik Florian Rafałowski – proboszcz w Magnuszewie, który wywieziony w 1940 roku do Kazachstanu, spędził tam 6 lat, a jego ojca zamordowano w Katyniu. Na głazach u podstawy krzyża wyryto nazwy miejscowości – miejsc największej kaźni Polaków.

Miejmy nadzieję, że dalsze losy Parafii w Bożem będą już nie tak tragiczne, ale piękne i spokojne.

Parafia pw. Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus w Dobieszynie

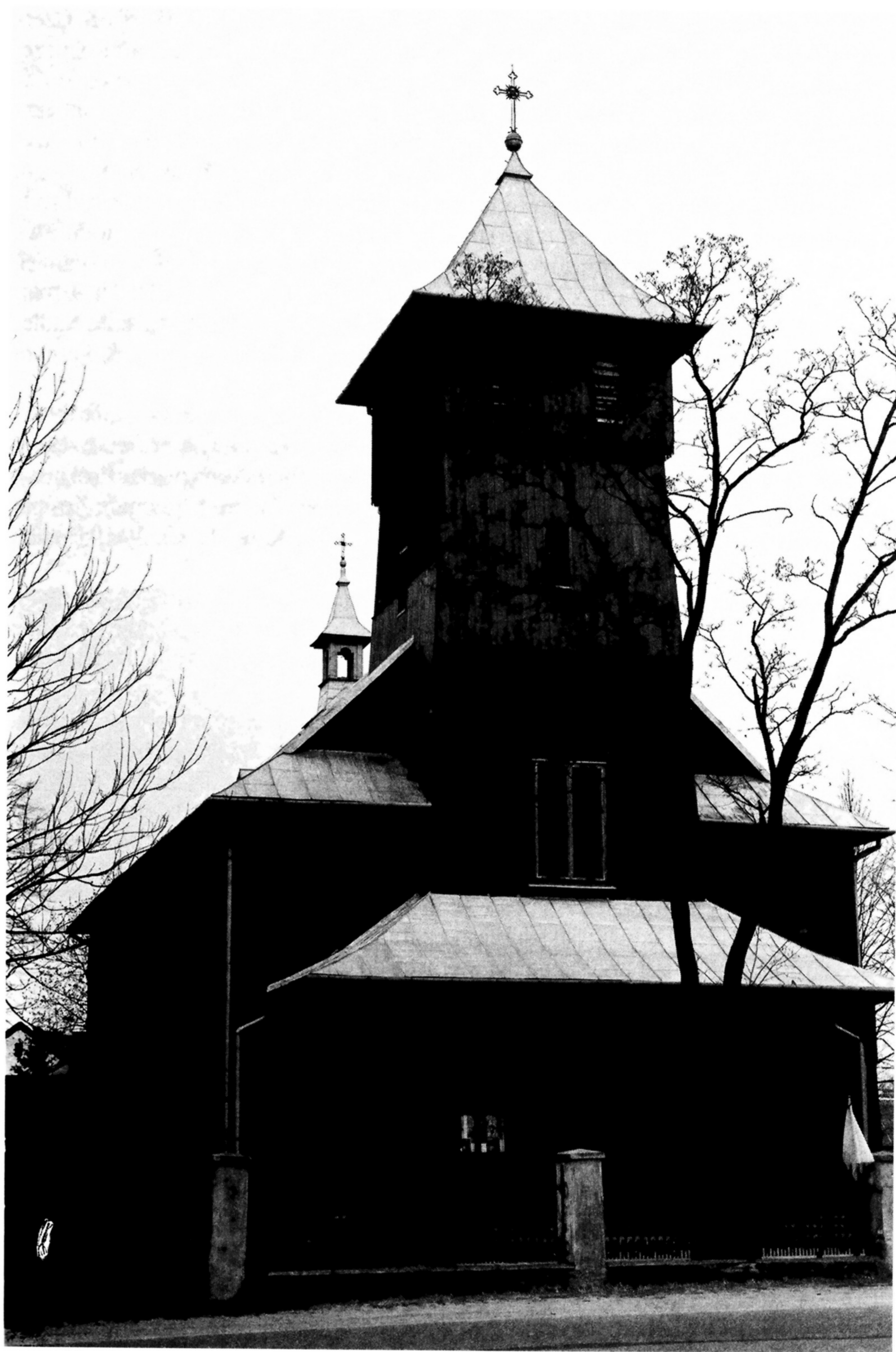
Historia Dobieszyna nierozdzielnie łączy się z dziejami parafii Dobieszyn. Parafia ta jako odrębna jednostka administracyjna została wydzielona z parafii Głowaczów i erygowana w 1935 roku. Założycielem parafii, jej pierwszym proboszczem (w latach 1935–1950) i budowniczym, najpierw drewnianej kaplicy, a później dwóch drewnianych kościołów był ksiądz Kazimierz Kniedziałowski, ówczesny wikary parafii Głowaczów.

Ksiądz Kniedziałowski, budując świątynię bożą w Dobieszynie, wyszedł naprzeciw życzeniom i oczekiwaniom okolicznej ludności, która od dawna pragnęła odłączenia się od parafii Głowaczów ze względu na znaczną od niej odległość. Mieszkańcy Dobieszyna i okolic, nie szczędząc czasu, własnych sił i pieniędzy szybko wybudowali drewniany kościół i plebanię. Mocą Aktu Erekcyjnego z 24 XII 1937 r. nr 1934/37 w skład parafii Dobieszyn weszły następujące wioski: Dobieszyn, Muszary, Chmal, Sielce, Kolonia Sielce, Olszowa Dąbrowa, Paulanka, Sułków, Zadąbrowie, Matyldzin, Lipskie Budy, Choiny, Helenówek, Kosny, Stacja Kolejowa Dobieszyn i Leśniczówka.

Pierwszy kościół w Dobieszynie pod wezwaniem Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus (pierwsza msza była odprawiona 3 października – w dzień imienin Teresy) oraz cmentarz grzebalny zostały poświęcone 10 XI 1935 roku, a dokonał tego Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Sufragan Paweł Kubicki. Władzę państwową sprawował wtedy prezydent Ignacy Mościcki, kościelną natomiast papież Pius XI.

Pierwszy kościół w Dobieszynie

Drugi kościół w Dobieszynie – stan obecny

Przy kościele działało wiele organizacji świeckich, a mianowicie: Koło Polskiego Czerwonego Krzyża, Oddział Opieki Społecznej, Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Rolnicze, Koło Miłośników Kultury; a także zgrupowania kościelne takie jak: Stowarzyszenie Zakonne Młodzieży Męskiej i Żeńskiej, Kółko Różańcowe. Jak wynika z notatek zamieszczonych w kronice parafialnej, młodzież żywo interesowała się działalnością wyżej wymienionych organizacji, a to zapewne za sprawą księdza Kazimierza Kniedziałowskiego.

Pierwszy kościół został zburzony podczas II wojny światowej. Świadectwem zbrodni hitlerowców na tym terenie jest także spalenie żywcem 12 IX 1939 roku w stodole we wsi Cecylówka 75 mężczyzn oraz mord 15 mężczyzn w schronie w Helenówku. Pamięć o nich, a także o żołnierzach z Grodna, którzy oddali swoje życie 12 IX 1939 roku w obronie Dobieszyna i okolic, upamiętnia tablica umieszczona na kamieniu koło Nadleśnictwa Dobieszyn oraz pomniki i krzyże znajdujące się w pobliskich wsiach i okolicznym lesie.

Po zakończeniu II wojny światowej ksiądz Kazimierz Kniedziałowski (w latach 1946–1949) podjął dzieło odbudowy kościoła. Nowy, duży, również drewniany (modrzewiowy) kościół zbudowano według projektu radomskiego inżyniera o nazwisku Prokulski, natomiast jego głównym budowniczym był także radomianin – Józef Neuman. Kościół poświęcono w 1949 roku, a dokonał tego ksiądz biskup Jan Kanty Lorek. W 1951 roku wokół kościoła wykonano ogrodzenie.

Kościół ten stoi do dziś. Jego architektura i wnętrze nie nawiązują do żadnego stylu. Jest to tzw. ryglówka. Kościół jest trójnawowy. W ołtarzu głównym znajduje się obraz Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus, na jego zasłonie natomiast obraz Matki Boskiej Niepokalanej.

Staraniem księdza Kazimierza Kniedziałowskiego wybudowano w Dobieszynie również pierwszy sklep-spółdzielnię (1936 r.) oraz szkołę podstawową. Na plebanii w latach powojennych swoją siedzibę miała Poczta Polska i filia Banku Spółdzielczego.

W dobieszyńskiej parafii pracowało sześciu księży: Kazimierz Kniedziałowski, Adam Rdzanek, Adam Szelağ, Stefan Kowalczyk, Czesław Kołtunowicz, Józef Walaszczyk. Obecny proboszczem parafii Dobieszyn jest ksiądz kanonik Józef Stylski, który sprawuje swoją funkcję od roku 1993.

Dzięki wspólnej pracy wszystkich księży i parafian powstał upragniony przez mieszkańców kościół, który jest przystanią dla wiernych do dnia dzisiejszego.

Edward Mielniczek

W służbie mieszkańcom – ochotnicze straże pożarne

Gmina Stromiec jest duża obszarowo i aż 38% jej powierzchni zajmują lasy. To w nich dochodzi najczęściej do pożarów, niestety, prawdopodobnie w wyniku nierozwagi i lekkomyślności przebywających tu ludzi, a także często dowodzący akcjami gaśniczymi stwierdzają, że są to podpalenia umyślne. Jak groźne są pożary i jakie przynoszą skutki, pokazują poniższe fotografie.

Walka z pożarami spoczywa na jednostkach państwowej straży pożarnej ze znacznym udziałem straży ochotniczych. W gminie Stromiec jest ich sześć, są to jednostki w Stromcu, Bożem, Podlesiu, Boskiej Woli i w Pirogu, ale tylko pięć z nich dysponuje sprzętem, którym można gasić pożary i walczyć z innymi zdarzeniami losowymi. W każdej z tych jednostek pracuje wielu oddanych druhów. W poniższym rozdziale zostaną przedstawione fakty i wydarzenia z czterech jednostek.

Informacji o historii straży w Bożem dostarczył druh Wojciech Zatorski, fakty z życia jednostki w Boskiej Woli druh Dariusz Cichowlas, a dane z jednostki w Podlesiu uzyskano od Zarządu OSP oraz z licznych kronik.

OSP Stromiec

Ochotnicza Straż Pożarna w Stromcu liczy sobie już ponad 90 lat. Podawane są różne daty jej powstania. W ostatnich latach przyjęto, że powstała ona w 1912 roku. Po

powstaniu jednostki przez długie lata stromiecka straż dysponowała bardzo prostymi środkami gaśniczymi: bosaki, drabiny, toporki, sikawki poruszane siłą mięśni. Warto wspomnieć rok 1935, gdyż wtedy straż miała remizę wybudowaną z żużlowych pustaków oraz otrzymała sztandar służący do dnia dzisiejszego. W archiwum straży znajduje się akt erekcyjny nadania sztandaru z datą 30 czerwca 1935 roku. Mimo upływu lat można podziwiać piękne pismo, rysunki strażackich emblematów i podpisy osób odgrywających wtedy istotną rolę w życiu Stromca (wójt, nauczyciele, miejscowy proboszcz).

Po wojnie remiza wymagała odbudowy. Przez kilka lat warunki działania straży były bardzo trudne, bez nowych środków gaśniczych. Dopiero w latach pięćdziesiątych sytuacja zaczęła się zmieniać. Pierwsze samochody otrzymane z Komendy Powiatowej w Radomiu nie były wyprofilowanymi wozami strażackimi i wymagały przeróbki, ale już następne były typowymi samochodami do walki z pożarami. Zmieniły się też warunki lokalowe straży. Po kilku latach budowy dzięki środkom PZU i straży oraz z wydatną pomocą strażaków powstała w 1966 roku nowa remiza służąca do dzisiaj. Przez wiele lat korzystali z niej nie tylko strażacy, ale także mieścili się tam biura urzędu gminy w Stromcu oraz sala kinowa. W 1988 roku straż otrzymała samochód bojowy, z którego korzysta do tej pory, ale jego obecny stan techniczny jest niestety bardzo zły.

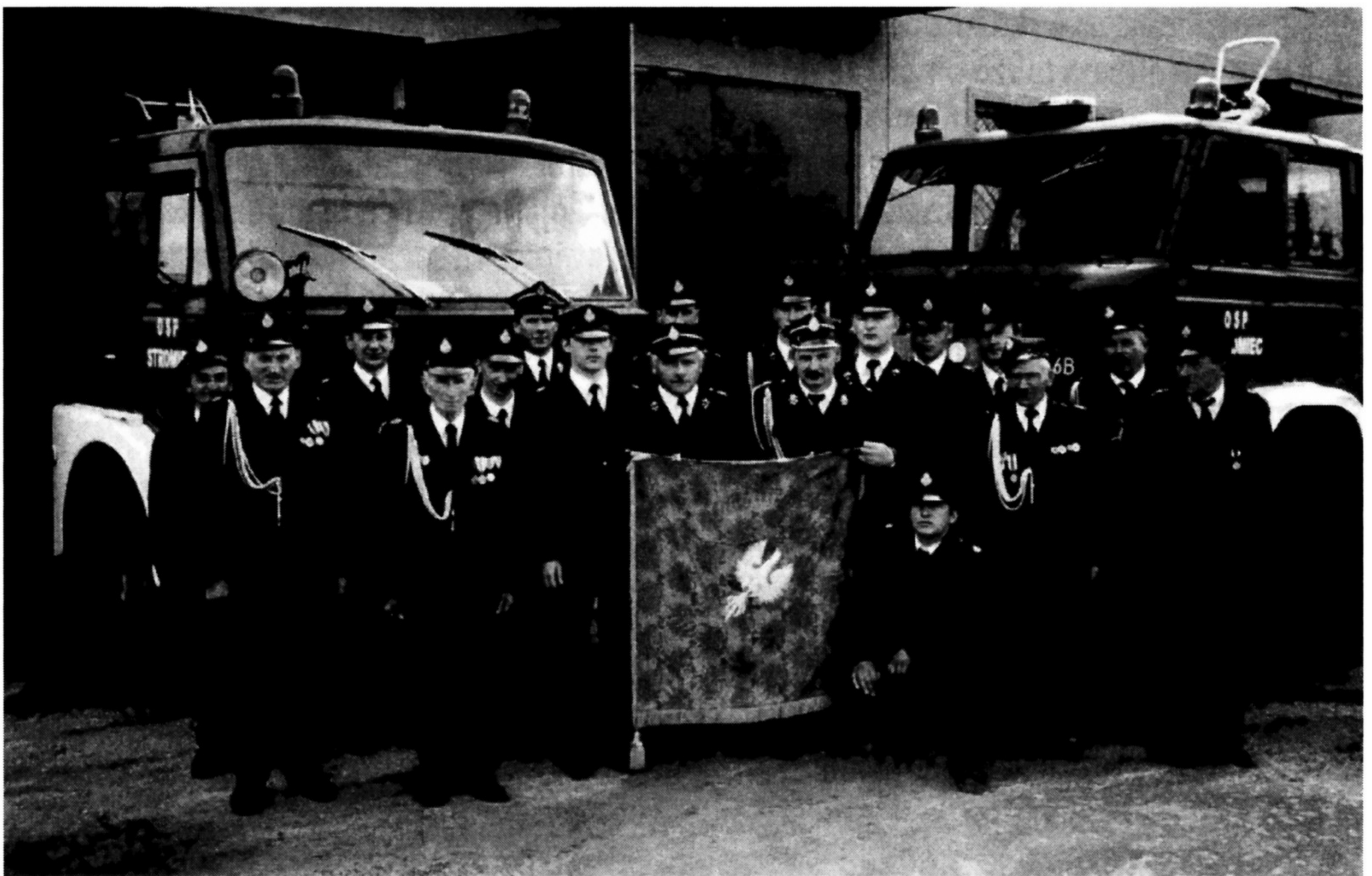
Od roku 1992 nastąpiło wiele zmian. Dotyczy to zadań, środków gaśniczych, warunków i ubiorów strażackich. Spowodowane były one zmieniającymi się warunkami życia. Pojawiło się wiele nowych materiałów budowlanych, które paląc się wydzielają często substancje toksyczne. Obecnie straż wzywana jest nie tylko do pożarów, ale także do różnych zdarzeń (powodzie, podtopienia, zalane piwnice, powalone drzewa na drogach czy w zabudowaniach). Na szczęście w gminie Stromiec zagrożenie powodziowe jest stosunkowo niewielkie. (Poniższe dane pochodzą z dokumentów i analiz udostępnionych przez Powiatową Komendę PSP RP w Białobrzegach).

Na terenie gminy Stromiec zagrożona powodziowo jest tylko jedna miejscowość: Biała Góra. Zagrożenie powodziowe od rzeki Pilicy. Powierzchnia terenów zalewowych wynosi 60 ha. W całości są to użytki rolne. Brak zbiorników retencyjnych.

Gmina Stromiec położona jest w zlewni rzeki Pilicy oraz jej dopływów: Dygi i Strużynki. Rzeki przepływające przez obszar gminy mają charakter nizinny, występują znaczne wahania przepływów w czasie. Długość rzek przepływających przez teren gminy wynosi 42,08 km, w tym o uregulowanym korycie 39,95 km, pozostałe odcinki zachowane są w stanie naturalnym. Ponadto przez teren gminy przepływają dwa sztuczne ciek wodne: kanał Bożęcki i kanał Bobrek. Ogólnie pod wodami stojącymi, płynącymi i rowami melioracyjnymi znajduje się 91 ha. Na terenie gminy istnieją niewielkie zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności 28,6 tys. m³ oraz 2 jazy o niskim piętrzeniu na rzekach: Strudze Stromieckiej i Dydze. Obiekty te związane są głównie z potrzebami melioracji i gospodarki stawowej.

Jak więc w tych nowych i trudnych warunkach widziana jest OSP Stromiec? Oceny pracy wystawiane przez Powiatową Komendę PSP w Białobrzegach pozwalają stwierdzić, że druhowie jednostki w pełni wywiązują się ze stawianych im zadań. Ostatnie lata OSP w Stromcu można zaliczyć do udanych.

Jednym z sukcesów jest odmłodzenie jednostki. Jeszcze niedawno większość strażaków byli to ludzie mający 50 i więcej lat. Obecnie bardzo dużo druhów to ludzie młodzi (od 18 do 30 lat), ale w akcjach pożarniczych biorą udział także starsi strażacy dzieląc się

Strazacy OSP Stromiec przed remizą i samochodami bojowymi w 2001 roku

swoim doświadczeniem i wiedzą z młodszymi. Jednym z wyróżniających się strażaków biorących udział w gaszeniu pożarów jest druh Leon Chmielewski. Mimo 76 lat doskonale spełnia zadania strażaka i uczestniczy w większości akcji gaśniczych. Należy on także do poczty sztandarowego. Taka postawa sprawiła, że w 2002 roku odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi. Oprócz druha Leona najczęściej do pożarów wyjeżdżali i wyjeżdżają starsi strażacy: Stanisław Chmielewski, Tadeusz Duranc, Łukasz Duranc, Andrzej Chmielewski, Jerzy Wieteska, Marek Popiel, Grzegorz Górka, Mariusz Chmielewski, Maciej Brzostowica, Marcin i Jacek Bocheńscy, Jan Michalak, a w ostatnich latach doszli młodszy: Piotr Chmielewski, Adrian i Marcin Kamińscy.

Sprawność operacyjna jednostki sprawiła, że Ochotnicza Straż Pożarna w Stromcu 21 kwietnia 1999 roku Decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej RP została włączona do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG).

Jednym z warunków właściwego funkcjonowania jednostki jest postawa i zorganizowanie kierowcy. Obecnie jest nim druh Janusz Gadomski. Wzorowo wywiązuje się z powierzonych mu obowiązków, dba o sprzęt i mienie. Komenda Powiatowa PSP w Białobrzegach oceniła go jako jednego z najlepszych na terenie powiatu.

Zakres działań gaśniczych i zaangażowanie jednostki obrazuje poniższa tabela.

Rok	Wyjazdy		
	Ogółem	Požary	Inne
2000	59	56	3
2001	47	46	1
2002	69	63	7
2003	85	82	5
2004	49	47	2

Zestawienie to wskazuje na duże zaangażowanie i operatywność jednostki ze Stromca. Liczby te mówią także o tym, że na terenie gminy wybucha najczęściej pożarów biorąc pod uwagę obszar powiatu białobrzeskiego.

W ostatnim czasie podjęto na dużą skalę działania profilaktyczne, wygłaszane są apele informacyjne na zebraniach wiejskich, w szkołach przeprowadzane są lekcje z udziałem strażaków, strażacy szerzą wiedzę pożarniczą wśród młodzieży, apeluje się do sołtysów. W 2004 roku ilość pożarów zdecydowanie spadła, chciałoby się, by była to stała tendencja. Jeszcze do niedawna wiosenną zmorą było wypalanie traw, teraz jest to zjawisko rzadsze.

Sprawne działanie to także efekt współpracy ze strażakami z innych jednostek terenu gminy, a przede wszystkim ze strażakami PSP z Białobrzegów. Wyraźnie trzeba zaznaczyć, że zawodowi partnerzy traktują jednostki OSP bardzo poważnie, nie widać jakiegokolwiek lekceważenia kolegów ochotników.

Działalność straży to nie tylko akcje gaśnicze czy ratownicze. Straż w Stromcu, podobnie jak inne jednostki z gminy, bierze udział w różnego rodzaju wydarzeniach okolicznościowych. Sztandar OSP w Stromcu jest widoczny na uroczystościach środowiskowych, kościelnych, regionalnych.

Poczet sztandarowy OSP Stromiec podczas Powiatowego Dnia Strażaka – maj 2001r.

Naczelnik jednostki Stanisław Chmielewski i kierowca Janusz Gadomski przed nowo pozyskanym samochodem

Od lat poczet sztandarowy tworzą druhowie: Stanisław Skroński (chorąży), Stanisław Bartnik i wspomniany już wcześniej Leon Chmielewski. Mimo że strażacy ci są już w podeszłym wieku (p. Skroński ma 82 lata) dla młodych adeptów pożarnictwa są przykładem obowiązkowości i dyscypliny. Długie uroczystości nie stanowią dla nich żadnych trudności i godnie reprezentują jednostkę. Chorąży S. Skroński za całokształt swojej działalności w straży został odznaczony Złotym Znakiem Związku i Złotym Krzyżem Zasługi.

OSP w Stromcu prowadzi także działalność gospodarczą oraz bierze udział w organizacji imprez kulturalnych. W ostatnich latach była współorganizatorem dwóch dużych uroczystości: w 2001 r. wspólnie z Komendą Powiatową PSP RP w Białobrzegach – Powiatowego Dnia Strażaka, podczas którego otrzymała nowy samochód „Jelcz313”.

W 2002 r. LUKS „Orlęta” Stromiec OSP była gospodarzem festynu z okazji 90-lecia jednostki.

OSP w Stromcu stara się pozyskiwać środki finansowe wykorzystując możliwość wynajmu pomieszczeń w budynku straży. W 1997 roku podpisano 2 umowy: z p. Tadeuszem Rudeckim z Łodzi o wynajem sali na prowadzenie działalności gospodarczej (szybie pokrowców samochodowych) oraz p. Bożeną Sytą, której wynajęto pomieszczenie na zakład fryzjerski. Pieniądze za dzierżawę lokali przeznaczane są na remont remizy. Do tej pory wymieniono wszystkie drzwi, większość stolarki okiennej, podłogi w kilku salach, wykonano schody wejściowe, a wokół nich położono kostkę brukową.

Do zrealizowania pozostały jednak jeszcze dwa zadania o szerszym zakresie: naprawa, a właściwie budowa nowej konstrukcji dachu oraz ocieplenie ścian. Są to zadania duże i wymagające dużych nakładów. Nie cierpiąca zwłoki jest także wymiana sztandaru, gdyż obecny ma już 70 lat i jest bardzo wysłużony. Podjęto decyzję, że nowy sztandar będzie repliką obecnego. Planuje się ukończenie wszystkich prac do 2012 roku, wtedy to jednostka obchodzić będzie stulecie swego istnienia. Wielkim pragnieniem strażaków z OSP jest również pozyskanie nowego samochodu bojowego, gdyż stan obecnego pozostawia wiele do życzenia.

Wynajmowanie pomieszczeń i prowadzenie dokumentacji wymaga dużego zaangażowania. Wielu strażaków bierze udział w różnego rodzaju pracach społecznych. Na szczególne wyróżnienie w tych przedsięwzięciach zasługują: Marek Popiel – prowadzi całą księgowość finansową bez żadnego wynagrodzenia, Andrzej Chmielewski – prowadzi księgę protokołów i bierze udział we wszystkich pracach społecznych wokół remizy, Stanisław Chmielewski – naczelnik, który bardzo dużo czasu poświęca jednostce oraz Edward Mielniczek – pełniący funkcję prezesa i biorący udział w wielu działaniach straży. Jednym z najbardziej zasłużonych strażaków był autor jednego z artykułów z poprzedniej monografii wydanej z okazji 750-lecia Stromca – pan Wacław Chmielewski, który zmarł w 1999 r. Był to człowiek, który wiele lat poświęcił pracy w straży zarówno ochotniczej, jak i zawodowej. Swoją postawą budował autorytet wśród druhów i zdobywał ich szacunek.

To tylko niektóre fakty z życia jednostki. Jeżeli obecne zaangażowanie i postawa większości druhów nie zmieni się w najbliższej przyszłości, to mimo niezbyt wysokich środków, z optymizmem można mówić o dalszym funkcjonowaniu OSP Stromiec.

OSP Boska Wola

Rozpoczęcie działalności tej jednostki potwierdzają dokumenty znajdujące się obecnie w straży. 14 maja 1964 roku – taką datę mają protokoły zdawczo-odbiorcze, na podstawie których przekazano straży środki trwałe (motopompa „Polonia 800”, drabiny, prądownice, ręczna syrena, węże tłoczące). Ostatecznie decyzję tę potwierdza protokół z 28 grudnia 1964 roku.

Najstarszy protokół z zebrania strażaków nosi datę 24 kwietnia 1966 r. Na posiedzeniu obecnych było 16 członków i wówczas wybrano zarząd. W jego skład weszli: Wacław Goźliński, Franciszek Leloch (strażak zawodowy), Jan Kłosiewicz, Bronisław Kłosiewicz, Eugeniusz Skowroński, Stanisław Ostrowski, Stanisław Kozłowski (przedstawiciel GRN

Strażacy gminy Stomiec na V Pielgrzymce Strażaków w Częstochowie
maj 2005 r.

w Bożem). Komisję rewizyjną tworzyli: Zdzisław Kaczmarek, Bogdan Jodłowski i Jan Wachnik. Wśród założycieli należy również wymienić m.in.: W. Korczaka i J. Kłosiewicza.

Kolejnymi strażakami pełniącymi funkcję prezesa byli: B. Jodłowski, T. Podsiadły, T. Kupis, R. Bereda, D. Cichowlas (obecnie).

Pierwszą strażnicą była niewielka, drewniana szopa wybudowana w pierwszych latach działalności. Straż posiadała także drewniany wóz bojowy ciągnięty najpierw przez konie, potem przez prywatne ciągniki.

Pomysł budowy nowej strażnicy to inicjatywa Ryszarda Beredy i Józefa Cichowlasa. Gromadzenie materiałów na budowę rozpoczęto w 1984 r., a dwa lata później w obecności władz gminy i przedstawicieli straży dokonano jej uroczystego otwarcia.

W 1988 roku OSP Boska Wola otrzymała bojowy wóz strażacki „Star” i wyposażenie świetlicy dzięki współpracującemu z jednostką oficerowi LWP, płk. Szerszeniowi. To także dzięki jego pomocy w 1992 roku gmina sprowadziła pięć samochodów marki „Star”, z których cztery służą jednostkom do dnia dzisiejszego.

Pracą obecnego zarządu kierują: prezes Dariusz Cichowlas i naczelnik Mariusz Makowiecki. Dzięki ich staraniom jednostka otrzymała nowoczesną motopompę, zmodernizowano we własnym zakresie otrzymany, trzeci z kolei samochód bojowy, strażacy sukcesywnie remontują remizę. Ostatnim sukcesem jednostki jest zwycięstwo w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych. Zapał młodych strażaków, a także chęć do społecznej pracy są podstawą do optymistycznego patrzenia w przyszłość.

OSP Boże

Jako początek tej jednostki datuje się rok 1925. Powołano ją z inicjatywy ówczesnych urzędników gminy w Bożem: wójta Kaczmarczyka, sekretarza Zelechowskiego i kierownika szkoły Sobolewskiego, a wkrótce potem wybudowano remizę. W 1936 roku w Bożem ks. Adamczyk założył nową parafię. W czasie budowy kościoła remiza służyła jako kaplica, gdzie odprawiane były nabożeństwa. Z inicjatywy ks. Adamczyka, dwóch rolników – Frączyk Stanisław i Majewski Jan – przekazało działkę na budowę nowej remizy. W 1939 roku wybuchła wojna. Pięć lat później, w 1944 r. Niemcy rozebrali strażnicę, kościół, mieszkańców wysiedlili, a ze wsi po podpaleniu pozostały zgliszcza.

Po odbudowaniu wsi mieszkańcy zgromadzili materiały, by przystąpić do odbudowy remizy strażackiej. W 1955 roku nastąpiła reorganizacja administracji w kraju, wówczas w Bożem powstał Urząd Gromadzkiej Rady Narodowej, w Białobrzegach powiat i Komenda Powiatowa Straży Pożarnej. W późniejszym czasie OSP Boże otrzymała z komendy powiatowej samochód i niezbędny sprzęt. Dzięki temu mogła brać czynny udział w gaszeniu pożarów.

W roku 1986 z inicjatywy naczelnika Jana Żaboklickiego, prezesa Adama Bartosiaka i pozostałych członków Zarządu OSP, tj. Tadeusza Regulskiego, Franciszka Regulskiego i Jana Popisa w porozumieniu z naczelnikiem gminy w Stromcu, p. Markiem Krzemieńskim rozpoczęła się budowa nowej remizy. Przy dużym zaangażowaniu strażaków oraz innych mieszkańców wsi nowo wybudowana siedziba straży została oddana do użytku 10 maja 1992 roku. Aktu poświęcenia dokonał obecny proboszcz ks. Kanonik Czesław Brudek. W niedługim czasie wójt gminy p. Marek Matysiak sprowadził z jednostki wojskowej cztery samochody marki „Star”. Jeden z nich został przydzielony jednostce OSP w Bożem, a po przeróbce służy do dnia dzisiejszego. W 1995 roku na obchody 70-lecia powstania jednostka otrzymała sztandar ufundowany z funduszy własnych i gminnych. Na uroczystej mszy świętej 24 września ks. Kanonik Cz. Brudek dokonał poświęcenia sztandaru. Za społeczną działalność, duże zaangażowanie w gaszeniu pożarów Zarząd Wojewódzki w Radamiu odznaczył sztandar Srebrnym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa.

Ważnym dniem był 12 stycznia 2000 roku, kiedy to OSP Boże reprezentowana przez prezesa A. Bartosiaka decyzją Komendanta Głównego PSP RP nr 7/11 została włączona do KSRG.

19 czerwca 2005 roku odbyła się uroczystość 80-lecia istnienia OSP w Bożem. W obec-

Sztandar OSP Boże dekorowany Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa – 19.06.2005 r.

ności wielu gości i strażaków sztandar jednostki udekorowano Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa. Przyznano też wiele odznaczeń i wyróżnień druhom tejże straży.

Uroczystość została dobrze przygotowana dzięki zaangażowaniu prezesa Wojciecha Zatorskiego i naczelnika Leszka Pińkowskiego, ale podziękowania należą się wszystkim strażakom i uczestnikom, którzy dzielili wspólną radość i są nadzieją na dalszą przyszłość OSP w Bożem.

OSP Podlesie

Ochotnicza Straż Pożarna w Podlesiu powstała w maju 1970 roku. Założycielem i pierwszym prezesem był druh Stanisław Skiba, a naczelnikiem został druh Mirosław Morawski. Wkrótce po powołaniu jednostki zaczęto myśleć o budowie remizy. Za zgromadzone przez strażaków fundusze kupiono od prywatnej osoby działkę. Do chwili wybudowania remizy posiadany sprzęt przeciwpożarowy magazynowano u W. Wodzińskiego. Strażnicę postawiono przy znacznej pomocy Komendy Rejonowej Straży Pożarnych w Białobrzegach i Urzędu Gminy w Stromcu. Wiele prac wykonywano społecznie. Pracowali przede wszystkim strażacy, ale we wspólnym czynie uczestniczyli także inni mieszkańcy Podlesia. Na wyróżnienie zasługuje tu zaangażowanie: Z. Krzemińskiego, H. Borowskiego, M. Dorajczyka, J. Rzeszota, Z. Bolka, J. Będzińskiego, T. Rzeszota, Cz. Simbora, S. Goli, W. Wodzińskiego, T. Jaroszka, J. Rożentalskiego.

Strażacy OSP Podlesie przed remizą (od lewej stoją): Leszek Janusz, Waldemar Jaworski, Mieczysław Borowski, Teodor Rzeszot, Zdzisław Krzemiński

Uroczystego otwarcia remizy z udziałem władz gminnych i wojewódzkich oraz przedstawicieli pożarnictwa i strażaków z innych jednostek z terenu gminy dokonano w 1976 roku.

W tym czasie Zarząd OSP tworzyli:

Prezes – dh Henryk Borowski,

Naczelnik – dh Marian Dorajczyk,

Skarbnik – dh Zdzisław Krzemiński,

Gospodarz – dh Czesław Simbor.

Druh Zdzisław Krzemiński oprócz funkcji skarbnika był długoletnim kierowncą jednostki.

Od chwili powstania jednostka OSP Podlesie działała bardzo aktywnie. Wielokrotnie brała udział w akcjach gaśniczych. Jej operatywność wzrosła, gdy w 1992 roku otrzymała wóz bojowy marki „Star”. Wcześniej jednostka dysponowała samochodem marki „Żuk”, więc jej zdolności gaśnicze były niewielkie. W 2003 roku wymieniono samochód bojowy na nowocześniejszy, wyposażony w autopompę.

Swoje umiejętności strażacy doskonalą uczestnicząc w ćwiczeniach i zawodach gminnych i powiatowych. OSP Podlesie w trakcie każdego zawodów prezentowała wysoki poziom wyszkolenia i uzyskiwała bardzo dobre wyniki.

Dzięki pracom społecznym zmieniało się otoczenie remizy. W latach 1887–88 wykonano ogrodzenie placu wokół strażnicy, które dwanaście lat później odnowiono (w 1999 r.).

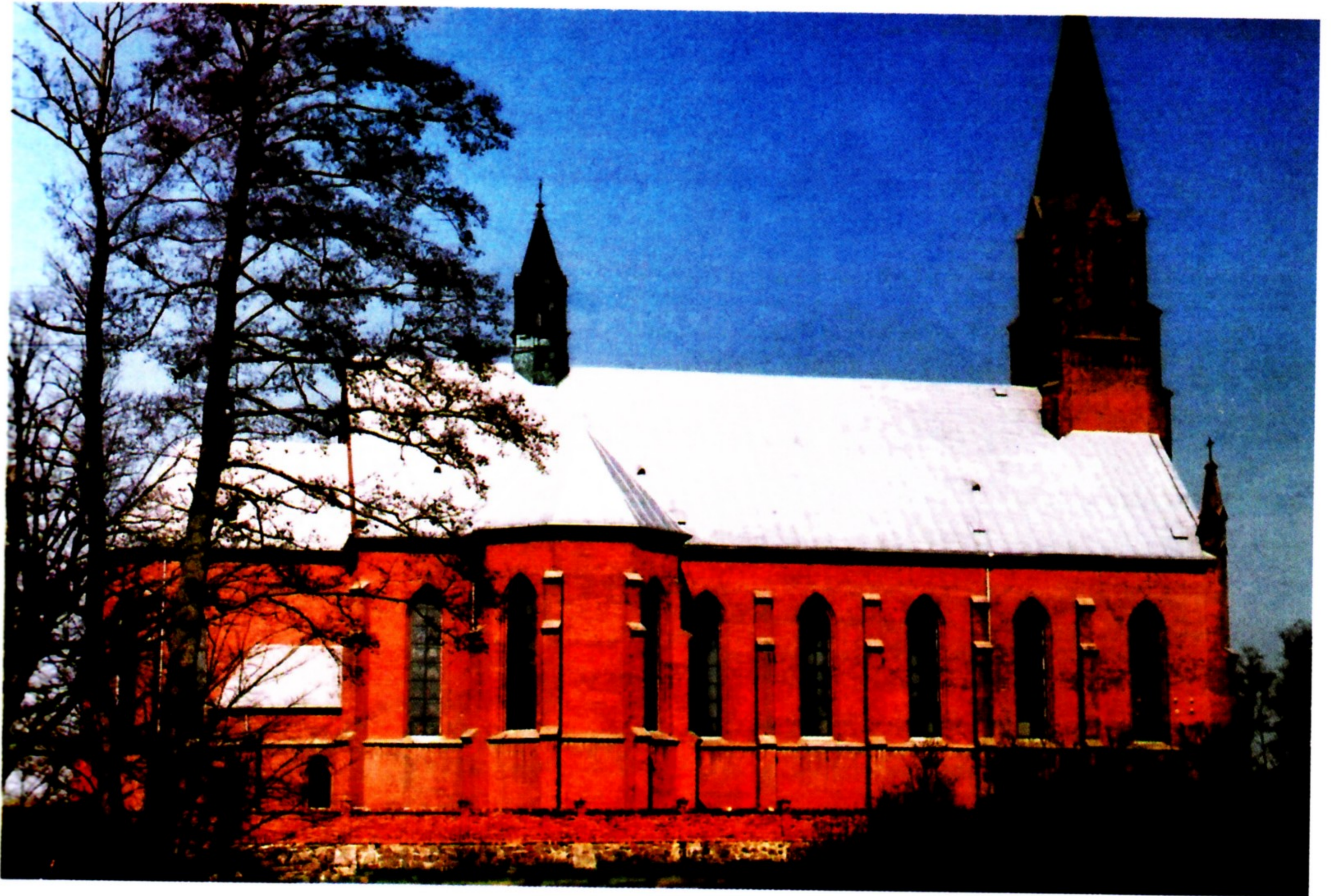
Jednostka OSP Podlesie 15 maja 1988 roku była gospodarzem gminnego święta strażaków, w kronice jednostki widnieją zdjęcia upamiętniające tamtą uroczystość. Niezwykle uroczyste wydarzenie miało miejsce w 1997 roku. W tym roku jednostka otrzymała sztandar, który jednocześnie został odznaczony Brązowym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa, a prezes tej jednostki – Henryk Borowski został odznaczony najwyższym odznaczeniem strażackim – Znakiem Związku.

Przez kolejne lata delegacja OSP ze sztandarem uczestniczyła w wielu uroczystościach kościelnych, gminnych i środowiskowych.

Obecny Zarząd OSP w Podlesiu tworzą: Prezes – Waldemar Jaworski, Naczelnik – Leszek Janusz, Skarbnik – Mieczysław Borowski, Gospodarz – Józef Rożentalcki.

Stanowisko kierowcy wozu bojowego pełni Piotr Michalski.

Zarówno strażacy, jak i mieszkańcy mają nadzieję na dalsze sukcesy i wsparcie dla OSP w Podlesiu.

Kościół w Stromcu (fot. M. Zajązkowska)

Kościół w Bożem (fot. E. Mielniczek)

Kaplica w Podlesiu Dużym (fot. E. Mielniczek)

Kaplica pod Wezwaniem Matki Bożej Śnieżnej na cmentarzu w Stromcu (fot. L. Molga)

Jedna z kilku kapliczek w Stromcu
(fot. E. Mielniczek)

Kapliczka w Lipskich Budach (fot. E. Mielniczek)

Grób upamiętniający bohaterstwo żołnierza polskiego (fot. E. Mielniczek)

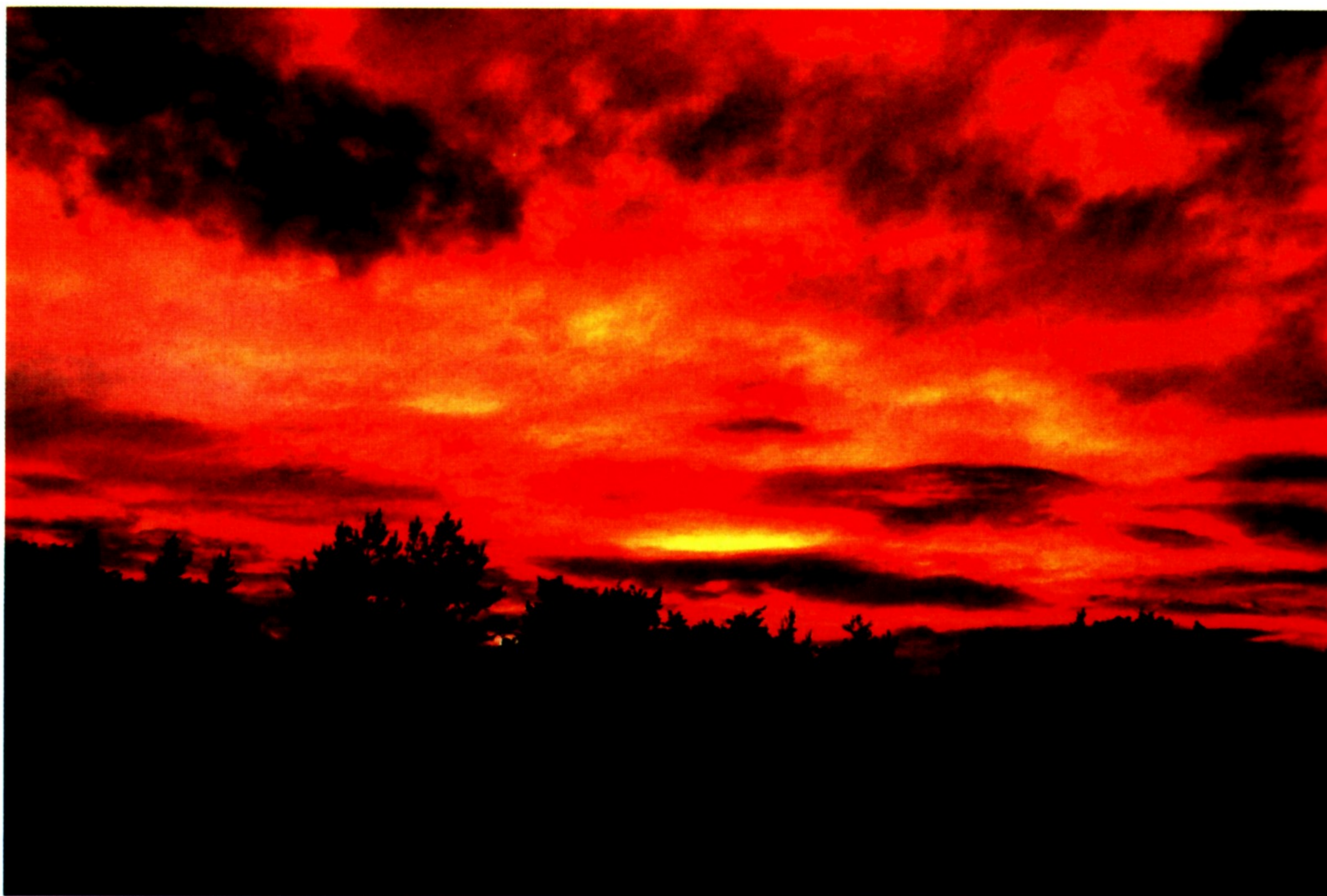
Grób w Matyldzinie w hołdzie żołnierzom września 1939 r. (fot. E. Mielniczek)

Malownicze, pełne uroku zakole Pilicy w Białej Górze
(fot. E. Mielniczek)

Żeremie bobrów na strumieniu (fot. A. Garbaczewski)

Barwny zachód słońca nad Puszczą Stromiecką
(fot. A. Garbaczewski)

Klon polny mieniący się jesienną tęczą barw
(fot. A. Garbaczewski)

Dęby w promieniach słońca – Rezerwat Starodrzew Dobieszyński
(fot. A. Garbaczewski)

Nadleśniczy J.CH. Czachowski opowiada dzieciom o pielęgnacji drzewek
(fot. E. Mielniczek)

Fragment ścieżki dydaktycznej obok Nadleśnictwa w Dobieszynie
(fot. A. Garbaczewski)

Siedziba Nadleśnictwa Państwowego w Dobieszynie
(fot. A. Garbaczewski)

Spółdzielczość bankowa

Własną pracą i pomocą a siłami zjednoczonymi – pod tym hasłem odbył się w 1861 r. w Poznaniu I Zjazd Delegatów Spółek Zarobkowych i Gospodarczych, który dał początek spółdzielczości bankowej w Polsce. Tak więc istnieje ona już 144 lata. W różnych okresach różnie nazywana, zawsze jednak ze względów społeczno-gospodarczych niezmiernie pożyteczna.

Przetrwała – mimo wielu tragicznych wydarzeń historycznych, które miały miejsce w okresie jej dziejów. Zabory, okres I wojny światowej, odrodzenie się Polski i dwudziestolecie międzywojenne, tragiczne wydarzenie II wojny światowej, wyzwolenie i czasy PRL aż po ostatni okres III Rzeczypospolitej.

Takie tło historyczne towarzyszyło rozwojowi polskiej spółdzielczości bankowej, która mimo wielu przeciwności istnieje, dając świadectwo niezbędności ruchu spółdzielczego, który zawsze miał w sobie i ma to, co dla niego najcenniejsze – dużo autentycznej samorządności.

Na tym tle historia spółdzielczości bankowej na Ziemi Stromieckiej jest nader skromna. sięga bowiem połowy XX wieku, kiedy to w Stromcu i Dobieszynie utworzone zostały punkty kasowe Gminnej Kasy Spółdzielczej w Białobrzegach. Stan taki trwał do roku 1960. Wtedy to zawiązała się grupa inicjatywna złożona z zamieszkałych na terenie gminy Stromiec członków GKS w Białobrzegach, która postawiła sobie za cel utworzenie w Stromcu samodzielnej placówki bankowej. W skład wspomnianej grupy weszli m.in.: Piotr Rumniak, Jan Pietrzak, Stefan Chmielewski, Józef Kamiński, Jan Szymański. Oni też stanowili trzon pierwszych władz samorządowych nowo powstałej Kasy Spółdzielczej w Stromcu.

Pierwsze protokołowane zebranie organizacyjne grupy odbyło się 14 sierpnia 1960 r. Przyjęto na nim uchwałę o utworzeniu Kasy Spółdzielczej w Stromcu i podjęto odpowiednie działania w tej sprawie. A problemów do pokonania było dużo. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- uzyskanie pozytywnej opinii ówczesnego Oddziału Wojewódzkiego Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych w Kielcach o celowości utworzenia samodzielnej placówki, co stanowiło m.in. niezbędny warunek do zarejestrowania jej w Sądzie Gospodarczym;
- znalezienie odpowiedniego lokalu na siedzibę Kasy i jego wyposażenie;
- skompletowanie przyszłego zespołu pracowniczego.

Wysiłki działaczy – założycieli uwieńczone zostały sukcesem. W dniu 27 grudnia 1960 r. Sąd Powiatowy w Radomiu – Wydział Gospodarczy wpisał do rejestru spółdziel-

ni pod numerem RSA – 98 podmiot o nazwie: „Kasa Spółdzielcza – Spółdzielnia Oszczędnościowo-Pożyczkowa w Stromcu”, która 16 stycznia 1961 r. rozpoczęła samodzielną działalność operacyjną. Zasięgiem swojego działania obejmowała ona tereny ówczesnych Gromadzkich Rad Narodowych w Stromcu, Bożem i Dobieszynie. Oprócz placówki macierzystej od początku funkcjonował również Stały Punkt Kasowy w Dobieszynie, mieszczący się w pomieszczeniach plebanii tamtejszego kościoła. Natomiast siedzibą Kasy Spółdzielczej w Stromcu był wynajmowany od Gromadzkiej Rady Narodowej w Stromcu, nieistniejący już budynek przy obecnej ulicy Białobrzeskiej (obecnie na działce tej znajduje się dom państwa Chybów).

Dla zapewnienia prawidłowej pracy Kasy i nadzoru nad jej działalnością niezbędne było również wyłonienie władz samorządowych, a więc Rady Nadzorczej i Zarządu. Pierwszym przewodniczącym Rady Nadzorczej Kasy Spółdzielczej w Stromcu został wybrany Włodzimierz Piotrowski, zastępcą – Piotr Rumniak, sekretarzem – Michał Szatan.

Na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej wybrano Stefana Cieślaka, a Komisji Oszczędnościowo-Pożyczkowej – Jana Pietrzaka.

Pierwszy Zarząd Kasy Spółdzielczej stanowili:

- Józef Kamiński – prezes Zarządu;
- Stanisław Danis – członek Zarządu i jednocześnie pierwszy urzędujący kierownik KS;
- Jan Kornet – członek Zarządu.

W Kasie zatrudnione były 4 osoby. Trzy pracowały w placówce macierzystej w Stromcu i jedna w punkcie kasowym w Dobieszynie.

W momencie rozpoczęcia działalności Kasa Spółdzielcza w Stromcu zrzeszała 423 członków przejętych z Kasy Spółdzielczej w Białobrzegach. Wraz z nimi przejęty został fundusz udziałowy, który wynosił 21 794 zł. Dawało to średni udział na jednego członka w wysokości 51,50 zł. W 1961 r. przyjęto 262 nowych członków, tak więc ich liczba zwiększyła się do 685, a fundusz udziałowy wzrósł do 51 498 zł. Czyli średnio 75,20 zł na jednego członka.

Do najważniejszych zadań Kasy należało kredytowanie rolnictwa i rzemiosła. W 1961 r. do Zarządu KS wpłynęło 989 wniosków o udzielenie kredytu. 724 z nich rozpatrzone zostały pozytywnie, a kwota udzielonych kredytów wyniosła 1 440 417 zł.

Natomiast stan wkładów oszczędnościowych ludności na dzień 31 grudnia 1961 r. wynosił zaledwie 141 123 zł, był więc dziesięciokrotnie niższy niż kwota udzielonych kredytów.

Pomimo różnorodnych trudności wynikających m.in. z braku doświadczenia młodych władz samorządowych jak i pracowników Kasy pierwszy rok działalności zamknięty został dodatnim wynikiem finansowym. Dochody Kasy wyniosły bowiem 115 650 zł przy kosztach 104 455 zł co dało zysk w kwocie 11 195 zł.

Kolejne lata to okres powolnego, ale systematycznego rozwoju Kasy Spółdzielczej a od roku 1968 Banku Spółdzielczego w Stromcu. Systematycznie wzrastała zarówno liczba, jak i kwota udzielanych kredytów. Wynikało to zarówno z rozwoju rolnictwa i rzemiosła na obsługiwanym przez Bank terenie, jak i z przejęcia od Banku Rolnego w Radomiu kredytowania nakładów inwestycyjnych w rolnictwie. Przybywało również wkładów oszczędnościowych gromadzonych przez miejscową ludność na różnego rodzaju rachunkach oszczędnościowych, jak i instytucji otwierających w BS swoje rachunki bankowe.

Prezes Zarządu – Jan Pietrzak otwiera nowy budynek Banku Spółdzielczego w Stromcu

Pociągało to za sobą wzrost zatrudnienia a jednocześnie wymuszało na władzach banku zapewnienie warunków lokalowych stwarzających odpowiednie warunki pracy dla zatrudnionych tam osób jak i prawidłowe warunki obsługi klientów banku.

Dlatego też w roku 1963 siedzibę banku przeniesiono do pomieszczeń wynajętych od pana Antoniego Kamińskiego przy obecnej ulicy Białobrzeskiej 154. Jednocześnie rozpoczęto działania mające na celu pozyskanie własnego lokalu zabezpieczającego na długie lata godziwe warunki pracy, obsługi interesantów i bezpieczeństwa. Zostały one uwieńczone wykupieniem w roku 1965 od pana Jana Młochowskiego wybudowanego w stanie surowym budynku mieszkalnego. Po odpowiedniej adaptacji 13 listopada 1966 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowej siedziby Kasy Spółdzielczej w Stromcu w obecności dyrektora Oddziału Wojewódzkiego Centralnego Związku Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych w Kielcach pana Mieczysława Stawarza oraz przedstawicieli władz polityczno-administracyjnych powiatu białobrzeskiego i Gromadzkich Rad Narodowych w Stromcu, Bożem i Dobieszynie. Funkcję tę po kolejnych modernizacjach obiekt ten spełnia do dnia dzisiejszego.

Kolejnym etapem rozwoju Banku było uruchomienie 2 listopada 1972 roku stałego punktu kasowego zlokalizowanego na terenie bazy Oddziału Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Stromcu. Prowadzono w nim obsługę kasową klientów GS „SCH” dokonywano wypłat za sprzedane przez rolników płody rolne. Punkt ten istniał do roku 1996.

Mówiąc o inwestycjach należy również nadmienić, że w roku 1981 został oddany do użytku nowy – własny budynek Punktu Kasowego w Dobieszynie, co umożliwiło przenie-

sienie jego siedziby z niewygodnych i niefunkcjonalnych pomieszczeń dzierzawionych od lat od parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Dobieszynie. Również ten obiekt, zmodernizowany i odnowiony służy do dziś potrzebom banku.

Ważną datą dla spółdzielczości bankowej jest rok 1975. Wiąże się to nie tyle z nowym podziałem administracyjnym kraju, co z powołaniem w miejsce dotychczasowych: Centralnego Związku Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych i Banku Rolnego Państwowo-Spółdzielczego Banku Gospodarki Żywnościowej, który stał się dla zrzeszonych w nim obowiązkowo banków spółdzielczych centralą finansowo-organizacyjno-rewizyjną.

Jednocześnie jednak znacznemu rozszerzeniu uległ zakres działania banków spółdzielczych, w tym również Banku Spółdzielczego w Stromcu. Przejęto pełną obsługę finansowo-kredytową ludności rolniczej i rzemiosła, rozpoczęto kredytowanie zakupu gospodarstw rolnych w obrocie prywatnym, pośrednictwo w sprzedaży gruntów Państwowego Funduszu Ziemi, obsługę pomocniczą rachunków jednostek gospodarki uspołecznionej oraz obsługę finansową Urzędu Gminy w Stromcu. Bank prowadził również ewidencję sprzedaży przez rolników płodów rolnych do jednostek uspołecznionych. To z kolei miało wpływ na wielkość zatrudnienia. W szczytowym okresie rozwoju w II połowie lat osiemdziesiątych XX wieku Bank Spółdzielczy w Stromcu wraz z punktami kasowymi zatrudniał 13 osób na 12,5 etatach.

Po zmianach ustrojowych w Polsce na początku lat 90. ubiegłego wieku zadania realizowane przez banki nie uległy zasadniczym zmianom. Zaprzestano jedynie sprzedaży gruntów PFZ (obecnie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa). Obowiązki te przejęły urzędy gmin. Zmieniły się natomiast zasady gospodarki finansowej banków spółdzielczych. Musiały się one podporządkować prawom gospodarki rynkowej i chcąc funkcjonować musiały zarobić na swoje utrzymanie i rozwój, a więc osiągać dodatni wynik finansowy (zysk) na swojej działalności. Bank Spółdzielczy w Stromcu spełniał ten wymóg. Od 1982 do 1998 roku, tj. ostatniego roku samodzielnego bytu przed połączeniem z Bankiem Spółdzielczym Rzemiosła w Radomiu każdy rok działalności zamykał dodatnim wynikiem finansowym. Nie były to jednak zyski wysokie na tyle, by zgromadzić fundusze własne spełniające wymogi uchwały nr 9/98 Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie szczegółowych zasad wyposażania banków spółdzielczych w kapitał założycielski. Takie banki zmuszone były do szukania silniejszych partnerów i łączenia się z nimi. Zarząd i Rada Nadzorcza BS w Stromcu spośród kilku ofert wybrały ofertę Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Radomiu jako banku najsilniejszego kapitałowo spośród tych, z którymi prowadzono rozmowy o połączeniu, a także oferującego najkorzystniejsze warunki dla pracowników, członków i klientów przyłączanego banku.

Decyzję Rady zatwierdziło obradujące 8 listopada 1998 roku Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli BS w Stromcu. Z dniem 1 stycznia 1999 roku Bank Spółdzielczy w Stromcu przestał istnieć jako samodzielna jednostka gospodarcza, stając się oddziałem Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Radomiu i w takiej strukturze funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

Kończąc ten krótki opis dziejów spółdzielczości bankowej na ziemi stromieckiej uważam za zasadne podać jeszcze kilka danych statystycznych z ostatniego roku samodzielnego bytu Banku Spółdzielczego w Stromcu, jak również aktualnych danych odnoszących się do minionego 2005 roku.

31 grudnia 1998 roku:

Zatrudnienie	– 8 osób na 7,5 etatu;
– wynik finansowy brutto	– 14 tys. zł,
– wynik finansowy netto	– 6 tys. zł,
– obligo kredytów	– 536 tys. zł,
– depozyty ogółem	– 2.808 tys. zł,
– współczynnik wypłacalności	– 15,42%,
– fundusze własne ogółem	– 210 tys. zł,
– suma bilansowa	– 3.082 tys. zł,
– liczba członków BS	– 348.

31 marca 2005 roku:

Zatrudnienie	– 6 osób na 5,5 etatu;
– obligo kredytów	– 1 183 tys. zł,
– depozyty ogółem	– 6 508 tys. zł,
– liczba członków BS	– 326.

Bank to instytucja, ale instytucję tę tworzyli i tworzą ludzie. Zarówno ci zatrudnieni w niej na etatach, jak i społecznicy – działacze władz samorządowych – Rady Nadzorczej i Zarządu Banku. I jedni, i drudzy w zdecydowanej większości oddani jej całkowicie.

W początkowej części niniejszego opracowania wymieniono tych, którzy ten Bank tworzyli i zasiadali w jego pierwszych władzach. Dla niektórych współpraca z bankiem zakończyła się po krótkim okresie. Inni poświęcili mu wiele lat swojego życia z pełnym zaangażowaniem i, co trzeba podkreślić, społecznie działając w jego władzach samorządowych.

Nie sposób wymienić wszystkich działaczy banku w jego 40-letniej historii, ale bez wątpienia do najaktywniejszych należeli:

- Chmielewska Irena ze Stromca;
- Chmielewski Stefan z Ksawerowa Starego;
- Kamiński Józef ze Stromca;
- Kozłowski Henryk z Boskiej Woli;
- Machaj Henryk ze Stromca;
- Majewski Witold ze Stromca;
- Muszyński Jan z Duckiej Woli;
- Napiórkowski Jerzy z Nowej Wsi;
- Pietrzak Jan ze Stromca;
- Rumniak Piotr ze Stromca;
- Samerek Stanisław z Sułkowa.

Bieżącą pracą Banku kierowali:

- Stanisław Danis: od 13.01.1961 r. do 02.05.1961 r.;
- Marian Wąsik: od 03.05.1961 r. do 14.05.1963 r.;
- Stanisław Danis: od 15.05.1963 r. do 31.01.1975 r.;
- Roman Kopycki: od 01.02.1975 r. do 14.02.1978 r.
- Stanisław Kośla: od 16.02.1978 r. do 31.07.1979 r.;
- Ewa Czwarno: od 01.02.1980 r. do 18.05.1982 r.;
- Józef K. Morawski: od 19.05.1982 r. do 31.10.2000 r.;
- Władysława Chyc: od 01.11.2000 r. do chwili obecnej.

Ostatni (przed połączeniem z BS Rzemiosła) Zarząd BS w Stromcu stanowili:

- Józef K. Morawski – prezes Zarządu;
- Jan Polesiak – zastępca prezesa;
- Władysława Chyc – członek Zarządu.

Skład osobowy ostatniej Rady Nadzorczej przedstawiał się zaś następująco:

- Witold Majewski – przewodniczący Rady;
- Józef Mentel – zastępca przewodniczącego;
- Jerzy Napiórkowski – sekretarz Rady;
- Stanisław Kotlarz – członek Rady;
- Eleonora Kozłowska – członek Rady.

Obraz dziejów spółdzielczości bankowej na Ziemi Stromieckiej i Banku Spółdzielczego w Stromcu byłby niepełny bez wspomnienia choćby w kilku zdaniach o pracownikach banku. To oni byli i są tymi, którzy kreują codzienny wizerunek banku, są jego duszą.

W ciągu 45 lat istnienia banku zatrudnionych w nim było około 40 osób. Jedne pracowały w nim po kilka lat, inne spędziły w nim całe swoje dorosłe życie. Do tych z najdłuższym, ponad 20-letnim stażem pracy w BS należą:

Władysława Chyc

J. K. Morawski

- Władysława Chyc – dla niej bank był i jest jedynym miejscem pracy. Rozpoczęła pracę w BS 16 września 1968 roku od stanowiska referenta do spraw rozliczeń awansując w roku 1975 na stanowisko głównej księgowej banku a od 1 listopada 2000 roku pełni funkcję dyrektora Oddziału;
- Jadwiga H. Barańska – specjalista do spraw kredytów. Pracuje w BS od 17 października 1972 r.;
- Kazimiera Żuchowska – 28 lat stażu pracy w BS. Obecnie starsza księgowa Oddziału. Zatrudniona 10 października 1977 roku;
- Halina Marczyńska – kasjer banku od 2 kwietnia 1973 roku do 31 grudnia 1997 roku (23 lata i 8 miesięcy stażu pracy w BS);
- Józef K. Morawski – autor niniejszego opracowania. Od 1 lipca 1969 roku do 31 grudnia 1972 kasjer, od 19 maja 1982 roku do 31 grudnia 1998 roku dyrektor i prezes Zarządu BS, a od 1 stycznia 1999 do 31 października 2000 roku dyrektor Oddziału;
- Lidia Duranc – zatrudniona w BS 15 listopada 1984 roku. Obecnie kasjer punktu kasowego w Dobieszynie.

Od 1 marca 2004 r. na stanowisku kasjera został zatrudniony Karol Banach.

Na szczególne wyróżnienie i uhonorowanie zasługuje postać wspomnianego już pana Stanisława Danisa – faktycznego twórcy i organizatora Kasy Spółdzielczej w Stromcu. To pod jego kierownictwem Bank mimo trudnych początków przetrwał i rozwinął się. Za jego kadencji oddano do użytku nową siedzibę BS i uruchomiono stały punkt kasowy na terenie bazy Oddziału GS „SCh”

w Stromcu, on szkolił pierwszych pracowników banku ucząc ich nie tylko zasad bankowości, ale również kultury obsługi klientów i tego, jak dbać o wizerunek banku. By słowo »bankowiec« kojarzyło się z fachowością obsługi, wysoką kulturą osobistą i uprzejmością.

Szanowni Czytelnicy!

Kreśląc krótką historię spółdzielczości bankowej na ziemi stromieckiej chciałem przybliżyć Wam 45-letnie dzieje jednej z najważniejszych instytucji na naszym terenie. Instytucji, która na trwałe wpisała się w krajobraz Stromca i Stromiecczyzny, z której usług korzysta większość mieszkańców i instytucji naszej gminy.

Przywołując nazwiska niektórych działaczy i pracowników Ban-

ku chciałem przypomnieć i uhonorować tych, którzy w tworzenie i rozwój Bnku Spółdzielczego w Stromcu wnieśli największy wkład zapisując się na trwałe w jego historii.

Pisząc niniejsze opracowanie korzystałem z dokumentów archiwalnych Banku Spółdzielczego w Stromcu oraz ze wspomnień wieloletniego prezesa Zarządu i członka Rady Nadzorczej BS pana Jana Pietrzaka i pana Stanisława Danisa – pierwszego kierownika Kasy Spółdzielczej w Stromcu.

Od lewej: Halina Barańska, Karol Banach, Kazimiera Zuchowska,
Władysława Chyc, Lidia Duranc

„Stromieccyzna” – nasze regionalne stowarzyszenie

Mieszkańcy i władze gminy Stromiec starają się promować swoją przepiękną okolicę i czynnie działają dla poprawy warunków i wspólnego dobra. Z inicjatywy wójta – Marka Matysiaka – w 2003 roku powstało regionalne stowarzyszenie „Stromieccyzna”. 18 stycznia tegoż roku w miejscowości Stromiec zgromadziły się na wspólnym zebraniu 22 osoby z terenu całej gminy, które po dyskusji ustaliły nazwę „Stromieccyzna” oraz zatwierdziły statut stowarzyszenia. Zgodnie z przyjętym dokumentem główne cele stowarzyszenia to:

- Działanie na rzecz poprawy bazy i warunków edukacji dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Gminy Stromiec;
- Działanie na rzecz poprawy bazy kulturalnej, sportowej i wypoczynkowej Gminy Stromiec
- Rozpowszechnianie historii i walorów środowiska naturalnego Stromieccyzny;
- Wspieranie i podejmowanie inicjatyw w zakresie ekologii i ochrony środowiska naturalnego Stromieccyzny;
- Upowszechnianie zdrowego stylu życia, jako alternatywy dla nałogów i uzależnień.
Cele te postanowiono sprawnie realizować poprzez:
 - Popieranie i rozwijanie postaw proedukacyjnych dzieci i młodzieży;
 - Inspirowanie, organizowanie i prowadzenie działalności o charakterze edukacyjnym, wyrównujących szanse młodych ludzi w dalszej nauce lub podjęciu pierwszej pracy;
 - Propagowanie i organizowanie aktywnego, zdrowego i kulturalnego wypoczynku mieszkańców Gminy Stromiec;
 - Współpracę z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi i sportowymi, placówkami oświatowymi i kulturalnymi oraz środkami masowego przekazu;
 - Udział w programach pomocowych finansujących cele zbieżne z celami Stowarzyszenia;
 - Organizowanie seminariów, warsztatów, kursów, konkursów, imprez realizujących i i popularyzujących cele Stowarzyszenia;
 - Pozyskiwanie środków finansowych;

Jednocześnie wybrano **Komitet Założycielski** w składzie: Wiatrak Elżbieta i Molga Leszek ze Stromca oraz Strzelczyk Robert z Dobieszyna. Pierwszym zadaniem Komitetu było rozpoczęcie prac nad doprowadzeniem do zarejestrowania Stowarzyszenia „Stromiecczyzna”.

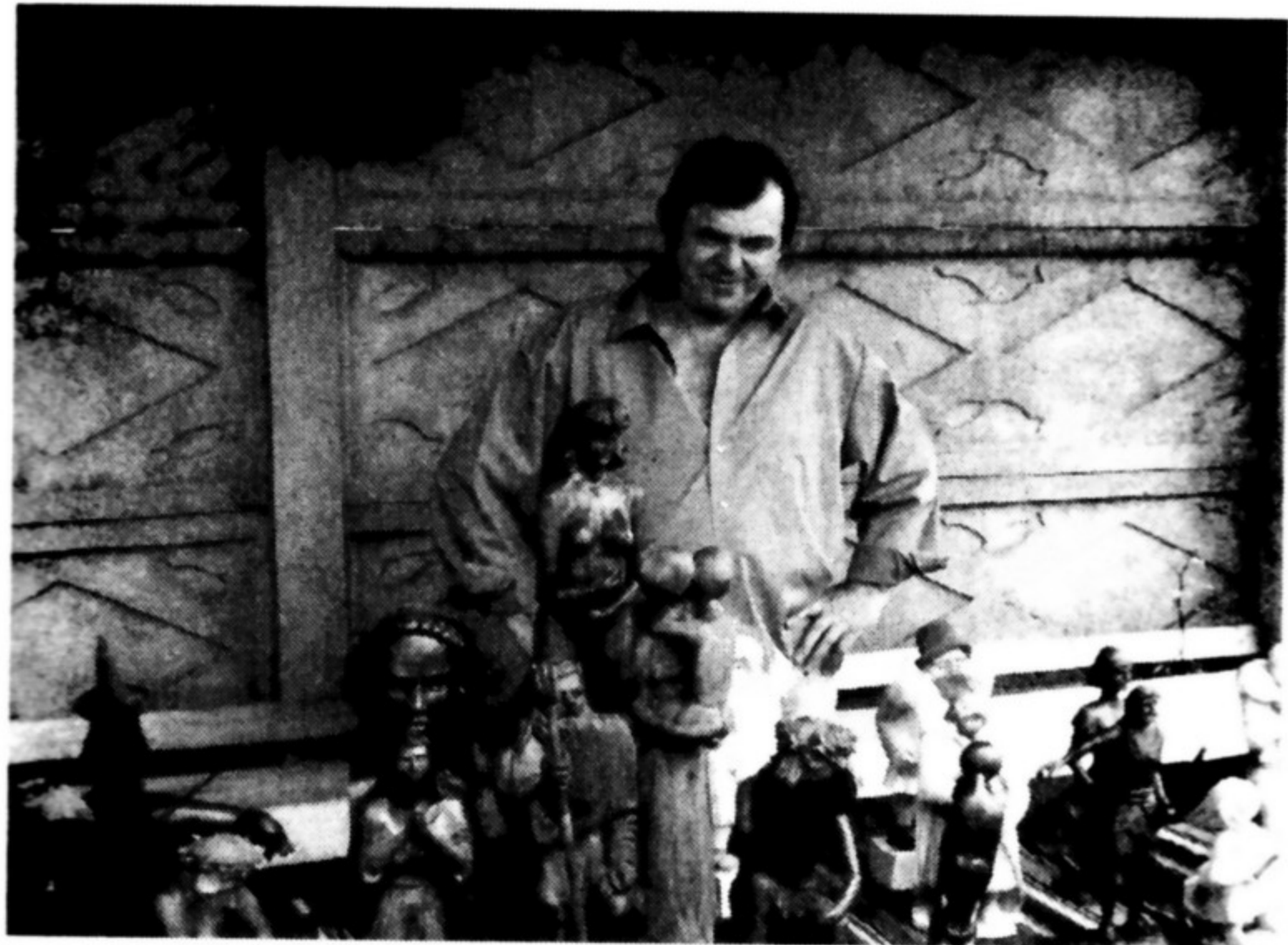
Na drugim zebraniu 25 marca 2003 r. wybrano **władze Stowarzyszenia**:

Prezesa – Elżbietę Wiatrak,

Zastępcę prezesa – Mariusza Chmielewskiego,

Sekretarza – Leszka Molgę,

Skarbnika – Barbarę Chmielewską,

Ignacy Piotrowski rzeźbiarz ludowy ze Stromca

Orkiestrę „Grandioso” prowadzi Zdzisław Włodarski

Kabaret „Pawlaki” ze Szkoły Podstawowej w Bobrku

oraz **Komisję Rewizyjną** w składzie:
Przewodniczący – Robert Strzelczyk,
Członkowie – Roman Widomski i Tomasz Rudecki.

Kilka miesięcy później, 8 października 2003 r. Stowarzyszenie „Stromiecczyzna” zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000173732 i rozpoczęło swą działalność.

Jeszcze przed zarejestrowaniem, jako grupa mieszkańców gminy Stromiec, zorganizowano Festyn 2003. Zadowolone mieszkańców z zaproponowanych atrakcji i zabaw skłoniło do corocznej organizacji festynu na początku wakacji. Przyjęto nazwę festynu „Witamy Lato” i do dnia dzisiejszego zorganizowano go w 2004 i 2005 roku.

Realizacja założeń uroczystości była możliwa dzięki społecznemu zaangażowaniu członków Stowarzyszenia oraz mieszkańców gminy Stromiec, dzięki pomocy finansowej sponsorów oraz we współpracy z władzami samorządowymi gminy, strażakami ochotniczych straży pożarnych oraz pracownikami Nadleśnictwa Dobieszyn. Każdego roku festyn, a także inne uroczystości na terenie gminy uświetnia swą grą orkiestra działająca przy Państwowej Szkole Muzycznej w Radomiu, pod kierunkiem Pana Zdzisława Włodarskiego, który wywodzi się z miejscowości Bobrek z terenu gminy i do dziś tam właśnie wypoczywa w wolnym czasie.

Podczas festynów propagowany jest zdrowy styl życia i dobra zabawa. Promowana jest także twórczość lokalna poprzez wystawy dzieł lokalnych twórców ludowych

oraz występy grup teatralnych i wokalnych uczniów szkół gminy Stromiec. W ramach festynu corocznie organizowane są Gminne Zawody Strażackie, Turniej Sołectw. Festyny uświetniają występy zaproszonych gwiazd.

W roku 2004 postanowiono rozpocząć zaplanowaną akcję odnawiania zabytkowych grobowców na cmentarzu parafialnym w Stromcu. Uzyskano na to zgodę proboszcza parafii Stromiec i podczas Święta Zmarłych w 2004 i 2005 roku zorganizowano kwesty na ten cel.

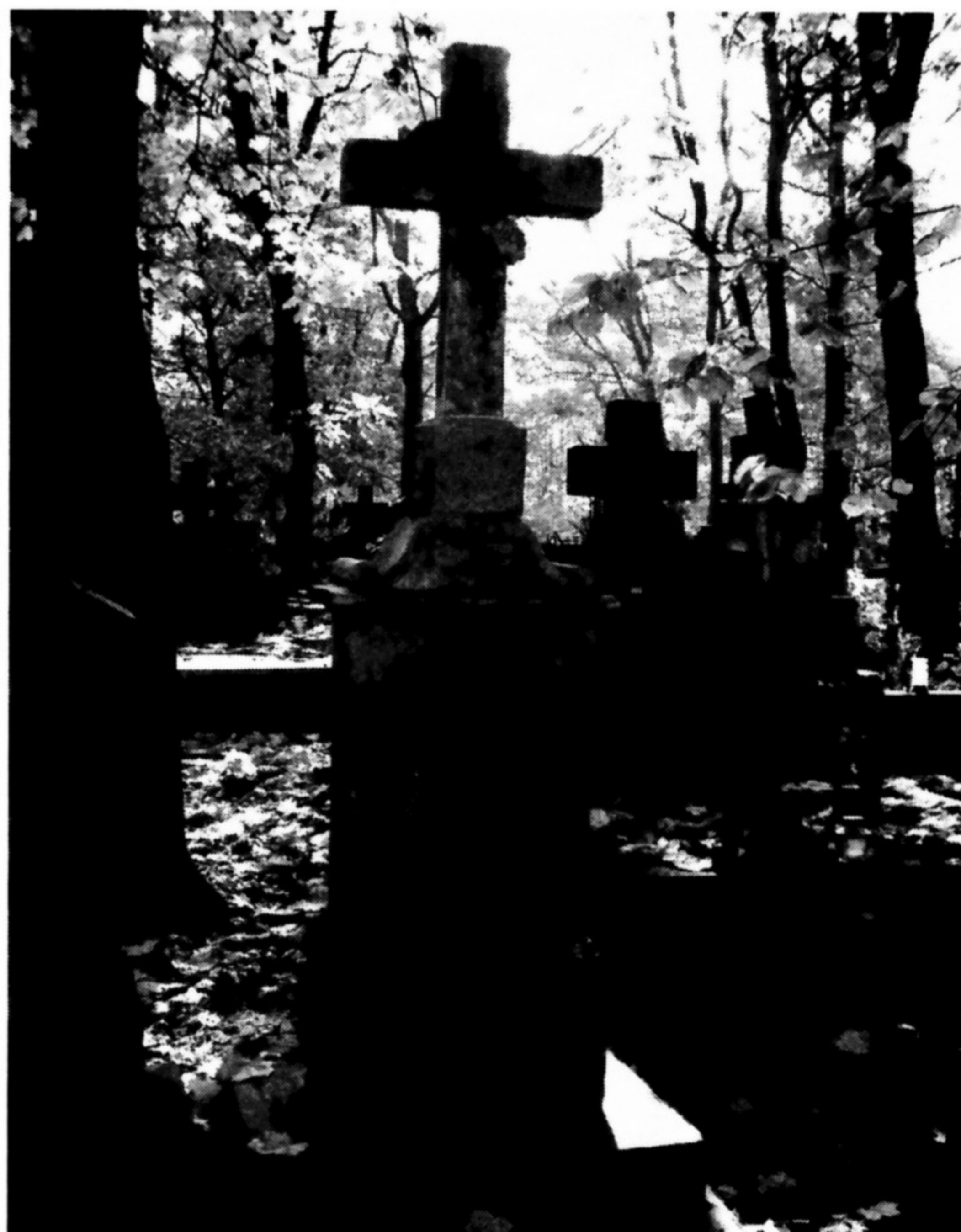
Dzięki dużej ofiarności mieszkańców gminy i osób pochodzących z ziemi stromieckiej oraz poświęceniu wielu członków Stowarzyszenia „Stromiecczyzna” (m.in. Anny Chmielewskiej, Barbary Chmielewskiej, Mariusza Chmielewskiego, Andrzeja Chmielewskiego, Elżbiety i Artura Wiatraków, Jana Chryzostoma Czachowskiego, Mirosława Brzostowicza, Tomasza Rudeckiego, Krystyny Trzmiel, Stanisława Chmielewskiego, Jerzego Chmielewskiego, Barbary Ziółkowskiej, Romana Widomskiego, Marka Popiela, Kazimierza Szota, Ryszarda Malca, Mariusza i Łukasza Rzepków, Kamili Górki, Małgorzaty Adach, Leszka Molgi, Piotra Belki) oraz uczniów Publicznego Gimnazjum w Stromcu, w roku 2004 zebrano 2710,87 zł, a w 2005 roku 2824,10 zł.

W oparciu o zgromadzone fundusze stowarzyszenie opracowało projekt „S.O.S. dla pamięci o naszych przodkach” w ramach programu „Działaj Lokalnie IV” polsko-amerykańskiej Fundacji Wolności, który jest realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce z udziałem „Koalicji dla Młodych” Funduszu Lokalnego ziemi białobrzeskiej. Przedstawiony projekt uzyskał dotację i został zrealizowany w pierwszym półroczu 2005 r.

Do tej pory odnowiono trzy zabytkowe groby.

Grób z piaskowca proboszcza parafii Stromiec
w latach 1839–1860
księdza Józefa Wojciechowskiego

Grób z piaskowca z 1875 roku
parafianki Marii Jabłonowskiej

Grób zeliwny z 1852 roku Maksymiliana Chojnackiego
dziedzica dóbr Boska Wola

W trakcie renowacji jest grób z piaskowca z 1869 roku parafianina Piotra Lisa.

Do wszystkich darczyńców i osób kwestujących skierowane są serdeczne podziękowania. Dzięki ich ofiarności zebrane datki pozwolą odnowić w ramach projektu następne groby w roku 2006.

Na początku roku 2005 lokalne stowarzyszenie stworzyło także program pomocy dzieciom i młodzieży rodzin ubogich, niepełnych i niewydolnych wychowawczo z terenu gminy Stromiec. Uzyskano dotację ze środków Wojewody Mazowieckiego. Dzięki temu od kwietnia do grudnia 2005 r. uczniowie Szkół Podstawowych w Stromcu i Bobrku oraz ich rodzice korzystali z pomocy psychologa, jak również uczestniczyli w zajęciach terapeutycznych.

Miejmy nadzieję, iż regionalne stowarzyszenie „Stromiecczyzna” będzie nadal pomyslnie działać na korzyść mieszkańców i w przyszłości osiągnie kolejne sukcesy.

Henryk Bednarczyk

Małe ojczyzny wielkich ludzi – od wydawcy

Przekazujemy Państwu, głównie mieszkańcom gminy Stromiec, jubileuszowy XXV tom Biblioteki Sycyńskiej, serii publikacji szczególnych, gdyż inspirowanych miejscem urodzenia wielkiego poety Odrodzenia Jana Kochanowskiego, jego humanizmem i fascynacją „gniazdem ojczystym”. To również swoisty powrót do własnych korzeni, zauroczenie pięknem ojcowizny, małych ojczyzn w coraz bardziej zglobalizowanym świecie.

Misją naszego *Stowarzyszenia Oświatowego Sycyna* jest integracja, samoorganizacja i aktywizacja wiejskich społeczności poprzez animację oświatową i kulturalną w celu wyrównywania szans społecznych i edukacyjnych młodzieży i dorosłych. Kultywując legendę i upowszechniając twórczość Jana Kochanowskiego oraz historię Sycyny jako społeczności lokalnej, wspieramy współpracę międzyregionalną i międzynarodową.

Celem naszej animacji kulturowej, aktywizacji społecznej poprzez realne przykłady wspólnego działania i otwarcia się społeczności lokalnej jest ustawiczna edukacja i wyzwolenie sił zdolnych do wszechstronnego rozwoju społeczności wiejskiej.

Nasze monografie stanowią swoiste raporty o stanie infrastruktury społecznej, jego potencjale i możliwościach rozwoju. Ukazują, że wzorce osobowe to nasi kuzyni, sąsiedzi, znajomi. W łączności między historią i dniem dzisiejszym odnajdujemy sens regionalnej edukacji i kształtowanie dumy z własnego środowiska.

Przypomnę, pierwszy tom wydaliśmy w roku 2000 i była to *Sycyna – wiek XX*. Wśród dwudziestu sześciu tytułów zwrócę uwagę na miejscowości, które opisywaliśmy: *Ciepiałów, Wielgie, Przyłek, Chotcza, Policzna, Kazanów, Tczów, Wierzbica, Itża, Wysokie Koło, Skaryszew*, opracowywanych jest kilkanaście następnych.

Jest dla mnie wielką radością, że trudna sztuka pisania monografii przyciąga tak liczne zespoły autorskie i konsultantów, a szczególnie, że prace te są czytane. Przyjeżdżając na prezentacje kolejnych tomów mam świadomość, że nasze książki trafiają pod strzechy. 3 marca 2006 roku tak właśnie było w Skaryszewie. W czasie prezentacji wśród ponad 200 osób przynajmniej połowa z zainteresowaniem kartkowała książkę. Widziałem uśmiechy, gdy odnajdywali swoich bliskich i znajomych.

Prezentacja w Skaryszewie

Stromiec jest w sytuacji szczególnej, to już trzecia publikacja. Zainicjował ją wójt Marek Matysiak – na co dzień zajęty wodociągami, drogami i wszystkimi małymi i większymi kłopotami gminy. Potem spory o kształt, żmudne zbieranie dokumentów i jeszcze trudniejsze opracowanie. Wsparliśmy książkę kompetentnym opracowaniem naszego naukowego konsultanta dr. Dariusza Kupisza.

Dla mnie monografia Stromca to również dobra okazja dla podziękowania Waszemu ziomkowi z Dobieszyna – byłemu wojewodzie Leszkowi Mizielińskiemu. To był dobry gospodarz województwa, kompetentny, skuteczny, lojalny i przyjazny ludziom, bardzo dobrze zorganizowany, z fenomenalną pamięcią spraw, ludzi i ich problemów. Serdecznie pozdrawiam Pana Leszka Mizielińskiego.

Leszek Mizieliński

Na piękną kartę zasłużonych nauczycieli Stromca Adama i Zofii Wróblewskich zwracał naszą uwagę dr Stanisław Ośko z Politechniki Radomskiej. Śladem, niejako kontynuacją, tych tradycji są kontakty ze *Stowarzyszeniem Oświatowym Sycyna* nauczycielki Szkoły Podstawowej w Bożem – Pani Marioli Indyki.

Prezentując książkę, z radością odnotowuję sporą grupę instytucji społecznych i organizacji, w tym szczególnie *Stowarzyszenie Stromiecczyzna*. Właśnie z tego powodu chcę podzielić się dorobkiem *Stowarzyszenia Oświatowego Sycyna*.

Już pięćdziesiąt jeden uczniów i studentów otrzymało stypendia oświatowe. Nasz kursy i studia podyplomowe ukończyło 1035 słuchaczy. Powoli, ale zmienia się otoczenie

Spotkanie informacyjne programu Lider+

Festyn w Sycynie

wokół pamiątek związanych z Janem Kochanowskim. Zbudowaliśmy społeczną sieć komputerów w powiecie zwoleńskim – 80 komputerów w 44 miejscowościach powiatu (odległość od każdej nie dalej niż 3 km). Codziennie z tych komputerów korzysta 500–700 osób. Tradycją stały się Dni Sycyny, Dni Jana Kochanowskiego. Zrealizowaliśmy wiele małych projektów. Przed nami nowe wyzwania – europejski program Lider+. Powstało nowe *Stowarzyszenie Dziedzictwo i Rozwój*. Powstaje zintegrowana strategia rozwoju, która w dalszych działaniach programu pomoże wykorzystać aktywność i sieciową współpracę samorządów, stowarzyszeń, przedsiębiorców i zespołów zadaniowych w gminach Iłża, Kazanów, Ciepiałów, Zwoleń, Policzna, Tczów, których podstawą stają się zespoły autorskie.

Dziękując Autorom, wyrażam głęboką wiarę, że książka znajdzie się w każdym domu, będzie rodzinnym świadectwem, przekazem, ale również dobrą pamiątką dla rodzin i przyjaciół.

BIBLIOGRAFIA

1. Bijak U., Nazwy miejscowe południowej części dawnego województwa mazowieckiego, Kraków 2001.
2. Boniecki A., Herbarz polski, t. I–XVI i uzupełnienia, Warszawa 1899–1913.
3. Czas wojny i okupacji 1939–1945 na Ziemi Białobrzesckiej.
4. Epsztein T., Osady i właściciele ziemscy na Zapilczu w końcu XVIII wieku, w: Radom i Ziemia Radomska, t. V, Radom 1999.
5. Gieysztorowa I., Żaboklicka A., Lustracja województwa mazowieckiego 1565, cz. 1, Warszawa 1967.
6. Guldon Z., Zieliński S., Protokół ofiary dziesiątego i dwudziestego grosza powiatu radomskiego 1789 roku, w: Radom i region radomski w dobie RP szlacheckiej, Radom 1996.
7. Guldon Z., Miasta Zapilcza w XVI–XVIII wieku, w: Radom i Ziemia Radomska, t. V, Radom 1999.
8. Herbarz szlachty polskiej, oprac. hrabia Seweryn Uruski, Armorial of Polish Nobility by Severin count Uruski, t. I–XIV, Warszawa 1906.
9. Indyka M., Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej w Bożem, PWT, Warszawa 1997.
10. Kisiel H., Podgajnik G., Sylwetki zmarłych członków RTN, w: Biuletyn Kwartalny RTN, t. XXIX, z. 1–4, Radom 1992.
11. Kolberg O., Dzieła wszystkie, cz. 1, drukarnia UJ (przedruk), Kraków 1887.
12. Ks. Niemołko A., Opis historyczny kościoła parafialnego w Stromcu, Stromiec 1892 (rękopis w aktach parafii Stromiec).
13. Ks. Brudek Cz., Ks. Wereszczyński Z., (1935–1985) – życie i działalność, PWT, Warszawa 1997.
14. Ks. Makarewicz S., Stromiec – 750 lat parafii, Radom 1992.
15. Lustracja województwa mazowieckiego (1660–1661), pod red. Wawrzyńczyka A., cz. 2, Warszawa 1989.
16. Lustracje województwa mazowieckiego, cz. 1 (1617–1620), Warszawa 1968.
17. Nazwy miejscowe Polski, historia, pochodzenie, zmiany, pod red. Rymuta K., Warszawa 1996–2003.
18. Pająk J.Z., Dzieje podziałów administracyjnych a granice regionu świętokrzyskiego, w: Region świętokrzyski mit czy rzeczywistość, pod red. Wijaczki J., Kielce 2001.
19. Spis ziemian Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1930, województwo kieleckie – województwo krakowskie, oprac. Epsztein T., Górzański S., Warszawa 1991.
20. Stromiec – 750 lat osady i parafii, praca zbiorowa wydana staraniem Urzędu Gminy i Rady Gminy Stromiec pod red. Morawskiego H., wyd. Jubileuszowe, Stromiec 1992.
21. Wiśniewski J., Dekanat Radomski, Radom 1911.
22. Wiśniewski J., Dekanat Radomski, Radom 1913.
23. Źródła Dziejowe t. XIV, Polska w XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym, oprac. Pawiński A., t. XVI Mazowsze, Warszawa 1892.

Źródła

24. Akta parafii Boże.
25. Archiwa Diecezji Sandomierskiej w Sandomierzu.
26. Dokumenty z archiwum Komendy Powiatowej PSP w Białobrzegach.
27. Kronika Szkoły Podstawowej w Podlesiu z lat 1960–2004 r.
28. Księgi protokołów posiedzeń rad pedagogicznych szkoły w Bobrku, Bożem, Dobieszynie, Podlesiu i Stromcu.
29. Mapa kwatermistrzowska Królestwa Polskiego 1839 r., arkusz k4.
30. Mapa wojskowa WIG 1938 r., arkusz 42–30.
31. Orgelbrandt S., Encyklopedia powszechna, t. XI, Warszawa 1876 r.
32. Protokoły zebrań i posiedzeń Komitetu Budowy Szkoły w Podlesiu z lat 1964–1965 r.
33. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. Sulimierskiego F., Chlebowskiego B., Wawelskiego W., t. I–XIV, Warszawa 1880–1902.
34. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, t. XI, Warszawa 1880–1914.
35. Słownik biograficzny – Ziemianie polscy, pod red. Leskiewiczowej J., Warszawa 1999.
36. Spis ziemian Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1930, województwo kieleckie – województwo krakowskie, oprac. Epsztein T., Górzański S., Warszawa 1991.
37. Tabela miast, wsi, osad Królestwa Polskiego z wyrażeniem ich położenia i ludności, t. II, Warszawa 1827.

Gmina Stromiec

BS

ISBN 83-60132-07-0